

Vlaams
Parlement

stuk **842** (2010-2011) – Nr. 7
ingediend op 7 april 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende regeling van de begroting,
de boekhouding, de toekenning van subsidies en
de controle op de aanwending ervan,
en de controle door het Rekenhof

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Dirk de Kort

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Ward Kennes, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Sven Gatz, Dirk Van Mechelen;
de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;
de heren Jan Peumans, Kris Van Dijck;
de heer Lode Vereeck;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de heren Ludwig Caluwé, Dirk de Kort, Jan Durnez, Johan Sauwens;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Sas van Rouveroi;
de heren John Crombez, Bart Martens;
de heren Marc Hendrickx, Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

- 842** (2010-2011) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlage
– Nr. 2: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– Nr. 3: Advies van het Rekenhof
– Nr. 4 t.e.m. 6: Amendementen
966 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van decreet
1002 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3: Verslag

INHOUD

I.	Toelichting bij het ontwerp van rekendecreet door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport op dinsdag 11 januari 2011	5
1.	Doelstellingen.....	6
2.	Hoofddijnen van het voorliggende ontwerp van decreet:	7
3.	Besluit	11
II.	Gedachtewisseling op dinsdag 25 januari 2011 met vertegenwoordigers van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), van het Rekenhof en van de Commissie voor Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO)	11
1.	Toelichting door SERV	11
1.1.	Inleiding.....	12
1.2.	Geconsolideerde benadering	12
1.3.	Meerjarenraming	13
1.4.	Integratie beheers- en beleidscyclus.....	13
1.5.	Overige opmerkingen.....	14
1.6.	Conclusies.....	14
2.	Toelichting door het Rekenhof	14
2.1.	Inleiding – Algemene beoordeling.....	14
2.2.	Positieve elementen	15
2.3.	Gemiste kansen.....	15
2.4.	Wijzigingsvoorstellen	17
2.5.	Besluit.....	21
3.	Toelichting door de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO)	21
4.	Bespreking.....	23
III.	Bespreking op dinsdag 1 februari 2011	24
IV.	Bespreking op dinsdag 8 februari 2011	39
V.	Bespreking op dinsdag 15 februari 2011	40
VI.	Bespreking op dinsdag 1 maart 2011	55
VII.	Bespreking op dinsdag 15 maart 2011	56
VIII.	Bespreking en stemming op dinsdag 22 maart 2011.....	57
IX.	Stemming van het ontwerp van Rekendecreet	73
1.	Artikelsgewijze stemming	73
2.	Eindstemming van het ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof...	78

X. Stemming over het voorstel van decreet houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (<i>Parl. St.</i> VI. Parl. 2010-11, nr. 1002/1)	78
1. Artikelsgewijze stemming	78
2. Stemverklaringen.....	79
3. Eindstemming van het voorstel van decreet	80
Tekst aangenomen door de commissie	81
BIJLAGEN	
Bijlage 1: PowerPointpresentatie van de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport bij de toelichting van het ontwerp van Rekendecreet op 11 januari 2011 ...	103
Bijlage 2: PowerPointpresentatie van de SERV op de gedachtewisseling over het ontwerp van Rekendecreet op 25 januari 2011	111
Bijlage 3: PowerPointpresentatie van het Rekenhof op de gedachtewisseling over het ontwerp van Rekendecreet op 25 januari 2011	119
Bijlage 4: PowerPointpresentatie van de CEEO op de gedachtewisseling over het ontwerp van Rekendecreet op 25 januari 2011	131
Bijlage 5: Advies van de CEEO van 18 november 2010	147
Bijlage 6: Bijkomende informatie over Rekenhofcontrole en ESR-consolidatie ter beschikking gesteld door het Rekenhof naar aanleiding van de gedachtewisseling op 25 januari 2011	155
Bijlage 7: Bijkomende informatie over de NV Tunnel Liefkenshoek en de toetsing aan de criteria van het Comptabiliteitsdecreet ter beschikking gesteld door het Rekenhof naar aanleiding van de gedachtewisseling op 1 februari 2011	169
Bijlage 8: Nota van de juridische dienst van het Vlaams Parlement van 25 januari 2011 over de impact van de ESR-neutraliteit op de controlebevoegdheid van het Rekenhof (toegepast op de NV Tunnel Liefkenshoek)	173
Bijlage 9: Advies van het Rekenhof bij de initiële tekst van het voorstel van decreet betreffende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt	185
Bijlage 10: Initiële tekst van het voorstel van decreet betreffende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, waarop het Rekenhof advies heeft gegeven en dat aanleiding heeft gegeven tot de definitieve tekst zoals gepubliceerd in <i>Parl. St.</i> VI. Parl. 2010-11, nr. 1002/1.....	201

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak op dinsdag 11 en 25 januari 2011; 1, 8 en 15 februari; en 1, 15 en 22 maart 2011 het ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof (*Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 842/1).

De toelichting bij het ontwerp van decreet werd door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, verstrekt op dinsdag 11 januari 2011.

Op dinsdag 25 januari 2011 vond er een gedachtewisseling plaats met vertegenwoordigers van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), van het Rekenhof, en van de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO). De SERV werd vertegenwoordigd door mevrouw Caroline Copers, voorzitter van de SERV, en de heer Axel Mathot, Studiedienst. Het Rekenhof werd vertegenwoordigd door de heer Ignace Desomer, voorzitter van het Rekenhof, en de heer Jan Debucquoy, raadsheer. De CEEEO werd vertegenwoordigd door de heer professor Geert Bouckaert.

Op 22 maart 2011 werd het ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof (*Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 842/1) ter stemming gelegd.

Op 15 februari 2011 werd ter zitting het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 966/1), ingediend en samengevoegd met hogervermeld ontwerp van decreet ter bespreking in commissie voorgelegd. Het vermelde voorstel van decreet werd op 1 maart 2011 ingetrokken en vervangen door ondervermeld voorstel van decreet.

Op 1 maart 2011 werd ter zitting het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 1002/1), ingediend. Op 16 maart 2011 werd in plenaire vergadering bij motie van orde een voorstel gedaan tot het verlenen van voorrang in commissie aan het voorstel van decreet van de heren Peumans, Van Rompuy, Sannen, Van Dijck, Van den Heuvel, Van Malderen en de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, wat door de plenaire vergadering werd aangenomen. Op 22 maart 2011 werd het voorstel van decreet samen met bovenvermeld ontwerp van decreet behandeld in commissie en op dezelfde zitting ter stemming gelegd.

Wegens de nauwe band tussen het ontwerp van decreet en de voorstellen van decreet werd van de bespreking en stemming in commissie één verslag opgesteld.

I. TOELICHTING BIJ HET ONTWERP VAN REKENDECREET DOOR DE HEER PHILIPPE MUYTERS, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, WERK, RUIMTELIJKE ORDENING EN SPORT OP DINSDAG 11 JANUARI 2011

De heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport gebruikte bij zijn toelichting op 11 januari 2011 een PowerPointpresentatie, die in bijlage 1 is opgenomen.

1. Doelstellingen

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport verklaart dat de Vlaamse Regering een zeer groot belang hecht aan een transparant financieel beheer gericht op zuinigheid, efficiëntie en effectiviteit. Het voorliggende ontwerp van Rekendecreet biedt het kader voor het uitwerken van transparante begrotings- en boekhoudinstrumenten en een modern systeem van financieel management.

De minister stelt dat het ontwerp van Rekendecreet uitsluitend focust op de financiële cyclus en uitvoering geeft aan de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten die bepaalt dat de deelstaatoverheden een eigen regelgeving moeten opstellen inzake begroting, boekhouding en controle. Deze nieuwe regelgeving zal de huidige rijkscomptabiliteit vervangen. Het ontwerp van decreet respecteert hierbij ten volle de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof, namelijk de Algemenebepalingenwet, die de algemene bepalingen oplegt die van toepassing zijn op de begrotingen en de boekhouding van de Gemeenschappen en de Gewesten, en op de organisatie van de controle uitgeoefend door het Rekenhof.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft eigen regels ingevoerd sinds 2006 voor het ministerie en sinds 2008 voor de autonome bestuursinstellingen. De Duitstalige Gemeenschap heeft een eigen regelgeving sinds 2010. Het Waalse Gewest en de Franstalige Gemeenschap plannen de invoering van de eigen regelgeving vanaf 1 januari 2012 (Walcomfin-project).

Ook de federale overheid is bezig met de hervorming van de overheidsboekhouding (FEDCOM-project) waarbij een begrotingsboekhouding tegelijk met een algemene dubbele boekhouding gevoerd wordt. Deze invoering verloopt gefaseerd. De eerste diensten zijn op 1 januari 2009 gestart met het nieuwe systeem. De laatste entiteiten zullen op 1 januari 2012 de overstap maken.

Vlaanderen was als eerste klaar met de uitwerking van een decreet om een eigen regelgeving inzake begroting, boekhouding en controle in te voeren. Dit decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof, het Comptabiliteitsdecreet, is echter nooit in werking getreden.

Er kunnen hiervoor diverse redenen worden aangehaald:

- 1) de decretale verplichting om via de systematische integratie van outputindicatoren en beleidseffectenrapportage de begrotingscyclus volledig te koppelen aan de beleids- en beheerscyclus (via de tussenschakel van de beheersovereenkomsten met de verzelfstandigde agentschappen) legde de lat veel te hoog; ervaring uit het buitenland leert dat dit van bovenaf opleggen onhaalbaar is. Vandaar dat juist dit cruciale element van het Comptabiliteitsdecreet meteen niet uitvoerbaar bleek;
- 2) de Vlaamse rechtspersonen werden qua budgettair kader volledig gelijkgeschakeld met de departementen, bijvoorbeeld systematisch gebruik van gesplitste kredieten. Hoewel theoretisch een volledige gelijkschakeling van alle entiteiten, ongeacht hun graad van verzelfstandiging of afstand tot de politieke voogdij, het beste lijkt, heeft de praktijk aangetoond dat ook deze fundamentele premisse van het Comptabiliteitsdecreet meer lasten dan baten zou veroorzaken. Nederland dat hier onder meer als grote voorbeeld diende heeft zelf dit model verlaten en moduleert het budgettaire kader voor haar instellingen in functie van hun graad van verzelfstandiging en de aard van hun activiteiten;

- 3) het Comptabiliteitsdecreet is geconcipeerd als een spiegeldecreet van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. De verdere evolutie die ondertussen in het Vlaamse bestuurlijke landschap heeft plaatsgevonden, bewijst echter dat een integrale toepassing niet opportuun bleek te zijn. Een twintigtal instellingen, opgericht volgens de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, zijn nog steeds niet omgevormd. Daarom is het niet meer aangewezen om een Comptabiliteitsdecreet te willen uitvoeren dat enkel past op het bestuurlijk model van Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) en te star en strak is om rekening te houden met andere bestuurlijke realiteiten en vormen.

Het voorliggende ontwerp van decreet betracht maximaal de waardevolle uitgangspunten van het Comptabiliteitsdecreet van 7 mei 2004 te respecteren. In eerste instantie werd onderzocht of zou kunnen gewerkt worden met een gedeeltelijke, en dus geleidelijke, inwerkingtreding van het Comptabiliteitsdecreet. Omwille van de rechtszekerheid wordt echter resoluut gekozen voor een nieuw decreet dat het Comptabiliteitsdecreet vervangt en waarbij de bepalingen van het Comptabiliteitsdecreet maximaal worden overgenomen.

Het Departement Financiën en Begroting heeft in een overzichtelijke tabel een vergelijking gemaakt tussen het Comptabiliteitsdecreet en het voorliggende ontwerp van decreet, waaruit blijkt dat sommige artikelen quasi letterlijk werden overgenomen. Er werd overwogen om het bestaande Comptabiliteitsdecreet te actualiseren, maar omwille van het verschil in behandeling door de Algemenebepalingenwet en de afweging dat het niet opportuun is de basisregels voor de Vlaamse rechtspersonen te verzwaren, werd ervoor gekozen afzonderlijke basisregels op te stellen voor de Vlaamse ministeries enerzijds, en aangepaste regels voor de rechtspersonen die door de Vlaamse overheid werden opgericht anderzijds.

De minister is zich ervan bewust dat het opstellen van afzonderlijke regels het risico inhoudt dat de transparantie van de begrotingsdocumenten afneemt. Hij stelt dat bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten er evenwel over gewaakt zal worden dat de transparantie maximaal gegarandeerd blijft. De transparantie in de begrotingsdocumenten zal verzekerd worden door het toepassen van kruisverwijzingen tussen de verschillende onderdelen van de begroting.

2. Hoofdpijnen van het voorliggende ontwerp van decreet

Toepassingsgebied (artikel 4)

Het toepassingsgebied van het ontwerp van decreet wordt uitgebreid tot alle rechtspersonen, ook tot de nog niet omgevormde Vlaamse openbare instellingen van type A of type B en de openbare instellingen sui generis. Het ontwerp van decreet wordt tevens van toepassing op de eigen vermogens en strategische adviesraden.

In het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid zijn de diensten met afzonderlijk beheer (DAB's) niet meer voorzien. Deze diensten hebben evenwel hun nut bewezen en krijgen daarom, op een transparante manier, een duidelijke plaats binnen de begrotings- en organisatiestructuur. De mogelijkheid voor deze diensten met afzonderlijk beheer om overschotten over te dragen en reservefondsen aan te leggen, draagt bij tot een meer bedrijfseconomisch gerichte werking van deze diensten en wordt dan ook uitdrukkelijk voorzien in het ontwerp van decreet.

Om te kunnen voldoen aan de ESR-consolidatieverplichtingen wordt tevens bepaald dat alle andere Vlaamse rechtspersonen die binnen de consolidatiekring vallen, een (ESR-) begroting opstellen, een jaarrekening overmaken en gecontroleerd worden door een erkende revisor.

Meerjarenraming (artikel 6)

Het belangrijkste instrument om te komen tot een efficiënte besteding van middelen is een geïntegreerde aansturing. Het naast elkaar bestaan van verschillende sturingscycli zorgt voor een veelheid van plannings-, opvolgings- en evaluatiedocumenten die niet optimaal worden gekoppeld. Het is daarom uitermate belangrijk dat de beleids-, de beheers-, en de personeelscyclus zo spoedig mogelijk worden afgestemd op de financiële cyclus. In voorliggend ontwerp van decreet wordt hiertoe een aanzet gegeven door duidelijkheid te scheppen over de tijds kalender van de financiële cyclus. De Vlaamse Regering zal erover waken dat na de inwerkingtreding van voorliggend Rekendecreet initiatieven worden genomen om de overige cycli hiermee in overeenstemming te brengen. Het sluitstuk in de afstemming van de cycli is de beleidseffectenrapportage.

De financiële cyclus wordt gedetermineerd door de verplichtingen van de Algemene-bepalingenwet. Door voorliggend ontwerp van decreet in werking te laten treden, wordt deze tijds kalender geformaliseerd en wordt het mogelijk de overige cycli hierop te laten aansluiten.

De begrotingsdoelstellingen die een regering wenst te volgen worden in eerste instantie vastgelegd in de regeringsverklaring die ter goedkeuring aan het Vlaams Parlement wordt voorgelegd. Het zijn deze cijfers die terug te vinden zijn in de beleidsnota's die worden opgesteld door de Vlaamse ministers om de beleidsdoelstellingen van de nieuwe regering kenbaar te maken.

Deze begrotings- en beleidsdoelstellingen worden vertaald in een meerjarenraming. Omdat deze meerjarenplanning geen machtigend karakter heeft, wordt bewust afgestapt van de term meerjarenbegroting. De meerjarenraming wordt telkens opgesteld voor zes jaar. Bij de start van de nieuwe legislatuur in 2014 zal aldus een meerjarenraming opgesteld worden voor de jaren 2014-2019.

Het is de bedoeling dat de meerjarenraming een duidelijk onderscheid maakt tussen de prognoses bij constant beleid en de budgettaire gevolgen van het nieuwe beleid zodat de gevolgen van de nieuwe beleidsinitiatieven duidelijk in kaart kunnen worden gebracht. Een afzonderlijk hoofdstuk van de meerjarenraming zal de budgettaire impact weergeven van verbintenissen waarvan de uitvoering de termijn van de meerjarenraming overschrijdt. Dit gaat in het bijzonder over publiek-private samenwerking (pps) en alternatieve financiering.

De actualisatie van de meerjarenraming die zal worden opgesteld naar aanleiding van een nieuwe begrotingsopmaak is een afzonderlijk document dat uiterlijk één maand nadat de begroting werd ingediend als bijkomend stuk aan het Vlaams Parlement wordt overgemaakt. De jaarlijkse actualisatie van de meerjarenraming blijft steeds betrekking hebben op zes jaar (rollende meerjarenraming). Omwille van het gegeven dat de begrotingscijfers tot op het laatste ogenblik op punt worden gesteld, is het niet mogelijk om de actualisatie van de meerjarenraming gelijktijdig met de andere begrotingsdocumenten bij het Vlaams Parlement in te dienen. Door de garantie dat de meerjarenraming uiterlijk één maand na indiening van de begroting wordt overgemaakt, zal in praktijk het document nog tijdig zijn voor de besprekingen van de begroting in de parlementaire commissies.

Begroting (artikel 10, 11 en 12)

De bepalingen met betrekking tot de begroting zijn algemeen geformuleerd en laten toe dat op termijn de begroting wordt gestructureerd als een prestatiebegroting. Omdat de Vlaamse overheid nog niet klaar is om in zijn geheel de omschakeling te maken naar dergelijke prestatiebegroting worden geen bepalingen opgenomen die verdere invulling geven aan de principes en componenten van de prestatiebegroting.

In september 2010 is het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting een onderzoeksproject gestart over de effecten van een prestatiebegroting. Het project onderzoekt hoe prestatiebegrotingen worden uitgevoerd, en hoe de wijze van de uitvoering een volgende budgetcyclus bepaalt. Het project zoekt, op basis van de empirische ervaring in een aantal OESO-landen (OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling), wat de kritische faal- en succesfactoren zijn voor de werking van een prestatiebegroting. De oplevering van het eindrapport is gepland voor augustus 2011. De conclusies zullen dus nog niet kunnen gebruikt worden bij de opmaak van de begroting voor het begrotingsjaar 2012.

Een tweede initiatief dat genomen werd om vorderingen te kunnen maken op het vlak van de prestatiebegroting is de oprichting van een werkgroep binnen het SOFI (Strategisch Overleg Financiën). Het SOFI is het overlegforum op ambtelijk niveau binnen de Vlaamse overheid, over de 13 beleidsdomeinen heen, met betrekking tot alle financiële aangelegenheden (begroting, boekhouding, fiscaliteit en interne financiële controle). De werkgroep onderzoekt onder meer op welke wijze de structuur van de begroting kan verbeterd worden om de afstemming met de beleids- en beheerscyclus te optimaliseren.

Decretaal is op dit ogenblik enkel bepaald dat per programma een samenvattende tabel wordt opgesteld die deel uitmaakt van de begroting. Deze tabel moet toelaten een duidelijk zicht te krijgen op het uiteindelijk krediet dat gestemd wordt voor een welbepaald programma over de grenzen van de entiteiten heen.

Een tweede belangrijke wijziging op begrotingsvlak is dat voortaan voor alle uitgaven gesplitste kredieten moeten gebruikt worden. Dit betekent concreet dat iedere beslissing om een uitgave te doen zal geregistreerd worden op het vastleggingskrediet en dat de gedane uitgave nadien zal aangerekend worden op het vereffeningskrediet. Deze verplichting om met gesplitste kredieten te werken wordt door de Algemenebepalingenwet opgelegd aan de Vlaamse ministeries, maar niet aan de Vlaamse rechtspersonen. Het is een van de voornaamste redenen om afzonderlijke basisregels op te stellen voor Vlaamse rechtspersonen. Dit betekent echter niet dat de Vlaamse rechtspersonen zijn vrijgesteld van het registreren van hun verplichtingen. Het ontwerp van decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering een Vlaamse rechtspersoon kan verplichten om een investeringsplan op te stellen. Dit zal opgelegd worden indien een Vlaamse rechtspersoon investeringen plant met een belangrijke budgettaire invloed voor de Vlaamse begroting. Vlaamse rechtspersonen die belangrijke verbintenissen moeten kunnen aangaan waarvan de gevolgen zich over meerdere jaren uitstrekken, zullen, zoals dit ook nu het geval is, machtigingen krijgen en zullen zelf moeten instaan voor de opvolging van de toegekende machtigingen.

Een derde belangrijke wijziging op begrotingsvlak is dat het ontwerp van decreet ruime herverdelingsmogelijkheden voorziet. Vastleggingskredieten kunnen over de organisatievormen van de Vlaamse ministeries herverdeeld worden in de mate dat ze betrekking hebben op hetzelfde programma. Vereffeningskredieten kunnen over programma's en organisatievormen herverdeeld worden in de mate dat ze betrekking hebben op hetzelfde beleidsdomein.

Het voorzien van uitgebreide herverdelingsmogelijkheden impliceert dat in het kader van de responsabilisering van het management en de doelstelling om permanente efficiëntiewinsten te realiseren, verschuivingen mogelijk zijn tussen de personeels-, de werkings- en de investeringskredieten die behoren tot het apparaatsprogramma.

Analytische en algemene boekhouding (artikel 21 t.e.m. 28)

Het ontwerp van decreet verplicht de Vlaamse ministeries om een economische dubbele boekhouding te voeren. De Vlaamse rechtspersonen zijn reeds sinds 1998 verplicht om dit te doen ingevolge het besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 1997 betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen. Aangezien de Vlaamse ministeries sinds 2001 werken met OraFin,

dat werkt met een dubbel boekhoudsysteem, zal deze verplichting technisch gezien zonder probleem kunnen nageleefd worden.

De invoering van de economische boekhouding impliceert evenwel tevens dat de ontvangsten en uitgaven worden toegewezen aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Dit is wel een aanpassing ten opzichte van de huidige werkwijze. Dit betekent bij voorbeeld concreet dat de lonen van december 2012 zullen aangerekend worden aan de begroting van 2012, ook indien deze worden uitbetaald in januari 2013. Het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) heeft reeds bevestigd dat de wijzigingen in de aanrekeningsregels als het gevolg van het invoeren van de economische boekhouding geen impact hebben op de bepaling van het ESR-vorderingsaldo.

In het ontwerp van decreet wordt geopteerd voor een economische boekhouding van waaruit de begrotingsrapportering wordt afgeleid. Deze werkwijze impliceert dat alle transacties (ook de budgettaire) worden geregistreerd in één enkele boekhouding. In tegenstelling tot de diensten van de federale overheid (FEDCOM-project) zullen de Vlaamse ministeries dus geen afzonderlijke begrotingsboekhouding voeren.

Het ontwerp van decreet bepaalt tevens dat een kostenanalytische boekhouding moet gevoerd worden. Deze verplichting moet mogelijk maken doorgedreven analyses uit te voeren van de kosten en opbrengsten die aan een bepaalde activiteit, project of organisatievorm verbonden zijn, en te onderzoeken hoe de efficiëntie van de werking of het beleid kan verbeterd worden. De informatie kan tevens gebruikt worden bij het opstellen van de nieuwe begroting en zal samen met de beschikbare niet-financiële informatie de basis vormen voor de verantwoording van de begrotingscijfers.

Rapportering (artikel 31, artikel 45 en artikel 51)

Als gevolg van de verplichting een economische boekhouding te voeren, dient vanaf de afsluiting van het boekjaar (en begrotingsjaar) 2012 voor het geheel van de Vlaamse ministeries een (economische) jaarrekening opgesteld te worden. De Vlaamse rechtspersonen waren hiertoe reeds verplicht ingevolge het (voornoemd) besluit van 21 mei 1997. Het decreet voorziet bovendien uitdrukkelijk – en dit is nieuw voor de Vlaamse rechtspersonen – dat in de toelichting een aansluiting wordt gemaakt tussen de jaarrekening en de rapportering over de uitvoering van de begroting.

Het ontwerp van decreet brengt ook duidelijkheid over de ESR-consolidatie en legt (ESR-)rapporteringsverplichtingen op aan alle rechtspersonen die behoren tot de consolidatiekring (artikel 4, §2). De ESR-geconsolideerde rekening zal tevens ter informatie overgemaakt worden aan het Vlaams Parlement.

Controle door het Rekenhof (artikel 63 t.e.m. 67)

Het ontwerp van decreet maakt het Rekenhof bevoegd voor alle entiteiten die vallen onder het toepassingsgebied van het decreet, inclusief de rechtspersonen die behoren tot de consolidatiekring, en breidt bovendien de bevoegdheid van het Rekenhof uit tot de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's). Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de vraag van de voorzitter van het Vlaams Parlement om het Rekenhof bevoegd te maken voor alle Vlaamse openbare instellingen (nota van de voorzitter van het Vlaams Parlement van 29 maart 2010 aan de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel).

Het ontwerp van decreet geeft uitvoering aan het concept 'single audit' zoals dat werd gedefinieerd in het verslag van het Rekenhof over de rondetafelconferentie van controleactoren en gecontroleerden in de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 37-B/1*).

Single audit werd daarin gedefinieerd als één enkel auditmodel voor de Vlaamse overheid, waarbij elk controleniveau voortbouwt op het voorgaande, met als doel de last voor de

gecontroleerde te verminderen en de kwaliteit van de audit op te voeren, maar zonder de onafhankelijkheid van de betrokken auditororganen te ondergraven.

De afstemming tussen de verschillende controleactoren binnen de administratie – interne auditdiensten, controleurs van de vastleggingen, inspecteurs van financiën, regeringscommissarissen en gemachtigden van financiën, bedrijfsrevisoren en eventuele anderen belast met één of andere vorm van controle – is een taak van de Vlaamse Regering. De uitwisseling van de controleresultaten tussen deze controleactoren onderling en met het Rekenhof wordt tevens decretaal vastgelegd. In de mate dat het reglementair mogelijk is, de samenwerking bevordert, en past binnen de single-auditbenadering zullen de controleactoren aan het Rekenhof inzage verlenen in hun controlemethodiek, werkzaamheden en resultaten.

3. Besluit

Tot besluit wil de minister benadrukken dat het voorliggende ontwerp van Rekendecreet tot doel heeft een kader te creëren om te komen tot een modern financieel beleid. De nieuwe begrotingsstructuur die door het (ontwerp van) Rekendecreet mogelijk wordt gemaakt kan evolueren naar een volledige prestatiebegroting.

Transparantie van begrotingen en rekeningen betekent concreet dat het door het (ontwerp van) Rekendecreet voorgeschreven stelsel de politiek moet helpen om beter te kunnen bepalen welke financiële keuzes voorliggen en daarover dan te kunnen beslissen op basis van betrouwbare en relevante bedragen. De toepassing van dit voor de hand liggend criterium betekent dat een louter kasstelsel, zoals dit tot heden in de Vlaamse begroting wordt gebezigd, dient te worden verlaten. Daarom maakt het (ontwerp van) Rekendecreet de overstap naar een algemeen boekhoudstelsel (in termen van kosten en opbrengsten, en de voor een overheid relevante vermogenswijzigingen). In eerste instantie zal dit toelaten dat kostenanalytische informatie wordt verzameld en aangewend om prestaties en activiteiten te beoordelen. Op termijn zal de kostenanalytische informatie gekoppeld kunnen worden aan niet-financiële informatie en het beslissingskader over de inzet van middelen voor het bereiken van de gestelde beleidsdoelstellingen aansturen.

Door de graduele en gerichte versoepeling van de a-prioricontroles kan men tot een echte responsabilisering van het management van elke organisatievorm komen. Daarbij wordt het single-auditmodel decretaal verankerd.

Dit (ontwerp van) Rekendecreet tekent een realistisch en toch ingrijpend veranderings-traject uit voor de gehele Vlaamse overheid. Juist omdat het getuigt van een pragmatisch realisme zal het meteen organisatiebreed gerealiseerd kunnen worden.

De minister besluit met een citaat van filosoof Reinhold Niebuhr: “Geef mij de kalmte om te aanvaarden wat ik niet kan veranderen, de moed om te veranderen wat ik kan veranderen en de wijsheid om het verschil tussen beide te zien.”.

II. GEDACHTEWISSELING OP DINSDAG 25 JANUARI 2011 MET VERTEGENWOORDIGERS VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV), VAN HET REKENHOF EN VAN DE COMMISSIE VOOR EFFICIËNTE EN EFFECTIEVE OVERHEID (CEEEO)

1. Toelichting door SERV

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen werd vertegenwoordigd door mevrouw Caroline Copers, voorzitter van de SERV, en de heer Axel Mathot. Bij de toelichting werd gebruikgemaakt van een PowerPointpresentatie, die terug te vinden is in bijlage 2 van dit verslag.

1.1. Inleiding

Belang van het Rekendecreet

Mevrouw *Caroline Copers*, voorzitter van de SERV, licht het SERV-advies toe. Het Rekendecreet is zeer technisch en heeft vooral betrekking op de interne organisatie van de Vlaamse overheid, maar het heeft natuurlijk ook verregaande gevolgen voor het Vlaamse begrotingsbeleid. Zo legt het duidelijke regels voor de meerjarenraming op. Voorts neemt het een aantal boekhoudprincipes uit de privésector over die de economische realiteit van de overheidsbegroting duidelijker moeten laten blijken. Tot slot bevat het decreet bepalingen die belangrijk zijn voor de toegankelijkheid van de begrotingsinformatie. Het is dus logisch dat de SERV een goed Rekendecreet belangrijk vindt.

Andere elementen van het Rekendecreet houden verband met elementen van interne controle en subsidies. Daarover spreekt de SERV zich niet uit, maar de raad vindt het belangrijk dat het Rekendecreet voldoende garanties biedt op een afdoende controle van de overheidsbestedingen, ook voor deelnames en participaties die niet direct een impact hebben op het saldo.

SERV-adviezen

De raad wijst niet alleen in zijn advies op het belang van het Rekendecreet, maar ook in zijn evaluatierapport over het begrotingsbeleid 2011 (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 12/1). Daarin besteedt de raad heel wat aandacht over de behoefte aan transparantie. De transparantie en de beheersbaarheid zijn de belangrijkste invalshoeken van het advies over het ontwerp van decreet.

Positieve elementen in het Rekendecreet

In zijn advies stelt de SERV enkele positieve elementen vast. Zo vindt hij het goed dat er een rollend meerjarenprogramma met een duidelijk onderscheid tussen constant beleid en nieuw beleid wordt geïntroduceerd. De aanzet voor een prestatiebegroting is eveneens positief. De Vlaamse Regering bewijst dat het haar menens is door niet te wachten tot 2012 om al enkele elementen in praktijk te brengen. Zo is de begroting 2011 al afgestemd op de structuur van beter bestuurlijk beleid. Vanaf het voorjaar 2010 stelde de regering al meerjarenramingen op.

Aantal verbeterpunten

De SERV ziet toch een aantal verbeterpunten over drie thema's: de bepalingen over de rechtspersonen, de meerjarenraming en de integratie van beheers- en beleidscyclus.

1.2. Geconsolideerde benadering

De heer *Axel Mathot* stelt dat de SERV al jaren pleit voor een geconsolideerde benadering. Het Rekendecreet maakt een onderscheid tussen ministeries en diensten met afzonderlijk beheer (DAB) enerzijds en rechtspersonen anderzijds. De autonomie van de rechtspersonen vergt andere regels, maar die afwijkingen moeten in verhouding staan tot het doel. Als dat niet het geval is, rechtvaardigen ze niet het gebrek aan transparantie dat het gevolg is van de afwijkingen. De SERV heeft de indruk dat het huidige ontwerp de evenredigheidsregels schendt: de beperktere regels voor de rechtspersonen kunnen niet altijd verklaard worden door de behoefte aan meer autonomie.

De SERV stelt dan ook voor om een aantal bijkomende verplichtingen in te voeren. De SERV stelt vooreerst voor dat rechtspersonen verbintenissen moeten opnemen in de begroting en in de rapporten. Momenteel is dat niet het geval en dat leidt tot problemen met de transparantie en de interpretatie, onder meer van de impliciete schuld- en betaalcalenders.

Voorts vindt de SERV het belangrijk dat er in de memorie van toelichting niet enkel uitleg komt over de dotaties van de rechtspersonen, maar ook over de ontvangsten- en uitgaven-

evolutie van deze rechtspersonen. Andere aanbevelenswaardige bijkomende verplichtingen zijn: een begroting op kasbasis en een inventaris van activa en passiva. Die aspecten zijn wel verplicht voor de ministeries en de DAB's, daarenboven moeten de rechtspersonen de voornoemde inventaris volgens een boekhoudbesluit al opstellen. In het (ontwerp van) Rekendecreet is daar vreemd genoeg geen sprake van.

De manier waarop de rechtspersonen in de meerjarenraming (MJR) aan bod komen is minder gedetailleerd geregeld. De Vlaamse Regering moet daar nog bijkomende bepalingen voor uitvaardigen. Het Rekendecreet bevat daarentegen wel minimumbepalingen voor DAB's en ministeries. Tot slot is het onderscheid tussen apparaats- en beleidskredieten blijkbaar wel belangrijk voor de ministeries en DAB's maar niet voor de Vlaamse rechtspersonen. Kortom, de SERV vindt dat het Rekendecreet op dat punt moet worden aangevuld of dat er bij de uitvoering meer aandacht naar moet gaan.

1.3. *Meerjarenraming*

Een meerjarenraming is heel belangrijk om de overheidsfinanciën beheersbaar te houden. Het (ontwerp van) Rekendecreet schrijft de integratie van de begrotingsdoelstellingen in de meerjarenraming voor. Nieuw is dat het een rollend meerjarenprogramma van zes jaar wordt waardoor het de regeerperiode overschrijdt. De impact van regeringsbeslissingen op de volgende regeerperiode zal daaruit duidelijker blijken. De meerjarenraming zal een duidelijk onderscheid maken tussen constant beleid en nieuw beleid. Ook dat is een positief element van het Rekendecreet. Ten slotte legt het Rekendecreet ook de verplichting op om een apart hoofdstuk te wijden aan verbintenissen die de termijn van zes jaar overschrijden.

De meerjarenraming is goed geregeld, maar er zijn toch verbeterpunten. Vooreerst zijn de consequenties van de meerjarenraming voor de rechtspersonen nog niet geregeld. In principe zouden die identiek moeten zijn aan de ministeries en DAB's, afwijkingen moeten gemotiveerd zijn en evenredig met de autonomievereisten. Daarnaast laat het Rekendecreet een kans liggen om de meerjarenraming als beleidsmatig instrument aan te wenden. De meerjarenraming focust momenteel vooral op de beheersbaarheid van de begroting, dus op de implicaties van de uitgaven op middellange termijn. De SERV denkt dat de meerjarenraming ook kansen biedt om de transparantie van de Vlaamse begroting te verhogen. Uit vergelijkingen tussen meerjarenramingen en vergelijkingen van de meerjarenraming met de begroting van een bepaald jaar, kan de invloed van ongewijzigd beleid en nieuwe initiatieven blijken. De impact van het regeringsbeleid wordt zo duidelijker. Het Rekendecreet legt dergelijke vergelijkingen niet op.

1.4. *Integratie beheers- en beleidscyclus*

De integratie van de beheers- en beleidscyclus is een volgende belangrijke doelstelling van het Rekendecreet. Die intenties in de memorie van toelichting worden echter onvoldoende vertaald in decretale bepalingen. Het Rekendecreet heeft het niet over beleidseffectenrapportage en bepaalt geen timing voor de opmaak van de status van activa en passiva. Er is geen structurele link tussen de beleidsbrieven en de begroting, dus tussen het beleid en de financiële consequenties. Het ontwerp van decreet legt daarenboven geen rapportage op over niet-financiële gegevens. Dat is nochtans belangrijk om de band tussen verschillende elementen te leggen en de kwaliteit ervan te verhogen. Het Rekendecreet maakt geen melding van de beheers- en managementovereenkomsten. Nochtans is dat noodzakelijk voor een geïntegreerde benadering. De memorie van toelichting gaat verder dan het ontwerp van decreet.

De SERV heeft begrip voor de stapsgewijze benadering. De integratie van de beheers- en de beleidscyclus is een moeizaam proces. De SERV vindt het vooral belangrijk dat er ook in deze regeerperiode vooruitgang geboekt wordt.

1.5. Overige opmerkingen

Het SERV-advies bevat voorts nog een paar opmerkingen die niet onder de drie vorige categorieën vallen. De subsidies behoren tot de interne organisatie van de Vlaamse overheid, de SERV spreekt zich daar niet in detail over uit. Subsidies hebben echter ook consequenties voor derden. Daarom pleit de SERV voor rechtszekerheid voor de ontvangers van de subsidies. De criteria voor de subsidies moeten van meet af aan duidelijk zijn en moeten bij de toewijzing en de controle dezelfde zijn.

Het (ontwerp van) Rekendecreet geeft meer mogelijkheden tot herverdelingen. Op zich is dat een stimulans voor responsabilisering, alleen dreigt het gevaar van een vermindering van de transparantie. De begroting wordt dan immers enkel op programma- en organisatieniveau goedgekeurd, waardoor de besteding van de middelen bij herverdeling niet meer duidelijk is. Het komt erop aan daar voldoende gedetailleerde informatie over te geven.

De organisatievorm en de programma's zijn de basis van de structuur van begroting. Meer gedetailleerde informatie blijft nodig. De SERV zou niet graag zien dat de ESR-codes niet meer vermeld worden in de begroting, zij het dat de raad er wel begrip voor heeft dat de codes minder gedetailleerd zijn dan bij de rapportering.

De horizontale programma's kunnen bijkomende informatie opleveren, maar de SERV pleit voor een herwaardering. Ook de memorie van toelichting mag zich niet beperken tot de programma's en organisatievormen, maar moet gedetailleerde informatie blijven verschaffen: de effectieve uitgaven- en ontvangsten op basisallocatieniveau.

1.6. Conclusies

Mevrouw *Caroline Copers* concludeert dat het ontwerp van Rekendecreet positieve elementen bevat maar dat de doelstellingen nog niet allemaal gerealiseerd zijn. Daaraan kan verholpen worden door het ontwerp van decreet aan te passen of door uitvoeringsbesluiten uit te vaardigen. De SERV pleit voor een duidelijk stappenplan waarin de Vlaamse Regering aangeeft welke initiatieven ze verder zal nemen om de doelstellingen te realiseren. De SERV zal dat van nabij volgen.

De voorzitter van de SERV herhaalt dat de belangrijkste verbeterpunten over de geconsolideerde benadering, de meerjarenraming en de integratie van de beheers- en beleidscyclus gaan. Daarnaast zijn er nog bijkomende opmerkingen die belangrijk zijn. De SERV heeft het ontwerp beoordeeld met de transparantie en beheersbaarheid in het achterhoofd. De raad heeft zich niet uitgesproken over de aspecten die te maken hebben met de interne organisatie van Vlaamse overheid. Maar als voorstellen tot aanpassingen daarover leiden tot grotere transparantie en beheersbaarheid, zal de SERV ze steunen.

2. Toelichting door het Rekenhof

Het Rekenhof werd vertegenwoordigd door de heer *Ignace Desomer*, voorzitter van het Rekenhof, en de heer *Jan Debucquoy*, raadsheer. Bij de toelichting werd gebruikgemaakt van een PowerPointpresentatie, die terug te vinden is in bijlage 3 van dit verslag.

2.1. Inleiding – Algemene beoordeling

De heer *Ignace Desomer*, voorzitter van het Rekenhof, zegt dat het ontwerp van Rekendecreet het budgetrecht van het Vlaams Parlement zoals ingesteld door de bijzondere wetten, concretiseert. Om die redenen is het een belangrijk decreet voor de democratische werking van de Vlaamse instellingen.

Het bepaalt de wijze waarop de Vlaamse Regering machtiging zal vragen aan het Vlaams Parlement om gemeenschapsgeld aan te wenden voor de uitvoering van het regeerak-

koord. Het regelt ook de wijze waarop de Vlaamse Regering verantwoording zal afleggen over het gebruik van de geldmiddelen en het vormt dus een basisinstrument voor democratische controle. Het ontwerp bepaalt ook het kader waarin het Rekenhof het Vlaams Parlement in de uitoefening van zijn prerogatieven zal bijstaan en informeren.

Het Rekenhof betreurt het dat het niet rechtstreeks betrokken is bij de voorbereiding van dit decreet dat zijn controletaak afbakent. Ook met zijn adviezen over het voorontwerp en het ontwerp van decreet werd niet al te veel rekening gehouden. Bij vorige decretale en wettelijke initiatieven over comptabiliteit en begroting was het Rekenhof dikwijls van dichtbij betrokken. Het ontwerp van Comptabiliteitsdecreet dat daaruit voortvloeide, werd vrij vlot en met eenparigheid van stemmen aangenomen door het parlement.

Het Comptabiliteitsdecreet van 2004 is nooit in werking getreden. Voor het Rekenhof vormde dit decreet nochtans een duurzame sokkel voor een modern opgevatte begrotings-, boekhoudings- en auditcyclus. De memorie van toelichting bij het ontwerp van Rekendecreet geeft als redenen voor het verlaten van het Comptabiliteitsdecreet: bepaalde instellingen zijn nog niet omgevormd in overeenstemming met het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid en de Vlaamse overheid is nog niet klaar voor een beleidseffectenrapportering en een prestatiebegroting. Volgens het Rekenhof is de Vlaamse Regering daar zelf als eerste voor verantwoordelijk. Bij zijn begrotingsonderzoeken heeft het Rekenhof er meerdere keren op gewezen dat het kaderdecreet niet consequent werd uitgevoerd. Het Rekenhof hoopt dus dat ook zonder decretale stimulans de beleidseffectenrapportering toch nog binnen een redelijke termijn zal worden gerealiseerd.

Het Rekenhof heeft het ontwerp vergeleken met het Comptabiliteitsdecreet van 2004. De memorie van toelichting stelt immers dat het de bedoeling is om maximaal de waardevolle uitgangspunten van het Comptabiliteitsdecreet te respecteren.

2.2. *Positieve elementen*

Het ontwerp van Rekendecreet bevat heel wat positieve elementen zoals de bedrijfseconomische boekhouding met een analytische component bij de Vlaamse ministeries. Dat kan een permanente opvolging en rapportering bevorderen. Er gaat ook meer aandacht naar de meerjarenraming en naar een ESR-geconsolideerde rekening die voortaan ook aan het parlement wordt meegedeeld. Andere positieve punten zijn de vereenvoudiging van de soorten kredieten en de veralgemeende invoering van de gesplitste kredieten. Het Rekendecreet bestendigt ook dat de variabele kredieten pas kunnen worden aangewend als de gerelateerde ontvangsten effectief zijn geïnd. Voorts biedt artikel 67 van het ontwerp een decretale basis voor het principe van de single audit dat de efficiëntie van de opeenvolgende controles moet verhogen en de overlast voor de gecontroleerde instellingen verminderen.

2.3. *Gemiste kansen*

Op sommige vlakken respecteert het ontwerp van decreet niet langer de ambities van het Comptabiliteitsdecreet. Zo wordt afstand genomen van het transparante overheidslandschap dat de hervorming van het beter bestuurlijk beleid beoogde. Er wordt teruggegrepen naar de diensten met afzonderlijk beheer terwijl het Comptabiliteitsdecreet er komaf mee had gemaakt. Ook het principe van de responsabilisering van de uitvoerende entiteiten wordt door sommige bepalingen van het ontwerp afgezwakt. Voorts vindt het Rekenhof in de tekst nog maar weinig bepalingen terug die een echte prestatiebegroting als uitgangspunt hebben. In zijn advies van december 2008 over de begrotingsrapportering door de Vlaamse Regering heeft het Rekenhof een aantal aanbevelingen geformuleerd om de kwaliteit van de informatie aan het Vlaams Parlement te verbeteren. Sommige ervan hebben hun weerslag ervan in het ontwerp, andere niet. Zo mist het Rekenhof een bepaling die voorschrijft dat de begrotingstoelichting de relatie moet leggen tussen de begrotingspro-

gramma's en de doelstellingen van de beleidsnota's, de beleidsbrieven en de beheersovereenkomsten. Nochtans is dat essentieel voor een eigentijds overheidsmanagement zoals dat in de wetenschappelijke literatuur tot uiting komt.

Het regeerakkoord beoogt een betere samenhang van de financiële, beleids- en contract-cyclus. Het ontwerp verlaat dat spoor. Daardoor worden de informatie- en rapporteringsstromen mogelijks onvoldoende vereenvoudigd en verduidelijkt. Bovendien zal het loskoppelen van beleids- en begrotingscyclus het zuinig beheer van de overheidsmiddelen allicht niet bevorderen. Bijgevolg worden de integratie en de afstemming tussen de rapportering van de drie cycli niet decretaal gegarandeerd. De SERV vindt het positief dat de regering aan de samenhang van de cycli werkt, het Rekenhof vindt het beter dat decretaal te verankeren.

Het Rekenhof concludeert dat het ontwerp een stap vooruit betekent op het actuele systeem dat gebaseerd is op de eerder verouderde, gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, maar een stap achteruit op het Comptabiliteitsdecreet van 2004. Het ontwerp van Rekendecreet beantwoordt niet genoeg aan het regeerakkoord. Er wordt weliswaar geopteerd voor een geleidelijke vernieuwing, maar een duidelijk stappenplan ontbreekt.

Het Rekenhof heeft vooral problemen met artikel 63 van het ontwerp van decreet dat de controlebevoegdheid van het Rekenhof regelt. Ook voor dit aspect is het ontwerp minder krachtig dan het Comptabiliteitsdecreet. Dat decreet maakte de ontwijking van de Rekenhofcontrole door filialen of aparte structuren te creëren onmogelijk door het begrip openbare instelling ruim te definiëren aan de hand van criteria als het overwicht van regeringsvertegenwoordiging in de raad van bestuur of de hoofdzakelijke financiering door de Vlaamse overheid. De definitie van openbare instelling in het Comptabiliteitsdecreet van 2004 was een bevestiging van de courante controlepraktijk van het Rekenhof. Door de toepassing van die criteria werd vermeden dat sommige instellingen aan de controle van het Rekenhof werden onttrokken.

De herneming van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet van 2004 kan een oplossing bieden. Het Rekenhof is immers van mening dat decretaal bepaalde algemene criteria op basis waarvan het zelf zijn controlebevoegdheid ten aanzien van Vlaamse overheidsinstellingen kan vaststellen, meer dan een opsomming kunnen garanderen dat de Vlaamse openbare instellingen, zoals bedoeld in de Algemenebepalingenwet inderdaad onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen. Het Rekenhof vraagt daarom om artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet opnieuw op te nemen in het ontwerp van Rekendecreet.

Uit een recente lijst over eenheden van de publieke sector, gepubliceerd door de Nationale Bank van België, blijkt dat voor het Instituut voor de Nationale Rekeningen en voor Eurostat de NV Tunnel Liefkenshoek wel degelijk beschouwd wordt als een vennootschap in handen van de overheid of als een overheidsproducent. Voor het Rekenhof doet dit niets af aan de ESR-neutraliteit van die naamloze vennootschap. Die neutraliteit is immers niet gebaseerd op het onderscheid overheid-privé, maar op haar marktconforme werking. Overigens is bij het oordeel of een instelling al dan niet tot de ESR-consolidatiekring van de overheid behoort, de controle door een rekenkamer of een parlementair toezicht voor Eurostat geen criterium.

Het is dus aan de Vlaamse Regering om Eurostat ervan te blijven overtuigen dat de NV Tunnel Liefkenshoek na de overdracht van het Oosterweelproject verder zal blijven werken als marktproducent. Dat betekent dat de nv meer dan 50 percent eigen inkomsten moet hebben en dat de impact van de overheid bij de besluitvorming minimaal moet zijn.

Allicht bestaat er ook enige verwarring over het begrip toezicht door de overheid. Eurostat definieert toezicht als zeggenschap om het algemeen beleid van de instelling in kwestie te bepalen. De controle achteraf van het Rekenhof valt daar niet onder. Alleen het toezicht op voorhand, zoals door een regeringscommissaris, kan de ESR-neutraliteit van een

instelling in gevaar brengen. De Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, de DAB Luchthaven Antwerpen en de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen NV behoren evenmin tot de ESR-consolidatiekring van de overheid omdat ze marktproducent zijn. Volgens het ontwerp van Rekendecreet vallen ze wel onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof. Het is evident dat de aandeelhouder, in dit geval de belastingbetaler, via zijn parlementaire vertegenwoordiging controle heeft over de besteding van de overheidsmiddelen, ook van openbare instellingen die buiten de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid vallen.

Het Rekenhof merkt voorts op dat de aanpassing van de lijst van de rechtspersonen bij de oprichting van een nieuwe openbare instelling telkens een decretale aanpassing van artikel 4 van het (ontwerp van) decreet vergt. Het Rekenhof vindt dit een zware procedure.

Het Rekenhof heeft steeds zijn controlebevoegdheid correct uitgevoerd en met de nodige voorzichtigheid toegepast. Het vraagt eigenlijk niet meer of minder dan het behoud van zijn huidige bevoegdheden.

Het ontwerp van Rekendecreet moet overigens niet alleen voldoende garanties bieden voor de controlebevoegdheid van het Rekenhof, maar ook de adviesbevoegdheid aan het parlement inzake begrotingsaangelegenheden moet voldoende duidelijk zijn. In tegenstelling tot de huidige begrotingswetgeving zal de meerjarenraming niet langer deel uitmaken van de toelichting bij de begroting. Aansluitend op de actuele praktijk wordt het een apart document. Het is belangrijk dat de adviesbevoegdheid van het Rekenhof over dit document expliciet wordt geregeld, zeker als de meerjarenbegroting op een afzonderlijk tijdstip bij het Vlaams Parlement ingediend wordt.

Het Rekenhof is tevreden over de decretale verankering van de single audit. Het Rekenhof heeft de voorbije jaren immers aanzienlijke inspanningen geleverd om de auditwerkzaamheden van de verschillende controle-instanties van de Vlaamse overheid meer op elkaar af te stemmen. Doelstellingen zijn dubbel werk vermijden, de controlelast voor de geauditeerde instellingen verminderen, de kostenefficiëntie van de audit verhogen.

Bij al deze aanbevelingen heeft het Rekenhof in eerste instantie de begrotingsautoriteit en de controlefunctie van het Vlaams Parlement voor ogen en in aansluiting daarop de vrijwaring van de adviserende rol en de controlebevoegdheid van het Rekenhof. Het heeft daarbij alle respect voor het doorslaggevende oordeel van de decreetgever.

2.4. Wijzigingsvoorstellen

De heer *Jan Debucquoy*, raadsheer bij het Rekenhof, verwijst naar de wijzigingsvoorstellen die het Rekenhof voorgelegd heeft aan het parlement en aan de minister. Het gaat om beperkte wijzigingen die niet raken aan de uitgangspunten van het decreet. Om aan alle verzuchtingen van het Rekenhof tegemoet te komen, moest het ontwerp volledig herschreven worden. Het Rekenhof heeft rekening gehouden met de aanbeveling van de minister en vooral energie gestoken in kleine, haalbare wijzigingen en niet in onhaalbare voorstellen. De voorstellen van het Rekenhof houden rekening met de voorgaande adviezen over de begrotingsrapportering die gericht waren op het versterken van de autoriteit van het parlement en het verhogen van de budgettaire transparantie.

De heer Debucquoy start met de voorstellen die voor de minister bespreekbaar zijn. Het eerste voorstel gaat over artikel 6 van het ontwerp van decreet, de meerjarenraming.

Het Rekenhof heeft de indruk dat de informatie enkel over de ministeries en de DAB's moet gaan en niet op een geconsolideerde manier moet gegeven worden. Daarom stelt het voor een zin aan het decreet toe te voegen. De minister gaat daarmee akkoord.

Een ander punt is het tijdstip waarop de meerjarenraming ingediend wordt. Het Rekenhof acht het beter eerst de meerjarenraming op te stellen en de begroting daaraan aan te passen, de minister vindt het beter eerst de begroting op te stellen en de meerjarenraming daaraan aan te passen. Voor het Rekenhof moet het parlement over de meerjarenraming beschikken bij de bespreking van de begroting. Eventueel kunnen beiden tegelijk ingediend worden. Zo kan ook het Rekenhof de begroting toetsen aan de meerjarenraming. De minister heeft beloofd de meerjarenraming aan het parlement voor te leggen uiterlijk als het de bespreking van de begroting aanvat. Het Rekenhof vraagt dat het ook tijd krijgt om beiden te vergelijken.

Artikel 7 van het ontwerp van decreet geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om dringende maatregelen te nemen als ze merkt dat de budgettaire doelstellingen niet gehaald worden. Het Rekenhof vindt dat het Vlaams Parlement steeds het laatste woord moet hebben over de toekenning van kredieten. Minstens moeten het Vlaams Parlement en het Rekenhof over dergelijke maatregelen worden ingelicht. Slechts zo kan de transparantie gegarandeerd worden. De minister acht dit aspect bespreekbaar maar wijst op de brede variatie van dringende maatregelen. Hij denkt dat het beter is de meldingsplicht per categorie te bekijken en eventueel slechts vast te leggen in uitvoeringsbesluiten en niet in het decreet.

Het Rekenhof is geen voorstander van het begrotingsconcept DAB omdat dit misbruikt wordt om het budgetrecht van het Vlaams Parlement aan te tasten. Bij dat concept is het immers mogelijk onbeperkt kredieten te herverdelen en saldi over te dragen. De meeste DAB's zijn trouwens louter en alleen om die reden opgericht. De afschaffing van de DAB's vragen heeft weinig zin; heel wat leidende ambtenaren zijn er immers aan gehecht. Daarom pleit het Rekenhof enkel voor meer transparantie van de DAB-begrotingen zodat het verband tussen hun inkomsten en uitgaven en de begrotingsprogramma's duidelijk wordt.

Artikel 14 van het ontwerp van decreet somt op wat er allemaal in de memorie van toelichting moet staan. Het Rekenhof stelt voor om daar nog een paar aspecten aan toe te voegen. De eerste is dat de informatie in de memorie van toelichting en in de verantwoordingstukken bij de begroting zich niet louter mag beperken tot ministeries en DAB's, maar ook betrekking moet hebben op de Vlaamse rechtspersonen. Het Rekenhof vraagt voorts dat er ook een toelichting gegeven wordt bij de naleving van de begrotingsnormen en een overzicht van de saldi van begrotingsfondsen en DAB's. Een betere integratie van de beleids- en de begrotingscyclus is zoals gezegd nodig. Daarom pleit het Rekenhof ervoor minstens in de programmatoelichtingen een relatie te leggen tussen de kredieten en beleidsdoelstellingen, dus tussen de begroting en de beleidsnota's, beleidsbrieven, beheersovereenkomsten.

Bij artikel 16 van het ontwerp van decreet vraagt het Rekenhof te verzekeren dat het minstens de gelegenheid krijgt om advies te geven over de meerjarenraming.

Met betrekking tot artikel 19 van het ontwerp van decreet, dat in dringende en onvoorziene omstandigheden extra kredieten toelaat zonder via het parlement te passeren, pleit het Rekenhof voor een aparte registratie in de boekhouding. Het is aangewezen dat uitgaven op bijkomende dringende kredieten apart kunnen worden opgevolgd aangezien die bijkomende kredieten voor een specifiek doel worden gevraagd. Het Rekenhof accepteert een beperking van het amendement tot rapportering in de plaats van boeking, als de minister het daardoor kan aanvaarden.

Met een aantal voorstellen tot tekstwijziging van het Rekenhof gaat de minister dan weer niet akkoord, deelt de spreker mee. Zo meent het hof dat het Vlaams Parlement voldoende tijd moet hebben voor zijn begrotingsonderzoek. Om te voldoen aan de aanbevelingen van de OESO en het IMF moet de einddatum van indiening, die op 21 oktober is vastgelegd in een protocol tussen regering en parlement, nog drie weken vervroegd worden, maar daar wil de minister niet op ingaan. In dat verband attendeert de heer Debucquoy op een van de maatregelen die is goedgekeurd de Europese Top van december 2010 over ‘economic governance’ en ‘Europese semester’, met name dat iedere lidstaat zijn begroting zes maanden op voorhand moet voorleggen aan de Commissie, vooraleer het wordt ingediend in het nationale parlement.

In artikel 30 en 44 van het ontwerp van decreet wordt een semesterrapportering voorgeschreven, terwijl een Europese verordening kwartaalrapportering oplegt. De minister weigert een tekstaanpassing omdat de Europese bepaling toch voorrang heeft.

De volgende opmerking gaat over artikel 50 van het ontwerp van decreet. In het kader van de single audit maakte het Rekenhof al afspraken met het Instituut van de Bedrijfsrevisoren voor een betere uitwisseling van informatie. Het Rekenhof wil immers voortbouwen op het eerdere werk van de bedrijfsrevisoren, waarop alle rechtspersonen voortaan een beroep moeten doen. Omdat het Rekenhof zijn bevindingen al op 30 mei dient voor te leggen aan de minister, zijn de rapporten van de bedrijfsrevisoren idealiter beschikbaar op 31 maart in plaats van op 30 april.

Het Rekenhof is verbaasd over de beperking van zijn bevoegdheden in artikel 63 van het ontwerp van decreet en vraagt heropname van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet van 7 mei 2004. Doel moet immers zijn dat alle openbare rechtspersonen die werken met publieke middelen, onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof blijven. De controle op de besteding van belastinggeld mag niet afhangen van de rechtsvorm. Dit doel vereist de opname van een algemene bepaling, argumenteert de heer Debucquoy. Om ontwijking van Rekenhofcontrole te voorkomen mag zijn bevoegdheid niet beperkt worden door een limitatieve opsomming.

De criteria in artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet zijn geïnspireerd op de bepalingen van de Europese richtlijnen inzake overheidsopdrachten. Zij expliciteert in feite de criteria die het Rekenhof al decennialang toepast om haar controlebevoegdheid af te bakenen. De transparante explicitering van die criteria in het Comptabiliteitsdecreet van 2004 kreeg toen geen kritiek van de Raad van State, de Vlaamse Regering en Vlaams Parlement. De spreker onderstreept dat het niet de bedoeling is om de controlebevoegdheid uit te breiden naar bijvoorbeeld bejaardentehuizen of scholen, zoals soms wordt beweerd. Daarvoor heeft het Rekenhof trouwens tijd noch middelen en ze vallen sowieso niet onder die criteria. Het Rekenhof wenst enkel het behoud van zijn huidige controlebevoegdheid, niet meer en niet minder.

Maar bij gebrek aan een sluitende definitie van openbare instellingen, waarvoor het Rekenhof zonder beperking bevoegd wordt gesteld in de Algemenebepalingenwet van 2003, moet men werken met algemene criteria. De spreker stelt dat het Rekenhof met de nodige voorzichtigheid en pas na advies van zijn studiedienst zich bevoegd verklaart over sommige instellingen uit de grijze zone (instellingen die balanceren op de grens van overheid en privé).

Vervolgens vertelt de heer Debucquoy het verhaal van ESR ‘95, dat begint met het Verdrag van Maastricht. De toetredingscriteria vereisten een uniform systeem om de schulden en het tekort van de overheid te berekenen. De centrale banken gebruikten op dat moment al ESR ‘79, gebaseerd op een rekeningenstelsel van het IMF, en dat later verfijsd werd.

Het was een statistisch instrument om de financiële stromen binnen de economie in kaart te brengen. Zij verlopen tussen vijf grote categorieën: financiële en niet-financiële vennootschappen (samen de marktproducenten), de overheid, de gezinnen en de instellingen zonder winstoogmerk (samen de niet-marktproducenten).

Welnu, ten tijde van Maastricht, heerste consensus over de beperking van de overheid tot de derde categorie – gemakshalve genoemd S.13 consolidatiekring overheid – hoewel ook delen van de andere categorieën (S.11 en S.12) deels in overheidshanden zijn. Dat maakt het interessant voor sommige regeringen om overheidsinstellingen die meer uitgaven dan ze ontvangen, buiten S.13 te houden, en degene bij wie het omgekeerde het geval is, zoals pensioenfondsen, binnen S.13 te krijgen.

Het handboek ESR'95 geeft twee criteria voor het onderscheid tussen S.11/S.12 en S.13. Het eerste stelt dat overheidsinstellingen die diensten leveren aan marktprijzen, buiten de S.13 consolidatiekring overheid vallen. Eurostat kijkt daartoe eenvoudig (puur mathematisch) in de boekhouding of de eigen ontvangsten meer bedragen dan de overheidsontvangsten (bijvoorbeeld subsidies) (50%-regel). Het tweede, dat cumulatief is, betreft het hebben van eigen beslissingsbevoegdheid over het eigen algemeen beleid. De politieke overheid mag geen overheersende invloed hebben bij de besluitvorming. Parlementair toezicht of controle door het Rekenhof raken niet aan de autonome beslissingsbevoegdheid volgens het handboek. Openbare instellingen uit S.11 en S.12 kunnen dus zonder problemen onderworpen worden aan parlementaire controle of controle vanwege het Rekenhof (zonder dat ze geherklasseerd worden onder S.13 en aldus in aanmerking komen voor het berekenen van het vorderingensaldo van de overheid).

De heer Debucquoy geeft daarop een paar voorbeelden. De luchthavens van Oostende en Deurne vallen buiten S.13. Hun eigen inkomsten (zoals onder andere luchthaventaksen enzomeer) zijn immers hoger dan de overheidssubsidies. Andere voorbeelden zijn Jobpunt Vlaanderen en het Psychiatrisch Zorgcentrum Geel-Rekem. De NV Tunnel Liefkenshoek genereert eigen inkomsten via tol en ontvangt momenteel niets van de overheid. Zij is daarom eveneens buiten de overheid (S.13) geklasseerd.

Ook een financiële vennootschap als de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) valt buiten de consolidatiekring overheid (S.13), want meer dan de helft van de ontvangsten gebeurt in het kader van de verstrekking van hypothecaire leningen. De Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) werd door Eurostat opnieuw bij overheid geklasseerd, omdat het vaststelde dat de meeste investeringsbeslissingen door de Vlaamse Regering worden genomen in plaats van door het nv BAM-management. Onder andere stelde Eurostat vast dat de meerderheid van de raad van bestuur van nv BAM bestaat uit vertegenwoordigers van ministers en aldus rechtstreeks werd gestuurd door de Vlaamse Regering. Dat is anders bij de NV Tunnel Liefkenshoek, waar het Instituut voor de Nationale Rekeningen oordeelde dat het grootste stuk van de besluitvorming autonoom binnen de nv gebeurt en pas daarna door de minister globaal goed- of afgekeurd wordt. De controle achteraf door de minister speelt dus geen rol bij de classificatie, besluit de spreker.

De heer Jan Debucquoy vat samen. De berekening van het vorderingensaldo van de overheid houdt alleen rekening met de overheidsinstellingen uit sector S.13, en niet met de overheidsinstellingen uit S.11 en S.12. ESR'95 definieert de sector overheidsinstelling statistisch en niet juridisch. Doordat de definitie van ESR'95 louter economische criteria en geen organisatorische of juridische hanteert, is zij ruimer dan de definitie in artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, dat door het Rekenhof wordt voorgesteld. Zo worden nv Technopolis en nv Flanders Expo door ESR als overheidsinstelling gerangschikt, maar vallen zij niet onder artikel 3, §3.

De heer Debucquoy denkt dat parlementaire controle in principe moet mogelijk zijn op alle overheidsinstellingen uit S.11, S.12 en S.13, want al die sectoren werken met publieke

middelen. Parlementaire controle is geen criterium voor de ESR-classificatie. De controle door het Rekenhof is geen beslissend criterium voor al dan niet ESR-neutraliteit, onderstreept de heer Debucquoy.

2.5. Besluit

Tot slot zet hij de argumenten van het Rekenhof tegen het antwoord van de minister nog eens op een rij. De minister blijft voorstander van een beperkende omschrijving en verkiest een limitatieve opsomming van de rechtspersonen. Het Rekenhof weet uit ervaring dat een beperkte omschrijving het risico schept dat rechtsvormen worden gecreëerd om aan de controle te ontsnappen. Bovendien vergt elke oprichting van een nieuwe instelling voortaan een aanpassing van de lijst rechtspersonen en dus ook van het decreet. Het is niet praktisch om daar elke keer een discussie over te voeren in het parlement.

Het argument van de minister dat de NV Tunnel Liefkenshoek door de heropname van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet van 2004 in de consolidatiekring van de overheid (S.13) dreigt te vallen houdt géén steek. Ook voor sommige andere openbare instellingen (zoals VMSW en DAB's Luchthavens Oostende-Brugge en Antwerpen) die buiten de consolidatiekring overheid S.13 vallen wordt de controlebevoegdheid van het Rekenhof reeds gegarandeerd door het huidige ontwerp van het Rekendecreet, zonder dat dit leidt tot herclassificatie tot S.13.

Het Rekenhof heeft ook het liefst dat haar bevoegdheid in één decreet wordt geregeld.

De minister herhaalt het slechte voorbeeld van de investeringsmaatschappijen, maar diverse zijn ondertussen omgevormd tot privaatrechtelijke EVA en de controlebevoegdheid van het Rekenhof is reeds verankerd in het huidige ontwerp van Rekendecreet. De heer Debucquoy roept de oprichting van de eerste Vlaamse investeringsmaatschappijen in herinnering. Zij wezen eveneens controle door het Rekenhof af, tot de schandalen opdoeken en het Rekenhof werd teruggevraagd. Ook tijdens het ontstaan van de nv BAM waren er pogingen door sommigen om controle door het Rekenhof af te houden, zagezegd voor de ESR-neutraliteit, maar dat werd rechtgezet door het parlement. De discussie herhaalt zich nu opnieuw bij de NV Tunnel Liefkenshoek. De spreker stelt dat de minister argumenteert dat de algemene bepalingenwet 'openbare instelling' beperkt tot consolidatiekring overheid, maar dat klopt niet. Integendeel, artikel 180 van de Grondwet garandeert dat er controle van het Rekenhof moet zijn over alle overheidsuitgaven, ongeacht de structuur.

De heer Debucquoy verstrekt een document met bijkomende informatie over Rekenhofcontrole en ESR-consolidatie, dat in bijlage 6 van dit verslag is gepubliceerd.

3. Toelichting door de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO)

De Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid werd vertegenwoordigd door de heer professor Geert Bouckaert, voorzitter van de CEEEO. Bij de toelichting werd gebruikgemaakt van een PowerPointpresentatie, die terug te vinden is in bijlage 4 van dit verslag.

De heer *Geert Bouckaert*, voorzitter Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid, deelt mee dat de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid op 18 november 2010 een advies heeft overgemaakt aan de Vlaamse Regering (dit advies is te vinden in bijlage 5 van dit verslag).

Hij begint zijn samenvatting ervan met de vaststelling dat de financiële wetgeving in de meeste OESO-landen de laatste 20 jaar herschreven is. Doel was telkens om door de koppeling van middelen, activiteiten, resultaten, effecten en doelstellingen beter de volgende drie vragen te kunnen beantwoorden: wat doen we de volgende jaren? Wat is er aan het gebeuren? Wat is er gebeurd en hoe hebben we gepresteerd?

Daarmee hangt nog een tweede ambitie samen, namelijk de beleids- en beheerscyclus (ontwerp, uitvoering en evaluatie), de financiële cyclus (begroting, boekhouding en audit) en de contractcyclus (voorbereiding, uitvoering en evaluatie) te integreren tot één cyclus met drie aspecten.

Vervolgens presenteert de spreker een OESO-tabel waarin de kwaliteit van prestatiebegrotingen van verschillende landen wordt vergeleken. Bovenaan staan Finland en Australië en helemaal onderaan – op Tsjechië na – het federale België met 9/100. Hij heeft geen objectieve redenen om aan te nemen dat de Vlaamse score, waarvan de berekening aan de gang is, daar sterk van verschilt.

Ter illustratie beschrijft de heer Bouckaert de aanpak in West-Australië, meer bepaald in de sectoren Child protection, Culture and the Arts en Environment and Conservation. Hij merkt meteen op dat dit geen theoretisch model is maar een mogelijkheid die in de praktijk van een ander OESO-land bestaat en door haar overheid wordt toegepast. Kenmerkend voor de betreffende begrotingsdocumenten is de expliciete relatie tussen de regeringsprioriteiten, de gewenste effecten, de te leveren prestaties, en de benodigde middelen. Verder vallen de meerjarigheid van de tabellen op (min 2, plus 3), de consolidatie per beleidsdomein, het gebruik van effectiviteit- en efficiëntie-indicatoren, de basis voor interne en externe audit en evaluatie, en de expliciete relatie met beheersovereenkomsten. Die eigenschappen gelden bovendien voor de hele begroting en niet alleen voor nieuw beleid.

In een eerste, kwalitatieve tabel staan links de brede prioriteiten van de overheid. De vraag wordt vervolgens gesteld hoe de gewenste resultaten kunnen bijdragen tot de doelstellingen van de regering. Bij elk gewenst effect staat in de volgende kolom in welk portfolio van dienstverlening (door bijvoorbeeld een agentschap) ze kunnen toegeleverd worden. Geautoriseerd en gekwantificeerd wordt op het niveau van die laatste (services), waarbij de meerjarenbegroting een integraal onderdeel vormt van het goed te keuren ontwerp zelf en dus meer is dan een bijlage. Hetzelfde geldt voor de indicatoren per effect, ook dat weer over verschillende jaren becijferd. Per agentschap wordt ook nog een tabel met efficiëntie-indicatoren en het aantal personeelsleden (voltijdsequivalenten) opgenomen.

Een dergelijke begroting is één document, dat duidelijk maakt aan het parlement waar de regering voor staat, besluit de spreker, en waarop die achteraf ook precies kan afgerekend worden. Hij erkent dat die aanpak een grote opbouw van data vraagt, met name de samenhang van doelstellingen, effecten, resultaten en middelen en die van plannen, begroting en beheersovereenkomst. Andere kwesties zijn de kwaliteit van de indicatoren, en het sluiten en koppelen van de eerder genoemde cycli.

Vervolgens vergelijkt hij het ontwerp van Rekendecreet met het Comptabiliteitsdecreet. Wat wegvalt in het ontwerp van decreet is de terminologie van doelstellingen, indicatoren, kengetallen en beleidseffectrapportage uit artikel 6 van het bestaande Comptabiliteitsdecreet, evenals de strategische en operationele doelstellingen uit artikel 8, de aansturing, monitoring en voortgangscontrole van het beleid voor een departement uit artikel 11, §2, de ramingstaten per doelstelling met instrumenten uit artikel 12, §5, en de verantwoording aan de hand van output en kengetallen uit artikel 15. Er wordt voortaan ook minder expliciet gezegd wat de Inspectie van Financiën kan doen.

Nieuw is anderzijds de tot bezorgdheid nopen de mogelijkheid tot oprichting van nieuwe DAB's in artikel 3 van het ontwerp van Rekendecreet. Positief vindt de CEOO wel de invoering van apparaatskredieten, beleidskredieten en de programmatabel in artikel 11, en dat er meer vrijheidsgraden voor herallocatie komen via artikel 20 van het ontwerp van decreet. Artikel 24 van het ontwerp van decreet voert de mogelijkheid van elektronische

verantwoording in. Andere punten waar de CEEO in zijn advies de aandacht op vestigt, zijn die van de visumvrijstellingen, de interne controle van Vlaamse rechtspersonen en het behoud van de commissarissen.

De spreker somt nogmaals de punten op die de CEEO positief vindt aan het ontwerp. Hij noemt de verfijning met betrekking tot boekhoudkundige zaken, meer flexibiliteit voor herallocaties, het ESR-proof karakter, de mogelijkheid van elektronische afhandelingen en het rekening houden met de reductie van het visum. Bezorgd is de CEEO dus wel dat mogelijk de poort wordt opengezet voor de groei van het aantal DAB's. Negatief staat de CEEO tegenover het wegvallen van de verwijzing naar de koppeling van financiële en niet-financiële informatie in de begroting en voor de rapportering, en het wegvallen van alle verwijzingen naar doelstellingen, indicatoren, prestaties en effecten.

Tot slot doet de heer Bouckaert in naam van de CEEO nog enkele suggesties. Hij pleit ervoor in het Rekendecreet vast te leggen hoe en welke informatie moet opgenomen worden in beheers- en managementovereenkomsten met respectievelijk agentschappen en ministeries. Verder is consolidatie op het niveau van een beleidsdomein nodig, en moet in de beheers- en managementovereenkomsten financiële en niet-financiële informatie gekoppeld worden aan de hand van indicatoren. Nodig is ook de koppeling van middelen aan prestaties, en van prestaties aan effecten en doelstellingen, evenals de evaluatie van bereikte prestaties en effecten per overeenkomst en geconsolideerd per beleidsdomein.

4. Bespreking

Op vraag van de heer *Lode Vereeck* preciseert de heer *Jan Debucquoy* dat het Rekenhof reageert op een tabel die de minister op vraag van de voorzitter van het parlement bezorgde. Zij bevat per artikel het advies en de commentaren van Raad van State en Rekenhof, en de reactie daarop van de minister. Sommige opmerkingen acht de minister bespreekbaar of regelbaar in de memorie van toelichting of een uitvoeringsbesluit. In andere gevallen blijft de minister bij zijn oorspronkelijke tekstontwerp.

De heer Debucquoy vult nog aan dat hij in zijn presentatie niet verder is ingegaan op de argumenten van de minister die het Rekenhof redelijk acht als antwoord op zijn opmerkingen. Dat laatste doet zich voor bij een viertal artikelen, waar het Rekenhof dus niet verder aandringt op tekstwijziging.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt nog te wachten op een antwoord van de minister op het voorstel van het Rekenhof om artikel 4 van het ontwerp van decreet te vervangen door artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet.

De heer *Jan Peumans* legt uit dat hij als parlamentsvoorzitter met de minister-president van de Vlaamse Regering is overeengekomen dat bij belangrijke ontwerpen van decreet een tabel als de genoemde wordt opgesteld. Het is de eerste die door de huidige regering wordt aangeboden. De uiteindelijke beslissing blijft uiteraard aan het parlement.

Hij vraagt tot slot nog naar een aanvullende reactie van de Vlaamse Regering op de opmerkingen van de SERV, die minister *Philippe Muyters* toezegt te bezorgen. Hetzelfde geldt voor de reactie van de Vlaamse Regering op de opmerkingen van de CEEO.

De heer *Dirk Van Mechelen* maakt bemerkingen over de controle op NV Tunnel Liefkenshoek en vraagt het Rekenhof of het de bedoeling is het probleem inzake de controlebevoegdheid op te lossen door inschrijving van de criteria van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet in artikel 4 van het ontwerp van Rekendecreet.

Rechtzetting van het Rekenhof per mail van donderdag 27 januari 2011

Per mail van 27 januari 2011 laat de heer *Jan Debucquoy* weten dat het antwoord op de vraag van de heer *Dirk Van Mechelen* ‘néén’ moet zijn: het is de wens van het Rekenhof deze criteria in te schrijven in artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet, zoals ook duidelijk werd uiteengezet in de adviezen van het Rekenhof (*Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 842/3, pagina 11, 12, 35, 36, 40, 41, 44, 53 en 54).

Door inschrijving in artikel 63 van het ontwerp van decreet kan de toepasselijkheid van de criteria alleen Rekenhofcontrole tot gevolg hebben. Door inschrijving in artikel 4 van het ontwerp van decreet worden ook de andere bepalingen van het Comptabiliteitsdecreet van toepassing op de rechtspersonen die aan de criteria voldoen, wat ook niet het geval was bij het Comptabiliteitsdecreet van 2004.

Opmerkingen van de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

De opmerkingen van de heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, op 28 januari 2011 per mail aan de commissie en de fracties bezorgd, zijn opgenomen in een synoptische tabel en gepubliceerd als bijlage bij het ontwerp van Rekendecreet in *Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 842/1 – Bijlage.

III. BESPREKING OP DINSDAG 1 FEBRUARI 2011

De conclusie van de gedachtewisseling op dinsdag 25 januari 2011 was volgens de heer *Dirk Van Mechelen* dat de Vlaamse Regering door middel van artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet een andere invulling geeft aan het toezicht door het Rekenhof dan zoals dat tot op heden geregeld is in artikel 3 van het Comptabiliteitsdecreet. De heer *Van Mechelen* wijst erop dat dit voor een belangrijk gedeelte de aard en de teneur van de verdere tussenkomsten in de bespreking van het ontwerp van decreet zal definiëren. Het is dan ook wenselijk dat in verband met de opmerkingen van het Rekenhof over de formulering van artikel 63 van het ontwerp van decreet, de Vlaamse Regering duidelijkheid biedt vooraleer inhoudelijke tussenkomsten kunnen gedaan worden en om een pijnlijk debat te voorkomen.

De heer *Eric Van Rompuy* stelt voor dat de Vlaamse Regering de mogelijkheid wordt geboden om te reageren op de door het Rekenhof aangehaalde opmerkingen. De opmerking van het Rekenhof dat om ontwijking van Rekenhofcontrole te voorkomen zijn bevoegdheid niet mag beperkt worden tot een limitatieve omschrijving in het (ontwerp van) Rekendecreet, is een belangrijke discussie. Het gaat daarbij onder meer ook over het geval of het Rekenhof al dan niet controle op de NV Tunnel Liefkenshoek kan uitoefenen. Over deze kwestie moet duidelijkheid geschapen worden, want het Rekenhof is het daarover duidelijk niet eens met de Vlaamse Regering.

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, resumeert dat, met betrekking tot artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet in vergelijking met het bestaande artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, eigenlijk de vraag voorligt of het niet beter zou zijn om het voorgelegde artikel 63 van het ontwerp van decreet te vervangen door de (bestaande) bepaling van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet.

De minister wijst er op dat beide bepalingen eigenlijk inspelen op artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet. De filosofie is dat rekeningen van de openbare instellingen die door de in artikel 2 van de Algemenebepalingenwet opgesomde gemeenschappen en gewesten worden opgericht, of die ervan afhangen, aan het Rekenhof worden gezonden. Het Rekenhof oefent ten aanzien van die openbare instellingen de controle uit die in artikel 10, §1, van de Algemenebepalingenwet is omschreven en het kan hun rekeningen in de boeken van opmerkingen publiceren. De memorie van toelichting dienaangaande stelt dat gezien het sterk toegenomen overheidsinitiatief, met inbegrip van instellingen opgericht

door de overheid of die ervan afhangen, dit dan ook moet worden begrepen als betrekking hebbende op entiteiten die door de wetgever van het gewest of de gemeenschap zijn opgericht of op entiteiten die gestijfd worden door overheidsgeld en die zouden behoord hebben tot de gewestelijke respectievelijk gemeenschapsadministratie en dus van de algemene begroting van die gewesten/gemeenschappen zouden hebben deel uitgemaakt indien diezelfde wetgever het niet verkieslijk zou hebben geacht om een specifieke beheerswijze te voorzien.

Uiteindelijk geeft de Vlaamse Regering een interpretatie van die bepalingen (artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet) in artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, respectievelijk artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet. De minister meent dat het hier een opportunitateitskwestie en geen juridische kwestie betreft.

Artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet bepaalt dat het Rekenhof bevoegd is ten opzichte van openbare instellingen die door de Vlaamse overheid worden opgericht of die eronder ressorteren. Als openbare instellingen worden beschouwd instellingen die cumulatief aan bepaalde substantiële criteria voldoen, namelijk rechtspersoon zijn, voorzien in een behoefte van algemeen belang, onder toezicht staan via ofwel benoeming van meer dan de helft van de raad van bestuur ofwel via de financiering ofwel via toezicht op het beheer, bijvoorbeeld door een regeringscommissaris.

De minister is van oordeel dat met artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet het niet mogelijk zou zijn om de voorliggende discussie te beslechten. Als men immers ESR-neutraal wil zijn ten aanzien van overheidsinstellingen dan vergt dat niet alleen dat de instelling marktproducent is, minstens vijftig percent van de productiekosten moeten gedekt worden door inkomsten uit verkoop, maar ook dat die een eigen beslissingsbevoegdheid heeft. De minister besluit dat een vervanging van het voorgelegde artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet door artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet hier niets zou oplossen.

De minister meent dat het (ontwerp van) Rekendecreet in deze minstens even duidelijk is als het Comptabiliteitsdecreet; het Rekenhof is in het (ontwerp van) Rekendecreet bevoegd voor alle openbare instellingen die worden opgericht door de overheid. Voor alle duidelijkheid wordt dan ook nog nominatim opgesomd: ook de EVA's van publiekrecht en de EVA's van privaatrecht worden er bij betrokken alsook alle andere die ervan afhangen in de zin van het Rekendecreet, alle andere die mee worden geconsolideerd en dus beschouwd kunnen worden als overheidsproducenten die geen marktproducent zijn, dus instellingen met sectorcode 1312. De minister gaat er vanuit dat op die manier een aantal specifieke niet in de Algemenebepalingenwet voorziene criteria zijn opgenomen. Minister Muyters concludeert dat het overnemen van de bepaling van artikel 3, §3, uit het Comptabiliteitsdecreet dan ook geen oplossing is voor de instellingen van sector 11 of 12, die niet door de Vlaamse overheid zijn opgericht. De minister merkt op dat de NV Tunnel Liefkenshoek niet is opgericht door de overheid. Het Rekenhof voorziet nu een controle voor door de Vlaamse overheid opgerichte instellingen, maar indien het Vlaams Parlement het opportuun zou vinden om toch Rekenhofcontrole te voorzien, kan het dat dan op een ad-hocbasis doen. Dat is een beoordeling die aan het parlement toekomt.

De heer *Eric Van Rompuy* verwijst ook naar een nota van 25 januari 2011 van de juridische dienst van het Vlaams Parlement over de impact van de ESR-neutraliteit op de controlebevoegdheid van het Rekenhof (toegepast op de NV Tunnel Liefkenshoek). Deze nota is gepubliceerd in bijlage 8 van dit verslag.

De heer Van Rompuy citeert pagina 9 van de nota van de juridische dienst van het Vlaams Parlement: “De vraag of de invulling die het voorliggende (ontwerp van) Rekendecreet aan artikel 10, §2, tweede lid van de Algemenebepalingenwet geeft, aanvaardbaar is, lijkt

de juridische dienst in eerste instantie een opportuniteitskwestie en geen juridische. Anderzijds dient opgemerkt te worden dat de bevoegdheid van het Rekenhof om een instelling te controleren geen impact heeft op de ESR-classificatie van de betreffende instelling. Overeenkomstig de ESR-methodiek is de vaststelling dat een instelling ‘onder toezicht of zeggenschap van de overheid’ valt inderdaad een element ter beoordeling van de ESR-status van de desbetreffende instelling. Dit toezicht en deze zeggenschap hebben echter geen betrekking op een ex-postcontrole door het Rekenhof.”. Dan wordt er gesuggereerd om eventueel in een apart decreet dit te regelen. De nota stelt verder ook dat NV Tunnel Liefkenshoek geen door de overheid opgerichte instelling maar privaat opgericht is en bijgevolg niet voldoet aan een aantal decretale criteria. De nota van de juridische dienst van het Vlaams Parlement werpt dan ook een zeker licht op een aantal aspecten.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt dat er in tegenstelling met de wijze van totstandkomen van het huidige voorgelegde ontwerp van Rekendecreet, bij de totstandkoming van het Comptabiliteitsdecreet, er toen heel wat overleg is geweest tussen regering, parlement en Rekenhof om te komen tot een consensus. Er is toen heel wat inzet geweest onder toenmalig voorzitter De Batselier om net ervoor te zorgen dat er in het Comptabiliteitsdecreet de juiste evenwichten werden gerespecteerd tussen de uitvoerende macht en de wetgevende, controlerende macht. Hij stelt vast dat bij de totstandkoming van het voorliggende ontwerp van Rekendecreet dat overleg niet heeft plaatsgevonden, wat heeft geleid tot, om het met een eufemisme te stellen, redelijk accurate opmerkingen van het Rekenhof. De fundamentele vraag stelt zich daarom dan ook waarom men niet artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, dat een allesomvattende bepaling is die het Rekenhof de kans geeft tot controle, overgenomen heeft in het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet.

De heer Van Mechelen stelt zich initieel vergist te hebben naar aanleiding van de moeilijkheden die er zijn geweest met de ESR-kwalificatie van nv BAM naar aanleiding van het debat rond de opvolgingsrapportage.

Enerzijds is er de controle van het Rekenhof na beslissingen van de te controleren instantie; om die reden stelt het Rekenhof dat het daardoor dus nooit de ESR-kwalificatie kan beïnvloeden. Het parlement moet terdege beseffen dat ingevolge die rapportering men vragen is gaan stellen in verband met het management, de operationaliteit, beheers- en beleidsbeslissingen van de nv BAM, juridische dienstverlening en communicatie ervan. Dit debat heeft aanleiding gegeven tot de herkwalificatie van BAM, ook en niet in het minst door de constructie van LijnInvest en de impact van de regering op de werkkalender van de raad van bestuur van de nv BAM.

In een eerste impuls was de heer Van Mechelen bijzonder huiverachtig dat zich hetzelfde zou herhalen met de NV Tunnel Liefkenshoek. Dan zou de laatste joker uitgespeeld zijn. Als het de Europese toets niet zou doorstaan, zou men het project zien afgeschoten worden. Het project zou nooit meer buiten begroting gerealiseerd kunnen worden, zelfs als het door tolgeld zou worden betaald. Vanaf het moment dat de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement zich begint te mengen met de operationele bevoegdheid van een raad van bestuur die onder toezicht staat van bedrijfsrevisoren is het kalf verdronken. Dat was de hamvraag bij de hoorzittingen.

De terechte opmerking van het Rekenhof is dat men er voor moet opletten het kind niet met het badwater weg te gooien, namelijk het feit dat de ruime controlemogelijkheid van het Rekenhof, nog altijd in opdracht van het parlement werkend, zou beknot worden door de limitatieve omschrijving van artikel 63 van het ontwerp van decreet. Om die reden zijn er de voorstellen van menigeen om terug over te stappen naar artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, dat dit risico uiteindelijk compleet inperkte en waardoor het Rekenhof zelf zijn bevoegdheid opneemt. Blijkbaar zegt de minister nu neen omdat hij andere opmerkingen en argumenten heeft om te stellen dat dit niet de juiste weg is. De heer Van Mechelen stelt voor het Rekenhof het woord te geven om hun opmerkingen te horen over

de argumentatie van de minister, en dan is het vervolgens aan het Vlaams Parlement om als wetgevende autoriteit te beslissen welke weg er wordt ingeslagen. Na de uiteenzetting van het Rekenhof en andere sprekers, is de heer Dirk Van Mechelen meer en meer overtuigd dat voor dit aspect het Comptabiliteitsdecreet het bij het rechte eind had.

De heer Van Mechelen vindt dat er ook naar de Inspectie van Financiën moet gekeken worden wat daar de opmerkingen zijn. Ook daaromtrent kondigt de heer Van Mechelen amendementen aan. Gaat de wetgevende macht zich ook hier niet laten inperken?

Er is ook een discussie over de meer prestatiegebonden rapportering van begrotingsdocumenten als uitvoeringsresultaten, waarvoor verwezen wordt naar de toelichting van de heer Bouckaert, en wat wel in het Comptabiliteitsdecreet vervat zat en niet meer in het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet. De heer Van Mechelen geeft toe dat men eerst moet leren kruipen alvorens te stappen en dat er progressie moet kunnen zijn. Het Vlaams Parlement moet in dat geval wel heel harde afspraken maken met de Vlaamse Regering over de implementatie van de noodzakelijke stappen twee en drie. De verwijzing naar het Australisch voorbeeld spreekt daarin boekdelen als men ziet welke weg daar is afgelegd om te komen tot een transparante begrotingsrapportering.

Het probleem bij de implementatie van het Comptabiliteitsdecreet was dat op hetzelfde moment er ook de implementatie was van Beter Bestuurlijk Beleid. Om chaos te voorkomen, is er geopteerd om de BBB-structuur te implementeren (met de splitsing in departementen, agentschappen, IVA's en EVA's) en pas nadien kon overgegaan worden tot een implementatie van het Comptabiliteitsdecreet, om tot een goed resultaat te leiden. De BBB-operatie moet ondertussen verteerd zijn, waar de spreker echter ook de geruchten opvangt dat men wil gaan bijsturen.

De huidige Vlaamse Regering schroeft echter de ambities van het Comptabiliteitsdecreet terug naar het (ontwerp van) Rekendecreet als eerste opstap naar een werkbare oplossing. Deze operatie mag natuurlijk geen beknotting betekenen voor de bevoegdheden van zowel het Rekenhof als de Inspectie van Financiën, wat het parlement zich later zou betreuren.

De heer *Lode Vereeck* stelt dat deze aangekaarte problematiek het meest essentiële element is in het (ontwerp van) Rekendecreet. Het Rekenhof heeft een cruciale rol in de ondersteuning van de parlementaire controle. Naast de NV Tunnel Liefkenshoek zijn er trouwens ook nog andere voorbeelden aan te halen.

Het is aan het Vlaams Parlement om duidelijk de krijtlijnen uit te zetten waartoe het (ontwerp van) Rekendecreet concreet kan leiden; een beperking van de controlemogelijkheden kan vanzelfsprekend niet door de beugel. Hij kondigt daarom een amendement aan, dat waarschijnlijk kamerbreed steun zal vinden. Artikel 63 van het ontwerp van decreet is inderdaad limitatief. Op dit moment heeft de heer Vereeck geen enkel argument gehoord voor de beknotting van het toezicht door het Rekenhof en dus in extenso de parlementaire controle.

De oplossing is reeds voorgesteld door het Rekenhof, om dus terug te verwijzen naar artikel 3 van het Comptabiliteitsdecreet, om zodoende te vermijden dat sommige instellingen zoals de NV Tunnel Liefkenshoek niet gecontroleerd zouden worden. De spreker wijst er op dat er dus eigenlijk niets extra of iets bijzonders wordt gevraagd maar gewoon dat de bestaande situatie (van het Comptabiliteitsdecreet) gecontinueerd wordt. Het is dus ook geen vraag naar een uitbreiding van de controlebevoegdheden van het Rekenhof, enkel het behoud ervan. De spreker gaat ervan uit dat daar weinig bezwaar tegen zal zijn. Het argument dat tot nog toe naar voor werd gebracht door de minister zijn de Europese criteria om bepaalde constructies buiten de begroting te houden (een van de elementen daarin is dat er geen overheidsinmenging mag zijn), maar daar heeft zowel de juridische dienst van

het Vlaams Parlement als het Rekenhof duidelijk gesteld dat een ex-postcontrole door het Rekenhof uiteindelijk geen probleem stelt ten aanzien van de ESR-kwalificatie. De heer Vereeck heeft geen enkel argument gehoord om niet terug te keren naar de desbetreffende bepalingen in het oorspronkelijke Comptabiliteitsdecreet. Er stellen zich daar volgens het lid geen Europese bezwaren.

Verder gaat de heer Vereeck in op de prestatiebegroting. Hij onderschrijft de grote ambities ter zake. Ook in de beleidsnota Financiën en Begroting 2009-2014 (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 199/1) en in de toelichting bij het ontwerp van Rekendecreet wordt redelijk wat aandacht besteed aan een meer economische benadering van de overheidsfinanciën, maar daarover is weinig terug te vinden in de decretale bepalingen zelf. De SERV en het Rekenhof geven dat trouwens ook aan. De vraag is of er eigenlijk nog grote ambities gekoesterd worden inzake prestatiebegroting. Zo ja, wat is het tijdspad daartoe? Het commissielid pleit voor afspraken daarover.

De heer Vereeck had toch ook een discussie verwacht over de structurele norm (uitgaven-norm). In welke mate is de minister daarin gevorderd? Wat is de stand van zaken? Acht de minister het opportuun om daartoe bepalingen in het Rekendecreet op te nemen?

De heer *Jan Peumans* merkt op dat de NV Tunnel Liefkenshoek geen onbekende is voor het Rekenhof. De NV Tunnel Liefkenshoek is op een bepaald moment overgenomen door de overheid; daarover bestaat geen discussie. Op dit moment is de NV Tunnel Liefkenshoek zelfbedruipend, wat ze in het begin niet was. De Vlaamse overheid heeft er daartoe dan ook een paar miljard Belgische frank ingepompt, alvorens de nv min of meer op eigen poten kon staan.

De heer Peumans stelt vast dat de heer Van Mechelen zijn lof betuigt aan de voortgangsrapportage BAM in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken ter zake. De voortgangsrapportage wordt immers blijkbaar als referentiekader gebruikt om de link te leggen naar de ESR-neutraliteit. Het lijkt de heer Peumans niet meer dan logisch dat de overheid en dus het parlement, het nodige toezicht kan blijven uitoefenen. Het gaat hierbij over een nv, waarvan alle centen die er tot op heden zijn in gestopt, tot nu toe alleen overheidsgeld is geweest – er is geen ander geld. Dat gaat om een 800 miljoen euro, die door de overheid als puur gemeenschapsgeld in de nv is gestopt. Als men dan zegt dat de NV Tunnel Liefkenshoek de laatste joker is die men kan inzetten, gaat dat volgens de heer Peumans te ver. Bovendien is de heer Peumans van oordeel dat het parlement, zeker als het om overheidsgeld gaat, maximaal toezicht moet kunnen blijven houden. Het gaat hier om de investeringen van de 21ste eeuw van de overheid, dus moeten dan ook alle mogelijkheden onderzocht worden om maximaal dat toezicht te houden. De spreker begrijpt niet goed waarom, waar het dan blijkbaar ook volgens de heer Van Mechelen zo belangrijk is, er nooit uitvoering is gegeven aan het in 2004 in het Vlaams Parlement aangenomen Comptabiliteitsdecreet. Als het Comptabiliteitsdecreet dan toch zo belangrijk was, ook in het kader van de opdrachten die de Rekenhof zou kunnen doen in het kader van artikel 3 van het Comptabiliteitsdecreet, begrijpt de spreker niet waarom er nooit uitvoering aan is gegeven en het decreet zeven jaar is blijven liggen. Het is aan de regering om een decreet te bekrachtigen en af te kondigen, niet aan het parlement.

Wat betreft de ambities van de Vlaamse Regering in het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet, moet men de weg van de geleidelijkheid gaan en van het haalbare uitgaan. Hij blijft het merkwaardig vinden dat het vorige Comptabiliteitsdecreet zeven jaar is blijven liggen waar het dan blijkbaar toch zo waardevol zou zijn en er nooit uitvoeringsbesluiten voor zijn genomen.

Hij ziet een tegenspraak: de NV Tunnel Liefkenshoek zou ook vervat zijn in de bepalingen van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, maar aan de andere kant heeft het de-

creet nooit uitvoering gekregen. De discussie gaat immers over de draagwijdte van artikel 63 van het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet versus artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet.

De heer *Filip Watteeuw* wijst op het essentiële element in de discussie: bij de totstandkoming van het Comptabiliteitsdecreet was er overleg met alle betrokkenen, ook het Vlaams Parlement, wat nu, bij de totstandkoming van het (ontwerp van) Rekendecreet niet gebeurd is. Wat uiteindelijk in het ontwerp van Rekendecreet zou moeten staan, zou het het Vlaams Parlement mogelijk moeten maken dat het goed zou kunnen werken en zou kunnen nagaan wat er gebeurt met de centen van de Vlaming. De parlementsvoorzitter heeft goed aangegeven dat dit belangrijk is. Het is niet omdat het Comptabiliteitsdecreet uiteindelijk niet is uitgevoerd, dat de pistes die toen zijn ontwikkeld niet goed zouden zijn. Het is duidelijk dat men minstens op dit niveau zou moeten werken. Het commissielid stelt vast dat dit ontwerp van decreet daarin niet slaagt.

De spreker was gecharmeerd door de uiteenzetting van de CEEO over hoe men in West-Australië er in slaagt om een begrotingsdocument voor te stellen waarbij men direct de link krijgt met het beleid, met de resultaten van dat beleid in één document, met de relatie tussen regeringsprioriteiten en gewenste effecten en te leveren prestaties en benodigde middelen. Dit modelvoorbeeld moet men effectief nastreven. Hij stelt vast dat de huidige begrotingsdocumenten quasi onleesbaar zijn, ondanks alle inspanningen die zeker al geleverd zijn en die hij niet wil minimaliseren. Het is absoluut niet evident om ze te lezen: er moeten daartoe grotere inspanningen geleverd worden.

Wat betreft de herinvoering van de diensten met afzonderlijk beheer, waarop het Rekenhof duidelijke kritiek heeft geleverd, de verwarring die ontstaan is omdat oude en nieuwe rechtsvormen naast elkaar blijven bestaan, daar gaat de regering in verder. Hoe kan men als parlementslicd en als controle-instantie nog goed zicht krijgen op wat er gebeurt? De onduidelijkheid wordt als het ware georganiseerd en geïnstitutionaliseerd door het ontwerp van Rekendecreet. Zowel SERV, Rekenhof als CEEO nemen er afstand van. De heer Watteeuw is ontgoocheld dat de minister in het ontwerp van decreet geen schoon schip maakt, dat er geen gelijke modaliteiten worden ingevoerd voor de verschillende instanties.

Met betrekking tot de controlebevoegdheid van het Rekenhof, ondersteunt de heer Watteeuw de door de heren Van Mechelen en Vereeck aangekondigde amendementen. Het is immers toch duidelijk dat het Rekenhof in opdracht van het parlement zoveel mogelijk controlebevoegdheden moet hebben. Als dat er inderdaad niet voor zorgt dat er moeilijkheden zijn op het vlak van ESR-neutraliteit, catalogisering van instanties, dan ziet de spreker niet in waarom de minister dit niet zou toestaan. Wat zou dan het grote probleem zijn? Als de minister effectief aankaart dat een apart decreet ervoor zou kunnen zorgen, dan erkent de minister dat er controle moet gebeuren en kan men zich afvragen waarom die oplossing dan niet in het voorliggende ontwerp van Rekendecreet kan gedaan worden. Hij ziet dan ook niet in wat het probleem is voor de minister om dit te regelen in het (ontwerp van) Rekendecreet. Hij sluit zich in die zin dan ook aan bij de eerdere kritieken van de heren Vereeck en Van Mechelen.

De heer *Dirk de Kort* uit de bekommernis hoe het parlement in de toekomst de grote infrastructuurprojecten op een goede manier kan blijven opvolgen en controleren. Men heeft het voorliggende ontwerp van Rekendecreet enerzijds en anderzijds de voortgangsrapportage zoals die nu wordt georganiseerd in de commissie Openbare Werken. Hij wil klaar en duidelijk antwoorden hebben op zijn vraag of de werkzaamheden op het vlak van de voortgangsrapportage dan eigenlijk een probleem zou zijn dat door de Europese instanties wordt aangegrepen om te oordelen dat hierbij sprake is van een voorafgaandelijke controle. Het is het beste om hier duidelijkheid over te bekomen om verdere discussies op dat

vlak te vermijden en hierover goeie afspraken te maken tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

De heer *Erik Tack* stelt vast dat het duidelijk is dat een aantal vooral oppositiepartijen het moeilijk hebben met de limitatieve opsomming. Het is bij een limitatieve opsomming niet zozeer de bedoeling om te bepalen wat wel mag maar eigenlijk vooral wat niet mag. Het is de heer Tack niet duidelijk waarom het op dergelijke wijze moet gedefinieerd worden wat het Rekenhof wel en wat het niet mag doen. Het is veel beter een aantal objectieve criteria op te nemen zoals dat ook in het Comptabiliteitsdecreet is gebeurd. Hij begrijpt dan ook alle kritieken, maar stelt vast dat er nog geen duidelijk antwoord van de minister is. Hij verwacht dan ook nog altijd een oplossing van de minister. Waarom zou een oplossing wel kunnen in een apart decreet en waarom dan niet in het voorliggende ontwerp van Rekendecreet?

De heer *Eric Van Rompuy* deelt mee dat het Rekenhof de stelling ontwikkeld heeft dat indien het Rekendecreet zou aangenomen worden in de vorm zoals het nu voorligt, het Rekenhof niet bevoegd zou zijn ten aanzien van het Oosterweelproject dat de Vlaamse Regering wil onderbrengen in de NV Tunnel Liefkenshoek, wat een zeer zware uitspraak is. Op basis van die uitspraak heeft de voorzitter van het Vlaams Parlement een nota gevraagd aan de juridische dienst van het Vlaams Parlement. Indien de Vlaamse Regering niet akkoord is met dat standpunt, moet de regering daar uitleg bij geven.

In de huidige stand van zaken wordt er in het voorliggende ontwerp van Rekendecreet afgestapt van een algemene omschrijving zoals die voorkwam in artikel 3 van het Comptabiliteitsdecreet, en wordt nu limitatief opgesomd welke instellingen kunnen gecontroleerd worden. Over de ESR-benadering is consensus, dat als het Rekenhof toezicht heeft op de NV Tunnel Liefkenshoek het geen afbreuk doet aan de ESR-classificatie. Dat is geen discussiepunt, maar wel blijft het Rekenhof de mening toegedaan dat de NV Tunnel Liefkenshoek de controle door het Rekenhof kan weigeren op basis van het Rekendecreet. Daarom moet nagegaan worden of terug de bepalingen van artikel 3 van het Comptabiliteitsdecreet worden opgenomen of dat eventueel het bestaande ontwerp van decreet wordt geamendeerd om de limitatieve lijst aan te passen en het te vergroten of ook dat er een apart decreet kan gemaakt worden, hetgeen ook voor een gedeelte gesuggereerd wordt in de nota van de juridische dienst.

De heer *Ignace Desomer*, voorzitter van het Rekenhof, stelt dat het Rekenhof niet de bedoeling heeft gelijk te willen hebben of halen in een parlementaire discussie. Het uitgangspunt is en blijft het democratisch toezicht van het Vlaams Parlement. De minister stelt dat als de drie bovenvermelde criteria worden toegepast op de NV Tunnel Liefkenshoek, het Rekenhof ook niet bevoegd is. Hij is genoodzaakt te zeggen dat het Rekenhof het op dat punt manifest oneens is met de minister. Het blijkt voor het INR en Eurostat dat de NV Tunnel Liefkenshoek wel degelijk te beschouwen is als een vennootschap van de overheid en dus een overheidsproducent. De NV Tunnel Liefkenshoek is inderdaad niet opgericht door de Vlaamse overheid, maar hangt er wel van af. In de Algemenebepalingenwet staat duidelijk dat het Rekenhof bevoegd is voor openbare instellingen die opgericht zijn door de overheid, dus de federale, gemeenschaps- of gewestelijke overheden, of die ervan afhangen. Bovendien, alhoewel het in het begin een privaatrechtelijk initiatief is geweest, is het de aard van de opdracht die van tel is en niet de manier waarop zij georganiseerd is. Het is een openbare instelling ongeacht het juridisch statuut.

De heer Desomer geeft een kort overzicht van de relatie Rekenhof en NV Tunnel Liefkenshoek. Het Rekenhof controleert de rekeningen van NV Tunnel Liefkenshoek sedert 1997, naar aanleiding van een resolutie van 10 juli 1996 betreffende de bespreking van het Boek van het Rekenhof 1995 – 7e boek met opmerkingen en informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement (*Parl. St.* VI. Parl. 1995-96, nr. 376/1). De aanleiding was dat het Vlaams Parlement van mening was dat het Rekenhof rekeningen moest controleren

omdat er grote exploitatietekorten waren ontstaan. Het Rekenhof moet op de hoogte gehouden worden van de verdere ontwikkelingen en beslissingen inzake de NV Tunnel Liefkenshoek; tevens moet het toegang hebben tot alle boekhoudkundige verantwoordingsstukken die nodig zijn om de rechtmatigheid van de jaarlijkse financiële bijdrage van het Vlaamse Gewest ter aanzuivering van de exploitatietekorten van de tunnel naar behoren te kunnen controleren. Er was toen nog geen sprake van een Comptabiliteitsdecreet, dat pas in 2004 tot stand kwam en dus was er ook geen toetsing mogelijk aan die criteria uit dat decreet. Maar naar aanleiding van de controle van de rekeningen over 1997 (er was een lease-in lease-outtransactie) werd de NV Tunnel Liefkenshoek onderworpen aan de toetsing van de wetgeving op de overheidsopdrachten. De vraag werd dus gesteld of deze opdrachten onderworpen moeten worden aan de wetgeving op de overheidsopdrachten. De criteria die in de wet van 24 december 1993 op de overheidsopdrachten zijn opgegeven om getoetst te worden aan deze wetgeving, zijn net dezelfde als diegenen die in artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet 2004 staan. Het doel was namelijk het Vlaams openbaar wegennet aan te sluiten via een tunnel, wat zijns inziens een behoefte is van algemeen belang. Volgens het Plan 2020 is deze onderneming van bijzonder groot belang voor heel Vlaanderen. Het Vlaamse Gewest is ook volledig eigenaar van de nv en verzorgt de financiering en het benoemt ook de bestuurders van de nv. Dat was de stelling die toen door het Rekenhof werd naar voor geschoven en door het Vlaams Parlement destijds werd aanvaard. NV Tunnel Liefkenshoek is een aanbestedende overheid in de zin van die wetgeving op de overheidsopdrachten. Het is belangrijk in de overweging dat voor de interpretatie van het begrip ‘behoefte van algemeen belang’ het niet de aard van de instelling maar wel de aard van de opdracht is die in aanmerking moet worden genomen. Tot op heden worden de rekeningen van de NV Tunnel Liefkenshoek nog altijd door het Rekenhof gecontroleerd. In het laatste Rekeningenboek dat door het Rekenhof aan het Vlaams Parlement is voorgelegd, staat er nog enige commentaar bij de rekeningen van de NV Tunnel Liefkenshoek.

Het gaat over criteria die cumulatief zijn, waaraan dus cumulatief moet tegemoetgekomen worden: het gaat over een entiteit die tot stand is gebracht met als specifiek doel te voorzien in behoeften van algemeen belang (dat staat buiten kijf); de instelling moet rechtspersoonlijkheid bezitten en er moet een overwicht zijn van de overheid en dat kan zijn ofwel hoofdzakelijk gefinancierd door de overheid, of het toezicht op het beheer uitgeoefend door de overheid ofwel de leden van de raad van bestuur die voor meer dan de helft door de overheid moeten zijn aangewezen. Die derde voorwaarde is wel degelijk van determinerende invloed.

De heer Desomer concludeert dat het dus voor het Rekenhof duidelijk is dat de NV Tunnel Liefkenshoek, waarin de Vlaamse overheid nu trouwens via de nv BAM 100 percent van de aandelen van de NV Tunnel Liefkenshoek bezit en die alle leden van de raad van bestuur benoemt, dat een instelling is die onderworpen is aan de controle van het Rekenhof en dus ook aan de controle van het parlement.

Hij is verheugd dat het misverstand met betrekking tot de ESR-neutraliteit is opgeruimd en dat het Rekenhof dat heeft kunnen rechtzetten ter gelegenheid van de gedachtewisseling in commissie.

Hij besluit dat het Rekenhof pleit voor een ruime controle. Het Rekenhof is niet gewonnen voor een limitatieve opsomming in artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet. Daarmee sluit hij aan bij de bedoeling destijds van de Algemenebepalingenwet die door een ruime definitie van het begrip ‘openbare instellingen’ wilde voorkomen dat een aantal creaties zouden opgericht worden, allerlei soorten rechtsfiguren, waardoor aan de controle van het Rekenhof zou worden ontsnapt.

Of men nu al dan niet in de schoot van het parlement een beslissing neemt; het Rekenhof spreekt zich niet uit over de keuze tussen een apart decreet of niet. Het Rekenhof heeft

gepleit om in artikel 63 van het ontwerp van decreet de bepalingen van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet op te nemen, maar het heeft zich niet uit te spreken over de opportuniteit van een apart decreet. Alleen is het eigenaardig dat bijvoorbeeld de VMSW (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen) en de nv ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en de Luchthavens alhoewel ze ESR-neutraal zijn, wel in het nieuwe (ontwerp van) Rekendecreet staan, wat toch een zekere inconsequentie betekent.

De heer *Jan Debucquoy*, raadsheer Rekenhof, gaat in op de argumenten van minister Muyters. Minister Muyters gaat uit van de Algemenebepalingenwet, die het algemene principe opneemt en die ieder gewest moet respecteren, zijnde het principe dat er controle van het Rekenhof moet zijn op de openbare instellingen. In de Algemenebepalingenwet is er geen definitie van wat een openbare instelling is. De federale wetgever heeft dat opgelost door te bepalen dat het Rekenhof bevoegd is voor alle openbare instellingen tenzij de wetgever anders beslist. Maar de wet bevat ook geen definitie van openbare instelling. Het is dus inderdaad een opportuniteitskwestie in die zin dat het gewoon de fundamentele vraag is of het Vlaams Parlement controle wenst op de besteding van het geld van de Vlaamse belastingbetaler ongeacht onder/door welke rechtsvorm de middelen worden besteed. De beste garantie voor controle is het voorstel van het Rekenhof om artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet over te nemen, dat inderdaad garandeert dat in de toekomst ongeacht welke rechtsvorm een controle moet mogelijk blijven door het Rekenhof. De minister heeft dan verder, wat de heer Jan Debucquoy minder gemakkelijk kan volgen, de koppeling gemaakt van ESR met markt- en niet-marktproducent, ervan uitgaand dat het decreet zich beperkt tot instellingen die behoren tot sector 13 niet-marktproducenten terwijl het ontwerp van decreet ook openbare instellingen opsomt die marktproducent zijn en opgenomen zijn in sector 11 of 12 (zijnde DAB's Luchthaven Oostende-Brugge en Antwerpen, die in sector 11 zitten of sector 12 zoals VMSW). Het verschil tussen marktproducent en niet-marktproducent is dus niet relevant.

Ten derde stelt de minister, dat, zelfs als de algemene criteria worden opgenomen in het (ontwerp van) Rekendecreet, men zich moet afvragen of de NV Tunnel Liefkenshoek dan wel valt onder die criteria. De heer Debucquoy gaat ervan uit dat iedereen er mee akkoord gaat dat de ontsluiting van de Antwerpse Ring essentieel belang heeft voor de Vlaamse economie, en dat dus duidelijk een geval is van algemeen belang en dat dus de NV Tunnel Liefkenshoek sowieso valt onder die algemene criteria van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet.

Hij heeft alle begrip voor de betrokkenheid die men heeft voor de voortgangsrapportage. Daar moet zeker en vast de nodige aandacht aan besteed worden. Het ritme ervan ligt volgens hem enigszins te hoog en kan inderdaad interfereren met de besluitvorming van de NV Tunnel Liefkenshoek. Misschien zou men de voortgangsrapportage beter dienen te beperken tot één of twee keer per jaar. Het is een onderzoek a posteriori; het is zeker niet de bedoeling dat het Vlaams Parlement zich mengt in de besluitvorming van de Vlaamse Regering, maar dat het wel achteraf op een transparante manier geïnformeerd wordt over de voortgang van de werken. Men lost dit probleem niet op in een decreet.

De definitie door het Rekenhof is geïnspireerd op de wetgeving overheidopdrachten. Het is een werkzame definitie; de definitie is al twintig jaar voor 2004, het jaar van de totstandkoming van het Comptabiliteitsdecreet, toegepast en er zijn nooit moeilijkheden geweest dienaangaande. Ieder jaar een lijst opstellen van de instellingen die onder de bevoegdheid vallen van het Rekenhof riskeert elk jaar een politieke discussie op te leveren. Hij vraagt dit over te laten aan de wijsheid van het Rekenhof dat het met de nodige voorzichtigheid zal toepassen, en zo dit niet met de nodige omzichtigheid gepaard zou gaan, zou het Vlaams Parlement dat nog altijd de baas is, het Rekenhof wel terugfluiten. Hij pleit er daarom voor de algemene criteria op te nemen en dus geen lijst.

De heer Jan Debucquoy verstrekt een document met bijkomende informatie over de NV Tunnel Liefkenshoek en de toetsing aan de criteria van het Comptabiliteitsdecreet, dat als bijlage 7 van dit verslag is gepubliceerd.

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, stelt dat de vraag of de ex-postcontrole van NV Tunnel Liefkenshoek moet kunnen gebeuren door het Rekenhof, een opportuniteitskwestie is waarover het aan het Vlaams Parlement is om erover te oordelen. Met betrekking tot de vraag of dergelijk toezicht al dan niet thuishoort in het (ontwerp van) Rekendecreet, kan men de vraag uitbreiden met de vraag of artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet ook het Rekenhof-toezicht op de NV Tunnel Liefkenshoek behelst, dus of de nv beantwoordt aan de criteria van artikel 3, §3 of niet.

Als de minister nagaat wat de voorwaarde tot ESR-neutraliteit vraagt van de NV Tunnel Liefkenshoek en hij vergelijkt dat met de bepalingen van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, dan blijft de indruk bij de minister leven dat zelfs met artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet en met een hervorming van NV Tunnel Liefkenshoek die maakt dat die ESR-neutraal is, dat men ook dan niet in een situatie terecht komt die maakt dat artikel 3, §3 een oplossing zou bieden. Een van de voorwaarden is immers dat het door de overheid gecontroleerd is langs artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, terwijl de ESR-neutraliteit juist om onafhankelijkheid van besluitvorming vraagt. Dit maakt dat volgens de minister de invulling van artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet een opportuniteitskwestie is of dit al dan niet in het Rekendecreet wordt opgenomen. De minister stelt dat de filosofie van de regering is om in het Rekendecreet de ESR-consolidatiekring in te sluiten, ook alle door de overheid decretaal opgerichte ondernemingen of instellingen. Dan behoort de NV Tunnel Liefkenshoek daar niet toe. Op de vraag of dit moet betekenen dat NV Tunnel Liefkenshoek ex post niet kan gecontroleerd worden door het Rekenhof, is het standpunt van de Vlaamse Regering dat dat niet een vraag is die door de Vlaamse Regering moet beantwoord worden, maar het daarvoor aan het Vlaams Parlement is om te (be)oordelen of het parlement het Rekenhof de opdracht geeft om NV Tunnel Liefkenshoek ex post te controleren of niet. De Vlaamse Regering vindt dat het niet thuishoort in het Rekendecreet omdat het niet tot de ESR-consolidatiekring behoort en niet door de overheid is opgericht.

Wat betreft de koppeling aan de prestatiegebondenheid, volgt minister Philippe Muyters de redenering die reeds naar voor is gebracht door de heer Van Mechelen, dat men dit geleidelijk moet opbouwen en dus eerst ‘kruipen vooraleer te stappen en dan te lopen’.

In het Comptabiliteitsdecreet zijn een aantal bepalingen te vinden die geleid hebben tot problemen voor de uitvoeringsbesluiten, bijvoorbeeld de toepassing van gesplitste kredieten zowel voor de ministeries als voor de openbare instellingen. Waar men ten aanzien van de ministeries omwille van de Algemenebepalingenwet in een situatie komt dat men naar een bedrijfseconomische boekhouding gaat, in dergelijke boekhouding men de kosten boekt op het moment dat men ze maakt, men effectief tot een vereffeningskrediet komt. Maar aan de andere kant heeft men naar ministeries toe de filosofie dat het parlement aan de regering de machtiging geeft, dat een vastleggingskrediet is. Voor de ministeries heeft men de gesplitste kredieten enerzijds vastlegging en anderzijds vereffening; aan de ene kant is er het mandaat van het parlement en langs de andere kant de bedrijfseconomische boekhouding.

Ondertussen hebben de Vlaamse openbare instellingen al een eigen bedrijfseconomische boekhouding, en daar zij niet gemachtigd zijn geworden door het parlement om vastleggingen te doen, is het dus lang niet voor elke openbare instelling nuttig om vastleggingskredieten enerzijds en vereffeningskredieten anderzijds te gebruiken. Daarom was er meteen wanneer het Comptabiliteitsdecreet werd aangenomen, al wat tegenstand ten aanzien van deze uniforme benadering. Ook in Nederland ziet men dat het daar wordt

teruggeschroefd. Dat zijn elementen die hebben gemaakt dat de uitvoeringsbesluiten van het Comptabiliteitsdecreet niet zijn genomen; en dat ook in Nederland de hervorming van de begroting en de boekhouding in de richting van een prestatiegebonden werking nu stapsgewijze wordt aangepakt.

De uitgavennorm hoort volgens de minister niet in een Rekendecreet thuis. Voor een stand van zaken verwijst de minister naar een studie onder leiding van de heer Etienne Poelvoorde, die als het zover is aan het Vlaams Parlement zal voorgelegd worden.

Wat betreft de Inspectie van Financiën, is er geen enkele inperking in het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet.

De essentie van de discussie gaat over de draagwijdte van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet dan wel artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet. Kan of moet al dan niet het Rekenhof een ex-postcontrole uitvoeren op NV Tunnel Liefkenshoek en hoort dat dan thuis in of buiten een Rekendecreet. De minister is van oordeel dat als het Vlaams Parlement van oordeel is dat het Rekenhof de opdracht moet krijgen om een ex-postcontrole te doen, dat dan thuis hoort buiten het Rekendecreet.

De heer *Dirk Van Mechelen* spitst de discussie toe op de essentie van het ontwerp van decreet. Hij stelt geschrokken te zijn van de expliciete toelichting van het Rekenhof. Hij stelt vast dat de minister zich verweert door te antwoorden dat artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet consistent genoeg is ten opzichte van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet en dat de vraag of NV Tunnel Liefkenshoek al dan niet moet worden gecontroleerd door het Rekenhof, tot de opportuniteit van het Vlaams Parlement hoort. De heer Van Mechelen merkt op dat een opportuniteit wordt bepaald door een politieke meerderheid, waar hij van oordeel is dat bij een Comptabiliteits- of bij een Rekendecreet de basisprincipes van een controle door het Rekenhof/Vlaams Parlement decretaal verankerd moeten worden. Hij wijst erop dat het (vorige) Comptabiliteitsdecreet kamerbreed gedragen is, inclusief alle oppositiepartijen op dat ogenblik, en unaniem werd goedgekeurd. Aan de totstandkoming gingen geanimeerde discussies vooraf met alle betrokkenen, met de toenmalige parlamentsvoorzitter, met het Rekenhof, met de Inspectie van Financiën en met het parlement, om tot dat resultaat te komen.

Als in het Rekendecreet bepaalde dingen worden teruggeschroefd, en hij heeft zelf de voorzet gegeven door te erkennen dat Vlaanderen nog niet volledig klaar is voor een prestatiegerichte begroting en dat men de eerdere bedoelingen moet terugschroeven, hetgeen geenszins een schande is, mag dit echter niet betekenen dat dit mag blijven aanslepen. Men moet wel stappen vooruit zetten en evolueren en groeien. Men moet durven zeggen wat het te volgen schema is.

Er zijn twee essentiële artikelen in het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet. Het Rekenhof zegt heel duidelijk dat de formulering van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet een parlementaire decretale verankering is van de rol van het Rekenhof dat het parlement aangaat en ontlast het parlement van de last van de willekeur van een opportuniteitskeuze die het parlement zou (moeten) aangaan.

De verwijzing naar het decreet met betrekking tot het Deurganckdok, is op zijn minst ongelukkig gekozen omdat het niet onterecht de kwalificatie van een nooddecreet heeft, dat als nooddecreet tot stand is moeten komen omdat de toenmalige gewestplanwijziging vernietigd werd door de Raad van State waardoor de bouwvergunning die afgeleverd was op basis van dit vernietigd gewestplan, kaduuk verklaard werd en daarom uiteindelijk de bouwvergunning door het parlement bekrachtigd is als nooddecreet. Een afzonderlijk decreet lijkt meer een nooddecreet, terwijl er gewerkt moet worden aan de hand van een basisdecreet. Een Rekendecreet mag nooit verworden tot uiteindelijk de kwalificatie van opportuniteitskeuzes of nooddecreten. Dit moet volgens de heer Van Mechelen

basisdecreetgeving zijn. Om die reden uit de spreker zijn bezorgdheid en heeft hij namens Open Vld, samen met collega's van LDD en Groen! amendement nr. 2 (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 842/4*) ingediend om terug te keren naar de initiële formule zoals verwoord in artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet. De heer Van Mechelen heeft zich altijd voluntaristisch opgesteld tegenover de voortgangscntrole, maar aan de andere kant stelt hij dat de ESR-kwalificatie in het gedrang kan komen wanneer de discussie over de voortgangscntrole uitmondt in een impact op het bedrijfseconomische bestuur van een vennootschap. Hij deelt meer dan ooit de mening van sommigen (de nv BAM heeft een onderschreven maatschappelijk kapitaal van 822,2 miljoen euro; dat zijn harde centen waarvoor Vlaanderen op een bepaald moment aandelen van de Gimv (Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen) heeft moeten verkopen om dat geld bij elkaar te krijgen) en dan is het vanzelfsprekend dat het parlement daar geen 100 maar 200 percent toezicht op krijgt ex ante zonder dat het zich moeit in het bedrijfseconomische aspect. Daarom is de spreker na de uiteenzetting door het Rekenhof meer dan ooit overtuigd dat gewoon artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet wordt overgenomen, waarvoor een amendement wordt ingediend.

Een tweede bedenking gaat over de Inspectie van Financiën. Het zou toevallig kunnen zijn, maar hij gelooft niet in toeval, dat net die bepalingen onder vuur liggen, artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet met betrekking tot het Rekenhof en artikel 33 van het ontwerp van Rekencreet met betrekking tot het toezicht op de begroting. Artikel 33 bepaalt dat de Vlaamse Regering toezicht houdt op de uitvoering van de begroting; de Vlaamse Regering organiseert de begrotings- en beheerscontrole en ze doet daarvoor beroep op de Inspectie van Financiën die haar ter beschikking wordt gesteld en die onder haar gezag staat.

Artikel 39, §2, van het Comptabiliteitsdecreet zegt dat de Inspectie van Financiën de besluitvorming ondersteunt door:

- 1) het verstrekken van adviezen over de financiële en budgettaire gevolgen van de voorgenomen beslissingen zo in het stadium van de voorbereidingen als in het stadium van de uitvoering van de begroting;
- 2) het formuleren van aanbevelingen op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Regering over alle fases van de beleidscyclus, in het bijzonder over de beleidsvoorbereiding, de regelgeving, de beleidsuitvoering, de monitoring, de rapportering van de beleidsuitvoering, de beleidsevaluatie;
- 3) het bewaken van zowel de jaarlijkse als de meerjarige budgettaire doelstellingen van de Vlaamse Regering en van de naleving van de begrotingsnormering;
- 4) het verstrekken van adviezen wat de financiële en budgettaire aspecten betreft bij totstandkoming en evaluatie van de uitvoering van de met de verzelfstandigde agentschappen afgesloten beheersovereenkomsten of samenwerkingsovereenkomsten;
- 5) het vaststellen van normen en standaarden waaraan de beheerscontrolefunctie in de departementen en in de verzelfstandigde agentschappen minimaal beantwoorden;
- 6) het uitvoeren van begrotingsonderzoeken bij de departementen en de verzelfstandigde agentschappen op verzoek van de minister die binnen de Vlaamse Regering de bevoegdheid heeft over het begrotingsbeleid; de Inspectie beschikt daartoe over de ruimste onderzoeksbevoegdheid.

De heer Van Mechelen begrijpt daarom dan ook niet waarom dit artikel 39, §2, van het Comptabiliteitsdecreet niet wordt toegevoegd aan artikel 33 van het ontwerp van Rekencreet. Daarom kondigt hij ook dienaangaande een amendement aan.

Het kan toch niet de bedoeling van de Vlaamse Regering zijn dat op de twee belangrijkste toezichthouders, zowel de Inspectie van Financiën wiens bevoegdheden geregeld worden in artikel 33 van het (ontwerp van) Rekendecreet als het Rekenhof wiens bevoegdheden geregeld worden in artikel 63 van het (ontwerp van) Rekendecreet, wordt bekibbeld door het parlement.

In de uiteenzetting heeft de voorzitter van het Rekenhof gesteld dat niet de aard van de instelling maar de aard van de opdracht telt. Er is wel een compleet ander bestuurlijk niveau en organisatie als dertig tot veertig jaren geleden. Op een bepaald moment is bijvoorbeeld het decreet Ruimtelijke Ordening gewijzigd moeten worden om net dezelfde reden; namelijk op het moment dat uiteindelijk de publieke operator van de luchthaven, de nv BIAC (Brussels International Airport Company), werd vervangen door een beursgenoteerde onderneming. Eenzelfde scenario deed zich voor bij de vervanging van de publieke overheidsinstelling RTT (Regie van Telefonie en Telegrafie) door de beursgenoteerde nv Belgacom, waar uiteindelijk is beslist dat niet het karakter van de aanvrager, dus zijnde een private vennootschap, het onmogelijk zou maken om op publiek terrein, zijnde in het gewestplan ingekleurde paarse zone, een uitspraak zou kunnen doen, en daarom is het decreet Ruimtelijke Ordening aangepast geworden aan die moderne bestuursvorming die tot ontwikkeling is gekomen. De enige principiële discussie die vandaag gevoerd moet worden, is dat ook die vehikels natuurlijk ex ante onder de controle van het Rekenhof komen, lees Vlaams Parlement, teneinde te gepasten tijde hun respectieve besluiten daaruit te trekken.

De heer *Lode Vereeck* onderschrijft het standpunt van de heer Van Mechelen. De essentie van de gehele discussie is of in het (ontwerp van) Rekendecreet al dan niet een limitatieve lijst gaat opgenomen worden of niet-limitatief. De vorige spreker heeft vanuit zijn ervaring als parlements lid en als minister er terecht op gewezen dat de opportuniteitsvraag niet kan of mag afhangen van een toevallige meerderheid in het parlement. Voor de transparantie en het functioneren van het parlement en de parlementaire controle moet ook aan de minderheid, aan de oppositie, enige rechten toegekend worden, die volgens hem in artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet voldoende gegarandeerd worden en niet zoals het nu geformuleerd wordt in artikel 63 van het voorliggende ontwerp van decreet. Daarom wil hij nogmaals een warm pleidooi houden daarvoor te rekenen op een meerderheid, te meer als men rekenschap geeft van het feit dat het Comptabiliteitsdecreet unaniem werd aangenomen. Hij rekent er dan ook op dat artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet terug zal opgevestigd worden.

Het commissielid wijst er nog even op dat de NV Tunnel Liefkenshoek 100 percent dochter is van de BAM en bij zijn weten is het Vlaamse Gewest ook 100 percent eigenaar van de BAM, dus eigenlijk is het Vlaamse Gewest dus indirect toch nog 100 percent aandeelhouder van NV Tunnel Liefkenshoek. Daarnaast zijn er ook nog miljoenen belastinggeld mee gemoeid. Het kan voor hem dan ook niet dat dit onttrokken wordt aan de controle van het Rekenhof en dus aan de parlementaire controle of, zoals de minister nu een openingetje laat, via een decreetje waar dan een opportuniteitsvraagje beantwoord wordt.

Hij is het ook eens met de analyse dat men moet oppassen met voortgangsrapportages. De heer Vereeck is daar geen grote fan van. Deze voortgangsrapportages hebben bijzonder veel papier opgeleverd maar buiten de scalp van het communicatiebureau heeft dat nu niet direct geleid tot een betere besluitvorming. Hij denkt dat uiteindelijk het Oosterweeldossier toch één van de meest knullige dossiers is die men in Vlaanderen kan voorleggen. Dus het feit dat men zou stoppen met al die rapportages zou een goeie zaak zijn.

De heer *Jan Peumans* repliceert dat de uitspraken van de heer Vereeck van weinig respect voor het Rekenhof getuigen. De heer Peumans merkt op dat de heer Vereeck er aan de ene kant voor pleit dat het Rekenhof zijn werk moet doen, maar aan de andere kant haalt hij er naar uit. Er is in 2005 in het Vlaams Parlement onder meer door de heer Peumans als het ware voor gevochten dat het Rekenhof het toezicht zou kunnen uitoefenen op alles wat binnen de BAM gebeurt. De nv BAM was een mooi voorbeeld van een nv die zeggend autonoom van de overheid mocht handelen, maar nooit heeft de heer Peumans een dossier gezien waar de regering zich meer gemoeid heeft dan met dit dossier. Hij stelt dat een onderscheid gemaakt moet worden tussen wat de regering heeft gedaan en datgene wat het parlement gedaan heeft. Hij betreurt ten eerste de wijze waarop de heer Vereeck de voortgangsrapportage en dus het Rekenhof aanpakt.

Daarnaast stelt hij vast dat de Nederlandse Tweede Kamer het systeem van de voortgangsrapportages permanent toepast. Uit overleg met een aantal commissievoorzitters blijkt dat het parlement in toenemende mate wel belangstelling heeft voor datgene waar de regering op een aantal terreinen mee bezig is.

Hij vindt wel dat er zich een merkwaardige discussie begint te ontpinnen. Bij de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet, wordt bij elk artikel aan elke partij gelegenheid geboden om amendementen in te dienen. Het is dan ook niet uit te sluiten dat ook de meerderheid nog amendementen zal indienen.

Het is dus de meerderheid die aan het Rekenhof en aan de SERV gevraagd heeft naar de adviezen op het ontwerp van Rekendecreet. Het zou veel gemakkelijker geweest zijn om het Rekendecreet zonder discussie te laten goedkeuren in het parlement.

Het Rekenhof staat in de titulatuur van het ontwerp van Rekendecreet. De regering doet trouwens uitspraken in een decreet over wat het Rekenhof wel en niet zou mogen. Dat is puur en alleen een bevoegdheid van het parlement. Daarom heeft de heer Peumans als parlamentsvoorzitter en in samenspraak met de heer Van Rompuy als commissievoorzitter, het advies van het Rekenhof en de SERV gevraagd over het ontwerp van Rekendecreet.

De heren *Dirk Van Mechelen* en *Lode Vereeck* repliceren dat dit niet meer dan normaal is dat dit gebeurt.

De heer *Jan Peumans* merkt op dat hij de vorige minister bevoegd voor Financiën nooit enige uitvoering heeft zien geven aan het in het Vlaams Parlement in 2004 aangenomen Comptabiliteitsdecreet. Het Vlaams Parlement neemt het decreet aan en dan verdwijnt het decreet in de vergetelheid, want er wordt verder geen gevolg meer aan gegeven. Het debat dat hier wordt gevoerd is beneden alle peil. Men kan niet stellen dat men geen respect zou hebben voor de oppositie. Ook de heer *Kris Van Dijck* merkt op dat er nooit uitvoering is gegeven aan het Comptabiliteitsdecreet.

De heer *Jan Peumans* stelt dat de meerderheid de discussie over het ontwerp van Rekendecreet aangaat in het parlement. Hij betreurt de toon van de oppositie. Hij pleit voor een volwassen discussie. Hij wijst er op dat hij steeds, en ook als parlamentsvoorzitter, heeft gestaan en staat op de prerogatieven van het Rekenhof. Hij wil dan ook niet liever dan een maximale controle op datgene wat in het kader van de NV Tunnel Liefkenshoek gebeurt. Dat is wat hij vraagt. Hij heeft geen problemen om daarvoor in het parlement het debat aan te gaan.

De heer *Filip Watteeuw* merkt op dat volgens de parlamentsvoorzitter de oppositie hem dus dankbaar zou moeten zijn voor het feit dat het Rekenhof en de SERV werden gevraagd om advies te verlenen. Het is niet meer dan normaal dat in een parlementaire bespreking het advies van Rekenhof en SERV gevraagd worden. Bij het Comptabiliteitsdecreet was er overleg in het parlement en met alle betrokkenen. Het is dus normaal dat dit gebeurt? Het is het goed recht van de parlamentsvoorzitter om zijn verdiensten in de verf te zetten, maar de heer Watteeuw zou het appreciëren als de parlamentsvoorzitter zich zou uitspreken over het gegeven dat een decreet een basis moet geven voor wat in een parlement gebeurt en dat ook de rechten van de oppositie moet vrijwaren. Een afzonderlijk decreet zou een opportuniteitsafweging vanuit een politieke meerderheid betekenen. Deze kwestie is essentieel voor de werking van het parlement. Als de parlamentsvoorzitter daarin meegaat, dan ontkent hij de rechten van de parlamentsleden van de oppositie.

De heer *Jan Peumans* benadrukt dat het Rekenhof maximale controle moet kunnen uitoefenen op de NV Tunnel Liefkenshoek en alles wat daar mee te maken heeft. Hij wijst er op dat amendementen kunnen ingediend worden en een apart decretaal initiatief: er

zijn allerlei mogelijkheden om op maximale wijze aan de rechten van de parlementsleden, oppositie en meerderheid, tegemoet te komen. Hij wil er trouwens nog op wijzen dat de voortgangsrapportage in de vorige legislatuur er gekomen is op verzoek van de meerderheid.

De heer *Filip Watteuw* repliceert dat er ook anderen actief participeerden aan de voortgangsrapportage.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt voor alle duidelijkheid dat het vorige decreet, het Comptabiliteitsdecreet, na ruime consultatie en overleg met alle betrokken stakeholders tot stand is gekomen. Dat er nu gezegd wordt dat men tevreden mag zijn dat advies van SERV en Rekenhof gevraagd is, is de wereld op zijn kop zetten.

Bij de artikelen van dit ontwerp van decreet kan men nog ellenlange discussies voeren over wat het mooiste en het beste en het meest ideale is, maar hij pleit voor redelijkheid: men is er nog niet klaar voor. Men kan dat inschrijven als af te leggen traject zoals men gedaan heeft in het Comptabiliteitsdecreet waar men nu ervoor opteert om dit niet meer in te schrijven. Men kan dit betreuren, maar de heer Van Mechelen vraagt wel naar een implementatieplan.

Verder wenst hij er op te wijzen dat het Comptabiliteitsdecreet tot stand is gekomen op 7 april 2004, nadien waren er de verkiezingen van juni 2004 en een nieuw regeerprogramma met twee grote uitdagingen, namelijk andermaal begrotingsuitdagingen en de implementatie van het Beter Bestuurlijk Beleid. De implementatie van Beter Bestuurlijk Beleid in Vlaanderen heeft de volledige reorganisatie van de begrotingsstructuur behelst, met de indeling in dertien departementen, dertien plus het parlement, en de agentschappen IVA's en EVA's, met een volledig nieuwe vertaling van Orafin. Een volledig nieuwe begroting opstellen en de implementatie van BBB, samen met de implementatie van het Comptabiliteitsdecreet zou tot chaos geleid hebben; dat had dus geen zin. Daarom komt er nu een Comptabiliteitsdecreet-light, waar hij geen enkel probleem mee heeft, behalve voor wat betreft dus de artikelen 63 met betrekking tot het Rekenhof en artikel 33 met betrekking tot de Inspectie van Financiën.

Hij wil dan ook het standpunt van meerderheid en minister weten. Het standpunt van de meerderheid en van de minister zal vanzelfsprekend de houding van de oppositie op de rest van het ontwerp van Rekendecreet bepalen.

De heer *Erik Tack* polst naar de opportuniteitsbeslissing die het Vlaams Parlement zou kunnen nemen om eventueel het Rekenhof de NV Tunnel Liefkenshoek te laten controleren. Een limitatieve lijst betekent niet wat men wil laten controleren, maar echter vooral wat men dan liever niet wil laten controleren. Als de regering bepaalde dingen liever niet wil gecontroleerd zien, dan is de spreker benieuwd welke meerderheid in het parlement die de regering altijd steunt, plots de regering niet meer zou steunen. Hem lijkt het dan ook eerder een filosofische discussie. Hij weet nu al het antwoord. Het zou de heer Tack zeer sterk verwonderen dat de meerderheid de minister zou terugfluiten.

De heer *Dirk de Kort* stelt dat het werk dat is gepresteerd op het vlak van de voortgangsrapportage BAM door de heer Vereeck onterecht bekritiseerd wordt; hij gaat te kort door de bocht. Verschillende volksvertegenwoordigers, inzonderheid de heren Peumans, Decaluwe, Daems en hijzelf, hebben de werkzaamheden zeer goed opgevolgd en hebben samen stappen ondernomen, hetgeen toen niet evident was voor de toenmalige voorzitter, van hoe men de controle kon uitoefenen ten opzichte van grote infrastructuurwerken. Het is hem dan ook van belang hoe de verhouding met de grote infrastructuurwerken die in Antwerpen op het getouw staan, zal geregeld worden voor de toekomst en welke afspraken daarover hier in het Vlaams Parlement kunnen gemaakt worden. Er is bovendien niet alleen het Rekendecreet. Daarnaast is er dus de wijze waarop de werken verder zullen

opgevolgd worden in de voortgangsrapportage. En zou effectief de voortgangsrapportage zoals die tot nu toe is gevoerd, aanleiding geven tot bemerkingen vanuit Europa op het vlak van de ESR-neutraliteit? Daarop wil de heer Dirk de Kort graag een antwoord krijgen.

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, wijst er op dat de rol van de Inspectie van Financiën op geen enkele manier ingeperkt wordt. In artikel 33 van het ontwerp van decreet wordt de rol van de Inspectie van Financiën bevestigd bij het organiseren van hun begrotings- en beheerscontrole, zoals voorzien in artikel 51 van de Bijzondere Financieringswet. In artikel 48 van het ontwerp van decreet wordt dat opnieuw bevestigd voor alle instellingen zonder raad van bestuur.

De heer *Eric Van Rompuy* wil geen misverstanden doen ontstaan. De problemen zijn duidelijk geschetst. Iedereen wil een maximale controlemogelijkheid van het Rekenhof bewaren. De manier waarop dit gebeurt: ofwel laat men artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet voor wat het is, ofwel valt men terug op artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet en wordt die bepaling als amendement ingebracht dat een algemene, niet-limitatieve controle geeft. Een andere mogelijkheid is te komen tot een afzonderlijk decreet: de vraag is of dat zich moet beperken tot de NV Tunnel Liefkenshoek of ook tot andere instellingen zoals LijnCom.

Hij is het ermee eens dat het, wat er ook beslist wordt, niet mag afhangen van de opportuniteit van een toevallige meerderheid. Het gaat in deze immers om 3 miljard euro tot nu toe. Diegenen die de volgende jaren in parlement en regering die dossiers willen opvolgen – de techniciteit ligt zeer hoog door allerlei mogelijke financiële constructies en de ESR-benadering – roept hij op tot een voorstel waarin de controlemogelijkheden maximaal zijn en waar ook rekening wordt gehouden met de bemerkingen van het Rekenhof en met de argumenten van de regering, die ook niet de bedoeling heeft om te gaan ontwijken.

Idealiter zou in zo'n decreet een consensus kunnen gevonden worden tussen meerderheid en oppositie. Tenslotte belangt het het hele parlement aan en geen toevallige meerderheid, waarop men in de toekomst kan blijven terugvallen. Als het Rekenhof zegt dat zij op basis van het artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet onvoldoende mogelijkheden heeft, is dat voor de heer Van Rompuy een heel belangrijk argument. Men maakt het niet dikwijls mee dat het Rekenhof zo expliciet is over een ontwerp van decreet; het gaat ook over hun bevoegdheden.

Hij roept op tot consensus: het is niet wenselijk dat het meerderheid versus oppositie wordt; dat zou de indruk geven dat het parlement een (ontwerp van) decreet stemt om iets te ontwijken, waar men juist de bedoeling heeft om die controle maximaal te organiseren.

IV. BESPREKING OP DINSDAG 8 FEBRUARI 2011

De heer *Eric Van Rompuy* verwijst naar een reeks amendementen van de verschillende fracties.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt dat er ten aanzien van de hoofdaspecten van het ontwerp van decreet zaken stilaan duidelijkheid komt wat er al dan niet gewijzigd moet worden. Dienaangaande heeft hij twee fundamentele amendementen. De (voortzetting van de) bespreking wordt gedetermineerd door het standpunt dat de meerderheid gaat innemen ten opzichte van die fundamentele vragen. Hij wacht met ongeduld op de visie van de meerderheid.

Namens de meerderheid merkt de heer *Jan Peumans* op dat de opmerking van de heer Van Mechelen terecht is. De meerderheid moet maar een standpunt innemen. Naar aanleiding

van de uiteenzetting van de SERV, het Rekenhof en de CEEO, kondigt de meerderheid aan om op korte termijn toch nog een aantal amendementen te willen neerleggen, en dat zo snel mogelijk.

V. BESPREKING OP DINSDAG 15 FEBRUARI 2011

De heer *Eric Van Rompuy* wijst er op dat de verschillende fracties ondertussen amendementen hebben ingediend op het ontwerp van Rekendecreet.

De heer *Dirk Van Mechelen* heeft tot zijn ontsteltenis moeten vaststellen dat de meerderheid zich nog niet heeft uitgesproken op de vergadering van 8 februari 2011. De amendementen van de meerderheid op het ontwerp van Rekendecreet worden blijkbaar nu ter zitting ingediend. Tot op heden had de heer Van Mechelen immers nog geen amendement van de meerderheidsfracties ontvangen. Hij stelt voor dat de amendementen van de meerderheid worden toegelicht en dat de vergadering dan wordt verdaagd.

De heer *Eric Van Rompuy* stelt dat de meerderheid amendementen op het ontwerp van Rekendecreet indient en daarnaast een afzonderlijk voorstel van decreet, om een aantal dingen te preciseren. Hij stelt voor elke fractie nu de mogelijkheid te bieden om de amendementen die ze hebben ingediend toe te lichten, zodat iedereen zicht krijgt op de ingediende amendementen.

De heer *Erik Tack* sluit zich aan bij de heer Van Mechelen. Men kan niet tot stemming overgaan zonder dat er gelegenheid wordt gegeven om de amendementen grondig door te nemen. Hij vraagt zich af waarom die amendementen niet eerder in de loop van de week voorafgaand aan deze commissievergadering konden ingediend worden.

De heer *Eric Van Rompuy* verwijst naar de amendementen op het ontwerp van Rekendecreet (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 842/4 t.e.m. 6) en naar het afzonderlijke voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 966/1).

De heer *Jan Peumans* antwoordt dat het niet de bedoeling is om tijdens deze commissievergadering een stemming uit te lokken. Het was niet de bedoeling om in de commissie de amendementen neer te leggen om er onmiddellijk over te kunnen stemmen. Het zou trouwens van weinig politieke deontologie getuigen om vlugvlug een ontwerp van decreet, een reeks amendementen en een voorstel van decreet er door te jagen. Amendementen van de meerderheid vergen vanzelfsprekend ook een overleg binnen de meerderheid.

De amendementen nr. 32 t.e.m. 44 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort op het ontwerp van Rekendecreet (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 842/6) zijn geïnspireerd door de gedachtewisselingen met Rekenhof, SERV en CEEO. De amendementen komen tegemoet aan een aantal opmerkingen die terecht gemaakt zijn en die niet terug te vinden zijn in het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet. Er is ook nog een aantal andere opmerkingen gemaakt, die men echter niet zal terugvinden in de amendementen, maar die zijns inziens dienen opgenomen te worden in de uitvoeringsbesluiten die de regering uiteraard zal moeten goedkeuren om uitvoering te (kunnen) geven aan het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet.

Door middel van amendement nr. 32 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort, wordt de opsomming van de ‘extern verzelfstandigde agentschappen naar publiek recht’ van artikel 4 van het ontwerp van decreet vervangen. De opsomming van de extern ver-

zelfstandigde agentschappen naar publiek recht is onvolledig. Door het wijzigingsdecreet van 8 mei 2009 is de Luchthavenontwikkelingsmaatschappij (LOM) Antwerpen toegevoegd aan het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem en Antwerpen. De Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Antwerpen dient bijgevolg toegevoegd te worden aan de lijst. Daarnaast wordt de benaming van de Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Oostende-Brugge rechtgezet.

Aan artikel 6, paragraaf 2, tweede lid, van het ontwerp van decreet worden door amendement nr. 33 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort de woorden “voor zowel de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer als voor de rechtspersonen die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid zoals omschreven in artikel 51.” toegevoegd. Artikel 6 is opgenomen onder titel 2 ‘Bepalingen voor de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer’. De aan het Vlaams Parlement voorgelegde meerjarenraming mag echter niet beperkt blijven tot de ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer, maar moet ook informatie geven over de rechtspersonen die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid.

Amendement nr. 34 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe in artikel 7 van het ontwerp van decreet een tweede zin toe te voegen, die luidt als volgt: “Die maatregelen worden onmiddellijk aan het Vlaams Parlement en het Rekenhof meegedeeld.”. Het ontwerp van decreet machtigt de Vlaamse Regering om maatregelen te nemen indien het bereiken van de begrotingsdoelstellingen in gevaar dreigt te komen. Er wordt evenwel niet gespecificeerd welke maatregelen de Vlaamse Regering voor ogen heeft. Het is aangewezen dat het Vlaams Parlement en het Rekenhof stelselmatig van die maatregelen op de hoogte worden gebracht.

Amendement nr. 35 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe in artikel 11, aan paragraaf 4, een tweede zin toe te voegen, die luidt als volgt: “Er wordt een eenduidig verband gelegd tussen de ontvangsten en de uitgavenkredieten van de begrotingen van de diensten met afzonderlijk beheer enerzijds en de beleidsdomeinen, de organisatievormen en de in §2 bedoelde programma’s anderzijds.”. Het toevoegen van deze zin verzekert dat de relatie tussen de diensten met afzonderlijk beheer, de organisatiestructuur van de Vlaamse overheid en de programmastructuur van de begroting voldoende coherent en transparant zijn.

Dit is trouwens iets waarover de heer Peumans als parlamentsvoorzitter nog in overleg is met de minister-president om de begroting zo transparant mogelijk te maken.

Amendement nr. 36 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 14 te vervangen. “Art. 14. De memorie van toelichting bij de jaarlijkse begroting bevat een verantwoording van de ontvangsten en uitgaven aan de hand van financiële en niet-financiële informatie voor zowel de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer als voor de rechtspersonen die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid zoals omschreven in artikel 51. De memorie van toelichting plaatst de jaarlijkse begroting in een meerjarig perspectief door ze te situeren ten opzichte van de meerjarenraming vermeld in artikel 6, §2.

De memorie van toelichting bevat minimaal volgende algemene informatie:

- de stand van de uitstaande verplichtingen;

- de evolutie van de saldi van de begrotingsfondsen en de diensten met afzonderlijk beheer;
- de evolutie van de reservefondsen, met inbegrip van de reglementaire onderbouwing;
- informatie over de thesaurie- en schuldpositie;
- informatie over de aanwending van de kredieten;
- toelichting bij de normnaleving.

De memorie van toelichting bevat bovendien volgende specifieke informatie:

- informatie per beleidsdomein over de algemene beleidslijnen en de taakverdeling onder de organisatievormen en de Vlaamse rechtspersonen;
- informatie per programma over de koppeling met de strategische doelstellingen uit de beleidsnota en de beheersovereenkomsten.”.

Artikel 14 is opgenomen onder titel 2 ‘Bepalingen voor de Vlaamse ministeries en de diensten voor afzonderlijk beheer’. De memorie van toelichting bij de jaarlijkse begroting mag echter niet beperkt blijven tot de ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer, maar moet ook informatie geven over de rechtspersonen die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid. De memorie van toelichting moet naast een algemeen deel waaraan informatie over saldi-overdrachten en normnaleving moet worden toegevoegd, ook beleidsdomein- en programmaspecifieke informatie geven om het Vlaams Parlement voldoende inzicht te bieden in de relatie tussen de beleidsdoelstellingen en de begroting.

Amendement nr. 37 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe in artikel 15, in paragraaf 2, op de tweede regel de datum “31 oktober” te vervangen door de datum “21 oktober”. De datum wordt in overeenstemming gebracht met de datum die vooropgesteld is in het protocol tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering. Dat is ook om het parlement en het Rekenhof voldoende tijd en ruimte te geven om het nodige inzicht te krijgen in de begroting. Dit is dus een vertaling van de huidige praktijk, die is overeengekomen met de Vlaamse Regering.

Amendement nr. 38 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 16 te vervangen door wat volgt: “Art. 16. Gelijktijdig met de indiening ervan bij het Vlaams Parlement bezorgt de Vlaamse Regering van elke meerjarenraming, ontwerp van decreet houdende de begroting, de aanpassing van de begroting, of de toekenning van voorlopige uitgavenkredieten, vermeld in artikel 18, een afschrift aan het Rekenhof.

In voorkomend geval deelt het Rekenhof zijn opmerkingen over die meerjarenraming, ontwerpen van decreet of memorie van toelichting mee aan het Vlaams Parlement, met afschrift aan de Vlaamse Regering.”.

Omdat artikel 6, §3, van het ontwerp van decreet stelt dat de meerjarenraming als een afzonderlijk document wordt neergelegd uiterlijk één maand na de neerlegging van de begroting, dient bepaald te worden dat dit document eveneens aan het Rekenhof wordt voorgelegd zodat het in voorkomend geval zijn opmerkingen bij deze meerjarenraming kan meedelen.

Amendement nr. 39 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe in artikel 19, paragraaf 1, tussen het eerste en het tweede lid, het volgende lid in te voegen: “Er wordt een afzonderlijke rapportering opgesteld met betrekking tot de verbintenissen en verplichtingen die de beraadslaging toestaat.”. Het is aangewezen dat uitgaven op bijkomende dringende kredieten apart kunnen worden opgevolgd aangezien die bijkomende kredieten voor een specifiek doel worden gevraagd.

Amendement nr. 40 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe het tweede lid van artikel 21 te vervangen door wat volgt: “De begrotingsopvolging heeft tot doel een permanente voortgangscntrole en -rapportering te waarborgen van de ontvangsten en de uitgaven zoals gedefinieerd in artikel 10, §1.”.

De verwijzing naar artikel 10, §1, geeft duidelijker weer waarop de begrotingsopvolging betrekking heeft.

Amendement nr. 41 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe in artikel 38 paragraaf 4 te vervangen door wat volgt: “§4. In de algemene uitgavenbegroting van de ministeries worden de machtigingen opgenomen die rechtspersonen toelaten verbintenissen aan te gaan die op meerdere jaren betrekking hebben en die gefinancierd worden door toelagen van de ministeries. De rechtspersoon die de machtiging heeft verkregen, moet zelf rapporteren over het gebruik van die machtiging.”.

In de huidige formulering van §4 wordt het gebruik van machtigingen beperkt tot investeringen. Het gebruik van machtigingen dient echter ook toegepast te worden op andere meerjarige verbintenissen die door de Vlaamse ministeries betoelaagd worden, zoals meerjarige subsidieovereenkomsten en projecten.

Amendement nr. 42 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe in artikel 50, paragraaf 1 te vervangen door wat volgt: “§1. De jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen met een raad van bestuur moeten gecertificeerd worden door een bedrijfsrevisor, ingeschreven in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Die overheidsopdracht wordt gecoördineerd door de diensten van het Vlaams ministerie, bevoegd voor het financiële en budgettaire beleid, die belast zijn met de opmaak en consolidatie van de algemene rekeningen. Het verslag van de bedrijfsrevisor wordt samen met de gecertificeerde jaarrekening van de Vlaamse rechtspersoon uiterlijk op 21 april volgend op het boekjaar waarop het betrekking heeft aan de Vlaamse Regering en het Rekenhof bezorgd.”.

Amendement nr. 43 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe in artikel 50 paragraaf 4 te vervangen door wat volgt: “§4. De Vlaamse Regering kan beslissen om bij sommige rechtspersonen zonder raad van bestuur een bedrijfsrevisor aan te stellen. In dit geval zijn de bepalingen van §1 overeenkomstig van toepassing.”.

De verantwoording bij de amendementen nr. 42 en 43 is dat de terminologie in overeenstemming wordt gebracht met de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Indien een bedrijfsrevisor wordt aangesteld bij een rechtspersoon zonder raad van bestuur dienen de bepalingen van §1 overeenkomstig van toepassing te zijn.

Amendement nr. 44 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe in artikel 71, een paragraaf 2/2 in te voegen, die luidt als volgt: “§2/2. Artikel 10 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid wordt opgeheven.”.

Bij de inwerkingtreding van het ontwerp van decreet wordt artikel 10 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid (waarmee vooral de Limburgse Reconversie­maatschappij (LRM) en Gewestelijke Investerings­maatschappij voor Vlaanderen (Gimv) wordt bedoeld) overbodig omdat de controle op de pri-

vaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen geregeld wordt door artikel 63, §1, van het ontwerp van decreet.

De heer *Eric Van Rompuy* deelt mee dat de meerderheidspartijen naast het (ontwerp van) Rekendecreet willen werken met een afzonderlijk voorstel van decreet, namelijk het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 966/1), dat ter zitting wordt rondgedeeld. De commissievoorzitter veronderstelt dat het nuttig is om ook dat voorstel van decreet te laten toelichten. Het is immers een belangrijk element in het beoordelen van het (ontwerp van) Rekendecreet en geeft waarschijnlijk ook aanleiding tot debat. De oppositie wil werken met een amendering van het voorgelegde ontwerp van Rekendecreet, waar de meerderheid opteert voor een afzonderlijk aanvullend voorstel van decreet.

De heer *Dirk Van Mechelen* wijst erop dat zij het ontwerp van Rekendecreet willen amenderen. De amendementen nr. 1 van de heren Dirk Van Mechelen, Lode Vereeck, Filip Watteeuw, Sven Gatz en Ivan Sabbe en mevrouw Mieke Vogels (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 842/4) en nr. 2 van de heren Lode Vereeck, Dirk Van Mechelen, Filip Watteeuw en Jurgen Verstrepen en de dames Annick De Ridder en Mieke Vogels (*Ibid.*) zijn al enige tijd geleden, op 28 januari 2011, ingediend. De Vlaamse Regering, bij monde van de regeringspartijen, dient vandaag op 15 februari 2011 amendementen in op het ontwerp van Rekendecreet, wat perfect kan, maar om nu een apart voorstel van decreet (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 966/1) toe te voegen aan de commissieagenda is ongehoord.

De heer *Kris Van Dijck* zegt dat niets in de weg staat om het (afzonderlijke) voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 966/1) de gewone parlementaire weg en behandeling te laten gaan, zoals bij elk decretaal initiatief. De meerderheid meende alleen dat het nodig was ter verduidelijking van het voorliggende ontwerp van (Reken)decreet, om het probleem zoals dat zich aanbiedt met betrekking tot de controlemogelijkheid van het Rekenhof inzake grote infrastructuurwerken, in het zog van de amendementen op het voorliggende ontwerp van Rekendecreet, op deze wijze te kunnen oplossen en het reeds ter kennis te brengen van de commissie. Het gaat om een kennisgeving van het voorstel van decreet, maar daarbij spreekt hij zich niet uit over de te volgen parlementaire behandeling. Ook daar zijn er allerlei reglementaire mogelijkheden van indiening over spoedbehandeling, voorrang en dies meer.

De heer *Bart Van Malderen* merkt op dat de heer Van Mechelen eindelijk toch eens moet beslissen wat hij eigenlijk wil. Er is gezegd dat men ging luisteren naar de toelichting zonder dat er tot stemming zou overgegaan worden, de voorbije weken is er reeds gebleken tijdens de bespreking dat er een bekommernis is die door zowel meerderheid als oppositie als door de Vlaamse Regering en het Rekenhof wordt gedeeld, over hoe men de controle op een aantal grote infrastructuurprojecten in de toekomst gaat organiseren. Het lijkt de meerderheid het best om dit via een apart (voorstel van) decreet te regelen. De spreker meent dat uit de voorgaande commissiebesprekingen is gebleken dat die discussies onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Het is één globale discussie. Het Reglement van het Vlaams Parlement biedt mogelijkheden om dat op de agenda te krijgen met hoogdringendheid. Het parlement is baas van zijn eigen werkzaamheden. De meerderheid heeft oprecht gemeend om dat parallel met elkaar te behandelen, net omdat de discussie over ontwerp van Rekendecreet en voorstel van decreet onlosmakelijk met elkaar verbonden is.

De heer *Dirk Van Mechelen* repliceert dat er al een decreet bestaat op het toezicht op de grote infrastructuurprojecten, namelijk het decreet van 8 november 2002 houdende con-

trole op grote infrastructuurprojecten. Als de meerderheid dan een nieuw voorstel van decreet wil indienen, kan dat gebeuren via de normale parlementaire procedure en dan beslist de commissie wel of het het al dan niet toevoegt aan de dagorde.

De heer *Eric Van Rompuy* merkt op dat het mogelijk is om morgen in plenaire vergadering voorrang te vragen voor dit voorstel van decreet, zodat het volgende week in commissie kan behandeld worden en het ondertussen gedrukt en onder de parlementsleden kan verspreid worden. Gezien er ook amendementen van de oppositie zijn ingediend op artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet en de meerderheid daarvoor wenst te werken met een nieuw, apart (voorstel van) decreet, dacht men toch dat het voor de bespreking in commissie belangrijk was dat iedereen in commissie er kennis van kon nemen. Omdat de oppositie er niet mee instemt, is het misschien aangewezen om dit aan de plenaire vergadering voor te leggen en voorrang van behandeling te vragen en dan tijdens een volgende vergadering in commissie over te gaan tot bespreking van dit (apart) voorstel van decreet.

De heer *Erik Tack* stelt voor de amendementen nrs. 3 tot 31 van Vlaams Belang op het ontwerp van Rekendecreet (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 842/5*) toe te lichten.

Amendement nr. 3 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe aan artikel 6, paragraaf 2, tweede lid, de woorden “voor zowel de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer als voor de rechtspersonen die deel uitmaken van consolidatiekring van de Vlaamse overheid omschreven in artikel 51” toe te voegen.

Artikel 6 is opgenomen onder titel 2 ‘Bepalingen voor de Vlaamse ministeries en de diensten voor afzonderlijk beheer’. De aan het Vlaams Parlement voorgelegde meerjarenraming mag echter niet beperkt blijven tot de ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer, maar moet ook informatie geven over de rechtspersonen die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid.

Amendement nr. 4 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe in artikel 6, in paragraaf 3 de tweede zin te vervangen door wat volgt: “De meerjarenraming en de aanpassingen worden gelijktijdig met de neerlegging van de begroting door de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting meegedeeld aan het Vlaams Parlement.”.

Het voorontwerp van decreet stelt in artikel 14 terecht dat de memorie van toelichting bij de jaarlijkse begroting die begroting moet situeren ten opzichte van de meerjarenraming. Dit veronderstelt dat de meerjarenraming vooraf of uiterlijk gelijktijdig met de neerlegging van de begroting beschikbaar is en niet later, zoals in de actuele tekst van het ontwerp van decreet is bepaald.

Amendement nr. 5 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 7 een tweede zin toe te voegen, die luidt als volgt: “Die maatregelen worden onmiddellijk aan het Vlaams Parlement en het Rekenhof meegedeeld.”.

Het ontwerp van decreet machtigt de Vlaamse Regering om maatregelen te nemen als het bereiken van de begrotingsdoelstellingen in gevaar dreigt te komen, maar er wordt niet gespecificeerd welke maatregelen de Vlaamse Regering voor ogen heeft. Het is aangewezen dat het Vlaams Parlement en het Rekenhof stelselmatig van die maatregelen op de hoogte worden gebracht.

Amendement nr. 6 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 11, aan paragraaf 4 een tweede zin toe te voegen, die luidt als

volgt: “Er wordt een eenduidig verband gelegd tussen de ontvangsten en de uitgavenkredieten van de begrotingen van de diensten met afzonderlijk beheer enerzijds en de beleidsdomeinen, de organisatievormen en de in §2 bedoelde programma’s anderzijds.”.

Het herinvoeren van de diensten met afzonderlijk beheer tast het budgetrecht van het Vlaams Parlement aan. Indien daartoe toch wordt overgegaan, dan moet de relatie tussen, enerzijds, de diensten met afzonderlijk beheer en, anderzijds, de organisatiestructuur van de Vlaamse overheid en de programmastructuur van de begroting, voldoende coherent en transparant zijn.

Amendement nr. 7 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe aan het eerste lid, eerste zin van artikel 14 de volgende woorden toe te voegen: “voor zowel de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer als voor de rechtspersonen die deel uitmaken van consolidatiekring van de Vlaamse overheid omschreven in artikel 51.”.

Amendement nr. 8 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 14, in het tweede lid, op de eerste regel, na het woord “volgende” het woord “algemene” in te voegen.

Amendement nr. 9 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 14, in het tweede lid, na het eerste streepje, het volgende streepje in te voegen:

“– de evolutie van de saldi van de begrotingsfondsen en de diensten met afzonderlijk beheer;”.

Amendement nr. 10 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 14, aan het tweede lid, een vijfde streepje toe te voegen, dat luidt als volgt:

“– toelichting bij de normnaleving.”.

Amendement nr. 11 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 14, een derde lid toe te voegen, dat luidt als volgt:

“De memorie van toelichting bevat bovendien volgende specifieke informatie:

- informatie per beleidsdomein over de algemene beleidslijnen en de taakverdeling onder de organisatievormen en de Vlaamse rechtspersonen;
- informatie per programma over de koppeling met de doelstellingen uit de beleidsnota’s en de beheersovereenkomsten.”.

Artikel 14 is opgenomen onder titel 2 ‘Bepalingen voor de Vlaamse ministeries en de diensten voor afzonderlijk beheer’. De memorie van toelichting bij de jaarlijkse begroting mag echter niet beperkt blijven tot de ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer, maar moet ook informatie geven over de rechtspersonen die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid.

De memorie van toelichting moet naast een algemeen deel waaraan informatie over saldi-overdrachten en normnaleving moet worden toegevoegd ook beleidsdomein- en programmaspecifieke informatie geven om het Vlaams Parlement voldoende inzicht te bieden in de relatie tussen de beleidsdoelstellingen en de begroting.

Amendement nr. 12 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 15, in paragraaf 2, op de tweede regel de datum “31 oktober” te vervangen door de data “30 september (21 oktober)”.

Om in overeenstemming te zijn met de aanbevelingen van de OESO moet de Vlaamse Regering minstens drie maanden voor de aanvang van het begrotingsjaar, dus uiterlijk 30 september, de begrotingsdocumenten overleggen aan het Vlaams Parlement. Indien de Vlaamse Regering hieraan nog niet kan voldoen, dan zou ten minste de bij protocol tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering vooropgestelde datum van 21 oktober moeten worden gehaald.

Amendement nr. 13 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 16, in het eerste lid, op de tweede regel, het woord “elk” te vervangen door de woorden “elke meerjarenraming,”.

Amendement nr. 14 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe in het tweede lid van artikel 16, op de eerste regel, na de woorden “over die” het woord “meerjarenraming,” in te voegen.

Dit voorstel van wijziging is vooral van belang indien het voorstel van wijziging van artikel 6, §3 niet zou worden gevolgd. Bij een latere en afzonderlijke neerlegging van de meerjarenraming (actuele tekst van het artikel 6, §3) kan het Rekenhof het Vlaams Parlement hierover immers slechts adviseren indien het van die meerjarenraming in kennis wordt gesteld en opgedragen wordt om in voorkomend geval zijn opmerkingen bij de meerjarenraming mee te delen.

Amendement nr. 15 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 19, in paragraaf 1, tussen het eerste en tweede lid, het volgende lid in te voegen: “De boekingen van verbintenissen en verplichtingen die de beraadslaging toestaat, worden afzonderlijk geregistreerd in de boekhouding.”.

Het is aangewezen dat uitgaven op bijkomende dringende kredieten apart kunnen worden opgevolgd aangezien die bijkomende kredieten voor een specifiek doel worden gevraagd.

Amendement nr. 16 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 20 een paragraaf 6 toe te voegen, die luidt als volgt:

“§6. Beslissingen tot herverdeling van kredieten tussen organisatievormen of herverdelingen die tot gevolg hebben dat een toelage aan een organisatievorm, een dienst met afzonderlijk beheer of een Vlaamse rechtspersoon vermeld in artikel 4, §1, 2°, gewijzigd wordt, worden voorafgaandelijk overlegd waarbij zowel de kredietbehoefte als de kredietbeschikbaarheid uitdrukkelijk worden verantwoord.”.

Gelet op het belang dat bij de reorganisatie van de Vlaamse overheid werd gehecht aan de responsabilisering van de agentschappen, zoals overigens ook herhaald in de nota aan de Vlaamse Regering bij het voorontwerp van decreet, is het aangewezen dat over de herverdelingsbeslissingen van de Vlaamse Regering die de bij begrotingsdecreet vastgelegde verdeling van middelen tussen de entiteiten wijzigen, voorafgaand met die entiteiten overleg wordt gepleegd.

Amendement nr. 17 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 21 in het tweede lid de zinsnede “, de vereffeningen en de vastleggingen waarin voorzien is in de begroting.” te vervangen door de zinsnede “en de uitgaven zoals gedefinieerd in artikel 10, §1.”.

De verwijzing naar artikel 10, §1, geeft duidelijker weer waarop de begrotingsopvolging betrekking heeft.

Amendement nr. 18 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 29 een paragraaf 3 toe te voegen, die luidt als volgt:

“§3. Elke rekenplichtige van de Vlaamse ministeries of van de diensten met afzonderlijk beheer maakt over de door hem uitgevoerde thesauriële afrekening zoals bedoeld in artikel 34, tweede lid, 2° een rekening op:

- 1° ten minste eenmaal per jaar met afsluiting op 31 december;
- 2° bij vaststelling van een tekort;
- 3° op de datum waarop hij zijn functie van rekenplichtige neerlegt.

De jaarrekening wordt voor 1 maart van het daaropvolgende jaar aan het Rekenhof bezorgd. Tekortrekeningen en eindrekeningen worden uiterlijk één maand na vaststelling van het tekort of beëindiging van het beheer, bezorgd aan het Rekenhof.

Bij nalatigheid, onvermogen of overlijden van de rekenplichtige wordt de rekening ambts-halve opgemaakt door het intern verzelfstandigd agentschap Centrale Accounting.

De rekenplichtigen staan voor het Rekenhof in voor hun zware fout, hun zware nalatigheid en hun herhaaldelijk begane lichte fout, die het ontstaan van het tekort hebben vergemakkelijkt of mogelijk gemaakt.”.

De bepalingen met betrekking tot rekenplichtigheid zijn in het ontwerp van decreet namelijk te summier en te vaag.

Amendement nr. 19 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 30, in paragraaf 2 de eerste regel te vervangen door wat volgt:

“§2. Daarnaast wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 21, tweede lid, met betrekking tot het permanent opvolgen van de ontvangsten en de uitgaven, minstens een kwartaalrapportering voorzien van:”.

De Europese Unie vraagt de lidstaten kwartaalgegevens met betrekking tot de overheidsfinanciën. Ongeacht de vereiste tussentijdse rapporteringen moet de permanente begrotingsopvolging conform artikel 21 van het voorontwerp van decreet verzekerd zijn.

Amendement nr. 20 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 32 in het tweede lid, op de derde regel, de datum “21 juni” te vervangen door de datum “15 juni” .

De termijn van negen kalenderdagen waarover het Rekenhof volgens het ontwerp van decreet beschikt om zijn opmerkingen samen met het antwoord van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement te bezorgen, zal in sommige gevallen niet volstaan om een voldoende replek op dit antwoord te formuleren. Daarom wordt voorgesteld om de termijn voor antwoord en wederantwoord gelijkmatig te verdelen.

Amendement nr. 21 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 44 in paragraaf 2, op de eerste regel, de woorden “in een semestriële rapportering” te vervangen door de woorden “minstens in een kwartaalrapportering” .

De Europese Unie vraagt de lidstaten kwartaalgegevens met betrekking tot de overheidsfinanciën.

Amendement nr. 22 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 46 in paragraaf 3, op de vierde regel, de datum “21 juni” te vervangen door de datum “15 juni” .

De termijn van negen kalenderdagen waarover het Rekenhof volgens het ontwerp van decreet beschikt om zijn opmerkingen samen met het antwoord van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement te bezorgen, zal in sommige gevallen niet volstaan om een voldoende replek op dit antwoord te formuleren. Daarom wordt voorgesteld om de termijn voor antwoord en wederantwoord gelijkmatig te verdelen.

Amendement nr. 23 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 50 in paragraaf 1, op de tweede en derde regel, de woorden “beëdigde bedrijfsrevisor, lid van het Instituut van Bedrijfsrevisoren” te vervangen door de woorden “bedrijfsrevisor, ingeschreven in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren”.

Amendement nr. 24 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe in artikel 50 in paragraaf 1, op de vijfde regel, het woord “revisor” te vervangen door het woord “bedrijfsrevisor”.

Amendement nr. 25 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 50 in paragraaf 1, op de vijfde en zesde regel, de woorden “wordt uiterlijk op 30 april” te vervangen door de woorden: “wordt met de gecertificeerde jaarrekening van de Vlaamse rechtspersoon uiterlijk op 31 maart”.

Amendement nr. 26 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 50 in paragraaf 4, op de laatste regel, het woord “revisor” te vervangen door het woord “bedrijfsrevisor”.

Amendement nr. 27 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 50, aan paragraaf 4 een tweede en derde zin toe te voegen, die luiden als volgt: “Ook in dit geval wordt de overheidsopdracht gecoördineerd door de diensten van het Vlaams ministerie, bevoegd voor het financiële en budgettaire beleid, die belast zijn met de opmaak en consolidatie van de algemene rekeningen. Het verslag van de bedrijfsrevisor over de jaarrekening van een Vlaams rechtspersoon zonder raad van bestuur wordt tegelijk met deze jaarrekening uiterlijk op 31 maart volgend op het boekjaar waarop zij betrekking hebben aan de Vlaamse Regering en het Rekenhof bezorgd.”.

Het Rekenhof dringt erop aan dat het rapport van de bedrijfsrevisor tegelijk met de jaarrekening uiterlijk op 31 maart aan de Vlaamse Regering en het Rekenhof wordt bezorgd. Dit is een noodzakelijke voorwaarde om de rekeningencontrole van het Rekenhof – conform het single-auditprincipe – te kunnen afstemmen met de controle van de bedrijfsrevisor en op die wijze de controlelast te verminderen of te beperken.

Amendement nr. 28 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 57 een tweede lid toe te voegen, dat luidt als volgt:

“De regels en procedures garanderen minstens een onderzoek:

- van de naleving door de begunstigde van de toepasselijke administratieve en fiscale regelgeving;
- van de ethiek van de begunstigde die de doelstellingen van de subsidies schade kan toebrengen.”.

Het is aangewezen de basisprincipes met betrekking tot de verantwoording over het gebruik van de subsidies in het decreet in te schrijven (zie ook de artikelen 53 tot en met 55 van het Comptabiliteitsdecreet).

Amendement nr. 29 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe een nieuw artikel 57/1 toe te voegen, aan titel 5, hoofdstuk 1, dat luidt als volgt:

“Art. 57/1. §1. De verantwoording over het gebruik van een subsidie omvat:

- 1° een functionele verantwoording waarbij wordt aangetoond dat, en eventueel in welke mate, de activiteit waarvoor de subsidie werd toegekend, is gerealiseerd;
- 2° een financiële verantwoording waarbij wordt aangetoond welke kosten werden gemaakt voor de realisering van de activiteit waarvoor de subsidie werd toegekend en welke opbrengsten de begunstigde in het kader van deze activiteit heeft verworven, hetzij uit de activiteit zelf, hetzij uit andere bronnen.

De gevraagde financiële verantwoording sluit aan bij de boekhoudregels van toepassing op de begunstigde.

§2. In afwijking van §1 moet geen verantwoording worden gegeven, noch functioneel noch financieel, over het gebruik van statutaire lidmaatschapsbijdragen van de Vlaamse overheid aan intergewestelijke, intercommunautaire, nationale of internationale organisaties, tenzij anders bepaald bij het aangaan van het lidmaatschap.

§3. Tenzij anders bepaald in de subsidiebeslissing moet in afwijking van §1 geen verantwoording worden gegeven, noch functioneel noch financieel, over het gebruik van een subsidie voor een benefietproject dat als doelstelling heeft een winst te genereren die volledig wordt afgestaan aan een of meer derden-beneficianten.

§4. In afwijking van §1, 2°, moet geen financiële verantwoording worden gegeven over het gebruik van subsidies, toegekend aan kunstenaars, vertalers van literaire werken, literaire prospectoren in het buitenland of sportlui, telkens in hun hoedanigheid van natuurlijk persoon, ter ondersteuning van hun artistiek-culturele of sportieve prestaties.”.

Het is aangewezen de basisprincipes met betrekking tot de verantwoording over het gebruik van de subsidies in het decreet in te schrijven (zie ook de artikelen 53 tot en met 55 van het Comptabiliteitsdecreet).

Amendement nr. 30 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 63 een paragraaf 1/1 in te voegen, die luidt als volgt: “§1/1. Het Rekenhof is tevens bevoegd voor de andere openbare instellingen die door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest worden opgericht of die eronder ressorteren, onverminderd specifieke wettelijke of decretale regelingen.

Als openbare instelling wordt beschouwd die instelling die cumulatief aan de onderstaande drie substantiële criteria voldoet:

- 1° het betreft een entiteit die tot stand gebracht is met als specifiek doel te voorzien in behoeften van algemeen belang, en die door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest georganiseerd zou zijn en van het algemeen bestuur deel zou hebben uitmaken, indien de overheid het niet verkieslijk zou hebben geacht ze een specifieke beheerswijze te geven;
- 2° de instelling bezit rechtspersoonlijkheid;
- 3° door de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of andere Vlaamse publiekrechtelijke instellingen die eronder ressorteren, worden:
 - a) ofwel de werkzaamheden in hoofdzaak rechtstreeks of onrechtstreeks gefinancierd;
 - b) ofwel toezicht uitgeoefend op het beheer;
 - c) ofwel de leden van de directie, de raad van bestuur of de raad van toezicht voor meer dan de helft aangewezen.”.

Amendement nr. 31 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris, strekt ertoe in artikel 63, in paragraaf 2, op de eerste regel, het woord “voormelde” vervangen door de woorden “de in §1 en §1/1 vermelde”.

Het Rekenhof heeft in de brief waarmee het zijn advies over het voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering heeft overgemaakt voor deze bepaling bijzondere aandacht gevraagd met de volgende bewoordingen: “Het Rekenhof stelt vast dat de Vlaamse Regering in artikel 63 van het voorontwerp van decreet de bevoegdheid van het Rekenhof op een andere wijze heeft omschreven dan in het Comptabiliteitsdecreet van 7 mei 2004. Artikel 63 bepaalt op limitatieve wijze dat het Rekenhof bevoegd is ten aanzien van de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer, de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, §1, 2°, (dit zijn de IVA’s met rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk vormgegeven EVA’s, de VOI’s A, B en sui generis, de strategische adviesraden en de eigen vermogens) en de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agent-schappen.

Een limitatieve opsomming van de types openbare instellingen die onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen heeft tot gevolg dat de controlebevoegdheid wordt ingeperkt. Tal van openbare instellingen uit de ‘grijze’ zone (zoals de nv BAM, vzw’s uit de culturele overheidssector enzovoort) die momenteel door het Rekenhof kunnen worden gecontroleerd, vallen buiten de opsomming van artikel 63. Dit gaat in tegen artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet die stelt dat (alle) openbare instellingen onder de bevoegdheid vallen van het Rekenhof. De inperking van de controlebevoegdheid van het Rekenhof leidt tot minder toezicht door het Vlaams Parlement. Het Rekenhof staat het Vlaams Parlement bij in de uitoefening van zijn toezicht op de inning en aanwending van overheidsmiddelen.

Het Rekenhof vraagt bijgevolg de heropname van de bepalingen van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet die in het nieuwe ontwerp van decreet niet meer zijn weerhouden. Dat artikel bepaalt de criteria op basis waarvan het Rekenhof op een objectieve wijze kan vaststellen over welke instellingen het controlebevoegdheid heeft, ook wanneer die controlebevoegdheid niet expliciet is geregeld. Deze definitie van openbare instelling is een bevestiging van de courante controlepraktijk van het Rekenhof. Het is derhalve geenszins de bedoeling de huidige controlebevoegdheid van het Rekenhof uit te breiden.”.

In vergelijking met het voorontwerp van decreet voorziet het ontwerp door te verwijzen naar artikel 4, §2 in controlebevoegdheid van het Rekenhof tegenover alle rechtspersonen die tot de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid behoren. Dit is een belangrijke verbetering. Toch biedt dit nog geen garantie dat alle Vlaamse openbare instellingen onder de controle van het Rekenhof worden gebracht zoals bedoeld in de Algemenebepalingenwet. De huidige tekst van het ontwerp van Rekendecreet bevat bijvoorbeeld geen basis voor de controle van het Rekenhof op de NV Tunnel Liefkenshoek waar de Vlaamse Regering het budgettair belangrijke Oosterweelproject wil onderbrengen. De herneming van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet (zie voorstel tot een nieuw artikel 63, §1/1) kan hier een oplossing bieden.

De heer *Lode Vereeck* licht toe dat de amendementen nr. 1 van de heren Dirk Van Mechelen, Lode Vereeck, Filip Watteeuw, Sven Gatz en Ivan Sabbe en mevrouw Mieke Vogels (*Parl. St. Vl. Parl.* 2010-11, nr. 842/4) en nr. 2 van de heren Lode Vereeck, Dirk Van Mechelen, Filip Watteeuw en Jurgen Verstrepen en de dames Annick De Ridder en Mieke Vogels (*Ibid.*) betrekking hebben op de in het ontwerp van (Reken)decreet ingevoerde inperking van het controlerecht van het Rekenhof en de Inspectie van Financiën. De aanleiding is de controverse die ontstaan is over het toezicht op de NV Tunnel Liefkenshoek. Dat is enkel een voorbeeld dat wat ruimer moet gezien worden, want in de toekomst kunnen zich gelijkaardige problemen voordoen. Om die reden wordt voorgesteld een aantal bepalingen te wijzigen.

Het toezicht van het Rekenhof is een essentieel element en heeft een cruciale rol in de ondersteuning van het parlement, waarmee absoluut niet lichtzinnig mag omgegaan wor-

den. Hij begrijpt dat het aangekondigde en ter zitting ingediende apart voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 966/1) om dezelfde bekommernis is ingegeven en opgesteld. De heer Vereeck stelt dat de amendementen nr. 1 en 2 op het ontwerp van Rekendecreet een betere piste is. Het kan namelijk niet dat het al dan niet opnemen en al dan niet onderwerpen van bepaalde instellingen aan de controle van het Rekenhof eigenlijk afhankelijk gemaakt wordt van een specifiek decreet, van een beslissing meerderheid versus minderheid. Hij is van oordeel dat dit het controlerecht van het Rekenhof zoals dat in het verleden altijd prima heeft gefunctioneerd, inperkt. Hij denkt ook niet dat men de rechten van een kritische minderheid, van een kritische oppositie, op een dergelijke manier mag en kan inperken.

Om die reden is er amendement nr. 2 van de heren Lode Vereeck, Dirk Van Mechelen, Filip Watteeuw en Jurgen Verstrepen en de dames Annick De Ridder en Mieke Vogels (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 842/4) op het artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet, dat momenteel een limitatieve opsomming geeft van de instellingen die door het Rekenhof kunnen worden gecontroleerd waardoor uiteraard ook een aantal instellingen buiten het controlebereik van het Rekenhof kunnen vallen. Belangrijk is hier inderdaad het woord ‘kunnen’, wat trouwens ook een inbreuk is op artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet, dat stelt dat alle openbare instellingen onder de bevoegdheid van het Rekenhof vallen.

De spreker had nooit verwacht dat er tegenover dit amendement een tegenvoorstel ging komen van de meerderheid. Het amendement nr. 2 is immers de evidentie zelve. Het is absoluut niet revolutionair. Het amendement werd gesuggereerd door het Rekenhof zelf en het verandert de manier van werken niet, een manier van werken die tot ieders voldoening tot nu toe heeft gefunctioneerd. In amendement nr. 2 wordt dus voorgesteld om het artikel 3, §3, zoals men dat kende in het Comptabiliteitsdecreet over te nemen, waardoor men uiteindelijk geen limitatieve afbakening meer zal hebben van de controleperimeter van het Rekenhof. Het is zijns inziens in zekere zin dan ook jammer dat de meerderheid door de net genomen beslissing geen toelichting gaat geven bij het aparte voorstel van decreet. Hij vindt dat jammer, want hij zou wel eens willen weten waarom men in deze kiest voor een apart voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt. De reden van de specifieke oplossing in het voorstel van decreet intrigeert hem: de spreker ziet niet in wat de redenen zouden kunnen zijn om te kiezen voor een limitatieve afbakening.

De oplossing van het amendement nr. 2 is niet spectaculair. De oplossing werd immers ook al voorgesteld door het Rekenhof, namelijk artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, dat aan de problematiek onder andere van NV Tunnel Liefkenshoek, en in de toekomst misschien ook nog van andere openbare instellingen, een oplossing biedt. Eén citaat uit de tekst van het Rekenhof: “Zo wordt vermeden dat sommige openbare instellingen, al dan niet bewust, aan de controle van het Rekenhof worden onttrokken” en zo ook aan het controlerecht van de kritische oppositie.

Wat wordt gevraagd is dus niet spectaculair. Het betreft ook geen uitbreiding van de controlebevoegdheden, maar gewoon een aanpassing van het ontwerp van Rekendecreet, zodoende dat op een heel transparante manier invulling kan worden geven aan de bezwaren.

De argumenten die in het verleden naar voren geschoven zijn, moeten niet meer herhaald worden. De dreiging dat door de controle van het Rekenhof de ESR-neutraliteit van der-

gelijke instellingen in het gevaar zou komen, is door de door het Rekenhof ontwikkelde argumentatie, en door de juridische dienst van het Vlaams Parlement, ontkracht; dus mogelijke bezwaren zijn volledig van de baan.

Men moet een juridische verkommering vermijden. Het Rekendecreet is nog niet eens goedgekeurd of er ligt al meteen een voorstel van decreet voor dat een gedeelte van het Rekendecreet wil gaan amenderen en repareren. Hij vraagt om dit toch in één decreet op te nemen: waarom al meteen met twee decreten omgaan. Deze werkwijze zou geen RIA-toets (reguleringsimpactanalyse) doorstaan; het is niet SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden).

De heer Vereeck gewaagt van het willekeurig karakter in het alternatief voorstel van decreet van de meerderheid, namelijk het feit dat men via speciale, afzonderlijke, decreten bepaalde instellingen gaat moeten oplijsten. Hij gaat niet zover te zeggen dat dit volstrekt ondemocratisch is, want het is immers een meerderheid die ertoe beslist, maar hij voorspelt dat dat in de toekomst op ad-hocbasis zal worden beslist en dat de minderheid wanneer ze een bepaalde controlerecht wil uitvoeren, daarin niet zal worden gehonoreerd.

Door het via amendement in het voorgelegde oorspronkelijke ontwerp van Rekendecreet in te voeren, is juridisch transparant en efficiënt: er komt een veel helderdere wetgeving dan in geval van twee decreten. Het komt aan het Rekenhof toe om de controles te doen die het wil. Hij stelt voor om aan het Rekenhof het advies te vragen over de verschillende amendementen en het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken.

In artikel 3 van het voorstel van decreet van de meerderheid staat dat het Vlaams Parlement “kan eventueel toevertrouwen met het oog op”. De heer Vereeck leest het artikel voor. De heer *Bart Van Malderen* betwist deze lezing. De heer *Lode Vereeck* repliceert dat het dus niet verplicht is: het is facultatief. Het wordt dus afhankelijk van een beslissing van de meerderheid versus de minderheid waar tot op heden dit tot de autonomie van het Rekenhof behoorde. Dit is een stap achteruit in het controlerecht van het Rekenhof en dus een stap achteruit in het controlerecht en de democratische werking van het parlement.

De heer *Bart Van Malderen* merkt op dat het wel erg moeilijk is om nu plots te moeten reageren, omdat net in commissie is afgesproken dat de toelichting van het apart voorstel van decreet van de meerderheid nog niet zou gebeuren. Er wordt aan de andere kant wel onmiddellijk op een zeer subjectieve manier het proces gevoerd van een voorstel van decreet dat niet is toegelicht geworden. De heer Vereeck geeft namelijk een lezing van artikel 3 van het voorstel van decreet, voegt er foutief het woord ‘eventueel’ aan toe bij het woord ‘kan’. Daarnet is al gezegd dat het parlement baas is van zijn eigen werkzaamheden, datzelfde parlement kan dus ook beslissen om het Rekenhof in te schakelen. In artikel 2 van het voorstel van decreet staat echter te lezen dat ook het Rekenhof autonoom kan beslissen om controles uit te voeren. Het Rekenhof kan dus zelf daarop zijn eigen werkzaamheden regelen. Dus om te gaan concluderen dat het Rekenhof aan banden zou worden gelegd en dat de controlemogelijkheden zouden worden gehypothekeerd, is kort door de bocht gaan en ronduit fout. De waarheid wordt daarmee geweld aangedaan. De heer Van Malderen betreurt dat dan ook op deze manier het debat moet gevoerd worden. Hij hoopt op een volgende commissievergadering een degelijke toelichting te kunnen krijgen. Het is incorrect om nu al het proces te voeren van een voorstel van decreet dat nog niet is toegelicht geworden. Het doet afbreuk aan de intentie van de meerderheid. Hij maakt gewag van intellectuele oneerlijkheid van de kant van de heer Vereeck. De meerderheid wil zeker dat het Rekenhof de NV Tunnel Liefkenshoek kan controleren, en wil dat er een beveiliging is ingebouwd dat het geen gigantische gevolgen heeft voor de begroting. De beste manier om dat te doen is volgens de heer Bart Van Malderen daarom via een apart voorstel van decreet. Hij vraagt dan ook om het debat eerlijk te voeren.

De heer *Jan Peumans* sluit zich aan bij de heer Van Malderen. Hij wijst er op dat het om een gewoon apart voorstel van decreet gaat. Hij benadrukt dat hij als geen ander steeds een groot voorstander is geweest van transparantie en maximale openheid. Hij geeft drie voorbeelden van maximale openheid van wat hier in het Vlaams Parlement en vooral door de Vlaamse Regering beslist en gecontroleerd worden. Hij verwijst naar de documenten van IAVA (Interne Audit van de Vlaamse Administratie) over forensische audits van het Agentschap Wegen en Verkeer en die in het Vlaams Parlement ter inzage liggen. De parlementsleden hebben daar op aangedrongen. Tot nu toe is er nog niemand naar komen kijken. Ten tweede is door de heer Erik Tack gevraagd om inzage te krijgen in het KBC-dossier hetgeen in overleg met minister Muyters is toegezegd; de heer Jos De Meyer heeft inzage gevraagd in het DBFM-dossier (Design Built Finance Maintain) van de schoolgebouwen wat ook gebeurd is.

Over artikel 87 van het Reglement van het Vlaams Parlement over vertrouwelijke gegevens is nog hard gediscussieerd. Het belangrijkste in het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken is dat de meerderheidsfracties het Rekenhof maximaal zijn rol willen laten spelen ten aanzien van privaatrechtelijke ondernemingen die een aantal opdrachten van de overheid krijgen maar die volledig volgens de regels van het privaatrecht functioneren. Dat is een heel belangrijke stap voorwaarts ten aanzien van de controle die het parlement kan doen niet alleen ten aanzien van de BAM maar daarnaast ook nog ten aanzien van andere grote infrastructuurwerken. Wat dat betreft deelt hij dus dezelfde bezorgdheid als de heer Vereeck. Het is dus geenszins de bedoeling is om wie dan ook te beknotten in zijn rechten. Hij is voor maximale transparantie en inzage en alles wat daar mee te maken heeft, van zowel de meerderheid als de minderheid.

De heer *Dirk Van Mechelen* zegt dat het de bespreking is van een heel belangrijk ontwerp van decreet. Hij betreurt het enigszins dat er, ten opzichte van het Comptabiliteitsdecreet, niet gestreefd of gegaan wordt naar een consensus met alle stakeholders, zoals wel gebeurd is bij het Comptabiliteitsdecreet. Er worden nu amendementen en een afzonderlijk voorstel van decreet op tafel gelegd. Hij dringt er op aan dat de geëigende parlementaire weg gegaan wordt wat betreft het aparte voorstel van decreet en dat in plenaire vergadering voorrang van behandeling wordt gevraagd. Het is aanbevelenswaardig om vanzelfsprekend ook hierover het advies van het Rekenhof te kunnen vragen. Dit moet in alle openheid worden besproken in commissie.

De heer *Lode Vereeck* stelt dat het niet zijn bedoeling was om een voorbespreking te houden van het net ingediende voorstel van decreet van de meerderheid, maar men kan de amendementen niet duiden dan ten overstaan en in vergelijking met het voorstel van decreet op grote infrastructuurwerken, want amendement nr. 2 en het voorstel van decreet geven twee uiteenlopende visies weer van hetzelfde probleem met betrekking tot de controlebevoegdheid van het Rekenhof.

Het is omwille van perceptie van het streven naar transparantie en eenheid van de heer Peumans, dat het de heer Vereeck zo sterk verwondert dat hier door de heer Peumans wordt gekozen voor een limitatieve beperking van de rol van het Rekendecreet. Hij had echt niet gedacht noch verwacht dat de heer Peumans verder zou gaan in de piste van de opsomming van de te controleren instellingen. Het amendement nr. 2 biedt een heel eenvoudige oplossing. De heer Vereeck had gedacht dat het amendement met de niet-limitatieve opsomming zou worden gesteund door de heer Peumans. Een oplossing van transparantie en maximale openheid, waarin hij de rol van de heer Peumans erkent, moet men echter los zien van personen, en moet structureel in orde zijn. Het is niet omdat men nu een parlementsvoorzitter heeft die de rechten van de oppositie misschien zeer consciëntieus bewaakt, dat dit in de toekomst ook altijd even goed zal gebeuren. Om die reden vraagt de heer Vereeck te streven naar een beste oplossing, los van personen.

De heer Vereeck merkt op dat, voor zover hij nu heeft kunnen nagaan, het voorstel van decreet van de meerderheid enkel betrekking heeft op infrastructuurwerken. Men moet het echter los zien van infrastructuur. Er zijn in de toekomst misschien andere onderwerpen die dan aan de controle van het Rekenhof zouden ontsnappen. Ook hij vraagt naar het advies van het Rekenhof.

Er wordt door de commissie voorgesteld om het Rekenhof om advies te vragen.

VI. BESPREKING OP DINSDAG 1 MAART 2011

De heer *Eric Van Rompuy* verwijst naar de amendementen die werden toegelicht tijdens de commissievergadering van 15 februari 2011. Er werd tevens een afzonderlijk voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 966/1*) ingediend en advies dienaangaande gevraagd aan het Rekenhof.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt vast dat echter ter zitting een nieuwe tekst wordt voorgelegd. Hij rekent ook daarvoor op een advies van het Rekenhof. De heer *Jan Peumans* verduidelijkt dat de meerderheid veertien dagen geleden het afzonderlijk voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, ter zitting heeft ingediend.

Dit voorstel van decreet (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 966/1*) wordt ingetrokken en vervangen door het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1002/1*). De reden dat nu ter zitting een nieuwe tekst wordt neergelegd en het eerder ingediende voorstel van decreet wordt ingetrokken, is omdat in het vorige voorstel van decreet een fout was geslopen. De nieuwe tekst, zoals die nu is opgenomen, moet uiteraard niet onmiddellijk besproken worden, maar moet gewoon de normale parlementaire procedure doorlopen. Het steekt niet op een dag. Er wordt dus een advies gevraagd aan het Rekenhof.

De heer *Eric Van Rompuy*, commissievoorzitter, concludeert dat een nieuw voorstel van decreet ter zitting is ingediend dat afwijkt van het eerder ingediende, reeds informeel rondgedeelde en terug ingetrokken voorstel van decreet. Het nieuwe voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1002/1*) gaat de gewone parlementaire weg. Het Rekenhof heeft al op informele wijze het eerste voorstel van decreet besproken maar wordt nu gevraagd om de tekst van het nieuwe voorstel van decreet te bekijken. Het standpunt van het Rekenhof wordt gevraagd.

De heer *Sven Gatz* merkt op dat de commissie met hoogdringendheid in feite dus twee weken verloren heeft.

VII. BESPREKING OP DINSDAG 15 MAART 2011

De heer *Eric Van Rompuy*, commissievoorzitter, deelt de commissie mee dat een aangepaste versie wordt aangekondigd van het (tweede) voorstel van decreet, dus van het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1002/1). Het advies van het Rekenhof is gepubliceerd in bijlage 9 van dit verslag; bijlage 10 betreft de initiële tekst van het voormelde voorstel van decreet waarop het Rekenhof dus advies heeft uitgebracht.

De commissievoorzitter verwijst ook naar de diverse amendementen. Daarnaast werd door de meerderheidsfracties een afzonderlijk voorstel van decreet ingediend in verband met het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten, waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt. Er wordt naar aanleiding van het advies van het Rekenhof nog een aantal technische correcties in de tekst van het nog niet persklaar gegeven voorstel van decreet aangebracht, waardoor de commissie op dit moment nog niet in staat is om de laatste en definitieve versie te behandelen.

De commissie besluit het ontwerp van Rekendecreet en het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1002/1) (verder) samen te behandelen, gezien hun samenhang.

De heer *Jan Peumans* stelt dat het advies van het Rekenhof op het voorstel van decreet werd ontvangen op 11 maart 2011. De spreker wenst de pertinente opmerkingen te verwerken in het huidige voorstel van decreet, zodat er nadien een definitieve tekst kan ingediend en persklaar gegeven worden en besproken en ter stemming gelegd worden in de commissie.

De heer *Lode Vereeck* vraagt zich of het dan ook niet nodig is om op die finale versie van het voorstel van decreet nog advies van het Rekenhof in te winnen. De heer *Eric Van Rompuy* verwijst naar het huidige advies van het Rekenhof. De indieners hebben daar in een aantal gevallen wel, en in andere geen rekening mee gehouden. De commissievoorzitter is van oordeel dat het daarom aan het Vlaams Parlement en aan de commissie is om zich uit te spreken over dit voorstel van decreet *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1002/1 en het ontwerp van Rekendecreet. Hij denkt niet dat het nodig is om de herwerkte versie van het voorstel van decreet opnieuw ter advies voor te leggen aan het Rekenhof. Het Rekenhof heeft zijn standpunt bekendgemaakt en een aantal suggesties tot tekstwijziging gedaan. Het is dan aan de indieners van het voorstel en de commissie daar in de nieuwe tekst van het voorstel van decreet mee rekening te houden of niet. Hij is van oordeel dat het voorstel van decreet zijn gewone parlementaire weg moet gaan.

De heer *Erik Tack* vraagt rekening te houden met de agenda van de vertegenwoordigers van het Rekenhof, die de commissiebesprekingen van het ontwerp van Rekendecreet en het voorstel van decreet opvolgen, zodat zij niet (in een aantal gevallen) onverrichterzake naar het parlement moeten komen. Dat is een kwestie van elementaire beleefdheid.

De heer *Jan Peumans* merkt op dat het ook een kwestie van elementaire beleefdheid is om als het advies van het Rekenhof gevraagd is over een voorstel van decreet, er ook effectief rekening wordt gehouden met de opmerkingen van het Rekenhof. Dat getuigt toch van

een zeer groot respect. Er is trouwens afgesproken dat de bespreking van ontwerp van Rekendecreet en voorstel van decreet parallel zou verlopen.

De heer *Lode Vereeck* is ook blij dat het Rekenhof steeds aanwezig is. Het gaat om een decreet dat hun rol en het controlerecht de komende jaren cruciaal zal bepalen. Nu kan de commissie ze er dus niet vaak genoeg bij hebben.

De heer *Eric Van Rompuy* wijst erop dat het advies van het Rekenhof zeer helder en duidelijk is. Het feit dat de indieners er opnieuw mee rekening houden en de tekst bijgevolg nog zal bijgeschaafd worden, duidt op respect voor het Rekenhof. Ook de minister is aanwezig, die dat trouwens moet, als er een ontwerp van decreet, met dergelijke draagwijdte, wordt besproken in het Vlaams Parlement. Dat is nu eenmaal de parlementaire procedure.

Er is consensus dat de commissie de volgende commissievergadering onmiddellijk de globale en artikelsgewijze bespreking zal aanvangen en tot de stemming zal overgaan van ontwerp van Rekendecreet en van voorstel van decreet (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 1002/1*). Er zal om voorrang van behandeling gevraagd worden in de plenaire vergadering van 16 maart 2011.

VIII. BESPREKING EN STEMMING OP DINSDAG 22 MAART 2011

De gewijzigde tekst van het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, werd op datum van 21 maart 2011 definitief persklaar gegeven (*Parl. St. Vl. Parl. 2010-11, nr. 1002/1*).

In de plenaire vergadering van 16 maart 2011 werd voorrang van behandeling in commissie gevraagd en bekomen.

De heer *Jan Peumans* licht het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, toe. Begin maart 2011 werd er een eerste worp gedaan van voormeld voorstel van decreet, en werd het Rekenhof om advies gevraagd. De spreker verwijst naar het advies van het Rekenhof van 11 maart 2011, (bijlage 9 en 10) op basis van dewelke het voorstel van decreet nog aangepast is geworden, waarna het persklaar gegeven is.

Het Vlaams Parlement heeft de laatste jaren ervaring opgebouwd, al dan niet met goed resultaat, op parlementaire controle op grote infrastructuurprojecten. Het is heel belangrijk dat het Rekenhof als autonome en onafhankelijke controle-instelling het Vlaams Parlement kan voorzien van geverifieerde informatie over de totstandkoming en de uitvoering van grote infrastructuurprojecten.

Dit moet gelezen worden in combinatie met artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet. Die opdracht van het Rekenhof moet zo adequaat mogelijk uitgevoerd kunnen worden. Het is belangrijk om daarbij alle informatie te kunnen betrekken bij de rechtspersonen die niet opgericht zijn door de Vlaamse overheid maar waarvan de Vlaamse overheid wel rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is en heel duidelijk die opdrachten vervullen in het kader van grote infrastructuurprojecten. Daarbij denkt hij niet alleen aan grote wegenwerken, maar ook projecten als scholenbouw. Daarom spreekt artikel 1 van het voorstel van decreet ook over gewest- én gemeenschapsmaterie.

Artikel 2 van het voorstel van decreet definieert Vlaamse overheid en grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt.

Onder ‘Vlaamse overheid’ wordt begrepen, alle rechtspersonen die bij toepassing van het Rekendecreet, onder de bevoegdheid van het Rekenhof vallen. Onder ‘grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt’: een geheel van niet-routinematige en in de tijd beperkte activiteiten waarvoor de Vlaamse overheid, geheel of gedeeltelijk verantwoordelijkheid draagt, en die substantiële financiële consequenties of grote uitvoeringsrisico’s inhouden. Deze definitie vindt men ook terug in het decreet van 8 november 2002 houdende controle op grote infrastructuurprojecten.

Artikel 3 van het voorstel van decreet is erg belangrijk. Het Rekenhof kan de voorbereiding, de besluitvorming én de uitvoering van grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt door een privaatrechtelijke vennootschap waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is, onderzoeken. Uiteraard legt het Rekenhof die onderzoeksbevindingen voor aan het Vlaams Parlement.

In de toelichting wordt er duidelijk op gewezen dat dit bijvoorbeeld ook zou gelden voor de NV Tunnel Liefkenshoek.

Voor rechtspersonen van die categorieën, is het derhalve noodzakelijk dat de controlemogelijkheid van het Rekenhof in een specifiek decreet wordt gevestigd. Deze controlebevoegdheid is evenwel doelgebonden en zal dan ook niet verder reiken dan de activiteiten naar aanleiding van de deelname door die privaatrechtelijke vennootschappen aan de realisatie van een groot infrastructuurproject. Dit voorstel van decreet regelt het toezicht van het Rekenhof op de privaatrechtelijke vennootschappen die betrokken zijn bij de voorbereiding, de besluitvorming én de uitvoering van grote infrastructuurprojecten voor de Vlaamse overheid waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is.

Het toezicht van het Rekenhof zal zich volledigheidshalve richten op de correctheid, de volledigheid en de accurateid van de informatie, die uiteraard de Vlaamse overheid aan het Vlaams Parlement zal verstrekken aangaande de voorbereiding, de besluitvorming én de uitvoering van grote infrastructuurprojecten die onder haar verantwoordelijkheid vallen.

In de toelichting bij het voorstel van decreet wordt duidelijk gesteld dat de naleving van de regelgeving inzake overheidsopdrachten eveneens een aandachtspunt kan zijn, wat in het verleden eveneens is gebeurd.

Artikel 4 van het voorstel van decreet bepaalt dat het Vlaams Parlement het Rekenhof ook uitdrukkelijk kan belasten met een onderzoek naar welbepaalde grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt door een privaatrechtelijke vennootschap, vermeld in artikel 3 van het voorstel van decreet.

Het Vlaams Parlement kan het Rekenhof dus heel uitdrukkelijk belasten met een onderzoek. De wijze waarop kan geregeld worden in het Reglement van het Vlaams Parlement, waarover een werkgroep zich trouwens nu buigt. In voorkomend geval kunnen de modaliteiten van het gevraagde onderzoek in overleg met het Rekenhof worden bepaald door het Vlaams Parlement. Over de periodiciteit en de structuur van de rapportering door het Rekenhof of over de draagwijdte van het te verrichten onderzoek kunnen eveneens afspraken gemaakt worden met het Vlaams Parlement. Dat wordt niet in het voorliggende voorstel van decreet bepaald, maar dat kan achteraf in het Reglement van het Vlaams Parlement verder ingevuld worden.

In artikel 5 van het voorstel van decreet is op verzoek van het Rekenhof heel expliciet de verwijzing naar artikel 137 van het wetboek van vennootschappen opgenomen. In het oorspronkelijke voorstel van decreet werd er ook reeds bepaald dat minimaal aan het

Rekenhof ter beschikking moest gesteld worden datgene wat een bedrijfsrevisor ook ter beschikking krijgt. Er wordt nu heel expliciet verwezen naar artikel 137 van het wetboek van vennootschappen op advies van het Rekenhof.

Heel belangrijk is er op te wijzen dat in het oorspronkelijke voorstel stond dat de betrokken instelling een protocolakkoord moest afsluiten met het Rekenhof. Dit wordt in het huidige voorstel van decreet nog duidelijker en explicieter aangegeven door te bepalen dat de praktische modaliteiten met het oog op de uitvoering van het onderzoek worden geregeld in een protocolakkoord tussen elke privaatrechtelijke vennootschap en het Rekenhof. De inhoud en dergelijke van de informatie die ter beschikking van het Rekenhof en dus van het Vlaams Parlement moet gesteld worden, hebben heel duidelijk betrekking op de voorbereiding, de besluitvorming én de uitvoering van die grote infrastructuurprojecten. Het protocolakkoord gaat duidelijk over de modaliteiten en niet over de inhoud van het onderzoek. Er is dus geen beperking van de controlerende functie van het Rekenhof.

Ten slotte is er op advies van de legistieke cel van het Vlaams Parlement ingeschreven dat het decreet in werking treedt op 1 januari 2012, de datum waarop de Vlaamse Regering ook haar (ontwerp van) Rekendecreet in werking laat treden, hetgeen bovendien ook zo moet op grond van de Algemenebepalingenwet.

In het advies zegt het Rekenhof: “Met voorliggend voorstel van decreet wordt de controlebevoegdheid van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, bevestigd. Bovendien krijgt het Rekenhof de mogelijkheid welbepaalde privaatrechtelijke vennootschappen die in het algemeen niet onder zijn bevoegdheid vallen, te controleren in de mate ze door de Vlaamse overheid betrokken zijn bij de realisatie van deze grote infrastructuurprojecten. Het advies van het Rekenhof beoogt dan ook in hoofdzaak de aandacht te vestigen op onduidelijkheden in het voorstel van decreet die het uitvoeren van zijn controle op grote infrastructuurprojecten door de privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid aandeelhouder is, zouden kunnen bemoeilijken, en bijgevolg ook de controle- en informatiemogelijkheden van het Vlaams Parlement zouden kunnen hypothekeren.”. Met die opmerkingen is uiteraard in de definitieve tekst van het voorstel van decreet rekening gehouden. Het Rekenhof besluit met de opmerkingen: “(...) blijft evenwel van oordeel dat de heropname van de bepalingen van het artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet in het artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet meer waarborgen biedt voor de vrijwaring van zijn controlebevoegdheid ten opzichte van alle entiteiten die beoogd worden door artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet.”, hetgeen een standpunt is dat het Rekenhof overigens steeds heeft ingenomen.

Het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, biedt een tussenoplossing aan. De spreker heeft uit de commentaar van het Rekenhof begrepen dat het best tevreden is met het (voorstel van) decreet zoals het nu voorligt.

Als parlamentsvoorzitter en als commissielid, is de heer Peumans het standpunt toegedaan dat vertrouwelijke informatie onder bepaalde voorwaarden aan alle volksvertegenwoordigers moet ter beschikking gesteld worden.

De heer *Dirk Van Mechelen* merkt op dat het voorstel van decreet op z'n minst een bochtig en uitermate indrukwekkend parcours aflegt. Uiteindelijk staat het de heer Peumans vrij om z'n notoriteit als parlamentsvoorzitter en gedreven parlamentslid maximaal in de weegschaal te leggen om de geloofwaardigheid van het voorgelegde voorstel van decreet op te krikken, maar of dat lukt, maar of dit nu cynisch of tragisch is, laat de heer Van Mechelen over aan de geschiedschrijving. In het advies van het Rekenhof leest de heer

Van Mechelen dat “Het Rekenhof (...) evenwel van oordeel (blijft) dat de heropname van de bepalingen van het artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet in het artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet meer waarborgen biedt voor de vrijwaring van zijn controlebevoegdheid ten opzichte van alle entiteiten die beoogd worden door artikel 10, §2, van de algemene bepalingenwet.” De heer Van Mechelen stelt het advies van het Rekenhof anders te lezen. Hij heeft een andere interpretatie dan de heer Peumans die beweert dat het Rekenhof het allemaal niet zo slecht zou vinden.

De toelichting van een voorstel van decreet kan niet geamendeerd worden en dus was er in feite maar één oplossing geweest en dat is de eerste tekst van het voorliggende voorstel van decreet opnieuw intrekken en een nieuw voorstel van decreet in te dienen, waarbij de toelichting dan had aangepast kunnen worden aan de nieuwe tekst en aan bijvoorbeeld de opname van artikel 137 van het wetboek van vennootschappen.

Het is en blijft voor de heer Van Mechelen de essentie en waaraan het voorgelegde voorstel van decreet niet remedieert, dat “het Rekenhof meent dan ook dat het, gegeven zijn grondwettelijke en wettelijk/decretale positie als onafhankelijke controle-instelling, niet in een situatie kan worden geplaatst waarin het met de gecontroleerde dient te onderhandelen over zijn controlebevoegdheid en dus onrechtstreeks ook over de omvang van het controlerecht van het parlement.”. De heer Van Mechelen mag hier dan wel horen zeggen dat het allemaal wel geregeld zal worden in het Reglement van het Vlaams Parlement, men heeft hier wel te maken met fundamentele decreetgeving. Die moet volgens het commissielid tot stand komen meerderheid- en oppositieoverschrijdend, waarbij een minderheid in het Vlaams Parlement zich kan steunen op de decretale rechten die in consensus zijn afgesloten met betrekking tot het controlerecht van het parlement, hetgeen bij uitstek ingevuld wordt door het Rekenhof dat daarvoor de mensen, de middelen, de mogelijkheden, de kunde en de capaciteit heeft. Het enige wat de heer Van Mechelen kan vaststellen is dat dit voor een gedeelte weer wordt gekanaliseerd naar een aanpassing van het Reglement van het Vlaams Parlement. Daar zit men niet op te wachten. De oppositie vraagt naar een fundamentele keuze.

Hetgeen nog steeds in de hele discussie ontbreekt is waarom men niet werkt via een aanpassing van artikel 63 van het (ontwerp van) Rekendecreet, maar wel met een afzonderlijk voorstel van decreet, gelet op de toelichting van het Rekenhof over de al dan niet impact over de ESR-neutraliteit. Hij is nog steeds niet overtuigd van de reden. Hij pleit er voor dat de rechten van alle parlementsleden gewaarborgd zouden zijn via een volledig controlerecht van het Rekenhof, maar waar nu uiteindelijk een nieuwe categorie wordt gecreëerd met een afzonderlijk systeem en waarbij het controleorgaan moet gaan onderhandelen met de gecontroleerden hoe een en ander uiteindelijk gaat verlopen. Hij ziet de meerwaarde van deze nieuwe aparte regeling niet in.

De heer Lode Vereeck merkt op dat het Vlaams Parlement de komende jaren onder impuls van de parlementsvoorzitter heel veel aandacht heeft besteed aan wetgevingskwaliteit, aan RIA's (reguleringsimpactanalyse), RIE (reguleringsimpactevaluatie), beide ingebed in de Europese traditie van impactanalyse, maar ook aan de vraag naar juridische wetgevingskwaliteit. Daarbij is de heer Vereeck, aanvullend op wat de heer Van Mechelen opmerkt, inderdaad ook bezorgd over het decretale controlerecht van het parlement en ook van parlementairen van de oppositie. Hij begrijpt niet dat dit voorgelegde voorstel van decreet een oplossing moet bieden aan een mankement dat nu al in het (ontwerp van) Rekendecreet is ingeschoven. Het Rekenhof wijst terecht op een fout in het ontwerp van Rekendecreet maar nu komen de meerderheidsfracties met een gedeeltelijke oplossing via een voorstel van decreet, dat dan ook nog enige keren moet aangepast worden. Een eerste voorstel van decreet *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 966/1* wordt ingetrokken en in het tweede voorstel van decreet *Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1002/1* komt men door middel van tekstuele aanpassingen meer tegemoet aan de opmerkingen van het Rekenhof. Hem ontbreekt echter het antwoord op de fundamentele vraag waarom men niet gewoon arti-

kel 63 van het Rekendecreet aanpast aan de bepalingen van artikel 3 van het Comptabiliteitsdecreet. Waarom niet gewoon een heel simpele juridische oplossing maar al een soort van hersteldecreeet van iets wat al fundamenteel verkeerd zit in het ontwerp van Reken-decreet? Tot op heden heeft de spreker, ondanks het enthousiasme van de heer Peumans waarmee hij het voorstel van decreet verdedigt, nog geen enkel antwoord gekregen op zijn vraag. Daarnaast zijn er nog steeds geen antwoorden op de punctuele kritieken van het Rekenhof op artikel 3 van het voorstel van decreet, dat wijst op een zekere discrepantie tussen de tekst van het voorstel van decreet en de toelichting.

Ook de heer Vereeck wenst er nog op te wijzen dat “Het Rekenhof meent dan ook dat het, gegeven zijn grondwettelijke en wettelijk/decretale positie als onafhankelijke controle-instelling, niet in een situatie kan worden geplaatst waarin het met de gecontroleerde dient te onderhandelen over zijn controlebevoegdheid en dus onrechtstreeks ook over de omvang van het controlerecht van het parlement.”. Ook het protocolakkoord gaat op zich weer problemen met zich meebrengen. Het is en blijft voor hem volstrekt onduidelijk waarom een fundamenteel probleem, dat dus eenvoudig op te lossen is, meteen via een reparatiedecreet moet worden opgelost.

De heer *Erik Tack* verwijst naar het artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet, waarvan het nieuwe voorstel van decreet, dat gedragen wordt door de parlementsvoorzitter, een oplossing naar voor schuift. Ook bij de heer Tack leeft de vraag naar het waarom van dit bijkomend (voorstel van) decreet; wat is daarvan de drijfveer en bedoeling? Waarom moet dit er absoluut komen, terwijl er toch een veel simpeler oplossing is, door met een niet-limitatieve opsomming van instellingen die door het Rekenhof gecontroleerd kunnen worden, te werken. Hij ziet de reden hiervan niet in en heeft hierover ook nog geen duidelijk antwoord gekregen.

In artikel 2 van het voorstel van decreet spreekt men bij de definitie van grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, van ‘substantiële financiële consequenties of grote uitvoeringsrisico’s’, wat ook weinig duidelijkheid schept. Wat betekent dit in concreto? Dit kan immers op verschillende manieren geïnterpreteerd worden, wat ook niet gunstig is.

Het lijkt hem ook erg eigenaardig dat het Rekenhof moet gaan onderhandelen over de modaliteiten (en dus een protocolakkoord moet sluiten) met diegene die moet gecontroleerd worden. De parlementsvoorzitter spreekt van concrete modaliteiten, waar in de decreetsbepaling sprake is van ‘praktische modaliteiten’. Is dit een loutere verspreking of is er sprake van een nieuwe, andere tekst? Desalniettemin blijft het toch eigenaardig dat het Rekenhof onderhandelingen moet gaan voeren met diegene die moet gecontroleerd worden.

De heer *Filip Watteuw* merkt op dat het weliswaar een goede zaak is dat de controlebevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van grote infrastructuurprojecten dan toch bevestigd wordt, hetgeen zeker een verdienste is van het voorgelegde voorstel van decreet, maar het neemt niet weg dat er een betere manier van werken is door artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet aan te passen. Het is toch merkwaardig dat in de ganse bespreking de commissie geen antwoord krijgt op de vraag waarom er op deze wijze wordt gewerkt. Er wordt alleen ten aanzien van de limitatieve lijst van artikel 4 in het ontwerp van Rekendecreet gesteld dat de Vlaamse Regering het niet wenselijk vindt om de strengere verplichtingen van de Algemenebepalingenwet toe te passen. Het enige wat de commissie als antwoord krijgt is dus dat het ‘niet wenselijk’ is. Verder krijgt men vanuit de meerderheidspartijen en de parlementsvoorzitter eigenlijk een soort van knip-en-plakwerk. Dit reparatiewerk is toch maar bedoeld om de houding van de regering verder te zetten. Ook nu weer met het voorstel van decreet is er enkel een reparatie die inspeelt op de wensen van de regering. Dergelijke houding verbaast hem toch van iemand als de parlementsvoorzitter. De parlementsvoorzitter kan alleen maar wijzen op de laatste alinea

van het besluit van het advies van het Rekenhof, dat “Het Rekenhof (...) evenwel van oordeel (blijft) dat de heropname van de bepalingen van het artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet in het artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet meer waarborgen biedt voor de vrijwaring van zijn controlebevoegdheid ten opzichte van alle entiteiten die beoogd worden door artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet.”. Dit moet toch pijn doen aan het hart van een parlementsvoorzitter die altijd gezegd heeft dat hij de rechten van de parlementsleden wil versterken. Dus nog altijd begrijpt hij niet waarom de meerderheidspartijen toch meegaan in deze redenering van de regering.

De heer *Dirk Van Mechelen* wil graag van het Rekenhof vernemen wat de verhouding is tussen de artikelen 3, 4 en 5 van het voorgelegde voorstel van decreet van de meerderheid. Artikel 3 van het voorstel van decreet stelt volgens het commissielid dat het Rekenhof de voorbereiding, de besluitvorming en de uitvoering van grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, kan onderzoeken. Hier probeert men dus het Rekenhof het initiatiefrecht te geven om onderzoeksdaden te stellen. In artikel 4 van het voorstel van decreet staat dat het Vlaams Parlement het Rekenhof ook uitdrukkelijk kan belasten met een onderzoek naar welbepaalde grote infrastructuurprojecten. De spreker veronderstelt dat als het Rekenhof dat, gelet op de bepalingen van artikel 3 van het voorstel van decreet niet doet, dan het Vlaams Parlement het Rekenhof uitdrukkelijk de instructie kan geven om dat wel te doen. Dan krijgt men artikel 5 van het voorstel van decreet, dat bepaalt dat met het oog op het in artikel 3 en 4 van het voorstel van decreet bedoelde onderzoek, dus op initiatief van het Rekenhof of op uitdrukkelijk verzoek van het Vlaams Parlement, het Rekenhof zich alle informatie zoals bedoeld in artikel 137 van het wetboek van vennootschappen kan laten toekennen. De praktische modaliteiten met het oog op de uitvoering van het onderzoek worden geregeld in een protocolakkoord tussen de privaatrechtelijke vennootschap en het Rekenhof. Als men er de toelichting op naslaat, dan leest men dat het “aanbevelenswaardig (is) dat de wijze waarop het Rekenhof kan worden belast met een dergelijk onderzoek, wordt geregeld in het Reglement van het Vlaams Parlement.”. Het moge dan wel aanbevelenswaardig zijn, maar wat is de meerwaarde als men vergelijkt met de decretale bepalingen? De toelichting bij het voorstel van decreet is wat ze is, maar kan niet meer maar ook niet minder betekenen voor decretale bepalingen. Artikel 4 van het voorstel van decreet heeft tot gevolg dat men een meerderheid moet hebben binnen het Vlaams Parlement om dit in werking te stellen en het Rekenhof met een opdracht te belasten. Bovendien, gelet op de toelichting, moet men ook een meerderheid in het Vlaams Parlement hebben om het reglement van het Vlaams Parlement aan te passen om dit in werking te kunnen laten treden. Is dat een correcte inschatting van de draagwijdte van deze voorgestelde bepalingen van het voorstel van decreet?

Namens het Rekenhof, antwoordt de heer *Ignace Desomer*, voorzitter van het Rekenhof, dat het Rekenhof gevraagd was om advies uit te brengen over het voorgelegde voorstel van decreet van de meerderheidsfracties. Zoals de parlementsvoorzitter heeft gezegd, bevestigt het voorstel van decreet de bevoegdheid van het Rekenhof om die grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt te controleren. Het is dan ook een verbetering tegenover de controlebevoegdheid van het Rekenhof zoals die bepaald wordt in artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet, zoals het nu is geformuleerd. De voorkeur van het Rekenhof bleef uitgaan naar de regeling vervat in artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet van 2004, dat volgens het Rekenhof de meest aangewezen oplossing is voor de vrijwaring van zijn bevoegdheden en voor de mogelijkheden waarover het kan beschikken om het parlement in de uitoefening van al zijn prerogatieven bij te staan en te informeren. De reden is dat het Comptabiliteitsdecreet het dusdanig regelde dat alle Vlaamse openbare instellingen die voldeden aan drie decretaal bepaalde criteria onder de bevoegdheid van het Rekenhof vallen, en het Rekenhof zodoende ook zijn eigen bevoegdheid autonoom kon vaststellen op basis van decretaal vastgelegde, en zeker geen willekeurige, criteria.

Het voorgelegde voorstel van decreet breidt de bevoegdheid van het Rekenhof uit tot privaatrechtelijke vennootschappen die nu of in de toekomst worden betrokken bij de realisatie en de uitvoering van grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt. Die vennootschappen zijn niet opgenomen in de limitatieve opsomming van het ontwerp van Rekendecreet, en vallen dus op grond van het ontwerp van Rekendecreet buiten de bevoegdheid van het Rekenhof. Het voorstel van decreet vrijwaart de controlebevoegdheid van het Rekenhof voor het geval de realisatie van dergelijke grote infrastructuurprojecten wordt toevertrouwd aan privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is. Het is voor het Rekenhof dus een noodzakelijk voorstel (van decreet) om die controle te kunnen uitoefenen en het parlement ten volle te kunnen bijstaan in zijn toezicht op dergelijke grote infrastructuurprojecten.

Het is heel belangrijk dat de bevoegdheden van het Rekenhof decretaal of wettelijk zijn vastgelegd. Het Rekenhof beschikt alleen over bevoegdheden die gekend en erkend en wettelijk of decretaal zijn vastgelegd. Die verankering is een zeer belangrijk principe, één van de basisprincipes en waarborgen ter bescherming van de overheidsaudit door rekenkamers. Dit principe is wereldwijd gekend en erkend. De internationale principes over overheidsauditing stellen immers dat de bevoegdheden van een rekenkamer worden vastgelegd in een Grondwet, een wet of een decreet, hetgeen ook in België het geval is. Het is evident dat als een bevoegdheid decretaal wordt vastgelegd, het voor het Rekenhof gemakkelijker is om toegang te krijgen tot de informatie bij de gecontroleerde instellingen. In deze internationale context wil de voorzitter van het Rekenhof nog benadrukken dat de controlebevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van de Vlaamse rechtspersonen absoluut geen risico's inhoudt voor de ESR-kwalificatie van die rechtspersonen omdat het hier gaat om een controle ex post; dus het enkele feit dat het Rekenhof over een controlebevoegdheid beschikt ten aanzien van een Vlaamse rechtspersoon heeft zeker niet tot gevolg dat die rechtspersoon zal worden beschouwd als behorende tot de consolidatiekring van de Vlaamse deelstaatoverheid.

De heer Desomer overloopt de bepalingen van het voorstel van decreet. Hij verwijst nog naar de toelichting van het voorstel van decreet dat stelt dat de controlebevoegdheid van het Rekenhof in deze context wel degelijk doelgebonden is en dus niet verder zal reiken dan de activiteiten die nodig zijn naar aanleiding van de deelname door de vennootschap(pen) aan de realisatie van grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt. Het Rekenhof zal dus zeker geen uitgebreide rekeningencontrole gaan doen bij dergelijke vennootschappen, zoals dit wordt gedaan door een bedrijfsrevisor.

De laatste tekst van het voorstel van decreet, zoals het persklaar gegeven is, houdt al rekening met heel wat opmerkingen die het Rekenhof al had gemaakt in eerdere adviezen over eerdere (tekst)voorstellen. De terminologie is aangepast in die zin dat in plaats van 'infrastructuurwerken' nu gesproken wordt over 'infrastructuurprojecten'. Dat brengt een grotere coherentie teweeg in decretale teksten van het parlement en zeker een grotere samenhang met het decreet van 8 november 2002 op de controle op grote infrastructuurprojecten.

De bedenkingen van het Rekenhof hadden vooral betrekking op de artikelen 3 en 5 van het voorstel van decreet.

Artikel 3 van het voorstel van decreet spreekt van de realisatie van grote infrastructuurprojecten. In vergelijking met de vorige versie van het voorstel van decreet werd het beschikkend gedeelte van het voorstel van decreet in overeenstemming gebracht met de toelichting zodat nu uitdrukkelijk is bepaald dat het toezicht van het Rekenhof betrekking zal hebben op alle fases bij de realisatie van grote infrastructuurprojecten, zijnde dus de voorbereiding, de besluitvorming en de uitvoering ervan.

Artikel 5 van het voorstel van decreet bepaalt dan de manier waarop het Rekenhof toezicht kan uitoefenen op de realisatie van grote infrastructuurprojecten door privaatrechtelijke vennootschappen. Het is een doelgebonden controle die niet verder gaat dan de bedoeling van het project. Het was de uitdrukkelijke vraag van het Rekenhof om artikel 137 van het wetboek van vennootschappen over te nemen. In dat artikel 137 wordt geregeld welke informatie ter beschikking kan gesteld worden van een bedrijfsrevisor. Als dat artikel 137 van het wetboek van vennootschappen vergeleken wordt met artikel 5 van de eigen inrichtingswet is dat bijna volledig overeenstemmend.

Volgens artikel 137, §1, van het wetboek van vennootschappen kan de bedrijfsrevisor op elk ogenblik ter plaatse inzage nemen van de boeken, de brieven, de notulen en in het algemeen van alle documenten en geschriften van de vennootschap; zij kunnen van het bestuursorgaan, van de gemachtigden en van de aangestelden van de vennootschap alle ophelderingen en inlichtingen en alle verificaties vragen die zij nodig achten.

De interpretatie van deze bepaling door het Rekenhof is bevestigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Het Rekenhof gaat er dan ook van uit dat het over alle documenten kan beschikken die in artikel 137 van het wetboek van vennootschappen vermeld zijn, ook wanneer de betrokken vennootschap bijvoorbeeld geen bedrijfsrevisor heeft of dat in de praktijk de bedrijfsrevisor van een bepaalde betrokken vennootschap weinig documenten opvraagt. Het Rekenhof gaat zich vanzelfsprekend volledig enten op deze wetgeving.

Volgens de toelichting bij artikel 5 van het voorstel van decreet zullen protocolakkoorden de concrete modaliteiten betreffende de uitvoering van het onderzoek van het Rekenhof omschrijven. Vermits voor het bepalen van de draagwijdte van de controle van het Rekenhof uitdrukkelijk wordt verwezen naar artikel 137 van het wetboek van vennootschappen wordt in het beschikkend gedeelte van het voorstel van decreet vermeld dat de protocolakkoorden betrekking hebben op de modaliteiten van de door het Rekenhof uit te voeren controles.

Het Rekenhof heeft een algemene controlebevoegdheid op de federale fiscale ontvangsten. Die is bij wet vastgelegd maar er is een protocol met de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën over de manier waarop die dossiers benaderd worden omwille van privacyredenen. Dit gaat dan alleen over de wijze waarop de controle wordt uitgeoefend.

Het Rekenhof is van oordeel dat het gelet op zijn grondwettelijke, wettelijke en decretale controlepositie eigenlijk niet aangewezen is om in een situatie terecht te komen dat er zou moeten onderhandeld worden met de gecontroleerde over de controlebevoegdheid en dat het Rekenhof daarmee dus onrechtstreeks ook de controle(omvang) van het Vlaams Parlement zou beperken. Maar in het voorstel van decreet staat nu dus dat het enkel over de modaliteiten gaat en dat zou een degelijke controle moeten waarborgen. De verplichting tot het sluiten van een protocolakkoord is niet gesanctioneerd in het voorstel van decreet, bijvoorbeeld als de gecontroleerde vennootschap zegt geen protocolakkoord te willen sluiten. Het mag dan misschien wel de bedoeling zijn, aldus de voorzitter, dat het verplicht is, maar het is niet uitdrukkelijk gesanctioneerd. Indien een privaatrechtelijke vennootschap geen toegang zou geven, heeft het Rekenhof weliswaar de mogelijkheid om de minister te verwittigen van de weigering om een protocolakkoord met het Rekenhof af te sluiten en om het Vlaams Parlement hierover aan te spreken.

De heer Desomer besluit dat met het voorgelegde voorstel van decreet de controlebevoegdheid van het Rekenhof op de grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt is bevestigd. Het Rekenhof krijgt de mogelijkheid om bepaalde privaatrechtelijke vennootschappen die in het algemeen niet onder zijn bevoegdheid vallen te controleren, voor zover ze bij dergelijke werken zijn betrokken, en waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is.

Het Rekenhof zal zijn uiterste best (blijven) doen om het parlement tijdig van de nodige relevante informatie te voorzien met betrekking tot het gevoerde beleid en om aanbevelingen te formuleren die tegelijkertijd zullen bijdragen tot een performantere werking van de Vlaamse overheid.

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, gaat vooral in op de vraag waarom er in een apart (voorstel van) decreet wordt voorzien voor het controlerecht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten en waarom niet door middel van artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet over te nemen in het (ontwerp van) Rekendecreet. De minister zegt er van uit te gaan dat het beter is generiek te omschrijven wat de controlebevoegdheid van het Rekenhof is door een opsomming, wat gebeurt in artikel 4 van het ontwerp van Rekendecreet.

De minister wil benadrukken dat de scope van het Rekendecreet bepaald wordt door artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet van 16 mei 2003 en de interpretatie van de notie van de openbare instellingen die door de in artikel 2 opgesomde gemeenschappen en gewesten worden opgericht of die ervan afhangen. Op basis van de Algemenebepalingenwet is volgens de Vlaamse Regering de perimeter de ESR-consolidatie. Het Rekendecreet is wat de minister betreft een financieel decreet: het is dan logisch dat de scope wordt bepaald rekening houdende met de entiteiten die volgens de Europese regels het begrotingssaldo beïnvloeden. Omdat het bijvoorbeeld ten aanzien van de rechtspersoon NV Tunnel Liefkenshoek gaat over het organiseren van parlementaire controle via het Rekenhof is het duidelijk beter aangewezen dat het Vlaams Parlement dit zelf autonoom regelt via een afzonderlijk (voorstel van) decreet. De controle van het Rekenhof in functie van een rapportering naar en op vraag van het Vlaams Parlement op instellingen zoals NV Tunnel Liefkenshoek die buiten het voorziene toepassingsgebied vallen van het ontwerp van Rekendecreet zoals bepaald in artikel 4, en dus per definitie ook buiten de ESR-consolidatie, en bovendien ook het statuut hebben van privaatrechtelijke vennootschap, wordt volgens de minister dan ook beter in een afzonderlijk (voorstel van) decreet geregeld.

Wat betreft het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, zelf, is de minister het eens met de daarin opgenomen bepalingen. Als er een probleem zou zijn rond de protocolakkoorden, is het uiteraard zo dat het Rekenhof zich tot de minister en het Vlaams Parlement kan en moet wenden.

Het is voor de minister heel duidelijk dat het wel opnemen van de NV Tunnel Liefkenshoek binnen het Rekendecreet eigenlijk afbreuk zou doen aan de principes en de filosofie dat het Rekendecreet een financieel decreet is. Het gaat hier heel duidelijk over de door Europa geconsolideerde organen van de overheid.

Voor de heer *Jan Peumans* is het helemaal geen schande dat als een voorstel van decreet wordt ingediend en vervolgens wordt voorgelegd aan het Rekenhof, dat daar een of meer fundamentele opmerkingen worden gemaakt en men dan een nieuwe verbeterde tekst indient. Dat getuigt alleen maar van beter decreetgevend werk. Dat is niet slordig, maar er is sprake van voortschrijdend inzicht als blijkt dat het verbeterde voorstel van decreet veel beter is qua inhoud. Op verzoek van het Rekenhof is heel duidelijk gesteld dat men wel kan discussiëren over de modaliteiten van de controle, maar niet over de inhoud van de controle dat het Rekenhof gaat doen over de instelling. Dat is een heel fundamentele wijziging ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel van decreet. Het volgende fundamentele punt is de verwijzing naar artikel 137 van het wetboek van vennootschappen dat een heel belangrijke aanvulling is die duidelijk aangeeft wat het referentiekader is en wat het Rekenhof mag gaan inzien.

Hij herinnert zich de moeite die de parlementsleden zich moesten getroosten in de vorige legislatuur om dossiers over grote infrastructuurprojecten in te zien. Dat ging niet over een leien dakje met de vorige Vlaamse Regering.

Er wordt een andere keuze gemaakt in het voorstel van decreet van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, dan de keuze die de oppositie maakt voor artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet. Dat is een politiek afgewogen keuze. Hij wijst erop dat men voor het voorgelegde voorstel van decreet niet te rade is gegaan bij de Vlaamse Regering. Hij vraagt zich af of de oppositie echt niets beters weet te verzinnen dan dit soort opmerkingen. Dit is eigenlijk een heel vervelend onderwerp voor de regering: strikt genomen was er oorspronkelijk geen controlebevoegdheid voor het Rekenhof voorzien ten aanzien van instellingen als NV Tunnel Liefkenshoek. Voor de indieners van het voorstel van decreet was dit een stap te ver: daarom is het voorstel van decreet ingediend. De heer Peumans erkent dat het voorstel van decreet dan wel geen honderd percent beantwoordt aan hetgeen door het Rekenhof was vooropgesteld, hetgeen de heer Peumans ook nooit ontkend heeft, maar dat hij blij is het standpunt van het Rekenhof over het voorstel van decreet te horen, dat stelt dat het een noodzakelijk voorstel van decreet is om controletoezicht te kunnen doen. Het Rekenhof zal het niet toejuichen maar is wel tevreden omdat hier een referentiekader wordt geboden waarmee het Rekenhof voor de volle honderd percent, voor rekening van het ganse parlement, los van meerderheid en oppositie, zijn werk kan doen.

De heer Peumans stelt nooit beweerd te hebben dat hiermee alle problemen zullen zijn opgelost. Dit voorstel van decreet is een poging om toch met vrij fundamentele dossiers bezig te zijn. Tenslotte is er een specifieke toezichtsregeling voor dergelijke projecten, wat niet uitzonderlijk is. Hij verwijst daarvoor naar de controle van het Rekenhof op de Vlaamse investeringsmaatschappijen, op PMV en LRM, hetgeen niet geregeld is op basis van het Comptabiliteitsdecreet maar op basis van een specifieke wettelijke of decretale regeling, namelijk het decreet van 13 juni 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen, nadien aangevuld door het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid. De daarin vervatte specifieke regeling had volgens de heer Peumans ook op een andere manier opgelost kunnen worden, maar men heeft ook daar een specifiek toezicht ingesteld door middel van een afzonderlijk decreet, hetgeen dus in het verlengde ligt van de hier aangekaarte problematiek. Dus hij besluit dat het Rekenhof toch wel zeer tevreden is met hetgeen hier voorligt in het voorstel van decreet.

De heer *Eric Van Rompuy* herinnert zich nog levendig de discussies in verband met de controle mogelijkheden van het Rekenhof, bijvoorbeeld in de KS-kwestie (Kempische Steenkoolmijnen), toen het Rekenhof werd ingeschakeld in het toezicht op KS, Gimv, Gimvindus. Dat is nadien dan decretaal bevestigd geworden door middel van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen, toen de Gimv geprivatiseerd is.

De heer *Lode Vereeck* stelt geen argument te horen. Hij hoort alleen maar zeggen dat men denkt dat het beter is, dat het politiek afgewogen is. Dat zegt niets over de inhoud. Hij citeert de conclusie van het Rekenhof: “Het Rekenhof blijft evenwel van oordeel dat de heropname van de bepalingen van het artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet in het artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet meer waarborgen biedt voor de vrijwaring van zijn controlebevoegdheid ten opzichte van alle entiteiten die beoogd worden door artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet.” Waarom schrijft het Rekenhof dat hier? Wat is de vrees van het Rekenhof? Wat dekt dit (voorstel van) decreet niet af, waardoor het Rekenhof tot deze conclusie komt? Welke problemen voorziet het Rekenhof in de toekomst met de voorgelegde oplossing?

De heer *Ignace Desomer* verwijst naar het Comptabiliteitsdecreet van 2004 dat alle Vlaamse openbare instellingen die aan drie decretaal bepaalde criteria voldeden, onder de bevoegdheid van het Rekenhof bracht. Met het huidige voorstel van decreet is er een andere situatie ontstaan. Het kan namelijk zijn dat er nieuwe instellingen worden opgericht die niet voldoen aan het toepassingsgebied van het voorstel van decreet en waarover het Rekenhof dus geen controle heeft. Er zijn nu ook instellingen waarover het Rekenhof volgens het Comptabiliteitsdecreet controlebevoegdheid zou hebben maar die buiten het kader van het (voorstel van) decreet op de grote infrastructuurprojecten vallen; hij denkt daarbij aan LijnCom en wellicht ook het Vlaams Woningfonds. Dat heeft weliswaar niets te maken met grote infrastructuurprojecten.

De heer *Lode Vereeck* vult aan dat dergelijke instellingen dus door de mazen van het net dreigen te glippen.

Minister *Philippe Muyters* blijft erbij dat zowel artikel 10, §2, van de Algemenebepalingenwet en de omschrijving daarvan als de drie voorwaarden vervat in artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet, ook tot discussie kunnen leiden over wat ‘afhangen van de overheid’ omvat. Artikel 3, §3, van het Comptabiliteitsdecreet somt de voorwaarden op waarover de discussie kan gevoerd worden of de bedoelde instellingen daar nu al of niet onder ressorteren. Daarom dat het ontwerp van Rekendecreet de instellingen opsomt in een lijst, waartoe zowel de instellingen behoren die opgericht zijn door de Vlaamse overheid als alle andere rechtspersonen die binnen de consolidatiekring van de Vlaamse overheid vallen. Het Rekendecreet is immers een financieel decreet. De minister wijst op de logica van deze regeling. De heer Peumans heeft gelijk dat daardoor sowieso de NV Tunnel Liefkenshoek buiten de regeling van het Rekendecreet valt omdat die niet binnen de filosofie zit van een financieel decreet. Als het parlement wenst dat het Rekenhof zijn controleopdracht daarover kan voeren, dan is effectief het oordeel van de Vlaamse Regering dat het het best door het parlement gebeurt, hetgeen dan ook gebeurt door middel van het voorliggende voorstel van decreet. In het verleden is dat effectief ook gebeurd met andere instellingen en dit zal in de toekomst nog gebeuren als het parlement dat wil.

De heer *Dirk de Kort* merkt op dat meerderheid en oppositie samen toch kunnen vaststellen dat inzake grote infrastructuurprojecten men duidelijk een stap voorwaarts zet op het vlak van controle. De spreker verwijst naar de vroegere onduidelijkheid in het verleden daaromtrent. Hij herinnert zich de pogingen om inzake de Oosterweelverbinding toezicht te kunnen houden en de weigering van de toenmalige parlementsvoorzitter. Samen met een aantal andere collega's is hij de documenten gaan raadplegen op het Rekenhof. Hij herinnert zich nog de vraag om ter zake het reglement van het Vlaams Parlement bij te sturen. Er wordt vandaag dan ook een grote stap voorwaarts gezet. Iedereen vond naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp van Rekendecreet dat er toch verduidelijking moest komen op het vlak van de controlebevoegdheid van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten, wat het Vlaams Parlement nu zeker en vast door het voorstel van decreet bekommt. De vrees die er telkenmale bij de Vlaamse Regering was dat door de controle van het Rekenhof de ESR-neutraliteit in vraag zou worden gesteld, is door het Rekenhof heel duidelijk weerlegd. Het Rekenhof geeft duidelijk naar voor gebracht dat door de controle achteraf door het Rekenhof, de problematiek niet ter sprake komt en de ESR-neutraliteit dus niet in het gedrang komt.

Mevrouw *Griet Smaers* stelt dat door het voorstel van decreet er een heel belangrijke tegemoetkoming is aan de vrees over de ESR-consolidatie bij de controle van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten. Door het Rekenhof is ook nog opgemerkt wat bij eventuele toekomstige grote infrastructuurprojecten die worden aangegaan in de schoot van nieuwe rechtspersonen. In dergelijke gevallen kan dan nog altijd een nieuw decreet door het parlement aangenomen worden om ook over die werken een controle door het Rekenhof mogelijk te maken of te verzekeren.

Het commissielid erkent dat het een stap-voor-stapproces is. Het Rekendecreet lost nog niet alle verwachtingen en ambities in op het vlak van financiële planning en begrotingsdocumenten. Op dit ogenblik steunt CD&V het ontwerp van Rekendecreet in de stappen die toch gezet worden. In het kader van de integratie van de beheers- en de beleidscyclus, vraagt mevrouw Smaers de minister om zeker ook (verder) werk te maken van, en dat kan ook al de volgende maanden, beleidseffectenrapportage. Dit ontwerp van decreet komt daaraan nog niet echt tegemoet, dat moet in de toekomst mogelijk gemaakt worden, zeker als men ziet welke inspanningen de lokale overheden al doen op dit ogenblik om beleids- en beheerscyclus, zowel beleidsmatig als financieel, op elkaar af te stemmen en volledig te integreren en rapportage op vlak van budgetten te koppelen aan de beleidscyclus. Ze meent dat dat al een hele grote transparantie en duidelijkheid als meerwaarde biedt; dat moet dus ook de ambitie van de lokale overheid worden. Als men dat vraagt van de lokale overheid moet de Vlaamse overheid daar ook het voortouw in nemen als modelvoorbeeld. Ze is overtuigd dat dit binnen redelijke termijn ook zo zal zijn en neemt dan ook aan dat daar verder werk van wordt gemaakt.

In de beheersovereenkomsten moet ook een grotere koppeling komen tussen budgetten en de doelstellingen. In de toekomst moet die koppeling kunnen gebeuren om de transparantie te verbeteren en zodoende een efficiënte en effectieve overheid een stap dichterbij te brengen.

Er is in het ontwerp van Rekendecreet al heel wat voorzien met betrekking tot de meerjarenraming en de transparantieverhoging. In de toekomst is nog verbetering mogelijk: de meerjarenraming moet nog een dynamischer gegeven worden in samenhang met de begrotingen en een wisselwerking tussen begroting en meerjarenraming.

De heer *Jan Peumans* stelt dat het belang van het (ontwerp van) Rekendecreet voor de goede werking van de Vlaamse overheid moeilijk overschat kan worden. Het is het cruciale sluitstuk voor het Beter Bestuurlijk Beleid dat sinds 2006 door de Vlaamse overheid is ingevoerd. In het kader van BBB werd aan diverse interne en externe verzelfstandigde agentschappen de nodige uitvoeringsautonomie verschaft in functie van de vooropgestelde politieke prioriteiten of het primaat van de politiek. Met het Rekendecreet worden binnen de diverse Vlaamse departementen en agentschappen de belangrijkste principes van het voeren van een kostenanalytische begroting en een prestatiebegroting mogelijk gemaakt. Dankzij dit (ontwerp van) Rekendecreet zullen diverse verzelfstandigde agentschappen en ministeries zowel financieel als inhoudelijk worden afgerekend op hun effectieve prestaties in functie van de vooropgestelde beleidsprioriteiten en zoals die zijn vastgelegd in de respectieve beheers- en managementovereenkomsten tussen Vlaamse Regering en de respectieve externe en interne verzelfstandigde agentschappen.

Uit adviezen van de SERV en van het Rekenhof blijkt onvermijdelijk dat het voorgelegde ontwerp van decreet nog niet perfect is en voor verbetering vatbaar. Het Rekenhof heeft een zeer uitgebreid advies gegeven, waarvoor de meerderheidsfracties een aantal amendementen heeft ingediend en die een duidelijke en belangrijke tegemoetkoming zijn aan de opmerkingen van het Rekenhof over het voorgelegde ontwerp van decreet. Het Vlaams Parlement loopt dus niet aan het handje van de regering: integendeel het parlement heeft Rekenhof, SERV en CEEO gehoord, dat aanleiding heeft gegeven tot amendering van het ontwerp van decreet. Een aantal opmerkingen van het Rekenhof zijn niet weerhouden door de meerderheidsfracties. Maar het is van belang dat heel duidelijk wordt gevraagd dat de regering bij haar uitvoeringsbesluiten niet alleen in overleg treedt met het Rekenhof, maar ook dat ze heel duidelijk rekening houdt met de opmerkingen die het Rekenhof in dat verband heeft gemaakt.

De eerlijkheid gebiedt te onderkennen dat een aantal van de initiële principes van Beter Bestuurlijk Beleid van 2004, anno 2011 niet volledig werd uitgevoerd. De Vlaamse Regering had veel meer vooropgesteld. Men kan in discussie gaan over de opportuniteit van de

beslissingen en keuzes die sinds 2004 zijn gedaan, zoals de rechtsvorm die gekozen werd voor bepaalde entiteiten van de Vlaamse overheid of het onderscheid tussen de ministeries en de rechtspersonen, en hier telkens de afweging maken van de voor- en de nadelen van de bijkomende administratieve belasting die deze keuzes met zich meebrengen voor de betrokken entiteiten. De bekommernis voor de bijkomende administratieve belasting voor de betrokken entiteiten wordt trouwens ook expliciet vermeld in het SERV-advies. Los van deze mogelijke inhoudelijke discussie over de beslissingen en de concrete uitrol van BBB sinds 2004 is de realiteit vandaag in ieder geval dat het landschap van de Vlaamse ministeries en rechtspersonen sinds 2004 de facto geëvalueerd is tot de situatie van vandaag.

Bij de uitvoering van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid is in deze legislatuur voor de eerste keer ten gronde een debat gevoerd over een aantal beheersovereenkomsten. Het is een positieve stap dat de beheersovereenkomsten in plaats van dertig dagen nu negentig dagen aan het parlement ter bespreking voorliggen, wat de Vlaamse Regering niet bepaald leuk vindt, maar die het parlement de gelegenheid biedt zich zo te organiseren dat het een aantal beheersovereenkomsten effectief met de minister en het desbetreffende agentschap kon bespreken. In de commissie Openbare Werken is er zelfs op voorhand een voorstel van resolutie ingediend met richtlijnen aan de minister over de manier waarop ze de beheersovereenkomst met De Lijn moest invullen. De commissie heeft niet voor het volle pond gelijk gekregen, maar toch wel een tachtig percent gehaald wat een positieve evolutie is, ook naar het parlement toe.

Enige biodiversiteit binnen de Vlaamse overheid is niet noodzakelijk slecht wat betreft het soort van instellingen. Het Rekenhof is daar niet altijd onverdeeld gelukkig mee, hij denkt daarbij aan de DAB's die niet voorzien waren in het Comptabiliteitsdecreet maar die als rechtsvorm in een aantal gevallen ontegensprekelijk hun nut hebben bewezen. Door van deze realiteit te vertrekken en voor deze DAB's in het Rekendecreet een adequaat regelgevend kader te scheppen, wordt rekening gehouden met deze realiteit en wordt heel belangrijk de transparantie van de bespreking van de begroting in dit Vlaams Parlement verzekerd.

Het ontwerp van Rekendecreet getuigt enerzijds van een grote ambitie omdat met dit nieuwe decreet de grondslag wordt gelegd voor een modern financieel management binnen de Vlaamse overheid maar tegelijkertijd getuigt het ook van de nodige realiteitszin en van de overtuiging dat het aangewezen is om stapsgewijs te werken en om op meerdere fronten tegelijk binnen de diverse Vlaamse beleidsdomeinen finaal tot de best mogelijke afstemming te komen van de financiële cyclus met de beleids- en beheerscyclus, wat een voortdurende zorg van dit parlement is. Zo wordt het op termijn mogelijk om de diverse kostenplaatsen via een analytische boekhouding te koppelen aan de prestatie-indicatoren van de beheersovereenkomsten waarover a posteriori kan gerapporteerd worden.

Zoals wordt aangegeven door de Vlaamse Regering in de synoptische tabellen met betrekking tot het SERV-advies, maar ook met betrekking tot het Rekenhofadvies, (waarvoor hij de regering dankt, want dit is een positieve manier om het parlement te ondersteunen), is een a priori koppeling tussen diverse kostenplaatsen en de prestatie-indicatoren zoals dit initieel voorzien is in het Comptabiliteitsdecreet, in de praktijk niet werkbaar. Op basis van de consolidatie van deze rapportering per entiteit is op termijn ook de koppeling met de beleidseffecten op niveau van het beleidsdomein mogelijk. En eenmaal in dit laatste stadium, wat natuurlijk een groeiprocés is, heeft men de volledige integratie van de begrotings-, de beheers- en de beleidscyclus, zodat het effectief een feit zal zijn.

Met het Rekendecreet legt men in eerste plaats immers de noodzakelijke basis om vanuit de Vlaamse ministeries en rechtspersonen de belangrijkste principes van het prestatie-management te koppelen met strategische en operationele doelstellingen, en de integratie van de drie cycli naderhand effectief in de praktijk te kunnen brengen. Eenmaal deze basis gelegd, is het mogelijk om de principes van een modern financieel management te veran-

keren en te stimuleren bij de Vlaamse overheid, en hierbij te garanderen dat het Vlaams Parlement in de toekomst in het kader van de jaarlijkse opmaak van de begroting voldoende transparant geïnformeerd zal worden. Om die reden voorziet amendement nr. 36 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 842/6*), op artikel 14 van het ontwerp van Rekendecreet, dat in dit verband door het Rekenhof werd voorgesteld, dat de memorie van toelichting bij de jaarlijkse begroting per programma informatie bevat over de koppeling met de strategische doelstellingen uit de beleidsnota en de beheersovereenkomsten.

In deze wordt dus bewust gekozen voor een pragmatische stapsgewijze en realistische benadering. Vanuit deze benadering is het dus ook aangewezen om deze principes niet rechtstreeks in het Rekendecreet zelf op te nemen vermits men dan het risico loopt dat het decreet nooit of pas met veel vertraging tot effectieve uitvoering zal komen, zoals dit het geval was met het Comptabiliteitsdecreet, dat al in 2004 werd aangenomen in het Vlaams Parlement maar naderhand nooit effectief in werking is getreden. Kortom het nieuwe Rekendecreet is op zichzelf niet alleenzalmakend voor een optimaal financieel beheer en opvolging van de beleids- en begrotingscycli binnen de Vlaamse overheid; de nodige bescheidenheid is dus hier op zijn plaats. Maar anderzijds is de heer Peumans er wel rotsvast van overtuigd dat met dit nieuwe Rekendecreet een cruciale basis wordt gelegd om dit ideaalbeeld naderhand effectief in de praktijk te kunnen brengen.

De heer *Dirk Van Mechelen* vraagt naar het standpunt van het Rekenhof met betrekking tot de lezing van de artikelen 3, 4 en 5 van het voorstel van decreet. Deze artikelen moeten immers op een correcte manier samen gelezen worden. Artikel 3 van het voorstel van decreet geeft het Rekenhof de mogelijkheid om te onderzoeken. Het Rekenhof heeft de mogelijkheid, het kan dat doen, maar het moet niet. Het initiatiefrecht ligt bij het Rekenhof. Artikel 4 van het voorstel van decreet zegt dat het Vlaams Parlement het Rekenhof ook uitdrukkelijk kan belasten met de vraag naar welbepaalde grote infrastructuurprojecten. Het is in deze bepaling het Vlaams Parlement dat, weliswaar enkel door een meerderheid binnen het Vlaams Parlement, de opdracht kan geven. Artikel 5, eerste lid, van het voorstel van decreet zegt dat het Rekenhof de informatie kan opvragen bedoeld in artikel 137 van het wetboek van vennootschappen. Dan is er het monstrueuze artikel 5, tweede lid, van het voorstel van decreet waarop door de heren Dirk Van Mechelen en Sven Gatz een amendement nr. 2 wordt ingediend (*Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 1002/2*) om tegemoet te komen aan de opmerkingen van het Rekenhof. Is dit een juiste lezing?

Instellingen zoals de VPM (Vlaamse Participatiemaatschappij), die op dit ogenblik maar één opdracht heeft, de controle en het beheer van de circa 27 percent aandelen in Gimv vallen onder toepassing van artikel 63 van het ontwerp van decreet. Maar als men een nieuw financieel vehikel maakt dat niet onmiddellijk iets te maken heeft met de grote infrastructuurprojecten, neemt de heer Van Mechelen aan dat dit niet geregeld is niet door het Rekendecreet en niet door het voorstel van decreet op grote infrastructuurprojecten.

De heer *Ignace Desomer* antwoordt dat het Rekenhof er van uitgaat dat het inderdaad het initiatief kan nemen vermits het zo in het voorstel van decreet staat. Het Vlaams Parlement kan als het dat noodzakelijk vindt het Rekenhof ook belasten met een specifiek onderzoek, wat nu ook al het geval is. Elk parlement heeft een injunctierecht ten aanzien van het Rekenhof om een onderzoek op te leggen. In artikel 5, eerste lid, van het voorstel van decreet staat duidelijk dat het inhoudelijk om alle informatie gaat zoals bedoeld in artikel 137 van het wetboek van vennootschappen. De praktische modaliteiten kunnen volgens de heer Desomer alleen maar betrekking hebben op de regeling van de werkzaamheden van de controle, zoals ook in het advies van het Rekenhof staat. Het zou weinig zin hebben dat een protocolakkoord nog eens de inhoud zou gaan bepalen van hetgeen het Rekenhof mag nazien. Hij denkt dat het ook de bedoeling is van het voorstel van decreet om alle onduidelijkheid weg te nemen.

De heer *Dirk Van Mechelen* onderschrijft de visie van de voorzitter van het Rekenhof. De spreker denkt echter dat het daarop dan ook beter zou zijn om artikel 5, tweede lid, van het voorstel van decreet, dat nu bepaalt dat de praktische modaliteiten met het oog op de uitvoering van het onderzoek worden geregeld in een protocolakkoord tussen de privaatrechtelijke vennootschap en het Rekenhof, gelet op de draagwijdte van de artikelen 4 en 5 van het voorstel van decreet, door middel van voormeld amendement nr. 2 te vervangen door de bepaling: “Met het oog op de uitvoering van het onderzoek worden de praktische modaliteiten door het Rekenhof meegedeeld aan de privaatrechtelijke vennootschap. Deze vennootschap zal zich hiernaar schikken.”.

De heer *Eric Van Rompuy* stelt dat de indieners van het voorstel van decreet van in het begin bekommerd waren of de controlebevoegdheid van het Rekenhof al dan niet risico's inhield voor de ESR-kwalificatie van de rechtspersonen. Dat was een van de hoofdbekommernissen die gedeeld werd door de commissieleden. De discussie is al geruime tijd hangende, ook nog in de vorige legislatuur onder voormalig minister Dirk Van Mechelen. Het Rekenhof stelt nu dat “de vaststelling dat een Vlaams rechtspersoon onder het toezicht van de Vlaamse overheid valt weliswaar één van de elementen is in de beoordeling van de ESR-neutraliteit. Evenwel hebben die toezicht of zeggenschap volgens de ESR-methodiek geen betrekking op een ex-postcontrole door het Rekenhof. Het enkele feit dat het Rekenhof over een controlebevoegdheid beschikt ten aanzien van een Vlaamse rechtspersoon heeft dan ook niet tot gevolg dat deze rechtspersoon als behorend tot de consolidatiekring van de Vlaamse deelstaatoverheid.”. Dit is een belangrijk element voor de toekomst, want vroeg of laat gaat die discussie toch terug opduiken. Het feit dat het Rekenhof zo duidelijk stelt dat het controlerecht van het Rekenhof niet per definitie inhoudt dat men tot de consolidatiekring van de Vlaamse deelstaatoverheid behoort, is dan ook heel belangrijk.

Het ontwerp van Rekendecreet definieert de bevoegdheid van het Rekenhof mede aan de hand van een limitatieve opsomming in artikel 4 van het ontwerp van Rekendecreet van een aantal nominatief aangewezen rechtspersonen, en van een aantal limitatief opgesomde categorieën van rechtspersonen. Door deze wijze van bevoegdheidsomschrijving is niet uit te sluiten dat privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is, en die in de toekomst worden betrokken bij de realisatie van dergelijk grote infrastructuurprojecten, op basis van het ontwerp van Rekendecreet niet onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof zouden vallen. Daarbij kan worden gedacht aan de NV Tunnel Liefkenshoek. Men kon toch het risico niet lopen dat een Rekendecreet gestemd zou worden waarbij er geen controle zou mogelijk zijn. De bedoeling van het voorliggende voorstel van decreet is om maximale waarborgen in te bouwen en daarom dat er een afzonderlijk decreet voor wordt gemaakt. Het Rekenhof zegt te vinden dat er voldoende waarborgen zijn, dat het op die manier de controlebevoegdheid kan uitoefenen, dat ook het Vlaams Parlement het Rekenhof kan belasten met het onderzoeken van bepaalde projecten. Dat zal nu een toevallige meerderheid zijn, maar in de cultuur van het Vlaams Parlement is het volgens de heer Van Rompuy ondenkbaar dat een bepaalde meerderheid zou beslissen dat een onderzoek van bepaalde projecten zou geweigerd worden. Hij veronderstelt dat de controlebevoegdheid alleen maar gaat toenemen.

Het protocolakkoord gaat, gezien de garanties die er toch gegeven worden, niet over de principes maar over de modaliteiten. Artikel 137 van het wetboek van vennootschappen wordt dan ook heel expliciet opgenomen in het (voorstel van) decreet.

Als commissievoorzitter stelt hij de commissie voor om het amendement nr. 2 van de heren Dirk Van Mechelen en Sven Gatz op artikel 5 van het voorstel van decreet ernstig te bekijken als dat voor de oppositie een bijkomende garantie zou betekenen waardoor ze het voorgelegde voorstel van decreet mee zou kunnen stemmen. Het is belangrijk om niet een bepaalde, toevallige meerderheid te krijgen over het ter stemming te leggen voorstel van decreet.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt dat in het amendement nr. 2 op artikel 5 van het voorstel van decreet de spelregels worden omgedraaid om te voorkomen dat het Rekenhof moet gaan onderhandelen over de praktische modaliteiten van het onderzoek met de gecontroleerden, te stellen dat “Met het oog op de uitvoering van het onderzoek worden de praktische modaliteiten door het Rekenhof meegedeeld aan de privaatrechtelijke vennootschap. Deze vennootschap zal zich hiernaar schikken.”. Het is het Rekenhof dat conform het (voorstel van) decreet het initiatief neemt ofwel het parlement dat het Rekenhof een opdracht geeft.

De heer *Ignace Desomer* stelt dat als het Rekenhof ter plaatse gaat de modaliteiten van het onderzoek altijd geregeld worden, zoals de dagen waarop de controle zal plaats vinden, de lokalen die ter beschikking worden gesteld en dergelijke. Het is namelijk niet de bedoeling om door de controle de reguliere werkzaamheden van de gecontroleerde instelling te belemmeren. Als er een probleem ontstaat, dan kan dat indien nodig aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd, maar het Rekenhof zoekt vanzelfsprekend eerst in onderling overleg met de gecontroleerde naar oplossingen.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt in amendement nr. 2 dat er niet over moet onderhandeld worden door het Rekenhof, maar gewoon de praktische modaliteiten sine die oplegt. Hij herinnert zich naar aanleiding van controles bij de VRT dat het toch best is te weten wie de spelregels oplegt. Hij herinnert zich toch moeilijke dossiers. In het amendement nr. 2 wordt daarom bepaald dat ten aanzien van een privaatrechtelijke instelling die onder het toepassingsgebied van het voorstel van decreet valt, en het Rekenhof het initiatief tot een onderzoek neemt of het uitvoert in opdracht van het parlement, de spelregels dan door het Rekenhof worden bepaald.

De heer *Jan Peumans* wijst erop dat de laatste versie van het voorstel van decreet ook is voorgelegd aan het Rekenhof, en dat het duidelijk op basis van het advies van het Rekenhof is dat het artikel 5 van het voorstel van decreet zoals het nu voorligt, tot stand is gekomen. Oorspronkelijk stond er eerst in dat de desbetreffende privaatrechtelijke instantie een protocol moet afsluiten met het Rekenhof. Maar het Rekenhof heeft terecht gewezen op zijn autonomie. Als alternatief is artikel 5 van het voorstel van decreet in twee gesplitst en is de toepassing van artikel 137 van het wetboek van vennootschappen toegevoegd en de praktische modaliteiten te regelen in een protocolakkoord. Daar wordt dus niet over onderhandeld maar geregeld in een protocolakkoord. Het Rekenhof zal zijn modaliteiten naar voor brengen en vervolgens zal die instelling daar de nodige medewerking aan verlenen. Er is geen discussie over de stukken die de desbetreffende vennootschap moet voorleggen wat geregeld is door de verwijzing naar artikel 137 van het wetboek van vennootschappen.

Dit is een woordspielerei. De heer Peumans gaat er vanuit dat in de toelichting bij het voorstel van decreet duidelijk staat wat bedoeld wordt met de praktische modaliteiten. De verwijzing naar artikel 137 van het wetboek van vennootschappen is de beste garantie. Praktische modaliteiten zijn nu eenmaal praktische modaliteiten en die moeten afgesproken worden, maar het is duidelijk niet de inhoud van de voorgelegde bepaling dat het Rekenhof erover zou moeten gaan onderhandelen. De heer *Eric Van Rompuy* merkt op dat het hier expliciet gaat over de grote infrastructuurprojecten. Het Rekenhof moet vertrouwen gegeven worden. Als er problemen zijn kan men zich nog richten tot de Vlaamse Regering die toch participeert, rechtstreeks of onrechtstreeks, in dergelijke vennootschap, en de regering ter verantwoording roepen. Het parlement heeft nog heel wat wapens ter ondersteuning van het Rekenhof. Het is dan ook geen zwart-witdiscussie: het parlement en de regering, die toch werkt op en met het vertrouwen van het parlement, hebben nog heel wat andere mogelijkheden om dan initiatieven te nemen.

IX. STEMMING VAN HET ONTWERP VAN REKENDECREET**1. Artikelsgewijze stemming**

Bij dit ontwerp van decreet werden in het totaal 44 amendementen ingediend. Deze amendementen zijn als volgt gespreid over de parlementaire stukken:

Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 842/4: amendementen nr. 1 en 2;

Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 842/5: amendementen nr. 3 t.e.m. 31;

Parl. St. VI. Parl. 2010-11, nr. 842/6: amendementen nr. 32 t.e.m. 44.

Voor de inhoud en de verantwoording van deze amendementen wordt verwezen naar de voormelde parlementaire stukken. Hierna wordt niet bij elk amendement afzonderlijk verwezen naar het parlementaire stuk waarin het terug te vinden is.

Artikel 1 tot 3

De artikelen 1 tot 3 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 4

Het amendement nr. 32 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 4, §1 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen 8 met stemmen tegen 5.

Het aldus gewijzigde artikel 4 wordt aangenomen met stemmen 8 tegen 5.

Artikel 5

Artikel 5 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 6

Het amendement nr. 33 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 6, §2 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Het amendement nr. 3 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris is van identieke strekking en is dus ook aangenomen.

Het amendement nr. 4 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 6, §3 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 6 wordt aangenomen met stemmen 8 bij 5 onthoudingen.

Artikel 7

Het amendement nr. 34 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 7 te wijzigen. Het amendement wordt unaniem aangenomen met 13 stemmen.

Het amendement nr. 5 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris is van identieke strekking en is dus ook aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 7 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 8 tot 10

De artikelen 8 tot 10 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 11

Het amendement nr. 35 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 11, §4 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

Het amendement nr. 6 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris is van identieke strekking en is dus ook aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 11 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 12 en 13

De artikelen 12 en 13 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 14

Het amendement nr. 36 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 14 te vervangen. Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

De amendementen nr. 7 tot 11 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris zijn van identieke strekking en zijn dus ook aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 14 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 15

Amendement nr. 37 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 15 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

Het amendement nr. 12 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 15 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 16

Amendement nr. 38 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 16 te vervangen. Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

De amendementen nr. 13 en 14 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris zijn van identieke strekking en zijn dus ook aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 16 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 17 en 18

De artikelen 17 en 18 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 19

Amendement nr. 39 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 19 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

Het amendement nr. 15 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 19 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 19 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 20

Het amendement nr. 16 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 20 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 20 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 21

Amendement nr. 40 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 21 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

Het amendement nr. 17 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris is van identieke strekking en is dus ook aangenomen.

Het aldus gewijzigde artikel 21 wordt aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 22 tot 28

De artikelen 22 tot 28 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 29

Het amendement nr. 18 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 29 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 29 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 30

Het amendement nr. 19 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 30 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 30 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 31

Artikel 31 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 32

Het amendement nr. 20 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 32 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 32 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 33

Het amendement nr. 1 van de heren Dirk Van Mechelen, Lode Vereeck, Filip Watteuw, Sven Gatz, Ivan Sabbe en mevrouw Mieke Vogels strekt ertoe artikel 33 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

Artikel 33 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 34 tot 37

De artikelen 34 tot 37 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 38

Amendement nr. 41 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 38 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 38 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 39 tot 43

De artikelen 39 tot 43 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 44

Het amendement nr. 21 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 44 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 44 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 45

Artikel 45 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 46

Het amendement nr. 22 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 32 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2.

Artikel 46 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 47 tot 49

De artikelen 47 tot 49 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 50

Amendement nr. 42 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 50, §1 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen.

De amendementen nr. 23 en 24 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris zijn van identieke strekking en zijn dus ook aangenomen.

Het amendement nr. 25 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt er ook toe artikel 50, §1 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 11 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 43 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 50, §4 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Het amendement nr. 26 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris is van identieke strekking en is dus ook aangenomen.

Het amendement nr. 27 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt er ook toe artikel 50, §4 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 50 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 51 tot 56

De artikelen 51 tot 56 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 57

Het amendement nr. 28 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt er toe artikel 57 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Het artikel 57 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 57/1 (nieuw)

Het amendement nr. 29 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt er toe een nieuw artikel 57/1 toe te voegen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 58 tot 62

De artikelen 58 tot 62 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 63

Het amendement nr. 2 van de heren Lode Vereeck, Dirk Van Mechelen, Filip Watteeuw en Jurgen Verstrepen en de dames Annick De Ridder en Mieke Vogels strekt ertoe artikel 63, §1 te wijzigen. De heer *Dirk Van Mechelen* stelt dat de houding van de meerderheid

bij de stemming van het amendement nr. 2 het stemgedrag van de Open Vld-fractie bij de eindstemming van het ontwerp van Rekendecreet zal bepalen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

Het amendement nr. 30 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt er toe artikel 63 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Het amendement nr. 31 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt er toe artikel 63, §2 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 63 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 64 tot 70

De artikelen 64 tot 70 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 71

Amendement nr. 44 van de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort strekt ertoe artikel 71 te wijzigen. Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel 71 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 72 tot 86

De artikelen 72 tot 86 worden zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

2. Eindstemming van het ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof

Ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 842/1) aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

X. STEMMING OVER HET VOORSTEL VAN DECREET HOUDENDE HET TOEZICHT VAN HET REKENHOF OP GROTE INFRASTRUCTUURPROJECTEN, WAARVOOR DE VLAAMSE OVERHEID VERANTWOORDELIJKHEID DRAAGT (*PARL. ST. VL. PARL. 2010-11, NR. 1002/1*)

1. Artikelsgewijze stemming

Bij het voorstel van decreet werden twee amendementen ingediend. Voor de inhoud en de verantwoording van de twee amendementen wordt verwezen naar de voormelde parlementaire stukken.

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 2

Artikel 2 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt dat de onthoudingen te verklaren zijn doordat het toepassingsgebied van het voorstel van decreet zich beperkt tot de grote infrastructuurprojecten.

Artikel 3

Amendement nr. 1 van de heren Erik Tack, Felix Strackx, Christian Verougstraete en Jan Penris strekt ertoe artikel 3 te wijzigen.

De heer *Dirk Van Mechelen* meent dat de tekst zoals hij nu geformuleerd is in het voorliggende voorstel van decreet bepaalt dat het initiatief bij het Rekenhof berust en dat het amendement om die reden zonder voorwerp is. De heer *Erik Tack* stelt dat het amendement nr. 1 het feit dat het Rekenhof op eigen initiatief een onderzoek kan instellen explicieter maakt. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 3 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 4

Artikel 4 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

Artikel 5

Amendement nr. 2 van de heren Dirk Van Mechelen en Sven Gatz strekt ertoe artikel 5 te wijzigen. Het amendement wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5.

Artikel 5 wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 6

Artikel 6 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen.

2. Stemverklaringen

De heer *Dirk Van Mechelen* verklaart namens Open Vld dat aangezien het ontwerp van Rekendecreet met meerderheid van stemmen is aangenomen, het vanzelfsprekend absoluut noodzakelijk is dat de gemiste kans van artikel 63 van het ontwerp van Rekendecreet voor een gedeelte wordt gerepareerd door de meerderheid. Hij is niet onverdeeld gelukkig met dit reparatiedecreet. Omdat hij echter liever een decreet dan geen decreet heeft, zal Open Vld zich onthouden bij de stemming van het voorgelegde voorstel van decreet.

De heer *Erik Tack* verklaart namens Vlaams Belang dat ook zijn fractie zich om die reden zal onthouden bij de stemming.

Ook de heer *Lode Vereeck* verklaart namens LDD zich te onthouden om die reden.

3. Eindstemming van het voorstel van decreet

Ter stemming gelegd, wordt het voorstel van decreet houdende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1002/1) aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Dirk DE KORT,
verslaggever

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Titel 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Algemenebepalingenwet: de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof;
- 2° vorderingen: vastgestelde rechten ten bate als vermeld in artikel 4, eerste lid, 1°, van de Algemenebepalingenwet;
- 3° vastleggingskrediet: krediet tot beloop waarvan bedragen tijdens het begrotingsjaar kunnen worden vastgelegd als vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°, a), van de Algemenebepalingenwet;
- 4° vereffeningskrediet: krediet tot beloop waarvan bedragen tijdens het begrotingsjaar kunnen worden vereffend als vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°, b), van de Algemenebepalingenwet;
- 5° kaderdecreet: het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003;
- 6° programma: een verzameling van kredieten die betrekking hebben op dezelfde doelstelling;
- 7° programma voor beleidskrediet: een programma dat betrekking heeft op de kredieten voor de externe werking van de Vlaamse overheid;
- 8° apparaatsprogramma: een specifiek programma dat betrekking heeft op de interne werking van de Vlaamse overheid. Dat programma kan personeels-, werkings- en investeringskredieten omvatten;
- 9° Vlaamse overheid: het geheel van de overheden, vermeld in artikel 4, §1.

Art. 3. §1. Binnen de Vlaamse ministeries kunnen diensten met afzonderlijk beheer worden opgericht bij decreet. De diensten met afzonderlijk beheer volgen de regels van de Vlaamse ministeries zoals bepaald in titel 2. De Vlaamse Regering kan voor de diensten met afzonderlijk beheer andere bepalingen over begroting en financieel beheer uitvaardigen.

§2. De andere bepalingen over begroting en financieel beheer bedoeld in paragraaf 1 kunnen alleen betrekking hebben op:

- 1° de opmaak en bekendmaking van een begroting en van rekeningen;
- 2° de mogelijkheid om, vanaf het begin van het jaar, de geldmiddelen te gebruiken die beschikbaar zijn bij het verstrijken van het vorige jaar;
- 3° de wijze waarop het financiële beheer wordt gevoerd;
- 4° de oprichting en aanwending van reservefondsen.

§3. De diensten met afzonderlijk beheer houden hun jaarlijkse uitgaven binnen de perken van de ontvangsten en van de goedgekeurde limitatieve kredieten van dat jaar.

Art. 4. §1. Dit decreet is van toepassing op:

- 1° wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest betreft: de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer;
- 2° de volgende rechtspersonen:
 - Intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid:
 - Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs – AGIO
 - Agentschap ter bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openlucht recreatie – Bloso
 - Fonds Jongerenwelzijn
 - Fonds voor Stationsomgevingen

- Kind en Gezin
- Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij – OVAM
- Toerisme Vlaanderen
- Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap – VAPH
- Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden – VIPA
- Vlaams Toekomstfonds
- Vlaams Zorgfonds
- Vlaamse Milieumaatschappij – VMM

Extern verzelfstandigde agentschappen naar publiek recht:

- Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen – AGIV
- NV De Scheepvaart
- Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie – IWT
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Oostende-Brugge
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Kortrijk-Wevelgem
- Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Antwerpen
- Psychiatrisch Zorgcentrum Geel
- Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem
- Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen – F.I.T.
- Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen
- Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding – VDAB
- Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen – VMSW
- Vlaamse Landmaatschappij – VLM
- Vlaamse Regulator voor de Media – VRM
- Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt – VREG
- Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn
- Waterwegen en Zeekanaal NV

Vlaamse openbare instellingen van het type A:

- Fonds Flankerend Economisch Beleid (Hermes)
- Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij en Aquicultuursector – FIVA
- Fonds Culturele Infrastructuur – FoCI
- Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU)
- Fonds Vlaanderen-Azië
- Garantiefonds Huisvesting
- Grondfonds
- Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid in Vlaams-Brabant – Vlabinvest
- Pendelfonds
- Rubiconfonds
- Topstukkenfonds
- Vlaams Brusselfonds
- Vlaams Fonds voor de Lastendelging – VFLD
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds – VLIF

Vlaamse openbare instellingen van het type B:

- Universitair ziekenhuis Gent
- CV Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening – VMW

Vlaamse openbare instellingen sui generis:

- Gemeenschapsonderwijs – GO!
- Vlaams Fonds voor de Letteren – VFL
- Reproductiefonds Vlaamse Musea – RVM
- NV Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek – VITO
- Vlaamse Radio en Televisie – VRT

Eigen Vermogens:

- Eigen vermogen Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek – ILVO
- Eigen vermogen Flanders Hydraulics
- Eigen vermogen Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek – INBO
- Ondersteunend centrum van Agentschap voor Natuur en Bos – ANB

Strategische adviesraden:

- Minaraad
- Mobiliteitsraad van Vlaanderen – MORA
- Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen – SERV
- Strategische Adviesraad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd Sport en Media (SARC)
- Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
- Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij – SALV
- Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – SARO
- Vlaamse Woonraad
- Vlaamse Adviesraad Bestuurszaken – Vlabest
- Vlaamse Onderwijsraad – Vlor
- Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie – VRWI
- Strategische Adviesraad Werk en Sociale Economie.

§2. Artikel 37, §1, artikel 46, §2, en artikel 50, §2, zijn ook van toepassing op alle andere rechtspersonen dan deze die vermeld worden in paragraaf 1 als die, in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 betreffende het Europees systeem van de nationale en regionale rekeningen in de gemeenschap, deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid door onder sectorale code 13.12 te ressorteren.

§3. Jaarlijks wordt de lijst van Vlaamse rechtspersonen die bedoeld wordt onder paragraaf 2 opgenomen in het begrotingsdecreet.

Art. 5. Overeenkomstig de Algemenebepalingenwet beginnen een begrotings- en boekjaar op 1 januari en eindigen ze op 31 december daaropvolgend.

Titel 2. Bepalingen voor de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer**Hoofdstuk 1. Bepalingen over de meerjarenraming**

Art. 6. §1. In de regeringsverklaring legt de Vlaamse Regering de begrotingsdoelstellingen vast die nagestreefd zullen worden. Daarnaast worden de maatregelen vastgelegd die nodig zijn om de begroting uit te voeren binnen die begrotingsdoelstellingen.

§2. De doelstellingen van de beleidsnota's moeten passen in de door de Vlaamse Regering goedgekeurde begrotingsdoelstellingen.

In aansluiting op de beleidsnota's wordt een meerjarenraming ingediend bij het Vlaams Parlement. De meerjarenraming vertaalt de genomen beleidsopties in een meerjarig budgettaire perspectief en geeft een prognose weer van de budgetontwikkeling voor elk jaar van de legislatuur voor zowel de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer als voor de rechtspersonen die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid zoals omschreven in artikel 51.

De meerjarenraming moet een duidelijk onderscheid maken tussen de prognoses bij constant beleid en de budgettaire gevolgen van het nieuwe beleid.

Een afzonderlijk hoofdstuk van de meerjarenraming moet de budgettaire impact weergeven van verbintenissen waarvan de uitvoering de termijn van de meerjarenraming overschrijdt.

§3. De meerjarenraming wordt elk jaar geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde omstandigheden naar aanleiding van de opmaak van de begroting. De meerjarenraming

en de aanpassingen worden uiterlijk één maand na de neerlegging van de begroting meegedeeld aan het Vlaams Parlement als een aanvullend stuk. De meerjarenraming heeft betrekking op zes jaar. De raming wordt aldus telkens uitgebreid met een jaar.

Art. 7. Als het bereiken van de begrotingsdoelstellingen in gevaar dreigt te komen, neemt de Vlaamse Regering maatregelen die het bereiken van de doelstellingen moeten verzekeren. Die maatregelen worden onmiddellijk aan het Vlaams Parlement en het Rekenhof meegedeeld.

Hoofdstuk 2. Bepalingen over de jaarlijkse begroting

Afdeling 1. Opmaak, doel en inhoud van de jaarlijkse begroting

Art. 8. De begroting wordt jaarlijks opgemaakt.

Ze wordt ten minste eenmaal per jaar geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde omstandigheden door een begrotingscontrole uit te voeren.

Art. 9. Met de jaarlijkse begroting en de aanpassingen hieraan:

- 1° worden de ontvangsten en de uitgaven voor het desbetreffend jaar geraamd;
- 2° wordt de machtiging verleend om die ontvangsten en uitgaven te realiseren overeenkomstig de wetten, decreten en besluiten die van kracht zijn.

Art. 10. §1. De jaarlijkse begroting omvat:

- 1° voor de ontvangsten:
 - a) een raming van de vorderingen ten opzichte van debiteuren die tijdens het begrotingsjaar zullen ontstaan;
 - b) een raming van de kasontvangsten;
- 2° voor de uitgaven:
 - a) de vastleggingskredieten tot beloop waarvoor tijdens het begrotingsjaar verbintenissen ten laste mogen worden aangegaan;
 - b) de vereffeningskredieten tot beloop waarvoor tijdens het begrotingsjaar verplichtingen ten opzichte van crediteuren kunnen worden geboekt ingevolge verbintenissen die in dat jaar of in vorige jaren zijn ontstaan of aangegaan;
 - c) een raming van de kasuitgaven.

§2. Overeenkomstig artikel 4, tweede lid, van de Algemenebepalingenwet worden voor de recurrente verbintenissen waarvan de gevolgen zich over verschillende jaren uitstrekken, uitgaven alleen begroot voor de bedragen die opeisbaar zullen worden tijdens het begrotingsjaar. Voor de recurrente vorderingen geldt dezelfde regeling voor de ontvangsten.

§3. De gezamenlijke ontvangsten zijn bestemd voor de gezamenlijke uitgaven.

Afdeling 2. Structuur van de jaarlijkse begroting

Art. 11. §1. De jaarlijkse begroting wordt onderverdeeld overeenkomstig de homogene beleidsdomeinen, vermeld in artikel 2 van het kaderdecreet en de daarmee samengaande organisatievorm, vermeld in artikel 3 van het kaderdecreet.

§2. Per organisatievorm wordt in de jaarlijkse begroting een apparaatsprogramma voorzien en in een of meer programma's voor de beleidskredieten.

§3. Als verschillende organisatievormen betrokken zijn bij de beleidsuitvoering van een programma, wordt voor ieder programma een samenvattende tabel opgesteld waarbij de bedragen per organisatievorm worden opgeteld.

De begroting wordt goedgekeurd op het niveau van het totaal van de programmatabel over de grenzen van de organisatievorm heen.

§4. De begrotingen van de diensten met afzonderlijk beheer maken deel uit van de begroting en worden achteraan toegevoegd. Er wordt een eenduidig verband gelegd tussen de ontvangsten en de uitgavenkredieten van de begrotingen van de diensten met afzonderlijk beheer enerzijds en de beleidsdomeinen, de organisatievormen en de in §2 bedoelde programma's anderzijds.

Art. 12. §1. Bij decreet kunnen specifieke ontvangsten worden toegewezen aan specifieke uitgaven. Als in de begroting ontvangsten zijn opgenomen die in afwijking van artikel 10, §3, worden toegewezen aan specifieke uitgaven, ontstaan variabele uitgavenkredieten. De omvang van een variabel krediet wordt bepaald op basis van de in de loop van het begrotingsjaar effectief geïnde ontvangsten. Het gedeelte daarvan dat op het einde van het begrotingsjaar niet werd aangewend om verbintenissen aan te gaan of verplichtingen te boeken, wordt overgedragen naar het volgende begrotingsjaar en wordt bij het variabele krediet gevoegd dat in dat volgende jaar zal worden gevormd. Variabele kredieten vormen samen met de overeenkomstige toegewezen ontvangsten een begrotingsfonds.

§2. Een variabel krediet kan niet gespijsd worden met een toelage uit de algemene uitgavenbegroting. Een variabel krediet kan niet worden herverdeeld naar en van vastleggings- of vereffeningskredieten, behalve naar en van variabele kredieten die behoren tot hetzelfde begrotingsfonds.

Art. 13. §1. Vanaf de goedkeuring van de begroting en op zijn vroegst vanaf 1 december mogen vastleggingen die nodig zijn om de ononderbroken werking van de openbare diensten te verzekeren, aangegaan worden ten laste van de kredieten van het volgende begrotingsjaar. Die vastleggingen mogen een derde van de goedgekeurde kredieten voor soortgelijke uitgaven op het lopende jaar niet overschrijden. De vastleggingsakten bepalen dat de werken niet aangevat mogen worden, de leveringen niet mogen plaatsvinden en de diensten niet gepresteerd mogen worden vóór de opening van het begrotingsjaar.

§2. Op het einde van het begrotingsjaar wordt het niet-aangewende gedeelte van de uitgavenkredieten geannuleerd, met uitzondering van de variabele kredieten en van het begrotingssaldo van de diensten met afzonderlijk beheer.

Art. 14. De memorie van toelichting bij de jaarlijkse begroting bevat een verantwoording van de ontvangsten en uitgaven aan de hand van financiële en niet-financiële informatie voor zowel de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer als voor de rechtspersonen die deel uitmaken van de consolidatiekring van de Vlaamse overheid zoals omschreven in artikel 51. De memorie van toelichting plaatst de jaarlijkse begroting in een meerjarig perspectief door ze te situeren ten opzichte van de meerjarenraming vermeld in artikel 6, §2.

De memorie van toelichting bevat minimaal volgende algemene informatie:

- de stand van de uitstaande verplichtingen;
- de evolutie van de saldi van de begrotingsfondsen en de diensten met afzonderlijk beheer;
- de evolutie van de reservefondsen, met inbegrip van de reglementaire onderbouwing;
- informatie over de thesaurie- en schuldpositie;
- informatie over de aanwending van de kredieten;
- toelichting bij de normnaleving.

De memorie van toelichting bevat bovendien volgende specifieke informatie:

- informatie per beleidsdomein over de algemene beleidslijnen en de taakverdeling onder de organisatievormen en de Vlaamse rechtspersonen;
- informatie per programma over de koppeling met de strategische doelstellingen uit de beleidsnota en de beheersovereenkomsten.

Afdeling 3. Indiening en goedkeuring van de jaarlijkse begroting

Art. 15. §1. Het ontwerp van begroting of begrotingsaanpassing en de memorie van toelichting worden opgesteld door de Vlaamse Regering.

§2. De documenten, vermeld in paragraaf 1 worden door de Vlaamse Regering ingediend bij het Vlaams Parlement uiterlijk op 21 oktober van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat voor de initiële begroting, en uiterlijk op 30 april van het lopende jaar voor de eerste aanpassing van de begroting.

§3. In de gevallen, vermeld in artikel 19 moet de Vlaamse Regering binnen vijftien kalenderdagen na haar beslissing een ontwerp van decreet tot aanpassing van de begroting samen met een memorie van toelichting bij het Vlaams Parlement indienen.

Art. 16. Gelijktijdig met de indiening ervan bij het Vlaams Parlement bezorgt de Vlaamse Regering van elke meerjarenraming, ontwerp van decreet houdende de begroting, de aanpassing van de begroting, of de toekenning van voorlopige uitgavenkredieten, vermeld in artikel 18, een afschrift aan het Rekenhof.

In voorkomend geval deelt het Rekenhof zijn opmerkingen over die meerjarenraming, ontwerpen van decreet of memorie van toelichting mee aan het Vlaams Parlement, met afschrift aan de Vlaamse Regering.

Art. 17. De jaarlijkse begroting en de aanpassingen eraan worden bij decreet goedgekeurd door het Vlaams Parlement.

De initiële begroting wordt door het Vlaams Parlement goedgekeurd uiterlijk op 31 december van het jaar dat aan het begrotingsjaar voorafgaat. De eerste aangepaste begroting vermeld in artikel 8, tweede lid, wordt door het Vlaams Parlement goedgekeurd uiterlijk op 30 juni van het lopend jaar.

De eventuele daaropvolgende aangepaste begrotingen moeten uiterlijk op 31 december van het lopend jaar worden goedgekeurd.

Art. 18. Als een begroting niet voor de aanvang van het begrotingsjaar kan worden goedgekeurd, worden bij decreet voorlopige uitgavenkredieten geopend om de werking van de diensten te waarborgen. Die kredieten mogen niet aangewend worden voor nieuwe uitgaven waarvoor bij decreet voorheen geen machtiging werd verleend.

De voorlopige uitgavenkredieten per programma bedragen per maand een twaalfde van het uitgavenkrediet van de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer van het verlopen begrotingsjaar. Ze worden verhoogd met de variabele kredieten, vermeld in artikel 12.

De Vlaamse Regering dient daartoe een ontwerp van decreet in bij het Vlaams Parlement. Het ontwerp bepaalt de termijn waarop de voorlopige uitgavenkredieten betrekking hebben. Die termijn mag niet meer dan vier maanden bedragen, behalve als wettelijke of contractuele verplichtingen een andere termijn opleggen.

Het decreet tot toekenning van voorlopige uitgavenkredieten vervalt door de inwerkingtreding van het initiële begrotingsdecreet.

Art. 19. §1. In dringende gevallen, veroorzaakt door uitzonderlijke of onvoorzienbare omstandigheden, kan de Vlaamse Regering, bij gemotiveerde beraadslaging, machtiging verlenen om verbintenissen aan te gaan en verplichtingen te boeken boven de limiet van de begrotingskredieten of, bij ontstentenis van kredieten, voor het door de beraadslaging vastgestelde bedrag.

Er wordt een afzonderlijke rapportering opgesteld met betrekking tot de verbintenissen en verplichtingen die de beraadslaging toestaat.

De tekst van de beraadslagingen wordt onmiddellijk aan het Vlaams Parlement en het Rekenhof meegedeeld. Als het Rekenhof opmerkingen heeft, bezorgt het die binnen drie werkdagen aan het Vlaams Parlement.

§2. De machtigingen, vermeld in de beslissing worden opgenomen in een ontwerp van decreet waarbij de nodige kredieten worden geopend.

De beraadslaging moet in de volgende gevallen het voorwerp uitmaken van een afzonderlijk decreetsontwerp:

- 1° als de beslissing betrekking heeft op een bedrag van ten minste 5 miljoen euro;
- 2° als de beslissing machtiging verleent voor een uitgave van ten minste 500.000 euro, die ten minste 15 procent vertegenwoordigt van het krediet ten laste waarvan die uitgave wordt aangerekend.

Iedere uitvoering van de beslissing wordt opgeschort tot het decreetsontwerp, vermeld in het tweede lid, is ingediend.

Als beslissingen achtereenvolgens betrekking hebben op hetzelfde krediet, worden de bedragen waarvoor ze machtiging verlenen, samengeteld voor de toepassing van deze bepalingen.

§3. Paragraaf 2 is niet van toepassing op de beslissingen die machtiging verlenen voor uitgaven waarvoor kredieten zijn uitgetrokken in een decreetsontwerp dat al is ingediend.

Paragraaf 2, derde lid, is niet van toepassing als de Vlaamse Regering beslist bepaalde andere kredieten te blokkeren voor het bedrag, vermeld in de beslissing. In de beslissing worden de geblokkeerde kredieten aangegeven.

Art. 20. §1. De Vlaamse Regering kan herverdelingen uitvoeren tussen de vastleggingskredieten binnen hetzelfde programma. Als de vastleggingskredieten van een programma gespreid zijn over verschillende organisatievormen, kan de Vlaamse Regering de kredieten herverdelen tussen de organisatievormen in kwestie.

§2. De Vlaamse Regering kan herverdelingen uitvoeren tussen de vereffeningskredieten van alle programma's die behoren tot hetzelfde beleidsdomein. Als de vereffeningskredieten gespreid zijn over verschillende organisatievormen, kan de Vlaamse Regering de kredieten herverdelen tussen de organisatievormen in kwestie.

§3. De Vlaamse Regering kan de vastleggingskredieten en vereffeningskredieten van een dienst met afzonderlijk beheer herverdelen tussen de programma's die deel uitmaken van die dienst.

§4. Als de herverdelingen, vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 2, tot gevolg hebben dat de toelage aan een organisatievorm of dienst met afzonderlijk beheer gewijzigd wordt, moet de betrokken entiteit haar eigen begroting aanpassen aan de gewijzigde toelage.

§5. Alle beslissingen tot herverdeling moeten binnen vijftien kalenderdagen meegedeeld en verantwoord worden door de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement, met afschrift aan het Rekenhof.

Hoofdstuk 3. Bepalingen over de boekhouding

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Art. 21. Overeenkomstig artikel 5 van de Algemenebepalingenwet voert de Vlaamse overheid voor de Vlaamse ministeries een economische boekhouding met een analytische component, op basis waarvan de begrotingsopvolging en -rapportering permanent kunnen worden verzekerd.

De begrotingsopvolging heeft tot doel een permanente voortgangscontrole en -rapportering te waarborgen van de ontvangsten en de uitgaven zoals gedefinieerd in artikel 10, §1.

De Vlaamse Regering kan de gemeenschappelijke en verplichte basisstructuur van de analytische componenten bepalen die van toepassing is voor de Vlaamse overheid.

Art. 22. Overeenkomstig artikel 6, eerste lid, van de Algemenebepalingenwet wordt de boekhouding gevoerd volgens de gebruikelijke regels van het dubbel boekhouden. Zij heeft betrekking op het geheel van de bezittingen en de rechten van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, hun schulden, verplichtingen en verbintenissen van welke aard ook.

Art. 23. Overeenkomstig artikel 7 van de Algemenebepalingenwet wordt, in dezelfde vorm als het rekeningstelsel, een jaarlijkse inventaris opgesteld van alle activa en passiva van het vermogen. De rekeningen worden in overeenstemming gebracht met de inventaris.

Art. 24. Alle verrichtingen worden gestaafd met een verantwoordingsstuk waarnaar ze verwijzen. De Vlaamse Regering kan regels uitvaardigen om elektronische verantwoordingsstukken en facturatie mogelijk te maken.

Kleine verrichtingen in ontvangsten of uitgaven waarvoor geen factuur vereist is, kunnen dagelijks geboekt worden door middel van een gezamenlijke inschrijving.

Art. 25. Alle boekhoudstukken worden methodisch bewaard gedurende de termijnen, vermeld in artikel 6 van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen.

Afdeling 2. Bepalingen over de aanrekening

Art. 26. Overeenkomstig artikel 6, tweede lid, van de Algemenebepalingenwet wordt elke verrichting zonder uitstel, getrouw, volledig en naar tijdsorde geboekt en wordt ze gehecht aan het boekjaar waarin ze zich voordoet.

Een verbintenis die overeenkomstig het eerste lid aan een bepaald jaar gehecht moet worden, kan daarop uiterlijk tot en met 31 december van dat jaar geboekt worden.

Verplichtingen die voortvloeien uit diensten of prestaties die geleverd zijn in het vorige boekjaar mogen in het volgende jaar, tot en met 31 januari, op het vorige boekjaar worden geboekt.

De Vlaamse Regering kan nadere regels uitvaardigen voor de aanrekening van opbrengsten en uitgaven op de vastleggings- en vereffeningskredieten.

Art. 27. §1. Een vordering of een verplichting is vastgesteld als tegelijk voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- 1° er is een verantwoordingsstuk in bezit;
- 2° de identiteit van de schuldenaar, respectievelijk de schuldeiser, is bepaalbaar;
- 3° er bestaat een verplichting tot betaling;
- 4° het bedrag is op nauwkeurige wijze vastgesteld.

§2. Als er bij vorderingen aanwijzingen zijn dat het bedrag niet inbaar is ten opzichte van de debiteur, dan wordt een dubieuze vordering geboekt.

§3. Een vordering kan geheel of gedeeltelijk afgeboekt worden in de volgende gevallen:

- 1° op grond van verantwoordingsstukken die een correctie ten opzichte van de eerder geboekte vordering rechtvaardigen of waaruit de uitdoving door verjaring blijkt;
- 2° in geval van onrentabiliteit van de invorderingsprocedure voor een niet-fiscale vordering. De beslissing daarover wordt genomen door de Vlaamse Regering die daarvoor algemene richtlijnen uitvaardigt en eventueel een delegatieregeling uitwerkt;
- 3° in geval van onrentabiliteit van de invorderingsprocedure voor een fiscale vordering waarvan het bedrag, met inbegrip van alle opcentiemen, verhogingen, boeten, intresten en kosten, maximaal 30 euro bedraagt.

Art. 28. §1. Voor een verbintenis wordt aangegaan, wordt het bedrag ervan boekhoudkundig vastgelegd ten opzichte van het vastleggingskrediet.

Verbintenissen met een wekerend effect over verschillende jaren worden slechts vastgelegd voor het bedrag van de verplichtingen die eruit zullen ontstaan in de loop van het begrotingsjaar zelf. De vastlegging gebeurt:

- 1° voor het eerste jaar: voor de verbintenis wordt aangegaan;
- 2° voor de volgende jaren: bij het begin van het boekjaar.

In de overige gevallen worden de verbintenissen onmiddellijk vastgelegd voor het totale bedrag van de verplichtingen die eruit voortvloeien, ongeacht de uitvoeringstermijn.

§2. Van de bepalingen van paragraaf 1, eerste lid, kan worden afgeweken voor overeenkomsten waarvan het bedrag een door de Vlaamse Regering te bepalen som niet overschrijdt.

Een verbintenis wordt geannuleerd als er geen verplichting meer uit kan ontstaan.

Hoofdstuk 4. Bepalingen over de rapportering

Afdeling 1. Rekenplichtige

Art. 29. §1. De rekenplichtige moet rekenschap afleggen over de financiële rekeningen waarvoor hij verantwoordelijk is.

§2. De rekenplichtigen worden aangewezen door de Vlaamse Regering.

Afdeling 2. Periodiciteit van rapportering

Art. 30. §1. De Vlaamse Regering rapporteert jaarlijks aan het Vlaams Parlement over de algemene rekeningen en bezorgt een afschrift aan het Rekenhof.

§2. Daarnaast wordt een semestriële rapportering voorzien van:

- 1° een uitvoeringsrekening van de begroting;
- 2° een resultatenrekening;
- 3° een balans.

De Vlaamse Regering stelt de regels en voorwaarden vast voor die tussentijdse rapportering.

Afdeling 3. Algemene rekeningen

Art. 31. §1. De algemene rekeningen bestaan uit:

- 1° een jaarrekening die de volgende elementen bevat:
 - a) de balans op 31 december;
 - b) de resultatenrekening, opgesteld op basis van de kosten en de opbrengsten van het afgelopen boekjaar;
- 2° de rapportering over de uitvoering van de begroting, opgesteld in dezelfde vorm als de begroting;
- 3° een rapportering die de aansluiting tussen de jaarrekening, vermeld in 1°, en de rapportering, vermeld in 2°, bevat;
- 4° een toelichting bij de balans, de resultatenrekening en de rapportering over de begroting.

§2. Het boekjaar wordt afgesloten bij de decretale goedkeuring van de algemene rekeningen door het Vlaams Parlement uiterlijk op 31 oktober van het volgende jaar.

Art. 32. De algemene rekeningen worden opgesteld door de Vlaamse Regering en uiterlijk op 31 maart volgend op het boekjaar waarop ze betrekking hebben aan het Rekenhof bezorgd.

Het Rekenhof bezorgt de rekeningen met zijn opmerkingen voor 31 mei volgend op het boekjaar waarop ze betrekking hebben aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering bezorgt voor 21 juni een antwoord op die opmerkingen aan het Rekenhof. Het Rekenhof bezorgt zijn opmerkingen samen met het antwoord van de Vlaamse Regering voor 30 juni aan het Vlaams Parlement.

Hoofdstuk 5. Bepalingen over het financiële toezicht

Afdeling 1. Budgetcontrolling

Art. 33. De Vlaamse Regering houdt toezicht op de uitvoering van de begroting.

De Vlaamse Regering organiseert een begrotings- en beheerscontrole en ze doet daarvoor een beroep op de Inspectie van Financiën die haar ter beschikking wordt gesteld en die onder haar gezag staat.

Afdeling 2. Interne controle

Art. 34. De financiële afhandeling van dossiers is onderworpen aan de interne controle, vermeld in artikel 33 van het kaderdecreet.

Bij de inrichting van de processen voor de financiële afhandeling van dossiers wordt ten minste een functiescheiding ingesteld tussen:

- 1° de inhoudelijke afhandeling van het dossier;
- 2° de thesauriële afhandeling. Die omvat uitsluitend het in opdracht uitvoeren van innin-
gen en betalingen;
- 3° de boekhoudkundige verwerking.

Art. 35. §1. De controleurs van de vastleggingen zien erop toe dat de verplichtingen worden aangerekend op de correcte vastleggingskredieten. De controleurs van de vastleggingen zien erop toe dat alle vereiste documenten of adviezen in het dossier aanwezig zijn.

§2. De controleurs worden aangewezen door de Vlaamse Regering, op voordracht van de Vlaams minister bevoegd voor de financiën en de begrotingen.

§3. De controleurs van de vastleggingen mogen zich alle stukken, inlichtingen en ophel-
deringen doen verstrekken die aansluiten bij hun opdracht.

§4. Van de goedkeuring van overeenkomsten voor werken en leveringen van goederen of diensten, alsook van de toekenning van subsidies, prijzen en giften mag niet worden ken-
nisgegeven voor die overeenkomsten of toekenningen door de controleur van de vastleg-
gingen gevisieerd zijn.

De Vlaamse Regering kan categorieën van uitgaven bepalen die vrijgesteld zijn van het
voorafgaand visum van de controleur van de vastleggingen, en kan het drempelbedrag
bepalen waaronder overeenkomsten en de toekenning van subsidies, prijzen en giften, vrij-
gesteld zijn van het voorafgaande visum van de controleur van de vastleggingen.

§5. De Vlaamse Regering kan een departement, een intern verzelfstandigd agentschap of
een dienst met afzonderlijk beheer vrijstellen van het verplichte visum van de controleur
van de vastleggingen.

Titel 3. Bepalingen voor de Vlaamse rechtspersonen, vermeld in artikel 4, §1, 2°

Hoofdstuk 1. Bepalingen over de begroting

Art. 36. §1. De Vlaamse rechtspersonen maken een meerjarenraming op volgens de regels
die bepaald worden door de Vlaamse Regering. De meerjarenraming vertaalt de genomen
beleidsopties in een meerjarig budgettair perspectief.

§2. De meerjarenraming heeft telkens betrekking op zes jaar. De raming wordt aldus ieder
jaar uitgebreid met een jaar.

Art. 37. §1. De Vlaamse rechtspersonen maken de jaarlijkse begroting op volgens de regels
die bepaald worden door de Vlaamse Regering.

De begroting wordt ten minste eenmaal per jaar geëvalueerd en aangepast aan de
gewijzigde omstandigheden.

Als de toelage aan de Vlaamse rechtspersoon wordt aangepast tijdens een begrotings-
controle of naar aanleiding van een herverdeling, moet de betrokken entiteit haar eigen
begroting aanpassen aan de gewijzigde toelage.

§2. De ontwerpen van begroting van de Vlaamse rechtspersonen worden voorgelegd aan
de Vlaamse Regering binnen de termijn die de Vlaamse Regering bepaalt. De Vlaamse

Regering waakt erover dat de begrotingen in overeenstemming zijn met de beleidsopties van het regeerakkoord.

Als de Vlaamse rechtspersonen het ontwerp van begroting niet op tijd bezorgen, wordt de uitbetaling van de toelage geheel of gedeeltelijk stopgezet.

§3. De begrotingen van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur worden toegevoegd aan de begroting van de Vlaamse ministeries en worden door het Vlaams Parlement goedgekeurd.

§4. De Vlaamse rechtspersonen met raad van bestuur worden door de Vlaamse Regering in kennis gesteld van de toelage die wordt toegekend en van de richtlijnen die verbonden zijn aan de toekenning van de toelage.

De begrotingen van de Vlaamse rechtspersonen met een raad van bestuur worden goedgekeurd door de raad van bestuur en worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De begrotingen worden ter informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement op het ogenblik dat de begrotingen, vermeld in paragraaf 3, worden ingediend.

Art. 38. §1. De jaarlijkse begroting omvat:

- 1° voor de ontvangsten: een raming van de vorderingen ten opzichte van debiteuren die tijdens het begrotingsjaar zullen ontstaan;
- 2° voor de uitgaven: de kredieten tot beloop waarvoor tijdens het begrotingsjaar verplichtingen ten opzichte van crediteuren kunnen worden geboekt ingevolge verbintenissen die in dat jaar of in vorige jaren zijn ontstaan of aangegaan.

§2. De Vlaamse Regering kan aan een rechtspersoon toestaan dat de begroting niet-limitatieve kredieten omvat.

§3. De Vlaamse Regering kan de Vlaamse rechtspersonen opleggen om een investeringsplan met de benodigde kredieten per jaar op te stellen. Dat investeringsplan maakt deel uit van de begroting van de Vlaamse rechtspersoon in kwestie.

§4. In de algemene uitgavenbegroting van de ministeries worden de machtigingen opgenomen die rechtspersonen toelaten verbintenissen aan te gaan die op meerdere jaren betrekking hebben en die gefinancierd worden door toelagen van de ministeries. De rechtspersoon die de machtiging heeft verkregen, moet zelf rapporteren over het gebruik van die machtiging.

§5. De kredieten worden aangewend overeenkomstig de delegatieregeling en de bepalingen van de beheersovereenkomst.

Art. 39. §1. Als op de eerste dag van het begrotingsjaar geen goedkeuring is gegeven, belet dat niet dat de kredieten die in het ontwerp van begroting zijn opgenomen, worden aangewend, tenzij het principieel nieuwe uitgaven betreft waarvoor geen goedkeuring werd verleend bij de begroting van het vorige jaar.

§2. Herverdelingen en overschrijdingen van limitatieve kredieten moeten voor de tenuitvoerlegging door de Vlaamse Regering worden toegestaan. Als de kredietoverschrijding een hogere toelage vereist, moet voorafgaandelijk de hogere toelage in de uitgavenbegroting worden goedgekeurd.

Art. 40. §1. Binnen de Vlaamse rechtspersonen kunnen bij decreet reservefondsen worden opgericht. Het decreet tot oprichting van een reservefonds bepaalt de voorwaarden om het reservefonds te spijzen en de aanwendingsmogelijkheden ervan. De spijzing van het

reservefonds wordt in de begroting opgenomen als een uitgavenkrediet als vermeld in artikel 38, §1, 2°. De aanwending van het reservefonds wordt in de begroting opgenomen als een begrotingsontvangst.

§2. De begrotingen van de Vlaamse rechtspersonen geven per reservefonds een overzicht van de toestand en van de bewegingen van en naar het reservefonds.

Hoofdstuk 2. Bepalingen over de boekhouding

Art. 41. §1. De Vlaamse rechtspersonen voeren een economische boekhouding met een analytische component, op basis waarvan de begrotingsopvolging en -rapportering permanent kunnen worden verzekerd.

De begrotingsopvolging heeft tot doel een permanente voortgangscontrole en -rapportering te waarborgen van de ontvangsten en uitgaven waarin voorzien is in de begroting.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de gemeenschappelijke en verplichte basisstructuur van het genormaliseerd boekhoudplan en kan de gemeenschappelijke en verplichte basisstructuur van de analytische componenten bepalen.

Art. 42. §1. De boekhouding en de jaarrekening geven een getrouw beeld van het vermogen, de financiële positie en het resultaat van de Vlaamse rechtspersonen.

§2. In de boekhouding worden alle verrichtingen opgenomen die een impact hebben op de bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen, van welke aard ook, van de Vlaamse rechtspersonen.

§3. De boekhouding wordt gevoerd volgens de gebruikelijke regels van de dubbele boekhouding.

§4. De Vlaamse Regering kan nadere regels uitvaardigen voor de opvolging van de vastleggingsmachtigingen die door het Vlaams Parlement werden toegekend.

Art. 43. De Vlaamse Regering bepaalt de aanrekeningsregels voor boekhouding en begroting die van toepassing zijn op de Vlaamse rechtspersonen.

Hoofdstuk 3. Bepalingen over de rapportering

Art. 44. §1. De Vlaamse rechtspersonen rapporteren jaarlijks aan het Vlaams Parlement en aan het Rekenhof over de jaarrekening.

Als Vlaamse rechtspersonen beschikken over een raad van bestuur, worden de documenten, vermeld in het eerste lid, opgesteld door die raad van bestuur en aan de Vlaamse Regering bezorgd. De Vlaamse Regering coördineert alle rapporteringen.

§2. Daarnaast wordt in een semestriële rapportering voorzien van:

- 1° een uitvoeringsrekening van de begroting;
- 2° een resultatenrekening;
- 3° een balans.

De Vlaamse Regering stelt de regels en voorwaarden vast voor die tussentijdse rapportering.

Art. 45. De jaarrekening bestaat uit:

- 1° de balans op 31 december;
- 2° de resultatenrekening, opgesteld op basis van de kosten en de opbrengsten van het afgelopen boekjaar;
- 3° de rapportering over de uitvoering van de begroting, opgesteld in dezelfde vorm als de begroting;
- 4° een rapportering die de aansluiting tussen de jaarrekening, vermeld in 1° en 2°, en de rapportering, vermeld in 3°, bevat;
- 5° een toelichting bij de balans, de resultatenrekening en de rapportering over de begroting.

Art. 46. §1. De jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur worden opgesteld door de Vlaamse Regering en uiterlijk op 31 maart volgend op het boekjaar waarop ze betrekking hebben aan het Rekenhof bezorgd.

§2. De jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen met raad van bestuur worden opgesteld door de raad van bestuur en uiterlijk op 31 maart volgend op het boekjaar waarop ze betrekking hebben aan de Vlaamse Regering en het Rekenhof bezorgd.

Met het oog op de ESR-consolidatie, vermeld in artikel 51, bezorgen de voormelde rechtspersonen hun jaarrekeningen uiterlijk op 31 maart volgend op het boekjaar waarop ze betrekking hebben, aan de diensten van het Vlaams ministerie, bevoegd voor het financiële en budgettaire beleid, die belast zijn met de opmaak en consolidatie.

§3. Het Rekenhof bezorgt de jaarrekeningen met zijn opmerkingen voor 31 mei volgend op het boekjaar waarop ze betrekking hebben aan de Vlaamse Regering en aan de raad van bestuur die de jaarrekening heeft opgesteld. De Vlaamse Regering of de raad van bestuur die de jaarrekening heeft opgesteld, bezorgt voor 21 juni een antwoord op die opmerkingen aan het Rekenhof en, in voorkomend geval, aan de Vlaamse Regering. Het Rekenhof bezorgt zijn opmerkingen, samen met het antwoord van de Vlaamse Regering of van de raad van bestuur, voor 30 juni aan het Vlaams Parlement.

Hoofdstuk 4. Bepalingen over het financiële toezicht

Art. 47. §1. De Vlaamse rechtspersonen zijn belast met de interne controle van hun bedrijfsprocessen en activiteiten.

De interne controle is in het bijzonder gericht op:

- 1° het bereiken van de opgelegde doelstellingen en het effectieve en efficiënte beheer van risico's;
- 2° de naleving van regelgeving en procedures;
- 3° de betrouwbaarheid van de financiële en beheersrapportering;
- 4° de effectieve en efficiënte werking van de diensten en het efficiënt inzetten van de middelen;
- 5° de bescherming van haar activa en de voorkoming van fraude.

§2. De financiële afhandeling van dossiers is onderworpen aan de interne controle, vermeld in paragraaf 1. Bij de uitvoering van de processen voor de financiële afhandeling van dossiers wordt ten minste een functiescheiding ingesteld tussen:

- 1° de inhoudelijke afhandeling van het dossier;
- 2° de thesauriële afhandeling. Die omvat uitsluitend het in opdracht uitvoeren van inningen en betalingen;
- 3° de boekhoudkundige verwerking.

Art. 48. De Vlaamse Regering organiseert een begrotings- en beheerstoezicht van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur en ze doet daarvoor een beroep op de Inspectie van Financiën die haar ter beschikking wordt gesteld en die onder haar gezag staat.

Art. 49. Als een regeringsafgevaardigde, een regeringscommissaris, een gemachtigde van Financiën of een persoon met een soortgelijke functie wordt aangesteld door de Vlaamse Regering op voordracht van de Vlaamse minister bevoegd voor de financiën en de begrotingen, gelden de volgende bepalingen:

- 1° de aangestelde personen rapporteren regelmatig aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen;
- 2° de Vlaamse Regering kan de regels bepalen op het vlak van de rapporteringsverplichting, de deontologie en onverenigbaarheden en de vergoeding van de aangestelde personen.

Art. 50. §1. De jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen met een raad van bestuur moeten gecertificeerd worden door een bedrijfsrevisor, ingeschreven in het openbaar register van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Die overheidsopdracht wordt gecoördineerd door de diensten van het Vlaams ministerie, bevoegd voor het financiële en budgettaire beleid, die belast zijn met de opmaak en consolidatie van de algemene rekeningen. Het verslag van de bedrijfsrevisor wordt samen met de gecertificeerde jaarrekening van de Vlaamse rechtspersoon uiterlijk op 21 april volgend op het boekjaar waarop het betrekking heeft aan de Vlaamse Regering en het Rekenhof bezorgd.

§2. Als de jaarrekening van de Vlaamse rechtspersoon gecertificeerd moet worden in het kader van de wetgeving op de handelsvennootschappen door een commissaris-revisor of als een beëdigde bedrijfsrevisor aangesteld werd door een organiek decreet of een oprichtingsdecreet, of als de rechtspersoon wordt ondergebracht onder de sectorale code 13.12, rubriek ‘deelstaatoverheid’ van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 betreffende het Europees systeem van de nationale en regionale rekeningen in de gemeenschap, vervult de aangestelde revisor ook de certificeringsopdracht als vermeld in paragraaf 1 en bezorgt hij zijn verslag over de jaarrekening ook aan de Vlaamse Regering en aan de diensten van het Vlaams ministerie, bevoegd voor het financiële en budgettaire beleid, die belast zijn met de opmaak en consolidatie van de algemene rekeningen.

§3. De voorwaarden waaronder de bedrijfsrevisorale controle en de certificering uitgevoerd moeten worden, worden door de Vlaamse Regering bepaald met behoud van de toepassing van de bepalingen die door of krachtens de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een instituut der bedrijfseconomisten worden opgelegd.

§4. De Vlaamse Regering kan beslissen om bij sommige rechtspersonen zonder raad van bestuur een bedrijfsrevisor aan te stellen. In dit geval zijn de bepalingen van §1 overeenkomstig van toepassing.

Titel 4. Bepalingen over de consolidatie

Art. 51. Uiterlijk op 15 april volgend op het boekjaar waarop de gegevens betrekking hebben wordt een geconsolideerde rekening opgesteld overeenkomstig verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 betreffende het Europees systeem van de nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap voor alle Vlaamse rechtspersonen die ondergebracht worden onder de sectorale code 13.12, rubriek ‘deelstaatoverheid’ van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen.

Een afschrift van de geconsolideerde rekening wordt aan het Rekenhof bezorgd.

Art. 52. Het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de ministeries en van de uitvoering van de begrotingen van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur wordt uiterlijk op 15 september volgend op het boekjaar waarop de gegevens betrekking hebben, door de Vlaamse Regering ingediend bij het Vlaams Parlement.

De ESR-geconsolideerde rekening vermeld in artikel 51 wordt ter kennisgeving aan het Vlaams Parlement als bijlage bij het ontwerp van decreet gevoegd.

Gelijktijdig met de indiening bij het Vlaams Parlement bezorgt de Vlaamse Regering een afschrift van het ontwerp van decreet aan het Rekenhof. In voorkomend geval deelt het Rekenhof zijn opmerkingen over het ontwerp van decreet mee aan het Vlaams Parlement.

Titel 5. Bepalingen over de toekenning van subsidies, prijzen en giften, en over de controle op de aanwending ervan

Hoofdstuk 1. Bepalingen over de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan

Art. 53. Voor de toepassing van dit hoofdstuk dient onder subsidie te worden verstaan: elke vorm van financiële ondersteuning die wordt verstrekt door een instantie die tot de overheid behoort, voor een door derden georganiseerde activiteit die het algemeen belang dient, ongeacht de benaming die aan die ondersteuning wordt gegeven, en ongeacht de benaming of de aard van de akte waarmee ze wordt toegekend, met uitsluiting evenwel van de dotaties die door de Vlaamse Gemeenschap worden verstrekt aan het Vlaams Parlement of aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, en van de toelagen die worden toegekend aan de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, §1, 2°.

De financiële ondersteuning kan bestaan uit de toekenning van gelden of uit het verlenen van voordelen in natura in de vorm van de uitvoering van werkzaamheden, het overdragen van goederen of het verstrekken van diensten waarvan de financiële lasten gedragen worden door de Vlaamse overheid.

Art. 54. De toekenning van een subsidie is gebaseerd op een wederzijdse verbintenis waarbij de begunstigde van de subsidie aanvaardt de beoogde activiteit van algemeen belang uit te voeren en de subsidieverstrekker aanvaardt daarvoor een financiële ondersteuning te leveren.

Een subsidie kan alleen worden toegekend door of krachtens een decreet.

Art. 55. §1. Een subsidie kan toegekend worden aan:

1° een natuurlijk persoon die optreedt in eigen naam, of aan zijn lasthebber;

2° een vereniging of instantie zonder rechtspersoonlijkheid.

Elke natuurlijke of rechtspersoon die ten opzichte van de subsidiërende instantie optreedt als vertegenwoordiger van die vereniging of instantie kan hoofdelijk en onverdeeld aansprakelijk worden gesteld bij alle betwistingen of terugvorderingen met betrekking tot de toegekende subsidie;

3° een rechtspersoon.

Begunstigden kunnen voor de realisatie van een activiteit een samenwerkingsverband vormen dat als dusdanig evenwel niet in de plaats treedt van de begunstigten die erin coöpereren.

§2. De subsidies kunnen worden toegekend op een van de volgende wijzen:

- 1° als een rechtstreekse subsidiëring aan een primaire begunstigde;
- 2° als een getrapte of onrechtstreekse subsidiëring aan een secundaire begunstigde door bemiddeling van een rechtspersoon die optreedt als subsidiërende tussenpersoon door subsidies die hij zelf rechtstreeks of onrechtstreeks ontvangt door te geven aan een andere begunstigde.

Art. 56. Een subsidie kan toegekend worden in een van de volgende vormen:

- 1° als een algemene werkingssubsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten voortvloeiend uit een structurele activiteit die een continu en permanent karakter vertoont.

Een algemene werkingssubsidie kan betrekking hebben op een van de volgende activiteiten:

- a) de volledige activiteit van de begunstigde;
- b) een afgescheiden deelactiviteit;
- 2° als een investeringsubsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van de investeringen ten behoeve van een structurele activiteit die een continu en permanent karakter vertoont;
- 3° als een projectsubsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van de specifieke kosten voortvloeiend uit een activiteit die zowel qua opzet of doelstelling als in tijd kan worden afgebakend.

Afhankelijk van de opzet of de doelstelling van een project kan de subsidie betrekking hebben op een van de volgende kosten:

- a) specifieke personeels- en werkingskosten;
- b) een specifieke investering.

Art. 57. De Vlaamse Regering stelt de regels vast voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden. Ze kan de voorwaarden bepalen voor het elektronisch aanvragen en het elektronisch indienen van verantwoordingsstukken en stelt ook de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies vast.

Hoofdstuk 2. Bepalingen over prijzen

Art. 58. Onder een prijs vanwege de Vlaamse overheid moet worden verstaan: elke vorm van financiële tegemoetkoming door de Vlaamse overheid ten gunste van derden als waardering of beloning voor door hen geleverde prestaties.

De prijs kan bestaan uit de toekenning van gelden of uit het verlenen van een voordeel in natura waarvan de financiële last gedragen wordt door de Vlaamse overheid.

De toekenning van een prijs is gebaseerd op een eenzijdige handeling vanwege de Vlaamse overheid, zonder dat de begunstigde ertoe gehouden is de prijs te aanvaarden.

Art. 59. Een prijs kan alleen uitgereikt worden op basis van een organieke regeling ingevolge een federale wet of een decreet waarbij de prijs wordt ingesteld, en de eventuele uitvoeringsbesluiten ervan.

Aan de toekenning van een prijs is geen enkele verantwoording vanwege de begunstigde verbonden.

Art. 60. Terugvordering van een toegekende prijs is alleen mogelijk als is aangetoond dat de begunstigde ervan bedrieglijke informatie heeft verstrekt over de prestaties waarvoor de prijs werd toegekend, of als de omstandigheden waaronder de prestaties werden geleverd strijdig waren met de op dat ogenblik geldende wettelijke bepalingen.

Hoofdstuk 3. Bepalingen over giften

Art. 61. Onder een gift vanwege de Vlaamse overheid moet worden verstaan: elke vorm van overdracht van middelen door de Vlaamse overheid ten gunste van derden, los van enige specifieke waardering van prestaties, en los van enige door de begunstigde georganiseerde activiteit van algemeen nut.

De gift kan betrekking hebben op de overdracht van gelden of op de overdracht van roerende of onroerende goederen door de Vlaamse overheid.

Art. 62. Een gift kan alleen toegekend worden bij een decreet.

Aan de toekenning van een gift mag geen enkele verantwoording vanwege de begunstigde verbonden worden.

Titel 6. Bepalingen over de controle door het Rekenhof

Art. 63. §1. Het Rekenhof is bevoegd ten aanzien van de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer, de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, §1, 2°, §2, en de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen.

§2. Het Rekenhof kan de rekeningen van voormelde entiteiten in zijn Boek van Opmerkingen publiceren.

Art. 64. Het Rekenhof oefent op budgettaire en boekhoudkundig vlak een informatieopdracht uit voor het Vlaams Parlement.

Het Vlaams Parlement kan het Rekenhof gelasten de wettigheid en de regelmatigheid van sommige uitgaven te onderzoeken, alsook financiële audits en onderzoeken van beheer uit te voeren, in de departementen, agentschappen en openbare instellingen die aan de controle van het Hof zijn onderworpen.

Art. 65. Het Rekenhof heeft toegang tot de boekhoudkundige verrichtingen en budgettaire aanrekeningen. Het brengt elke overtreding van de begrotingsdecreten zonder verwijl ter kennis van het Vlaams Parlement.

Art. 66. Het Rekenhof kan zich te allen tijde alle documenten en inlichtingen, van welke aard ook, doen verstrekken die betrekking hebben op het beheer en het budgettaire en comptabele proces van de departementen, agentschappen en openbare instellingen die aan zijn controle zijn onderworpen, of die het nodig acht om zijn opdrachten te kunnen vervullen.

Het Rekenhof kan in de voormelde entiteiten een controle ter plaatse organiseren.

Het Rekenhof stelt zich rechtstreeks in verbinding met de bevoegde minister.

De bevoegde overheid is verplicht binnen een termijn van ten hoogste één maand te antwoorden op de opmerkingen van het Rekenhof. Die termijn kan verlengd worden door het Rekenhof.

Art. 67. De Vlaamse Regering regelt de samenwerking tussen de centrale en decentrale auditdiensten en de door haar of door een entiteit als vermeld in artikel 63, aangestelde personen of organisaties die belast zijn met toezicht, controle of audit, en de uitwisseling van controleresultaten, onderling en met het Rekenhof.

Titel 7. Bepalingen over de verjaring

Art. 68. De bepalingen van de artikelen 15 en 16 van de Algemenebepalingenwet zijn ook van toepassing op de Vlaamse rechtspersonen.

Titel 8. Slotbepalingen

Art. 69. De wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut wordt opgeheven.

Art. 70. Artikelen 5 en 6 van het decreet van 8 juli 1996 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1996 worden opgeheven.

Art. 71. §1. Artikel 14 van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden wordt opgeheven.

§2. Artikel 9 van het decreet van 31 januari 2003 betreffende de oprichting van het Eigen vermogen “Flanders Hydraulics” wordt opgeheven.

§3. Artikel 10 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid wordt opgeheven.

§4. Artikel 32 van het decreet van 23 december 2005 tot begeleiding van de begroting 2006 wordt opgeheven.

§5. Artikel 38 van het decreet van 19 mei 2006 houdende bepalingen inzake leefmilieu en energie wordt opgeheven.

§6. Artikel 46 van het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007 wordt opgeheven.

Art. 72. Het decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof wordt opgeheven.

Art. 73. In artikel 24 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende de radio-omroep en televisie worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 74. Artikel 68 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge en Kortrijk-Wevelgem wordt opgeheven.

Art. 75. In artikel 21 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 76. In artikel 49 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Ondernemingsvorming – Syntra Vlaanderen worden de woorden “decreet van 7 mei 2004

houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 77. In artikel 19 van het decreet van 7 mei 2004 houdende oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 78. In artikel 23, §2, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding” worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 79. In artikel 17 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 80. In artikel 28 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 81. In artikel 48 van het decreet van 2 april 2004 betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 82. In artikel 32, §2, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 83. In artikel 64 van het decreet van 4 mei 1994 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende

regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 84. In artikel 46ter van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 85. In artikel 18septies van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij worden de woorden “decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof” vervangen door de woorden “decreet van [...] houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof”.

Art. 86. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2012, met uitzondering van artikel 23 dat in werking treedt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum die niet eerder is dan 1 januari 2012.

BIJLAGE 1:

PowerPointpresentatie van de heer Philippe Muyters,
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport
bij de toelichting van het ontwerp van Rekendecreet op 11 januari 2011

Inleidende toelichting bij het
ONTWERP
REKENDECREET

Commissie Financiën en begroting
11 januari 2011

Doelstellingen

- modern financieel management
- focust uitsluitend op financiële cyclus
- toepassing Algemenebepalingenwet (vervangt rijkscomptabiliteit vanaf 1/1/2012)
- vervangt comptabiliteitsdecreet

Waarom nieuw decreet ?

- decretaal verplichte koppeling aan beleids- en beheerscyclus is nog niet haalbaar
- volledige gelijkschakeling ministeries en Vlaamse rechtspersonen is niet wenselijk
- ook regelgeving voor de Vlaamse rechtspersonen buiten het kaderdecreet BBB

toepassingsgebied

- ministeries, IVA zonder RP, DAB's
- volgende Vlaamse rechtspersonen :
 - IVA met RP en VOI type A
 - EVA naar publiek recht en VOI type B
 - VOI sui generis
 - eigen vermogens, strategische adviesraden
- beperkte uitbreiding voor alle andere Vlaamse rechtspersonen die binnen de consolidatiekring vallen

meerjarenraming

- begrotingsdoelstellingen
regeringverklaring
- doelstellingen van beleidsnota's
- budgettair kader voor zes jaar
- onderscheid constant en nieuw beleid
- verbintenissen met lange termijn (oa PPS)
- rollende meerjarenbegroting

begroting

- groeien naar prestatiebegroting op termijn
 - Onderzoek Steunpunt Fiscaliteit en Begroting
 - werkgroep binnen SOFI
- steeds gesplitste kredieten
- ruime herverdelingsmogelijkheden
 - vastleggingskredieten : binnen programma
 - vereffeningskredieten : binnen beleidsdomein

boekhouding

- dubbele boekhouding :
opgelegd door Algemenebepalingenwet
 - technisch toegepast door ministeries sinds 2001
 - door Vlaamse rechtspersonen sinds 1998basis voor begrotingsrapportering
- analytische boekhouding :
biedt op termijn mogelijkheden voor een prestatiebegroting

Rapportering

- verplichting jaarrekening op te stellen :
 - nieuw voor de ministeries
 - gekend bij Vlaamse Rechtspersonen
- Aansluiting tussen jaarrekening en begrotingsrapportering in toelichting
- ESR-consolidatie voor rechtspersonen die tot de consolidatiekring behoren

Controle door Rekenhof

- bevoegdheid : alle ministeries + alle in art 4 § 1, 2° opgesomde rechtspersonen
 - + alle andere Vlaamse rechtspersonen die tot consolidatiekring behoren (jaarlijks vastgelegd in begrotingsdecreet)
 - + uitbreiding tot EVA's naar privaat recht
- invoering van concept Single audit

besluit

geleidelijke en gerichte vernieuwing :

- begrotingsstructuur
- transparantie
- aansturing op doelstellingen
- single audit met responsabilisering
 - pragmatisch realisme
 - organisatiebreed toegepast

BIJLAGE 2:

PowerPointpresentatie van de SERV op de gedachtewisseling
over het ontwerp van Rekendecreet op 25 januari 2011

SERV-advies ontwerp van rekendecreet

Toelichting Commissie Algemeen beleid,
Financiën en Begroting

25 januari 2011

Inleiding (1)

Belang van het rekendecreet

- ▀ Beheersbaarheid
- ▀ Betere weergave economische realiteit
- ▀ Transparantie

SERV-adviezen

- ▀ Advies van 15 december 2010 over rekendecreet / evaluatierapport
- ▀ Invalshoek
 - Transparantie
 - Beheersbaarheid

Inleiding (2)

■ Rekendecreet bevat positieve elementen

- Rollend meerjarenprogramma dat legislatuur overschrijdend is
- Onderscheid tussen constant beleid en nieuw beleid
- Aanzet om te komen tot prestatiebegroting
- Niet gewacht tot 2012

■ Aantal verbeterpunten

- Geconsolideerde benadering (bepalingen over de rechtspersonen)
- Meerjarenraming
- Integratie van beheers- en beleidscyclus
- Overige

Overzicht

- 1. Geconsolideerde benadering**
- 2. Meerjarenraming**
- 3. Integratie beheers- en beleidscyclus**
- 4. Overige**

Geconsolideerde benadering

■ Voor rechtspersonen andere regels

- Autonomie rechtvaardigt andere regels
- Evenredigheidsprincipe
- Onvoldoende garanties voor transparantie bij rechtspersonen

■ Voorstel tot bijkomende verplichtingen

- Verbintenissen opnemen in begroting en rapportering
- Toelichting bij ontvangsten en uitgaven (Memorie van Toelichting)
- Begroting op kasbasis
- Inventaris van activa en passiva
- Meerjarenraming (MJR)
- Onderscheid apparaats- en beleidskredieten

Overzicht

1. Geconsolideerde benadering

2. Meerjarenraming

3. Integratie beheers- en beleidscyclus

4. Overige

Meerjarenraming (MJR)

■ Positieve elementen

- Integratie van begrotingsdoelstellingen in MJR
- Rollend meerjarenprogramma van 6 jaar
- Legislatuur overschrijdend: impact op volgende legislatuur
- Onderscheid tussen constant beleid en nieuw beleid
- Informatie over verbintenissen die termijn van 6 jaar overschrijden

■ Verbeterpunten

- Minder duidelijk voor rechtspersonen (verbintenissen? Nieuw beleid?)
- MJR meer aanwenden om transparantie te verhogen
 - Vergelijken met vorige MJR
 - Vergelijken van MJR met begrotingen

Overzicht

1. Geconsolideerde benadering
2. Meerjarenraming
- 3. Integratie beheers- en beleidscyclus**
4. Overige

Integratie beheers- en beleidscyclus

- Belangrijke doelstelling van rekendecreet
- Intenties onvoldoende omgezet in rekendecreet
 - Geen sprake van beleidseffectenrapportage
 - Timing voor activa en passiva onbepaald
 - Geen structurele link tussen beleidsbrieven en begroting
 - Geen rapportage voorzien over niet-financiële gegevens
 - Geen melding van beheers- en managementovereenkomsten
 - Memorie van toelichting gaat verder dan decreet
- Verdere stappen noodzakelijk

Overzicht

1. Geconsolideerde benadering
2. Meerjarenraming
3. Integratie beheers- en beleidscyclus
- 4. Overige**

Overige bemerkingen

- Subsidies: rechtszekerheid voor gebruikers
- Hervindingen: transparantie als aandachtspunt
- Structuur van begroting
 - Organisatievorm en programma's zijn basis
 - Meer gedetailleerde informatie belangrijk
 - ESR-codes (verschil begroting vs rapportering)
 - Horizontale programma's herwaarderen
 - Memorie van toelichting gedetailleerde info

Conclusies

- Positieve elementen, maar nog werk aan de winkel
 - Ontwerpdecreet aanpassen versus uitvoeringsbesluiten
 - Duidelijk stappenplan nodig
 - Blijvend aandachtspunt voor SERV-werking rond begroting
- Belangrijkste verbeterpunten
 - Geconsolideerde benadering
 - Meerjarenraming
 - Integratie beheers- en beleidscyclus
- SERV-invalshoek is transparantie en beheerbaarheid
 - Interne organisatie van Vlaamse overheid spreken we ons niet uit
 - Indien dit leidt tot grotere transparantie en beheersbaarheid kunnen we ze onderschrijven

BIJLAGE 3:

PowerPointpresentatie van het Rekenhof op de gedachtewisseling
over het ontwerp van Rekendecreet op 25 januari 2011

ONTWERP REKENDECREET

ADVIES REKENHOF

Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën en Begroting
25 januari 2011

Algemene beoordeling (1)

- **Belangrijk decreet (budgetrecht VP):**
Regelt toekomstige verhouding Vlaamse Regering / Vlaams Parlement m.b.t.:
 - Begrotingsmachtiging
 - Verantwoording begrotingsuitvoering
 - Bevoegdheid Rekenhof
- **In beperkte mate rekening gehouden met het advies van het Rekenhof**

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Algemene beoordeling (2)

- Vervangt comptabiliteitsdecreet 2004 volgens Vlaamse Regering omdat:
 - 1) Niet alle instellingen zijn omgevormd conform kaderdecreet bestuurlijk beleid
 - 2) Vlaamse overheid is (nog) niet klaar voor beleidseffectenrapportering en prestatiebegroting
- Reactie Rekenhof:
 - 1) Omvorming is verantwoordelijkheid VR
 - 2) Decretale stimulans

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Algemene beoordeling (3)

- Positieve elementen:
 - Bedrijfseconomische boekhouding met analytische component
 - => permanente begrotingsopvolging
 - Meer aandacht voor meerjarenraming en ESR-geconsolideerde rekening
 - Veralgemeende invoering van gesplitste kredieten
 - Single audit concept
 - => toename efficiëntie controlecascade
 - => vermindering controlelast

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Algemene beoordeling (4)

- Gemiste kansen:
 - Geen vereenvoudiging Vlaams overheidslandschap (heterogeniteit van de instellingen wordt bevestigd + herinvoering dab's) ⇔ kaderdecreet BB
 - Geen decretale verankering afstemming cycli (financiële, beleids- en contractcyclus) ⇔ prestatiebegroting

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Algemene beoordeling (5)

- Bevoegdheid Rekenhof in ontwerp rekendecreet
 - Limitatieve opsomming rechtsvormen
 - + alle instellingen binnen ESR-consolidatiekring overheid (S 13)
- Sommige openbare instellingen vallen erbuiten (zijnde de openbare instellingen die vallen buiten consolidatiekring overheid (S 13) en buiten de limitatieve opsomming van rechtsvormen)
 - Bv. NV Tunnel Liefkenshoek (S11001) – project Oosterweelverbinding

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Algemene beoordeling (5)

- Limitatieve opsomming bevordert ontwijking Rekenhofcontrole
- Rekenhof controle = toezicht ex post, dus geen criterium voor ESR-consolidatie
- Diverse openbare instellingen buiten de consolidatiekring overheid (S 13) vallen onder controlebevoegdheid Rekenhof, ook met dit ontwerp rekendecreet: bv. DAB Luchthaven Antwerpen en VMW

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Algemene beoordeling (6)

- Bevoegdheid Rekenhof (vervolg):
 - Geen advies meerjarenraming voorzien
(meerjarenraming = afzonderlijk document op afzonderlijk moment)
 - Wel positief: introductie single audit
- Voorstellen amendering sommige artikelen
 - Versterken parlementaire controle
 - Verhogen budgettaire transparantie

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Toelichting wijzigingsvoorstellen (1)

A) Bespreekbaar voor de minister van begroting (cfr. nota minister van 20/01/11)

- Art. 6, § 2 : de aan het Vlaams Parlement voor te leggen meerjarenraming moet behalve op de ministeries en de dab's ook betrekking hebben op de Vlaamse rechtspersonen die tot de ESR-consolidatiekring behoren.
- Art. 6, § 3 : de meerjarenraming moet beschikbaar zijn bij de bespreking en stemming in de commissie F & B over de jaarbegroting.
- Art. 7: mededeling maatregelen die de Vlaamse Regering neemt om de begrotingsdoelstellingen te bereiken aan het Vlaams Parlement en het Rekenhof

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Toelichting wijzigingsvoorstellen (2)

- Art. 11, § 4 : de relatie tussen de dab-begrotingen en de organisatie- en begrotingsstructuur (beleidsdomeinen, organisatievormen, begrotingsprogramma's) moet voldoende transparant zijn.
- Art. 14, 1° lid : de informatie in de memorie van toelichting mag niet beperkt blijven tot de ministeries en de dab's maar moet ook betrekking hebben op de Vlaamse rechtspersonen.
- Art. 14, 2° lid : in de algemene toelichting mag een toelichting bij de normnaleving en een overzicht van de saldi van begrotingsfondsen en dab's niet ontbreken.

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Toelichting wijzigingsvoorstellen (3)

- Art. 14, 3° lid (nieuw) : de programmatoelichtingen moeten de relatie leggen tussen kredieten en doelstellingen (beleidsnota's en beheersovereenkomsten).
- Art. 16 : de meerjarenraming moet voor advies aan het Rekenhof worden voorgelegd.
- Art. 19, § 1 : uitgaven op door de Vlaamse Regering gemachtigde bijkomende dringende kredieten moeten in de boekhouding apart kunnen worden opgevolgd.

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Toelichting wijzigingsvoorstellen (4)

B) Wijzigingen die de minister niet opportuun acht

- Art. 15 : de voorlegging van de begrotingsdocumenten moet worden vervroegd (cfr. aanbevelingen OESO – protocol VP/VR).
- Art. 30, § 2 en art. 44, § 2 : De EU-voorschriften vereisen een kwartaalrapportering.
- Art. 50, § 1 en § 4 : het Rekenhof moet tijdig over het rapport van de bedrijfsrevisor beschikken om het principe van single audit te kunnen realiseren
- Art. 63: om ontwijking van Rekenhofcontrole te voorkomen mag zijn bevoegdheid niet beperkt worden door een limitatieve omschrijving
 - Cfr. artikel 3,§3 van het comptabiliteitsdecreet

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Controle Rekenhof en Rekendecreet

Artikel 3, §3 comptabiliteitsdecreet 2004

Het Rekenhof is ook bevoegd voor andere openbare instellingen die cumulatief voldoen aan de onderstaande drie substantiële criteria

- 1. voorzien in taken van algemeen belang**
- 2. bezit rechtspersoonlijkheid**
- 3. ofwel overheidsfinanciering**
ofwel toezicht op beheer
ofwel meerderheid leiding in handen overheid

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Controle Rekenhof en Rekendecreet

- Definitie art. 3 §3 comptabiliteitsdecreet 2004 = explicitering courante controlepraktijk van het Rekenhof
- Geen uitbreiding bestaande controlepraktijk
- Sluitende definitie 'openbare instelling' bestaat niet
- Met gezond verstand interpreteren
- Algemene bepalingenwet 2003: Rekenhof bevoegd voor openbare instellingen (geen beperkende omschrijving)

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

ESR 95 en parlementaire controle

Marktproducenten

- S.11: niet financiële vennootschappen
 - **S.11001 : in handen van overheid** (bv. Jobpunt Vlaanderen, LRM, psychiatrisch zorgcentrum Geel en Rekem, VMW, UZG, Luchthavens Oostende en Antwerpen, NV Tunnel Liefkenshoek,...)
 - S.11002 : niet in handen van overheid
- S. 12: financiële vennootschappen
 - **S.12..1: in handen van overheid** (bv. VMSW)
 - S.12 ..2: niet in handen van overheid

Niet-Marktproducenten

- **S.13: overheid** (bv. departementen, meeste agentschappen zoals Kind en gezin, OVAM,...)
- S.14: huishoudens (gezinnen)
- S.15: instellingen zonder winstoogmerk (huishoudens)

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

ESR 95 en parlementaire controle

- Overheidsinstellingen vallen buiten S 13 overheid indien
 - ze marktproducent zijn : 50% regel (toelagen overheid minder dan 50% van de totale ontvangsten)
- EN**
 - een eigen beslissingsbevoegdheid hebben (overheid mag geen overheersende invloed hebben bij de besluitvorming)
- Ex post controle of parlementair toezicht raken niet aan de beslissingsbevoegdheid
- Al dan niet Rekenhofcontrole is geen criterium voor ESR-classificatie

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

ESR 95 en parlementaire controle

- Berekening vorderingensaldo overheid houdt alleen rekening met de overheidsinstellingen uit sector S.13 en niet met de overheidsinstellingen uit S.11 en S.12
- ESR 95 definieert de sector 'overheidsinstelling' (S.11,S.12 of S.13) op economische criteria en niet op basis van organisatorische of juridische criteria (= ruimer dan de definitie artikel 3,§3 van decreet 2004) bv. NV Technopolis, NV Flanders expo,...
- Parlementaire controle kan in principe mogelijk zijn op alle overheidsinstellingen uit S.11, S.12 en S.13
- Parlementaire controle is geen criterium voor de ESR-classificatie

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

Argumentatie minister inzake NV TLH

Argument minister (cfr. nota 20/01/11)	Reactie Rekenhof
Beter beperkende omschrijving Limitatieve opsomming rechtspersonen	Beperkte omschrijving = risicovol Aanpassing lijst rechtspersonen vergt telkenmale decretale aanpassingen
NV tunnel Liefkenshoektunnel valt buiten consolidatiekring overheid	Voor de meeste andere openbare instellingen die vallen buiten consolidatiekring overheid wordt controlebevoegdheid Rekenhof gegarandeerd door het ontwerp rekendecreet
Beter regelen in een ander decreet	Voorkeur regeling bevoegdheid Rekenhof in één decreet Regeling investeringsmaatschappijen niet ideaal
Algemene bepalingenwet beperkt "openbare instelling" tot consolidatiekring overheid	Dit staat nergens te lezen in algemene bepalingenwet Belang transparantie alle overheidsuitgaven ongeacht de structuur waar de middelen naar toe vloeien

Ontwerp Rekendecreet – Advies Rekenhof
Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting – 25 januari 2011

BIJLAGE 4:

PowerPointpresentatie van de CEO op de gedachtewisseling
over het ontwerp van Rekendecreet op 25 januari 2011

Ontwerp van Rekendecreet en prestatie management in de overheid

Prof. Dr Geert Bouckaert
Voorzitter Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid

25 januari 2011, Commissie Algemeen Beleid,
Financiën en Begroting, Vlaamse Parlement

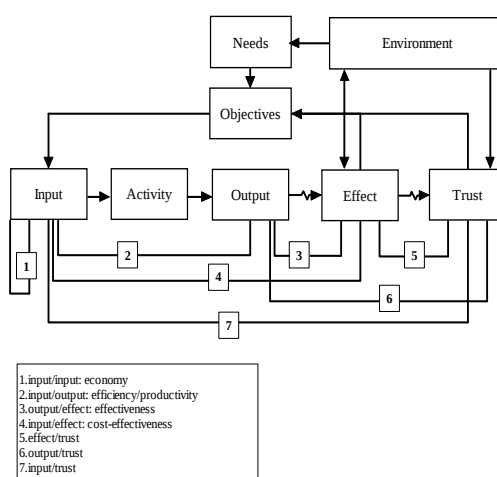
Inhoud

- 1. Logica van cycli in de overheid
- 2. Enkele buitenlandse voorbeelden
- 3. Rekendecreet vs comptabiliteitsdecreet
- 4. Punten voor reactie van de commissie
EEO

Logica van de cycli in de overheid

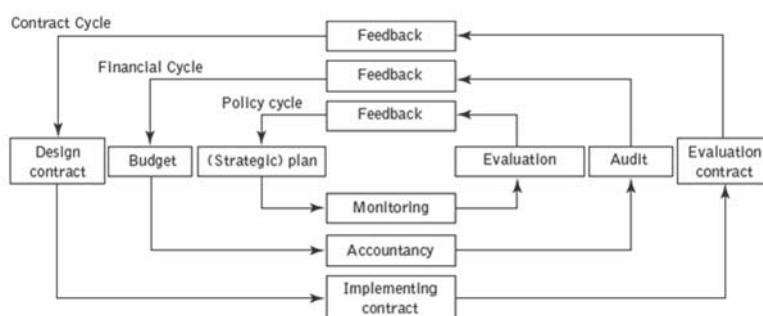
Drie centrale vragen

- 1. Wat doen we volgend jaar (volgende jaren)?
- 2. Wat is er aan het gebeuren?
- 3. Wat is er gebeurd en hoe hebben we gepresteerd?

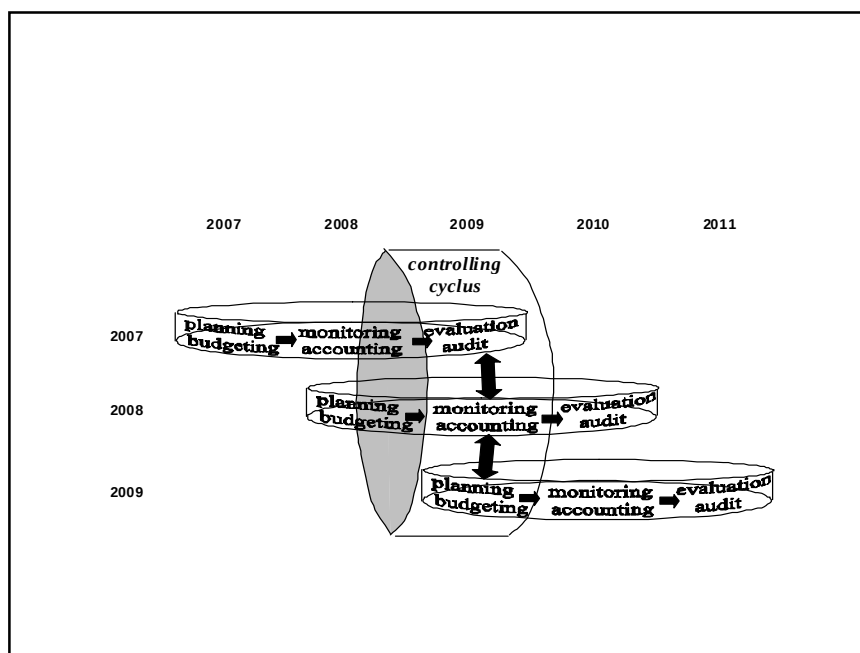
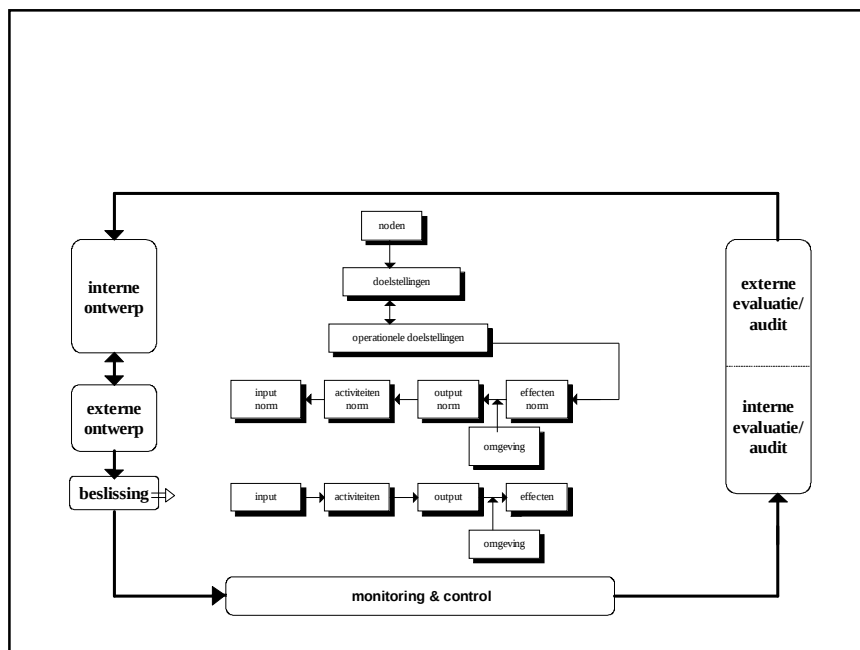

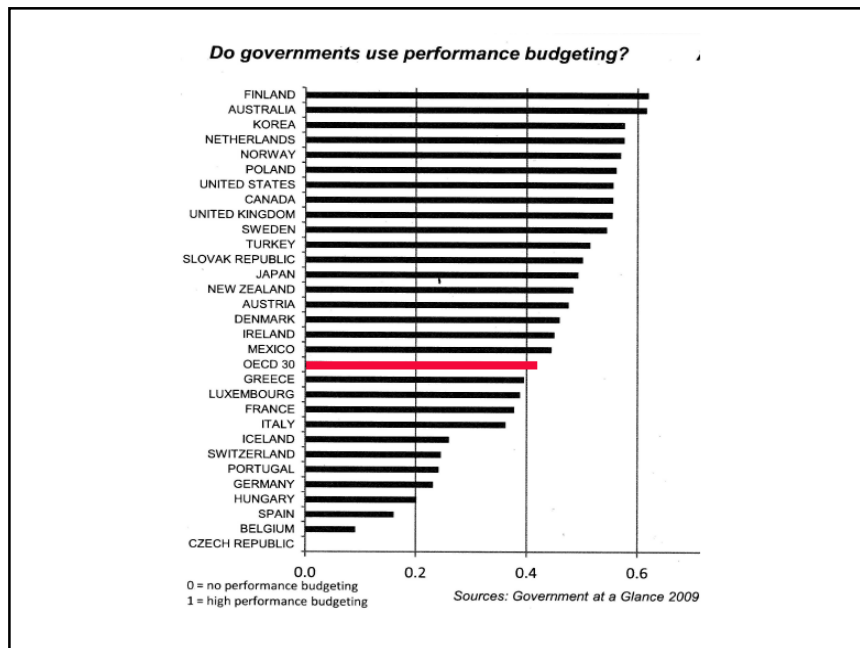
- 1. Beleids- en beheerscyclus
- 2. Financiële cyclus
- 3. Contractcyclus

Drie cycli

(Van Dooren, Bouckaert, Halligan (2010), Performance management in the public sector, Routledge, London, p. 85)

Enkele toepassingen uit West-Australië:

Child protection; Culture and the Arts; Environment and Conservation

Kenmerken:

- Expliciete relatie tussen regeringsprioriteiten, gewenste effecten, te leveren prestaties, benodigde middelen;
- Meerjarigheid van tabellen (min 2; plus 3);
- Geconsolideerd per beleidsdomein;
- Effectiviteits- en efficiëntie-indicatoren; FTE;
- Basis voor interne en externe audit en evaluatie;
- Expliciete relatie met beheersovereenkomsten.

RESOURCE AGREEMENT

The following performance information (financial and non-financial) is the subject of a Resource Agreement signed by the Minister, Accountable Authority and Treasurer under Part 3, Division 5 of the *Financial Management Act 2006*.

OUTCOMES, SERVICES AND KEY PERFORMANCE INFORMATION**Relationship to Government Goals**

Broad government goals are supported at agency level by specific outcomes. Agencies deliver services to achieve these outcomes. The following table illustrates the relationship between the agency's services and desired outcomes, and the government goal it contributes to. The key effectiveness indicators measure the extent of impact of the delivery of services on the achievement of desired outcomes. The key efficiency indicators monitor the relationship between the service delivered and the resources used to produce the service.

Government Goal	Desired Outcomes	Services
Results-Based Service Delivery: Greater focus on achieving results in key service delivery areas for the benefit of all Western Australians.	Children and young people in the CEO's care receive a high quality of care and have much improved life chances.	1. Supporting Children and Young People in the CEO's Care
	Children and young people needing protection are safe from abuse and harm.	2. Protecting Children and Young People from Abuse and Harm
	Families and individuals overcome their risks or crises and keep themselves and family members safe.	3. Supporting Individuals/Families at Risk or In Crisis

Service Summary

Expense	2008-09 Actual \$'000	2009-10 Budget \$'000	2009-10 Estimated Actual \$'000	2010-11 Budget Estimate \$'000	2011-12 Forward Estimate \$'000	2012-13 Forward Estimate \$'000	2013-14 Forward Estimate \$'000
1. Supporting Children and Young People in the Chief Executive Officer's (CEO) Care	171,548	181,283	189,396	212,491	223,905	232,702	240,321
2. Protecting Children and Young People from Abuse and Harm	76,623	78,307	86,018	90,701	96,171	101,273	105,930
3. Supporting Individuals/Families at Risk or in Crisis	105,908	118,063	123,137	138,868	140,908	147,384	148,283
Total Cost of Services.....	354,079	377,653	398,551	442,060	460,984	481,359	494,534

Outcomes and Key Effectiveness Indicators ¹⁰⁰

	2008-09 Actual	2009-10 Budget	2009-10 Estimated Actual	2010-11 Budget Target	Note
Outcome: Children and young people in the CEO's care receive a high quality of care and have much improved life chances:					
The proportion of children known to have been abused by caregivers while in the CEO's care	0.08%	0%	0.1%	0%	
The average number of placements per child in the CEO's care per year	1.6	1.4	1.6	1.4	
The proportion of placements of Indigenous children made in accordance with the Aboriginal and Torres Strait Islanders (ATSI) Child Placement Principle	78%	85%	76%	85%	1
Outcome: Children and young people needing protection are safe from abuse and harm:					
Improved safety - resubstantiation rate within 12 months after a substantiation ⁽⁹⁾	92%	95%	93%	95%	
Improved safety - substantiation rate within 12 months after a decision not to substantiate ⁽⁹⁾	93%	95%	92%	95%	
Outcome: Families and individuals overcome their risks or crises and keep themselves and family members safe:					
Percentage of customers who report that they were supported to provide care and safety to their family members	94%	95%	93%	95%	
Percentage of customers who report confidence to manage as a result of receiving services	90%	95%	90%	95%	
Percentage of customers who report that their needs were met as a result of using services	97%	97%	97%	97%	

2: Protecting Children and Young People from Abuse and Harm

Services to assess concerns about the wellbeing of children and young people and respond appropriately, including child protection investigations, the provision of intensive support services and applications for court orders.

	2008-09 Actual	2009-10 Budget	2009-10 Estimated Actual	2010-11 Budget Target	Note
Total Cost of Service	\$'000 76,623	\$'000 78,307	\$'000 86,018	\$'000 90,701	1, 2
Less Income	248	187	84	84	
Net Cost of Service	76,375	78,120	85,934	90,617	
Employees (Full Time Equivalents) ⁽⁹⁾	645	657	680	699	
Efficiency Indicators					
The Proportion of Investigations with an Outcome Recorded within 30 Days...	38%	40%	42%	40%	
Average Cost per Child Involved in Child Protection Cases ⁽⁹⁾	\$7,681	\$6,275	\$7,304	\$7,309	1

Culture and the Arts

Government Goal	Desired Outcomes	Services
Enhancing the quality of life and wellbeing of all people throughout Western Australia by providing high quality, accessible services.	A creative, sustainable and accessible culture and arts sector.	1. Arts Industry Support 2. Screen Production Industry Support 3. Venue Management Services
	Western Australia's natural, cultural and documentary collections are preserved, accessible and sustainable.	4. Art Gallery Services 5. Library and Information Services 6. Museum Services 7. Government Recordkeeping and Archival Services

Outcomes and Key Effectiveness Indicators ^{(A) (B)}

	2005-06 Actual	2006-07 Budget	2006-07 Estimated	2007-08 Target	Reason for Significant Variation between 2006-07 Estimated and 2007-08 Target
Outcome: A creative, sustainable and accessible culture and arts sector.					
Proportion of funding applicants satisfied with the key elements of the 'creative' funding programs ^(A)	80%	82%	82%	82%	
Perceived value of culture and the arts (including the Screen Industry) to the Western Australian Community.....	79%	80%	80%	80%	
Proportion of triennially funded organisations within the culture and arts sector regarded as financially healthy ^(B)	24%	27%	27%	28%	
Outcome: Western Australia's natural, cultural and documentary collections are preserved, accessible and sustainable.					
Extent to which Western Australia's natural, cultural and documentary collections, that require preservation, are preserved.....	92%	96%	96%	97%	
The number of accesses to Western Australia's natural, cultural and documentary collections per capita ^(A)	1.898	2.085	1.682	1.748	
Percentage of clients satisfied with the services associated with accessing Western Australia's natural, cultural and documentary collections..	86%	86%	86%	86%	

Service 4: Art Gallery Services

Delivery of the State Art Collection and access to art gallery services and programs through visual arts advocacy, collection development, facilities and services. Services ensure that primary access to art, heritage and ideas locally, regionally and internationally are preserved and displayed for future generations.

	2005-06 Actual \$'000	2006-07 Budget \$'000	2006-07 Estimated Actual \$'000	2007-08 Budget Estimate \$'000	Reason for Significant Variation
Total Cost of Service ^(a)	10,786	12,308	11,845	12,292	
Less Income	6,252	3,590	3,590	3,618	
Net Cost of Service ^(a)	4,534	8,718	8,255	8,674	
Adjustments ^(b)	4,154	(348)	(87)	(393)	
Appropriation for delivery of Service ^(a)	8,688	8,370	8,168	8,281	

Key Efficiency Indicators

	2005-06 Actual	2006-07 Budget	2006-07 Estimated	2007-08 Target	Reason for Significant Variation between 2006-07 Estimated and 2007-08 Target
Average cost of Art Gallery services per Art Gallery access	\$27	\$37	\$36	\$30	
Full Time Equivalents (FTEs)	70	69	69	67	

OUTCOMES, SERVICES AND KEY PERFORMANCE INFORMATION**Relationship to Government Goals**

Broad government goals are supported at agency level by specific outcomes. Agencies deliver services to achieve these outcomes. The following table illustrates the relationship between the agency's services and desired outcomes, and the government goal they contribute to. The key effectiveness indicators measure the extent of impact of the delivery of services on the achievement of desired outcomes. The key efficiency indicators monitor the relationship between the service delivered and the resources used to produce the service.

Government Goal	Desired Outcomes	Services
Social and Environmental Responsibility: Ensuring that economic activity is managed in a socially and environmentally responsible manner for the long-term benefit of the State.	Conservation and sustainable utilisation of biodiversity.	1. Nature Conservation 2. Sustainable Forest Management
	Community enjoyment of park facilities and services, wildlife and the natural environment displayed in parks.	3. Parks and Visitor Services
	Emissions and discharges meet acceptable criteria.	4. Environmental Regulation
	Adoption of environmentally sustainable practices to protect, manage and restore the State's natural resources.	5. Environmental Sustainability 6. Coordinate the Response to Climate Change

Service Summary

Expense	2008-09 Actual \$'000	2009-10 Budget \$'000	2009-10 Estimated Actual \$'000	2010-11 Budget Estimate \$'000	2011-12 Forward Estimate \$'000	2012-13 Forward Estimate \$'000	2013-14 Forward Estimate \$'000
1. Nature Conservation.....	117,577	102,184	124,083	131,451	137,471	141,647	138,548
2. Sustainable Forest Management.....	53,627	44,149	48,571	48,286	49,419	50,106	50,812
3. Parks and Visitor Services.....	74,089	74,352	73,027	72,828	77,513	77,877	78,751
4. Environmental Regulation.....	37,725	40,745	38,979	38,111	34,520	35,774	34,981
5. Environmental Sustainability.....	14,693	23,431	18,055	17,143	17,403	17,521	17,694
6. Coordinate the Response to Climate Change.....	5,110	11,483	8,143	11,883	14,454	6,206	3,489
Total Cost of Services.....	302,821	296,344	310,858	319,702	330,780	329,131	324,275

Outcomes and Key Effectiveness Indicators ^(a)

	2008-09 Actual	2009-10 Budget	2009-10 Estimated Actual	2010-11 Budget Target	Note
Outcome: Conservation and sustainable utilisation of biodiversity:					
Total number of listed threatened taxa and ecological communities.....	701	703	703	711	
Number of threatened taxa and ecological communities with improved conservation status.....	1	0	4	3	1
Number of threatened taxa and ecological communities with declining conservation status.....	0	2	2	2	
Proportion of critically endangered and endangered taxa and ecological communities that have a recovery plan.....	59%	62.2%	66%	70%	2
Proportion of terrestrial sub-bioregions with greater than 15% reservation.....	20.4%	20.4%	20.4%	20.4%	
Proportion of marine bioregions with marine conservation reserves.....	42.1%	42.1%	42.1%	47.3%	3
Percentage of Forest Management Plan performance indicators where defined annual targets are met.....	78%	75%	77%	78%	

Services and Key Efficiency Indicators

1: Nature Conservation

The development and implementation of programs for the conservation of biodiversity including the variety of life forms: the different plants, animals and microorganisms, the genes they contain, and the ecosystems they form.

	2008-09 Actual	2009-10 Budget	2009-10 Estimated Actual	2010-11 Budget Target	Note
Total Cost of Service.....	\$'000 117,577	\$'000 102,184	\$'000 124,083	\$'000 131,451	
Less Income.....	31,230	26,534	45,223	44,712	
Net Cost of Service.....	86,347	75,630	78,860	86,739	
Employees (Full Time Equivalents).....	809	836	822	847	
Efficiency Indicators					
Average Cost per Hectare of Managing Wildlife Habitat.....	\$4.30	\$3.68	\$4.51	\$4.76	1

Problematieken:

- Samenhang van doelstellingen, effecten, outputs, middelen;
- Samenhang van plannen, begroting, beheersovereenkomst;
- Kwaliteit van de indicatoren (type en waarde)
- Sluiten en koppelen van de cycli (beleidscyclus, financiële cyclus, contractcyclus)

Vergelijking: Comptabiliteitsdecreet (links)
vs Ontwerp van Rekendecreet (rechts)

	Art 3: mogelijkheid tot oprichting van nieuwe DABs
Art 6: weggevallen: doelstellingen, indicatoren en kengetallen, beleidseffectenrapportage	
Art 8: weggevallen: strategische en operationale doelstellingen	

Comptabiliteitsdecreet vs
rekendecreet: Analyse

Art 11 §2: weggevallen aansturing, monitoring, voortgangscntrole van beleid voor departement	Art 11: apparaatskredieten, beleidskredieten, programmatafel
Art 12§5: weggevallen ramingsstaten per doelstelling met instrumenten	
Art 15: weggevallen: verantwoording adhv output, kengetallen	

Comptabiliteitsdecreet vs rekendecreet: Analyse

	Art 20: meer vrijheidsgraden voor herallocatie
	Art 24: elektronische verantwoording
Art 39 §2: IF: geen melding van advies in alle fasen van beleidscyclus, enz	

Comptabiliteitsdecreet vs rekendecreet: Analyse

	Art 35: visumvrijstellingen
	Art 47: Vlaamse rechtspersonen staan in voor interne controle
	Art 69: behoud van commissarissen ?

Comptabiliteitsdecreet vs Ontwerp van Rekendecreet: Beoordeling

1. Positief: verfijning mbt boekhoudkundige zaken, meer flexibiliteit voor herallocaties, ESR-proof, elektronische afhandelingen, visum
2. Bekommernis: voorzien van mogelijkheid van groei van het aantal DABs (huidige kunnen behouden blijven)
3. Negatief: wegvallen van de verwijzing naar de koppeling van financiële en niet-financiële informatie in de begroting en voor de rapportering; wegvallen van alle verwijzingen naar doelstellingen, indicatoren, prestaties en effecten

4. Suggesties voor het ontwerp of voor de uitvoeringsbesluiten:

- Verankeren van de vorm en de noodzakelijke informatie in beheersovereenkomsten en managementovereenkomsten in het rekendecreet
- Noodzaak van consolidatie op het niveau van een beleidsdomein
- Koppeling van financiële en niet-financiële informatie (indicatoren: outputs, effecten en doelstellingen) in de beheersovereenkomsten en managementovereenkomsten
- Koppeling van middelen aan prestaties, van prestaties aan effecten en doelstellingen
- Voorzien van een evaluatie van bereikte prestaties en effecten per overeenkomst en geconsolideerd per beleidsdomein

BIJLAGE 5:

Advies van de CEEO van 18 november 2010

Dhr Jan Peumans
Voorzitter
Vlaams Parlement
Leuvenseweg 27
1011 BRUSSEL

CEEEO
**Commissie voor Efficiënte en
Effectieve Overheid**
Boudewijnlaan 30 bus 37, 1000 Brussel
Tel. 02 553 60 97 - Fax 02 553 72 05
ceeo@bz.vlaanderen.be

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar / e-mail Günter De Schepper gunter.deschepper@bz.vlaanderen.be	telefoonnummer 02/553.60.97	GBIV/001/2011 datum 11/01/2011	1

Betreft: Advies nr.4 CEEEO Ontwerp Rekendecreet

Mijnheer de Voorzitter,

Vanuit haar opdracht heeft de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid een advies geformuleerd omtrent het Ontwerp van Rekendecreet, dat nu voorligt bij het parlement. De Commissie heeft de Vlaamse Regering en de bevoegde Minister Muyters hiervan in kennis gesteld.

De Commissie heeft de eer u dit advies toe te sturen en hoopt dat dit bijdraagt tot het grondig debat in de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, en in haar plenaire bijeenkomsten. We stellen daarom ook de voorzitter van de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, dhr Eric Van Rompuy, in kennis van dit advies.

De Commissie houdt zich ter beschikking mocht u hieromtrent bijkomende informatie of toelichting omtrent ons advies wensen.

Met voorname hoogachting, verblijf ik, Mijnheer de Voorzitter,

met respectvolle achting,

Professor Geert Bouckaert
Voorzitter Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid

cc: Voorzitter van de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, dhr Eric Van Rompuy

Bijlage: Advies nr. 4 van de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid

<http://www.vlaanderen.be/bestuurszaken>

Commissie voor Efficiënte en Effectieve Overheid

datum Overgemaakt aan de Vlaamse Regering op 18 november 2010
onderwerp Advies nr.4 - ontwerp van Rekendecreet

De Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (CEEEO) heeft kennis genomen van het voorontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning en de controle op de aanwending van subsidies, en de controle door het Rekenhof, hierna 'ontwerp van Rekendecreet' genoemd.

Het ontwerp van Rekendecreet moet het Comptabiliteitsdecreet van 7 mei 2004 vervangen dat het spiegeldecreet was van het Kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003. Logischerwijze dient het ontwerp van Rekendecreet dan ook getoetst te worden aan de basisprincipes van een 'slagkrachtige' overheid, waarnaar wordt verwezen in de regeringsverklaring en de beleidsnota van Financiën en Begroting.

De regeringsverklaring (Vlaams Parlement, 13 juli 2009) stelt:

In een geactualiseerd Rekendecreet verankeren we de begrotings- en boekhoudinstrumenten die nodig zijn om te komen tot een optimale kredietaanwending, een prestatiegerichte kostencalculatie en een transparante rapportering.

- We actualiseren hiertoe het Rekendecreet.
- We zorgen voor een functionele afstemming van de instrumenten, documenten en procedures die worden gebruikt in de financiële cyclus (begroting, boekhouding en audit), van de contractcyclus (beheersovereenkomst, uitvoeringsopvolging, evaluatie) en van de beleidscyclus (beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie). De beleidseffecten (outcomes) per beleidsdomein zijn de drijvende indicatoren. De outputs van de agent-schappen en departementen moeten daarmee samenhangen en moeten verankerd zijn in de beheersovereenkomst.

De beleidsbrief Financiën en Begroting (2010-2011) van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting stelt

1.2.1 Een begroting gericht op prestaties en effecten

Het voorontwerp van het Rekendecreet werd op 10 september 2010 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering en werd overgemaakt aan de Raad van State voor advies. Parallel met de behandeling van het voorontwerp van het Rekendecreet in het Vlaams Parlement zal de volgende maanden het regelgevend kader verder voorbereid worden. De structuur van de begroting zal worden herwerkt waarbij mogelijk gemaakt zal worden om vanaf de begrotingsopmaak 2012 te werken met kredietenveloppen, die dan zo optimaal mogelijk kunnen worden ingezet om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken. De begroting zal worden opgezet met een programma- en organisatorische invalshoek. De analytische informatie die uit de boekhouding kan worden gegenereerd, zal gebruikt kunnen worden voor het opstellen van een meer prestatiegerichte begroting, die vervolgens een betere afstemming tussen beleidsbrief en memorie van toelichting zal toelaten.

De CEEO stelt ook vast dat de begeleidende nota aan de Vlaamse Regering, betreffende het ontwerp van rekendecreet in het punt 2.1 ‘Een begroting gericht op prestaties en effecten’ expliciet stelt dat “de jaarlijkse begroting in een meerjarig perspectief” wordt geplaatst, en dat beleidseffecten (outcomes) per beleidsdomein op termijn de drijvende indicatoren worden van de begroting. De begeleidende nota stelt eveneens dat de outputs van de agentschappen en departementen daarmee moeten samenhangen en verankerd zijn in de beheersovereenkomsten.

De CEEO gaat niet in op de technische aanpassingen van zuiver boekhoudkundige aard die een grotere conformiteit met de ESR-Richtlijn, of een meer pragmatische invulling van procedures beogen.

Een artikelsgewijze en tekstuele vergelijking van het comptabiliteitsdecreet met het ontwerp van rekendecreet leidt tot de volgende conclusies:

Art 6 van het Comptabiliteitsdecreet vervalt volledig:

“§2

De beleidsnota’s vermelden ten minste:

- 1° de strategische doelstellingen voor de regeerperiode die aangeven welke de uiteindelijk beoogde maatschappelijke effecten van het overheidsoptreden op het betrokken beleidsdomein zijn en de indicatoren aan de hand waarvan het bereiken van de strategische doelstellingen zal worden gemeten;
- 2° de operationele doelstellingen voor de regeerperiode die aangeven welke instrumenten door de overheid in het betrokken beleidsdomein zullen worden ingezet en de outputindicatoren en -kengetallen aan de hand waarvan de realisatie van de vooropgestelde prestaties zal worden gemeten.

De verschillende beleidsnota’s dienen te passen in de door de Vlaamse Regering goedgekeurde begrotingsdoelstellingen.

Samen met de beleidsnota's wordt een meerjarenbegroting ingediend. De meerjarenbegroting vertaalt de genomen beleidsopties in een meerjarig budgettair perspectief en geeft een prognose weer van de budgetevoluitie oor elk van de jaren van de legislatuur.

§3. Jaarlijks legt de Vlaamse regering op uiterlijk 31 mei een beleidseffectenrapport over aan het Vlaams Parlement. Hierin: 1° worden de realisaties van de beleidsopties gedurende het vorige begrotingsjaar geëvalueerd aan de hand van de in §2, eerste lid, 1° en 2° bedoelde indicatoren en kengetallen; 2° worden op grond van deze evaluatie en eventueel gewijzigde omstandigheden de in de beleidsnota’s opgenomen meerjarenplanning en de meerjarenbegroting bijgesteld; 3° wordt de prognose van de budgetevoluitie uitgebreid tot een bijkomend jaar. “

Art. 8 van het Comptabiliteitsdecreet vervalt en wordt vervangen:

Het oorspronkelijke artikel luidt:

“De machtigende begrotingen worden jaarlijks opgemaakt.

Ze worden ten minste eenmaal per jaar geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde omstandigheden, strategische doelstellingen en/of operationele doelstellingen. “

Het nieuwe artikel luidt:

“De begroting wordt jaarlijks opgemaakt.

Ze wordt ten minste eenmaal per jaar geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde omstandigheden door een begrotingscontrole uit te voeren.”

Het art. 12 §5 in het Comptabiliteitsdecreet vervalt:

“In de ramingstaten worden de ontvangsten en uitgavenkredieten per functionele afdeling opgedeeld volgens de beoogde doelstellingen, en per doelstelling volgens de te gebruiken instrumenten. Per instrument wordt het krediet verder opgedeeld en geduid in overeenstemming met het genormaliseerd boekhoudplan zoals bepaald in artikel 22.”

Art. 15 van het Comptabiliteitsdecreet wordt vervangen.

Het oorspronkelijk artikel luidt:

“De memorie van toelichting bevat een verantwoording van de ontvangsten en uitgaven aan de hand van outputindicatoren, kengetallen en andere niet-financiële informatie. Ze plaatst de jaarlijkse begroting in een meerjarig perspectief door ze te situeren ten opzichte van de in artikel 6, §2 bedoelde meerjarenbegroting.”

Het nieuwe artikel (art. 14 ontwerp van rekendecreet) luidt:

“De memorie van toelichting bij de jaarlijkse begroting bevat een verantwoording van de ontvangsten en uitgaven aan de hand van financiële en niet-financiële informatie. De memorie van toelichting plaatst de jaarlijkse begroting in een meerjarig perspectief door ze te situeren ten opzichte van de meerjarenraming, vermeld in artikel 6, §2.”

De niet-financiële informatie is niet gepreciseerd. De meerjarenbegroting is vervangen door een meerjarenraming.

Het artikel 39 over de begrotingscontrolling van het Comptabiliteitsdecreet wordt vervangen door het zeer korte artikel 33 van het ontwerp van rekendecreet. Hierbij wordt de expliciete rol van de Inspectie voor Financiën volledig impliciet.

Het weggefallen oorspronkelijke artikel 39 § 2 luidt:

“§2. De Inspectie van Financiën ondersteunt de besluitvorming door:

- 1° het verstrekken van adviezen over de financiële en budgettaire gevolgen van voorgenomen beslissingen zowel in het stadium van de voorbereiding, als in dat van de uitvoering van de begroting;
- 2° het formuleren van aanbevelingen, op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse regering, over alle fasen van de beleidscyclus, in het bijzonder over de beleidsvoorbereiding, de regelgeving, de beleidsuitvoering, de monitoring en de rapportering van de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie;
- 3° het bewaken van zowel de jaarlijkse als de meerjarige budgettaire doelstellingen van de Vlaamse regering en van de naleving van de begrotingsnormering;
- 4° het verstrekken van adviezen, wat de financiële en budgettaire aspecten betreft, bij de totstandkoming en bij de evaluatie van de uitvoering van de met de verzelfstandigde agentschappen afgesloten beheersovereenkomsten of samenwerkingsovereenkomsten;
- 5° het vaststellen van normen en standaarden waaraan de beheerscontrole-functie in de departementen en de verzelfstandigde agentschappen minimaal beantwoordt;
- 6° het uitvoeren van begrotingsonderzoeken bij de departementen en de verzelfstandigde agentschappen op verzoek van de minister die binnen de Vlaamse regering de bevoegdheid heeft over het begrotingsbeleid. De Inspectie beschikt daartoe over de ruimste onderzoeksbevoegdheid.”

De CEEO geeft op basis van deze vergelijkende analyse volgende appreciatie aan het ontwerp van rekendecreet:

1. De CEEO vindt het positief dat concrete technische verbeteringen, van boekhoudkundige of van procedurele aard, zijn doorgevoerd. Zo zijn o.a. de verfijning van boekhoudkundige categorieën van kredieten (art.2, art. 10), de grotere flexibiliteit bij herallocaties (art. 20), het algemeen ESR-proof maken van de boekhoudkundige verwerking en rapportering, de

mogelijkheid voor elektronische afhandelingen (art. 24), en het aanpassen van visumverplichtingen (art. 35) allen positieve ingrepen en aanpassingen.

2.De CEEO aanvaardt dat de bestaande DABs worden behouden en operationeel moeten verder kunnen functioneren in een wettelijk kader. De CEEO is bezorgd dat het artikel 3 van het ontwerp van rekendecreet de mogelijkheid biedt om nieuwe DABs op te richten, waardoor de economische herstructurering in IVAs en EVAs verloren gaat, en de BBB-logica wordt verlaten.

3.De CEEO maakt zich zeer grote zorgen omtrent de volgende aanpassingen en gemaakte keuzes in het ontwerp van rekendecreet:

- De samenhang van de drie cycli (beleids- en beheerscyclus, financiële cyclus, contractcyclus) wordt niet meer benadrukt en lijkt verlaten, waardoor de noodzakelijke vereenvoudiging van de documenten onvoldoende gegarandeerd is;
- De samenhang van de middelenaanwending, de prestaties, de effecten, en de doelstellingen, dus de samenhang van financiële en niet-financiële informatie (met indicatoren) per beleidsdomein, vervalt;
- De beleidseffectenrapportages per beleidsdomein vervallen.

In zijn visienota 'Een slagkrachtige overheid in Vlaanderen' heeft de CEEO reeds onderlijnd dat een financieel instrumentarium dat kosten en prestaties stuurt een essentiële pijler is van een moderne en performante overheid. De CEEO vreest dan ook dat het wegvallen van een decretaal kader om middelen, prestaties (outputs), effecten (outcomes) en doelstellingen aan de hand van KPIs te koppelen, een zeer nefast gevolg zal hebben op de mogelijkheid om de slagkracht van de overheid te versterken en te garanderen. Een prestatiebegroting is essentieel om de zuinigheid, de efficiëntie en de effectiviteit politiek en ambtelijk te sturen, op te volgen en te auditen. De ervaring leert ook dat het situeren van de prestatiebegroting op het niveau van een beleidsdomein toelaat om de verschillende organisatievormen binnen een beleidsdomein te coördineren, te sturen naar de gemeenschappelijke effecten (outcomes), en de bijdrage van elke organisatie binnen het beleidsdomein, dit is de geleverde output, zichtbaar te maken. Tenslotte, de prestatiebegroting is onontbeerlijk om te responsabiliseren en om verantwoording af te leggen voor de behaalde en afgesproken resultaten. Hierbij moet het ook duidelijk zijn hoe de beheersovereenkomsten en de managementovereenkomsten zich verhouden tot de begroting. Afgezien van de verwijzing naar een programmatabel wordt hierover niets gezegd in het ontwerp van rekendecreet.

Onze analyse van het ontwerp van rekendecreet roept verschillende vragen op waarbij de antwoorden de positieve of negatieve impact voor een slagkrachtige overheid zullen bepalen. Vragen die de CEEO zich stelt, zijn in het bijzonder:

-Hoe denkt de Vlaamse regering de slagkracht van een overheid te realiseren indien de koppeling van middelen aan prestaties, van prestaties aan effecten, en van prestaties en effecten aan doelstellingen, onderbouwd met KPIs, in het ontwerp van rekendecreet volledig wegvalt?

-Hoe denkt de Vlaamse regering efficiëntie- en effectiviteitswinsten te meten en te auditen indien er geen onderbouwing wordt gegeven in het ontwerp van rekendecreet? Het opnemen van deze logica garandeert dat het toepassingsgebied de integrale Vlaamse Overheid is.

Bovendien garandeert het een groeistrategie in de koppeling van financiële en niet-financiële informatie, door deze afdwingbaar in een cyclische dynamiek op te bouwen.

-Is het verdedigbaar om in een ontwerp van rekendecreet geen enkele verwijzing, laat staan een verankering te voorzien van beheersovereenkomsten (en c.q. managementovereenkomsten), dus van de contractuele cyclus, met de financiële cyclus (begroting, boekhouding en audit), of met de beleids- en beheerscyclus (regeringsverklaring, beleidsbrieven, beleidsnota's; rapportage; beleidseffectenaudit en -evaluatie)? Hoe zal de Vlaamse regering een 'zuinig' financieel systeem organiseren, daar het ontwerp van rekendecreet de koppeling aan de beleids- en beheerscyclus, en aan de contractuele cyclus, niet regelt?

-Welke dekkingsgraden met KPIs wenst de Vlaamse regering voor kerndocumenten die de responsabilisering en de verantwoording moeten hard maken? Met andere woorden, welk volume van de (input)begroting wenst de Vlaamse regering te laten te koppelen aan prestatie-indicatoren, effecten en doelstellingen?

De CEEO hoopt dat haar lezing van het ontwerp van rekendecreet een positieve bijdrage levert aan het debat binnen de Vlaamse regering, met de Vlaamse administratie, en met het Vlaamse Parlement. In dit verband blijft de CEEO beschikbaar voor verdere suggesties en adviezen.

BIJLAGE 6:

Bijkomende informatie over Rekenhofcontrole en ESR-consolidatie
ter beschikking gesteld door het Rekenhof naar aanleiding
van de gedachtewisseling op 25 januari 2011

Rekenhofcontrole en ESR-consolidatie

Probleem:

Het Rekenhof adviseert zijn controlebevoegdheid in het Rekendecreet niet beperkend te omschrijven zoals thans in het ontwerp van dit decreet wel het geval is. Als voorbeeld van een instelling waar zijn controlebevoegdheid gelet op de beperkende omschrijving zou wegvallen heeft het Rekenhof de NV Tunnel Liefkenshoek vermeld waar de Vlaamse Regering het budgettaire belangrijke Oosterweelproject wil onderbrengen.

Het is het doel van de Vlaamse Regering om de NV Tunnel Liefkenshoek met het oog op de budgettaire verwerking van het Oosterweelproject buiten de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse Overheid te houden. Volgens persberichten is de Vlaamse Regering de mening toegedaan dat controle van het Rekenhof die doelstelling zou verhinderen. Omgekeerd wordt ook gesteld dat een ESR-neutrale NV Tunnel Liefkenshoek noodzakelijkerwijze beperkingen in de Rekenhofcontrole tot gevolg zou hebben.

Stelling:

A. Controle van het Rekenhof op een instelling impliceert niet dat die instelling tot de ESR-consolidatiekring van de overheid behoort.

B. ESR-neutraliteit (activa die buiten de rekeningen van de overheid wordt geclassificeerd) heeft niet tot gevolg dat de controlebevoegdheid van het Rekenhof moet worden beperkt.

Argumentatie:

A. De EUROSTAT-methodiek voor de afbakening van de overheid in ESR-termen omvat geen enkel criterium waar controle van een rekenkamer van invloed kan zijn.

Overheidsinstellingen (die een aparte institutionele eenheid vormen en dus bv. een eigen boekhouding hebben) vallen buiten de consolidatiekring van de overheid mits ze cumulatief voldoen aan volgende twee voorwaarden:

- a) **een eigen beslissingsbevoegdheid** hebben. De instelling moet een ruime marge van beslissingsautonomie hebben. Een controle (een regeringscommissaris, controle IF, controle IAVA, controle Rekenhof) die niet tussenkomt in de besluitvorming is niet relevant als criterium en is dus toegelaten
 Bv. NMBS: beslist zelf in welke stations de trein stopt en welke tarieven ze hanteren
 Bv. Liefkenshoektunnel: voorstel van tolheffing wordt geïnitieerd door de raad van bestuur van Liefkenshoektunnel
 Tegenvoorbeelden (die niet weerhouden werden om te vallen buiten de consolidatiekring overheid) zijn FPM (daar beslist een KB welke participaties ze mogen nemen) en NV BAM (alle belangrijkste beslissingen worden genomen door de Vlaamse Regering).
- b) **en een marktproducent zijn**: hierbij hanteert men de 50% regel. Vormen de toelagen van de overheid minder dan 50% van de totale ontvangsten, dan zijn ze een marktproducent
 bv. DAB luchthavens Oostende en Antwerpen, VWM,... : op de markt actief en de eigen inkomsten (op de markt verkregen inkomsten) bedragen méér dan 50% van de totale ontvangsten

bv. BELGACOM (volledig gedekt door eigen inkomsten)

Tegenvoorbeelden (dus die geclassificeerd worden bij de sector overheid, ondanks het feit dat ze op de markt actief zijn) zijn bv. De Lijn en de VRT (de overheidsontvangsten bedragen méér dan de eigen ontvangsten).

Misschien heerst er met betrekking tot de controle van het Rekenhof enige verwarring bij het criterium 'eigen beslissingsbevoegdheid'. Het begrip "toezicht" door de overheid is hier immers het criterium. Die term heeft in het Nederlands echter een dubbele betekenis. Toezicht of controle door het Rekenhof op instellingen is een toezicht "ex post" zonder invloed op het beleid of het beheer van de instelling in kwestie daar waar in de Eurostat-methodiek toezicht "ex ante" wordt bedoeld. Toezicht wordt er immers gelijkgesteld met het begrip *zeggingschap* (= het Engelstalige begrip "control") dat wordt gedefinieerd als *de bevoegdheid om het algemene beleid (van de eenheid) te bepalen*. Ook hier is het bestaan van Rekenhofcontrole dus irrelevant. Wél relevant is dat de Vlaamse overheid via de NV BAM 100 % aandeelhouder is en de bestuursleden van de NV aanstelt.

De NV Tunnel Liefkenshoek wordt in de officiële lijst van de NBB ESR-matig geclassificeerd bij de *niet-financiële vennootschappen in handen van de overheid* (sector-code S11001), wat betekent dat de NV wordt beschouwd als een overheidsproducent die marktproducent is. De ESR-neutraliteit van de NV is dus in eerste instantie het gevolg van de kwalificatie als marktproducent. Die kwalificatie houdt een onderzoek in naar de mate waarin economisch significante prijzen in rekening worden gebracht. Ook bij dat onderzoek speelt al dan niet Rekenhofcontrole geen enkele rol. Onder dezelfde categorie behoren trouwens instellingen zoals de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, de DAB Luchthaven Antwerpen en de NV Participatiemaatschappij Vlaanderen, waar het bestaan van Rekenhofcontrole de ESR-neutraliteit evenmin beïnvloedt.

B. De EUROSTAT-methodiek beschouwt de overheid van uit een macro-economische invalshoek en heeft geen enkele implicatie op de juridische organisatie van de controle door rekenkamers van de EU-lidstaten. Een instelling die bijvoorbeeld volgens de EUROSTAT-definitie niet tot de overheid behoort omwille van marktconforme activiteiten kan volgens de interne wetgeving perfect op basis van een eigen omschrijving van het begrip overheid onder het toepassingsgebied van de controle van de rekenkamer vallen. Het ontwerp van Rekendecreet bewijst dit trouwens zelf door Rekenhofcontrole te voorzien voor de hierboven vermelde voorbeelden (VMW, Luchthaven Antwerpen, ...) die volgens de EUROSTAT-definitie marktproducenten zijn net zoals de NV Tunnel Liefkenshoek.

Overigens moet in dit verband de voorstelling als zou Eurostat de NV Tunnel Liefkenshoek hebben gekwalificeerd als behorend tot "de privé" worden genuanceerd. Zowel het INR als Eurostat hebben recent nog bevestigd dat de NV TLH een *overheidsproducent* is of een *niet-financiële vennootschap in handen van de overheid* en dus geen private producent. De ESR-neutraliteit van de NV berust zoals hiervoor reeds gesteld op de kwalificatie *marktproducent*.

Het zal er voor de Vlaamse Regering derhalve vooral op aankomen Eurostat ervan te (blijven) overtuigen, niet dat het Rekenhof geen controlebevoegdheid zou hebben, maar wel dat na overdracht van het Oosterweelproject de NV Tunnel Liefkenshoek verder marktproducent blijft (meer dan 50% eigen ontvangsten) en de impact van de overheid bij de besluitvorming minimaal is.

Conclusie:

Controle van het Rekenhof speelt geen rol bij de ESR-classificatie van eenheden binnen de sector overheid onder meer omdat het toezicht door het Rekenhof ex post gebeurt en dus geen uiting is van zeggenschap van de overheid in de betrokken eenheid.

Een ESR-neutrale NV Tunnel Liefkenshoek impliceert niet dat Rekenhofcontrole moet worden beperkt zoals blijkt uit de organisatie van Rekenhofcontrole op andere instellingen die tot dezelfde ESR-categorie behoren.

ESR 1995: Handboek overheidstekort en overheidsschuld

EUROPESE
COMMISSIE

ONDERWERPEN 2
Economie
en
financiën

4. **Begrip institutionele eenheid in handen van de overheid**

Cf. "Control" in Engelstalige versie

4.1. **ESR-boekingsregels**

Een overheidsproducent is een producent die onder toezicht van de overheid staat. In het geval van een IZW is er sprake van een overheidsproducent indien de IZW onder toezicht staat van en hoofdzakelijk wordt gefinancierd door de overheid. Bij alle andere producenten gaat het om particuliere producenten.

Zeggenschap wordt gedefinieerd als de mogelijkheid het algemene (ondernemings)beleid of het programma van een institutionele eenheid te bepalen, zo nodig door hiervoor geschikte directieleden of managers te benoemen.

Het bezit van meer dan de helft van de aandelen van een vennootschap is een toereikende, doch niet noodzakelijke voorwaarde voor zeggenschap. Voorts kan de overheid zeggenschap over een onderneming hebben op grond van een speciale wet, besluit of verordening waarbij zij wordt gemachtigd het ondernemingsbeleid te bepalen of directieleden te benoemen.

4.2. **Toepassing van de boekingsregels**

Deze definitie van zeggenschap geldt ook voor IZW's. In gevallen evenwel waarin formeel niet aan bovenstaande criteria wordt voldaan of waarin speciale wetgeving ontbreekt, is een meer operationele definitie noodzakelijk: overheidsinterventie in de vorm van algemene regelingen die van toepassing zijn op alle eenheden die dezelfde activiteit uitoefenen, mag niet als relevant worden beschouwd wanneer wordt beslist of de overheid toezicht uitoefent over een specifieke eenheid.

De overheid heeft zeggenschap over een eenheid wanneer zij invloed heeft op het beheer van deze specifieke eenheid, ongeacht het algemene toezicht dat zij over alle soortgelijke eenheden uitoefent.

4.3. **Voorbeeld: scholen**

De overheid heeft zeggenschap over een school indien er goedkeuring nodig is voor de invoering van nieuwe klassen, het doen van omvangrijke investeringen in vaste activa of voor het aangaan van een lening, en ook wanneer zij kan voorkomen dat de school haar relatie met de overheid verbreekt.

De overheid heeft daarentegen geen zeggenschap over de eenheid wanneer zij de school alleen maar financiert of wanneer zij uitsluitend toezicht houdt op de kwaliteit van het onderwijs dat de school verstrekt (vaststelling van algemene programma's of van het maximum aantal leerlingen per klas).

ESA95 manual on government deficit and debt

4. Concept of public institutional unit

4.1. ESA rules

A public producer is a producer that is controlled by the general government. In the case of NPIs, a public producer is an NPI that is controlled and mainly financed by the general government. All other producers are private producers.

Control is defined as the ability to determine the general (corporate) policy or programme of an institutional unit by appointing appropriate directors or managers, if necessary.

Owning more than half the shares of a corporation are a sufficient, but not a necessary, condition for control. In addition, government exercises control over a corporation as a result of special legislation decree or regulation that empowers the government to determine corporate policy or to appoint the directors.

4.2. Implementation of the rules

This definition of control is also applicable to NPIs. But in cases where the criteria set out above are not formally satisfied, or where special legislation is lacking, a more operational definition of control is necessary. Public intervention in the form of general regulations applicable to all units working in the same activity should not be considered as relevant when deciding whether the government holds control over an individual unit.

The government secures the control of a unit when it influences the management of this specific unit, independently of general supervision exercised on all similar units.

4.3. Example of schools

The general government controls a school if its approval is needed for creating new classes, making significant investments in gross fixed capital formation or borrowing; or if it can prevent the school from ending its relationship with government.

However, the general government does not control the unit if it just finances the school or supervises the quality of education the school has to provide (fixing general programmes, or the maximum number of pupils per class).

Bijlage 2

Reactie minister inzake investeringsmaatschappijen

De reactie van de minister bevat een fout m.b.t. de interpretatie van het comptabiliteitsdecreet en artikel 10 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen.

Het was wel degelijk de bedoeling om de Rekenhofcontrole op de investeringsmaatschappijen te regelen via het comptabiliteitsdecreet: PMV, VPM en LRM zijn omgevormd tot privaatrechtelijke agentschappen die vallen onder de toepassing van artikel 44 van het comptabiliteitsdecreet (*Het Rekenhof is bevoegd ten aanzien van de Vlaamse overheid, de privaatrechtelijk vormgegeven EVA, en de in artikel 3, § 3, bedoelde openbare instellingen*).

Artikel 10 van het decreet van 7 mei 2004 is er pas gekomen n.a.v. een amendement (zie bijlage waar het nog als een artikel 9 bis was ingediend): uit de motivering van dit amendement, met verwijzing naar de Raad van State, blijkt dat die bepaling enkel bedoeld was als overgangsmaatregel omdat het comptabiliteitsdecreet nog niet in werking was getreden.

M.a.w.: artikel 10 van het decreet van 7 mei 2004 op de investeringsmaatschappijen had niet tot doel een van het comptabiliteitsdecreet afwijkende Rekenhofcontrole in te stellen. Het was wel de bedoeling om bij wijze van overgangsregeling een identieke (cfr. motivering bij het amendement) Rekenhofcontrole in te schrijven zolang het comptabiliteitsdecreet nog niet in werking was getreden.

Maw dit versterkt de argumentatie m.b.t. de voorkeur om de controlebevoegdheid van het Rekenhof in één decreet te regelen.

Stuk 2204 (2003-2004) – Nr. 3

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

29 maart 2004

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid

AMENDEMENTEN

Zie :

2204 (2003-2004)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof

5254

Stuk 2204 (2003-2004) – Nr. 3

2

AMENDEMENT Nr. 1

voorgesteld door de heren Sven Gatz,
Dany Vandenbossche, Jos Geysels
en Herman Lauwers

Artikel 7**Een lid toevoegen, dat luidt als volgt :**

“De samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer de uit te voeren taken, de informatie- en rapportageplicht inzake de taken en financiële situatie, de specifieke controle, de duur, en de opzeggings- en verlengingsmogelijkheden van de overeenkomst.”.

VERANTWOORDING

De Vlaamse regering en het Vlaams Parlement moeten de uitvoering van de taken door de investeringsmaatschappijen kunnen opvolgen en de gepaste en betrouwbare informatie ontvangen. Hierbij mag men wel niet uit het oog verliezen dat de investeringsmaatschappijen onderworpen zijn aan de bepalingen van het wetboek van vennootschappen met betrekking tot de naamloze vennootschappen.

AMENDEMENT Nr. 2

voorgesteld door de heren Sven Gatz,
Dany Vandenbossche, Jos Geysels
en Herman Lauwers

Artikel 9bis (nieuw)**In hoofdstuk VII, een artikel 9bis invoegen, dat luidt als volgt :***“Artikel 9bis*

§ 1. Tot andersluidende bepaling wordt de controle door het Rekenhof ten aanzien van de investeringsmaatschappijen uitgeoefend overeenkomstig dit artikel, onverminderd specifieke wettelijke of decretale regelingen.

Het Rekenhof oefent op budgettair en boekhoudkundig vlak een informatieopdracht uit ten behoeve van het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement kan het Rekenhof gelasten de wettigheid en de regelmatigheid van sommige uitgaven te onderzoeken, alsook financiële audits en onderzoeken van beheer uit te voeren.

Het Rekenhof heeft permanent en onmiddellijk toegang tot de boekhoudkundige verrichtingen. Het kan zich te allen tijde alle documenten en inlichtingen, van welke aard ook, doen verstrekken die betrekking hebben op het beheer en het budgettair en comptabel proces, of die het nodig acht om zijn opdrachten te kunnen vervullen. Het Rekenhof kan een controle ter plaatse organiseren.

Het Rekenhof stelt zich rechtstreeks in verbinding met de bevoegde minister. De bevoegde overheid is verplicht binnen een termijn van ten hoogste één maand te antwoorden op de opmerkingen van het Rekenhof. Deze termijn kan verlengd worden door het Rekenhof.

Het Rekenhof kan de rekeningen van investeringsmaatschappijen in zijn Boek van Opmerkingen publiceren.

§ 2. Binnen de twee maanden na goedkeuring ervan bezorgen de investeringsmaatschappijen hun jaarrekeningen, opgesteld en goedgekeurd in overeenstemming met de bepalingen van het van toepassing zijnde de private vennootschaps- of verenigingsrecht, aan het Rekenhof.”.

VERANTWOORDING

Het decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof (het zogenaamde comptabiliteitsdecreet), waarvan het ontwerp is ingediend bij het Vlaams Parlement, stelt regels inzake begroting, boekhouding en controle in, die niet samenvallen met wat voorzien is voor private vennootschappen en verenigingen. Aangezien overeenkomstig artikel 29 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid de rechtsvorm van privaatrechtelijk vormgegeven EVA volledig in overeenstemming moet zijn met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- en verenigingsrecht, kunnen zij niet behoren tot het toepassingsveld van het comptabiliteitsdecreet.

Anderzijds heeft de Raad van State in zijn advies nr. 35.804/1 van 18 september 2003 over het ontwerp van comptabiliteitsdecreet geoordeeld dat “rekening houdend met de betekenis die blijkbaar moet worden gehecht aan het begrip “openbare instellingen” in artikel 10, § 2, van de algemenebepalingenwet” (i.e. de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de Gemeenschappen en de Gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof)

ook de privaatrechtelijk vormgegeven EVA onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof valt en dat het zijn jaarrekening moet bezorgen aan het Rekenhof. Om die reden werden in het comptabiliteitsdecreet onder artikelen 3, § 2, 33 en 44 bepalingen ingevoerd waardoor :

- de bepalingen inzake externe controle door het Rekenhof eveneens van toepassing zijn op de privaatrechtelijk vormgegeven EVA, onverminderd specifieke wettelijke of decretale regelingen ;
- de privaatrechtelijk vormgegeven EVA zijn jaarrekening, opgesteld en goedgekeurd in overeenstemming met de bepalingen van het op hen van toepassing zijnde private vennootschaps- of verenigingsrecht, binnen de twee maanden na goedkeuring ervan aan het Rekenhof moeten bezorgen.

Aangezien het comptabiliteitsdecreet pas vanaf 1 januari 2007 in werking zal treden, is het aangewezen om de controlebevoegdheid van het Rekenhof inmiddels reeds via een overgangsbepaling in te voeren. Aangezien de bepalingen met betrekking tot de controle door het Rekenhof zoals die voorkomen in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, niet afgestemd zijn op het statuut van een privaatrechtelijk vormgegeven EVA, is het beter om direct de relevante bepalingen uit het comptabiliteitsdecreet over te nemen in de overgangsbepaling. Op die manier zal er qua inhoud van de regelgeving en qua werkwijze de facto niets veranderen op het ogenblik dat het comptabiliteitsdecreet effectief in werking treedt.

Hiermee wordt tegemoet gekomen aan bemerkingen die het Rekenhof in zijn advies over dit ontwerp van decreet heeft geformuleerd met betrekking tot zijn controlebevoegdheid.

BIJLAGE 7:

Bijkomende informatie over NV Tunnel Liefkenshoek
en de toetsing aan de criteria van het Comptabiliteitsdecreet
ter beschikking gesteld door het Rekenhof naar aanleiding
van de gedachtewisseling op 1 februari 2011

NV Tunnel Liefkenshoek Toetsing aan de criteria comptabiliteitsdecreet 2004

1. Historiek Rekenhofcontrole

Het Rekenhof controleert de rekeningen van de NV Tunnel Liefkenshoek sinds 1997 (rekeningen 1995 en 1996) n.a.v. een resolutie van het Vlaams Parlement m.b.t. het Vlaamse Boek van het Rekenhof van 1995 (stuk 376 (1995-1996) – Nr. 3):

Het Rekenhof moet op de hoogte worden gehouden van de verdere ontwikkelingen en beslissingen inzake de Liefkenshoektunnel. Tevens moet het toegang hebben tot alle boekhoudkundige verantwoordingsstukken die nodig zijn om de rechtmatigheid van de jaarlijkse financiële bijdrage van het Vlaams Gewest ter aanzuivering van de exploitatietekorten van de tunnel, naar behoren te kunnen controleren.

Er was toen nog geen sprake van het comptabiliteitsdecreet dat immers pas in 2004 tot stand kwam en dus was er ook geen expliciete toetsing aan voornoemde criteria. De NV Tunnel Liefkenshoek wordt sindsdien door het Rekenhof echter wel beschouwd als een *de facto* publiekrechtelijke instelling (dossier 1.370.353 – NK 17/12/1996).

Naar aanleiding van de controle over de rekeningen 1997 en de *Lease in lease out* transactie werd de onderwerping *ratione personae* van de NV Tunnel Liefkenshoek aan de wetgeving op de overheidsopdrachten (wet van 24 december 1993) onderzocht wat een toetsing aan analoge criteria inhoudt als deze die later in het comptabiliteitsdecreet zouden worden opgenomen. De conclusie luidde als volgt (dossier 1.554.203 – NK 08/09/1998; zie ook Vlaams Boek van het Rekenhof 1998):

Het Rekenhof is van oordeel dat de NV TLH beantwoordt aan de criteria opgesomd in artikel 4, § 2, 8° van de wet van 24 december 1993: de NV is opgericht met als doel een op het Vlaams openbaar wegennet aangesloten tunnel te exploiteren (= behoefte van algemeen belang), het Vlaams Gewest is volledig eigenaar van de NV en verzorgt de financiering en het benoemt tevens de bestuurders van de NV. Derhalve is de NV TLH een aanbestedende overheid in de zin zoals bedoeld in bovenvermelde wet.

Niet onbelangrijk is de overweging in het dossier dat voor de interpretatie van het begrip behoefte van algemeen belang niet de aard van de instelling (privaatrechtelijk vennootschap) moet in aanmerking worden genomen maar de aard van de opdracht.

De rekeningen van de NV Tunnel Liefkenshoek worden nog steeds door het Rekenhof gecontroleerd (laatst gecontroleerde rekening : 2009 – dossier 3.595.340 – NK 10/08/2010).

2. Toetsing criteria comptabiliteitsdecreet 2004

Als openbare instelling wordt volgens art. 3, § 3, van het comptabiliteitsdecreet 2004 beschouwd die instelling die cumulatief aan de volgende drie substantiële criteria voldoet :

1° het betreft een entiteit die tot stand gebracht is met als specifiek doel te voorzien in behoeften van algemeen belang, en die door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest georganiseerd zou zijn en van het algemeen bestuur deel zou hebben uitgemaakt, indien de overheid het niet verkieslijk zou hebben geacht ze een specifieke beheerswijze te geven;

Zie toetsing hierboven aan het analoge criterium van de wetgeving inzake overheidsopdrachten: de NV is opgericht met als doel een op het Vlaams openbaar wegennet aangesloten tunnel te exploiteren (= behoefte van algemeen belang). Het Oosterweelproject dat de Vlaamse Regering van de NV BAM naar de NV Tunnel Liefkenshoek wil overdragen houdt overigens een gelijkaardige opdracht van algemeen belang in.

2° de instelling bezit rechtspersoonlijkheid:

Tunnel Liefkenshoek is een naamloze vennootschap en bezit dus rechtspersoonlijkheid.

3° door de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of andere Vlaamse publiekrechtelijke instellingen die eronder ressorteren, worden :

- a) ofwel de werkzaamheden in hoofdzaak rechtstreeks of onrechtstreeks gefinancierd;
- b) ofwel toezicht uitgeoefend op het beheer;
- c) ofwel de leden van de directie, de raad van bestuur of de raad van toezicht voor meer dan de helft aangewezen.

Deze derde voorwaarde die de determinerende invloed van de overheid op de instelling uitdrukt is vervuld zodra één van de opgesomde modaliteiten a, b of c van toepassing is. Bij de oprichting van de NV Tunnel Liefkenshoek in 1987 was die voorwaarde nog niet vervuld. Het ging weliswaar om een rechtspersoon die door de overheid een opdracht werd toevertrouwd om te voldoen aan een behoefte van algemeen belang maar de relatie overheid – NV TLH was uitsluitend gebaseerd op een concessieovereenkomst. De NV TLH kwam later echter in financiële moeilijkheden (o.a. exploitatietekorten door minder gebruikers dan voorzien) en de Vlaamse overheid diende in 1995 tussen te komen. Dit was overigens het motief van het Vlaams Parlement om bij resolutie controle van het Rekenhof te eisen. Sindsdien is de relatie overheid – NV TLH niet meer uitsluitend gebaseerd op de concessieovereenkomst. De Vlaamse overheid bezit nu via de NV BAM 100% van de aandelen van de NV Tunnel Liefkenshoek en benoemt in de algemene vergadering de leden van de raad van bestuur. In 2007 werden voor een periode van zes jaar als bestuurder aangesteld:

- David Van Herreweghe, voormalig kabinetsmedewerker van minister Van Mechelen en nu administrateur-generaal van de Vlaamse Belastingdienst;
- Willy Borré, voormalig kabinetsmedewerker van minister Van Mechelen;
- Dirk Van Melkebeke, voormalig kabinetsmedewerker van minister Vandenbroucke en nu secretaris-generaal van het departement EWI;
- Ingrid Lieten, voormalig administrateur-generaal van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn (gaf haar ontslag toen ze minister werd in de huidige Vlaamse Regering);
- Eddy Bruyninckx, afgevaardigd bestuurder van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen;
- Greta Bernaers, bestuurder-directeur bij het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen.

Conclusie : de drie criteria zijn van toepassing en de NV Tunnel Liefkenshoek is dus een openbare instelling zoals bedoeld in artikel 3, § 3, van het comptabiliteitsdecreet van 2004.

BIJLAGE 8:

Nota van de juridische dienst van het Vlaams Parlement van
25 januari 2011 over de impact van de ESR-neutraliteit
op de controlebevoegdheid van het Rekenhof
(toegepast op de NV Tunnel Liefkenshoek)

*Directie Informatie en Externe Relaties
Juridische Dienst*

*datum : 25 januari 2011
ons kenmerk: Infer/lva,mel/110125.001*

**memo van de juridische dienst aan de heer Jan Peumans,
voorzitter**

cc. mevrouw Martine Goossens, secretaris-generaal

**Impact van ESR-neutraliteit op de controlebevoegdheid van
het Rekenhof (toegepast op de NV Tunnel Liefkenshoek)**

Naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp van Rekendecreet¹ werd de juridische dienst om advies gevraagd. Een opvallend element in het ontwerp is de manier waarop de controlebevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van openbare instellingen wordt omschreven. Het (nooit in werking getreden) Comptabiliteitsdecreet, waarvan het Rekendecreet de opvolger moet worden, bepaalt dat het Rekenhof controlebevoegdheid heeft ten aanzien van alle door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest opgerichte of eronder ressorterende openbare instellingen die voldoen aan een aantal in het decreet vastgelegde criteria. Het voorliggende ontwerp van Rekendecreet stapt af van een dergelijke globale omschrijving van de controlebevoegdheid van het Rekenhof, en somt daarentegen (limitatief) op welke instellingen door het Rekenhof gecontroleerd (kunnen) worden.

Concreet heeft dit o.m. tot gevolg dat het Rekenhof niet bevoegd zou zijn om de NV Tunnel Liefkenshoek, waarin de Vlaamse Regering het Oosterweelproject wil onderbrengen, te controleren. Op vraag van de parlementsvoorzitter onderwerpt de juridische dienst deze problematiek aan een juridische analyse.

¹ Voluit: ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, *Parl.St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 842/1.

1 Federale wetgever legt algemene beginselen vast inzake de controle van het Rekenhof op de Vlaamse openbare instellingen: de Algemenebepalingenwet

Het vastleggen van de basisbeginselen inzake de organisatie van de controle door het Rekenhof op de Gemeenschappen en de Gewesten en de instellingen van openbaar nut die afhangen van de Gemeenschappen en de Gewesten, behoort tot de bevoegdheid van de federale wetgever.² Die basisbeginselen werden vastgelegd in de Algemenebepalingenwet van 16 mei 2003.³ Wat de bevoegdheden van het Rekenhof betreft, bepaalt deze wet onder meer het volgende:

- Het Rekenhof is belast met de controle van de algemene boekhouding en de begrotingsboekhouding van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest. Het waakt erover dat geen krediet van de uitgaven der begroting wordt overschreden en dat geen overschrijving plaatsheeft. (art. 10, §1, eerste lid)
- Het Hof is belast met het onderzoek en het vereffenen van de rekeningen van alle rekenplichtigen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest. (art. 10, §1, tweede lid)
- Het Rekenhof controleert de goede besteding van de overheidsmiddelen; het vergewist zich ervan dat de beginselen van zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid in acht worden genomen. (art. 10, §1, vierde lid)
- Ten aanzien van de openbare instellingen die worden opgericht door of afhangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest oefent het Rekenhof een gelijkaardige controle uit. (art. 10, §2, tweede lid)

De controlebevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van de Vlaamse openbare instellingen is zeer ruim geformuleerd. In eerste instantie volstaat het om *opgericht* te zijn door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest om gekwalificeerd te worden als openbare instelling. De wijze van oprichting is daarbij van geen belang: instellingen die bij decreet, bij besluit of zelfs bij notariële akte worden opgericht door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, dienen beschouwd te worden als instellingen die onder de controlebevoegdheid vallen van het Rekenhof.

Het Rekenhof is eveneens bevoegd ten aanzien van de openbare instellingen die *afhangen* van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest. Wat die vereiste afhankelijkheid betreft, preciseert de memorie van toelichting dat het gaat over “entiteiten die door overheidsgeld worden gestijfd en die zouden hebben behoord tot de gewest- of gemeenschapsadministratie en dus van de algemene begroting van die gefedereerde entiteiten deel zouden hebben uitmaken, indien diezelfde wetgever het niet verkieslijk zou hebben geacht ze van een specifieke beheerswijze te voorzien.”⁴ De wetgever lijkt de controlebevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van instellingen die niet door de Gemeenschap of het Gewest opgericht zijn, afhankelijk te stellen van twee criteria: de instellingen moeten overheidstaken vervullen (taken die normaal door de administratie vervuld worden) en bovendien financieel afhankelijk zijn van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest.

² Art. 50, §2 Bijz.W. 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

³ Voluit: Wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof (nog niet in werking getreden).

⁴ Memorie van toelichting bij het wetsontwerp tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof, *Parl.St.* Kamer 2001-02, DOC 50-1871/001, 13-14.

2 Decreetgever legt aanvullende regeling inzake de controle door het Rekenhof vast

Het algemene kader inzake de organisatie van de controle door het Rekenhof, zoals vastgelegd in de Algemenebepalingenwet, dient verder ingevuld te worden door de decreetgever. Deze decretale regeling heeft een aanvullend karakter; in elk geval moet ze de algemene beginselen uit de Algemenebepalingenwet in acht nemen.

2.1 Comptabiliteitsdecreet

In uitvoering van de Algemenebepalingenwet werd in 2004 het Comptabiliteitsdecreet⁵ goedgekeurd. Artikel 44 van het decreet bepaalt dat het Rekenhof controlebevoegdheid heeft ten aanzien van:

- (1) de Vlaamse overheid (de departementen van de Vlaamse ministeries; de binnen de Vlaamse ministeries opgerichte IVA zonder rechtspersoonlijkheid; de IVA met rechtspersoonlijkheid; de publiekrechtelijk vormgegeven EVA),
- (2) de privaatrechtelijk vormgegeven EVA, en
- (3) de openbare instellingen die door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest worden opgericht of die eronder ressorteren en die cumulatief aan drie substantiële criteria voldoen⁶:
 - 1° de instelling is tot stand gebracht met als specifiek doel te voorzien in behoeften van algemeen belang, en zou door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest georganiseerd zijn en van het algemeen bestuur deel hebben uitgemaakt, indien de overheid het niet verkieslijk zou hebben geacht ze een specifieke beheerswijze te geven;
 - 2° de instelling bezit rechtspersoonlijkheid;
 - 3° door de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaams Gewest of andere Vlaamse publiekrechtelijke instellingen die eronder ressorteren, worden:
 - a) ofwel de werkzaamheden in hoofdzaak rechtstreeks of onrechtstreeks gefinancierd;
 - b) ofwel toezicht uitgeoefend op het beheer;
 - c) ofwel de leden van de directie, de raad van bestuur of de raad van toezicht voor meer dan de helft aangewezen.

In de definitie van ‘openbare instelling’ en de daarin verwerkte criteria herkent het Rekenhof een bevestiging van zijn courante controlepraktijk. Het Rekenhof is voorstander om de reikwijdte van zijn controlebevoegdheid op die manier te definiëren omdat zo wordt vermeden dat sommige openbare instellingen, al dan niet bewust, aan de controle van het Rekenhof worden onttrokken.⁷

⁵ Decreet van 7 mei 2004 houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof.

⁶ Zie art. 3, §3 Comptabiliteitsdecreet.

⁷ Opmerkingen van het Rekenhof naar aanleiding van het ontwerp van Rekendecreet, zie *Parl.St.* 2010-11, nr. 842/3, 11.

2.2 *Ontwerp van Rekendecreet*

In het (ontwerp van) Rekendecreet⁸ wordt de reikwijdte van de controlebevoegdheid ten aanzien van de Vlaamse openbare instellingen niet langer aan de hand van een aantal criteria omschreven, maar worden de entiteiten opgesomd die onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen (art. 63, §1):

- de Vlaamse ministeries
- de diensten met afzonderlijk beheer,
- de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, §1, 2°:
 - de IVA's met rechtspersoonlijkheid,
 - de EVA's naar publiek recht
 - de Vlaamse openbare instellingen van het type A
 - de Vlaamse openbare instellingen van het type B
 - een aantal Vlaamse openbare instellingen sui generis
 - de "Eigen vermogens"
 - de Strategische adviesraden

Voor elke categorie somt het decreet de betrokken rechtspersonen nominatim op.

- de privaatrechtelijk vormgegeven EVA's.

Daarnaast is het Rekenhof ook bevoegd ten aanzien van de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, §2, met name de overige rechtspersonen die in overeenstemming met het ESR-systeem deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid (sectorale code 1312).

2.2.1 Verband tussen ESR 95 (Europees Stelsel van Rekening) en controlebevoegdheid Rekenhof?

Naast een opsomming van specifieke entiteiten die onderworpen zijn aan de controle van het Rekenhof bepaalt het (ontwerp van) Rekendecreet ook dat alle andere rechtspersonen die in overeenstemming met het ESR-systeem deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid, door het Rekenhof gecontroleerd worden. Het ontwerp van decreet legt bijgevolg een link tussen de ESR-classificatie van een entiteit en de bevoegdheid van het Rekenhof om die entiteit te controleren.

Uit de aan de juridische dienst voorgelegde vraag blijkt bovendien dat de Vlaamse Regering meent dat de eventuele bevoegdheid van het Rekenhof om de NV Tunnel Liefkenshoek te controleren, aanleiding zou kunnen zijn voor Eurostat om deze NV onder te brengen in de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid.

Onderzocht wordt of er inderdaad een verband bestaat tussen de ESR-classificatie van een entiteit en de bevoegdheid van het Rekenhof om die entiteit te controleren.

⁸ Voluit: ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, *Parl.St.* VI.Parl. 2010-2011, nr. 842/1.

Wat is ESR95 ?

Het ESR95 (Europees Systeem van Rekeningen) is een boekhoudkundig systeem op basis waarvan de Europese lidstaten hun economie op een systematische manier moeten beschrijven. Die systematiek is uitgewerkt in een Europese verordening.⁹ De toepassing van uniforme registratieregels maakt het mogelijk om de economieën van de EU-lidstaten onderling te vergelijken. Volgens de ESR-methodologie moeten de economische gegevens van een land gegroepeerd worden in 5 sectoren: de bedrijfssector, de financiële sector, de huishoudens of gezinnen, het buitenland en de overheidssector.

Specifiek wat de overheidssector betreft vormt het ESR 95 ook het referentiekader om de omvang van het vorderingensaldo (overschot of tekort op de overheidsbegroting) en de schuldgraad van elke lidstaat te bepalen, en na te gaan of de betrokken lidstaat de “Maastrichtnormen” naleeft (een begrotingstekort van maximaal 3% van het BNP en een totale overheids-schuld van maximaal 60% van het BNP).

Elk land moet zijn eigen statistische gegevens conform de ESR-methodologie rapporteren aan Eurostat. Voor België zorgt het Instituut voor de Nationale Rekeningen voor deze gegevens. Bij het opmaken van deze statistieken is het belangrijk om te weten welke instanties overeenkomstig de ESR-methodologie tot de overheidssector behoren. De activiteiten (bv. schulden) van instanties die deel uitmaken van de overheidssector zullen namelijk een impact hebben op het vorderingensaldo en de schuldgraad van de betrokken lidstaat. De activiteiten van de eenheden die conform ESR95 niet tot de overheid behoort, hebben geen impact op het vorderingensaldo en de schuldgraad van de betrokken lidstaat, en zijn zogenaamd “ESR-neutraal”.

Bij het opzetten van grote infrastructuurwerken die gepaard gaan met zware investeringen en hoge leningen, kan de overheid constructies opzetten die ervoor zorgen dat de betreffende projecten ESR-neutraal blijven, en dus geen negatieve impact hebben op de overheidsbegroting (en meer specifiek op het begrotingstekort en de totale overheidsschuld).

Eenzijds kan dit door de werkzaamheden toe te vertrouwen aan een speciaal opgerichte entiteit die op grond van haar autonomie en haar gedeeltelijk zelfbedruipend karakter door de ESR-verordening beschouwd wordt als een entiteit die niet tot de overheid behoort. Anderzijds kan de overheid de uitvoering van een bepaald project (geheel of gedeeltelijk) uitbesteden aan private partners. Dergelijke contractuele PPS-constructies kunnen in bepaalde gevallen gekwalificeerd worden als ESR-neutraal. De criteria waaraan een overheidsentiteit of een contractuele PPS-constructie moet beantwoorden om beschouwd te worden als ESR-neutraal, zijn vastgelegd in de ESR-verordening.

Welke publieke entiteiten behoren niet tot de overheidssector (en dus tot private sector) conform ESR 95 ?

De kwalificatie van publieke entiteiten als entiteiten die tot de private sector behoren en bijgevolg ESR-neutraal zijn voor de overheid, gebeurt op basis van criteria die vastgelegd zijn in de ESR-verordening.¹⁰

⁹ Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap.

¹⁰ Zie bijlage A bij de Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap.

Om erkend te worden als een ESR-neutraal dient de betrokken instelling de volgende voorwaarden te vervullen:

- De instelling moet een institutionele eenheid zijn. Dit wil zeggen dat ze over een zelfstandige beslissingsbevoegdheid en een volledige boekhouding moet beschikken.¹¹ Een instelling wordt geacht te beschikken over een zelfstandige beslissingsbevoegdheid wanneer ze cumulatief aan drie voorwaarden voldoet:
 - (1) De instelling moet het recht hebben om eigen activa te bezitten en te verwerven..
 - (2) De instelling moet bevoegd zijn om zelf economische beslissingen te nemen en activiteiten uit te oefenen waarvoor ze zelf verantwoordelijk of juridisch aansprakelijk is.
 - (3) De instelling moet in eigen naam kunnen optreden in het rechtsverkeer.
- Vervolgens wordt een onderscheid gemaakt naargelang de instelling al dan niet een overheidsproducent is.¹² Een instelling wordt geacht een overheidsproducent te zijn wanneer ze onder *toezicht of zeggenschap* staat van de overheid. Toezicht wordt door de ESR95-methodiek gedefinieerd als de mogelijkheid om het algemene beleid of het programma van de instelling te bepalen, zo nodig door hiervoor geschikte directieleden of managers te benoemen.¹³ Met “toezicht” wordt in deze context dus niet verwezen naar een post factum controle door bijvoorbeeld een regeringscommissaris of het Rekenhof.
 - Instellingen die geen overheidsproducent zijn, behoren tot de private sector, hebben bijgevolg geen impact op de overheidsbegroting, en zijn dus ESR-neutraal.
 - Voor instellingen die wel overheidsproducent zijn, moet vervolgens nagegaan worden of ze marktproducent zijn. Een marktproducent dekt minstens 50% van de productie-kosten uit inkomsten door verkoop.¹⁴
 - Overheidsproducenten die ook marktproducent zijn, behoren niet tot de ESR-consolidatiekring van de overheid en zijn dus ESR-neutraal. Ter info: de Nationale Bank van België heeft de NV Tunnel Liefkenshoek geclassificeerd als niet financiële vennootschap in handen van de overheid. Dit betekent dat de NV Tunnel Liefkenshoek gekwalificeerd wordt als overheidsproducent die ook marktproducent is.
 - Overheidsproducenten die geen marktproducent zijn, behoren wel tot de ESR-consolidatiekring van de overheid.

Conclusie: Volgens de ESR-methodiek is de controle van een openbare instelling door het Rekenhof geen criterium ter beoordeling van de vraag of die instelling tot de ESR-consolidatiekring van de overheid behoort. Het al dan niet onderwerpen van de NV Tunnel Liefkenshoek aan de controle van het Rekenhof heeft bijgevolg geen invloed op de ESR-neutraliteit van die instelling.

¹¹ Bepaling 2.12 van Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap.

¹² Bepaling 3.28 van Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap.

¹³ Bepaling 2.26 van Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap. Zie ook T. VILLÉ, “PPS en de impact van het Europees systeem van rekeningen 1995 (ESR95)”, *Jura Falconis* 2006-07, nr. 1, 95-136 (punt 3.3.2).

¹⁴ Bepaling 3.32 van Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap.

2.2.2 Advies Raad van State over het voorontwerp van Rekendecreet

Het voorontwerp van decreet beperkte de controlebevoegdheid van het Rekenhof tot de Vlaamse ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer, de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, § 1, 2, van het ontwerp en de privaatrechtelijk vormgegeven EVA's. De Raad van State merkte op dat met deze bevoegdheidsomschrijving niet alle openbare instellingen zijn gevat die opgericht zijn door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of die ervan afhangen, en dus in strijd is met artikel 10, § 2, van de Algemenebepalingenwet. Onder meer de wetenschappelijke instellingen, de onderwijsinstellingen, de VZW's en de NV's van publiek recht vallen onder de definitie van artikel 10, § 2, van de Algemenebepalingenwet, maar niet onder de opsomming van de instellingen die conform het Rekendecreet aan de controle van het Rekenhof onderworpen zijn.

De Raad van State suggereerde bijgevolg om het decreet zo te herformuleren dat zeker en vast de instellingen bedoeld in de Algemenebepalingenwet begrepen zijn in de ontworpen regeling. In het ontwerp van decreet werd de controlebevoegdheid uitgebreid tot alle instellingen die tot de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid behoren. In het ontwerp van decreet wordt tegemoet gekomen aan de opmerkingen van de Raad van State door alle Vlaamse rechtspersonen die in overeenstemming met het ESR-systeem deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid aan de controle van het Rekenhof te onderwerpen. Of hiermee alle entiteiten bedoeld in artikel 10, §2 van de Algemenebepalingenwet, onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof gebracht zijn, blijft onduidelijk. Het Rekenhof meent alvast dat dit niet het geval is (infra).

2.2.3 Advies van het Rekenhof over het ontwerp van Rekendecreet

In zijn advies over het ontwerp van Rekendecreet bekritiseert het Rekenhof de wijze waarop zijn controlebevoegdheid wordt omschreven. “Een limitatieve opsomming van de types openbare instellingen die onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen heeft tot gevolg dat de controlebevoegdheid aanzienlijk wordt ingeperkt. Sommige openbare instellingen die momenteel door het Rekenhof kunnen worden gecontroleerd, vallen buiten de opsomming van artikel 63. Dit gaat in tegen artikel 10, § 2, van de Algemenebepalingenwet die stelt dat (alle) openbare instellingen onder de bevoegdheid vallen van het Rekenhof.”¹⁵

Ook na de uitbreiding van de controlebevoegdheid van het Rekenhof tot alle rechtspersonen die tot de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid behoren, ontsnappen een aantal Vlaamse openbare instellingen, zoals bedoeld in de Algemenebepalingenwet, aan de controle van het Rekenhof. Het voorliggende ontwerp van Rekendecreet bevat bijvoorbeeld geen basis voor de controle van het Rekenhof op de NV Tunnel Liefkenshoek. Er wordt immers vanuit gegaan dat de NV Tunnel Liefkenshoek ESR-neutraal is.

¹⁵ Advies van het Rekenhof over het ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, *Parl.St.* 2010-11, nr. 842/3, 12.

2.2.4 Commentaar van de Vlaamse Regering bij de aanbevelingen van het Rekenhof

Inmiddels deelde minister Muylers een commentaar op de aanbevelingen van het Rekenhof mee aan het Vlaams Parlement.¹⁶ Daarin benadrukt de minister dat instellingen zoals de NV Tunnel Liefkenshoek buiten het voorziene toepassingsgebied van het Rekendecreet “en dus per definitie buiten de ESR-consolidatiekring” vallen. De scope van het Rekendecreet wordt immers bepaald door art. 10, §2 van de Algemenebepalingenwet (“de openbare instellingen die door de gemeenschappen of gewesten worden opgericht of ervan afhangen”). Volgens de Vlaamse regering worden hiermee de instellingen bedoeld die binnen “de perimeter van de ESR-consolidatie” vallen.

Anderzijds lijkt de Vlaamse regering er principieel geen bezwaar tegen te hebben dat instellingen zoals de NV Tunnel Liefkenshoek onderworpen worden aan de controle van het Rekenhof, maar acht ze het niet opportuun om dit te regelen in een financieel decreet zoals het Rekendecreet dat zich toespitst op de entiteiten die volgens de Europese regels het begrotingssaldo beïnvloeden.

De Vlaamse regering meent dat de controle van de NV Tunnel Liefkenshoek door het Rekenhof een vorm van parlementaire controle is die geregeld kan worden in een apart decreet. Een dergelijke Rekenhofcontrole werd bijvoorbeeld voor de Vlaamse investeringsmaatschappijen bij apart decreet geregeld.¹⁷

3 Commentaar van de juridische dienst

Op basis van de Algemenebepalingenwet is het Rekenhof bevoegd ten aanzien van de openbare instellingen die worden opgericht door of afhangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest. Zowel in het oorspronkelijke Comptabiliteitsdecreet als in het voorliggende ontwerp van Rekendecreet wordt enige nuance aangebracht aan deze zeer ruim geformuleerde bevoegdheid.

Het Comptabiliteitsdecreet beperkt de controlebevoegdheid van het Rekenhof tot de instellingen die aan een aantal specifieke, niet in de Algemenebepalingenwet voorziene, criteria beantwoorden. Zo is het Rekenhof, met uitzondering van de IVA's en EVA's, alleen bevoegd ten aanzien van instellingen met rechtspersoonlijkheid. Bovendien is er een significante financiële of beheersmatige band vereist tussen de Vlaamse overheid¹⁸ en deze instellingen. De vereiste band kan drie verschillende vormen aannemen: (1) de Vlaamse overheid financiert in hoofdzaak rechtstreeks of onrechtstreeks de werkzaamheden van de instelling, (2) de Vlaamse overheid oefent toezicht uit op het beheer van de instelling, of (3) de Vlaamse overheid wijst meer dan de helft van de leden van de directie, de raad van bestuur of de raad van toezicht aan.

De Raad van State noch het Rekenhof hebben bezwaren geuit tegen de manier waarop het Comptabiliteitsdecreet invulling heeft gegeven aan het begrip “openbare instellingen die worden opgericht door of afhangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest”, zoals

¹⁶ Raadpleegbaar op het Intranet van het Vlaams Parlement, bij het Commissiedossier Financiën.

¹⁷ Artikel 10 Decr. 7 mei 2004 betreffende de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid.

¹⁸ In deze context wordt onder Vlaamse overheid verstaan: de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaams Gewest of een andere Vlaamse publiekrechtelijke instelling.

vastgelegd in artikel 10, §2 van de Algemenebepalingenwet. Beide instellingen lijken dus te aanvaarden dat de decreetgever zelf -binnen redelijke grenzen- de criteria kan bepalen waaraan een instelling moet beantwoorden om gekwalificeerd te worden als “afhankelijk” van de gemeenschap of het gewest. De decreetgever beschikt bijgevolg over een beperkte vrijheid om de reikwijdte van de bevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van (semi) publieke entiteiten van de Vlaamse overheid te bepalen. Het ontwerp van Rekendecreet beperkt de actieradius van het Rekenhof tot de instellingen die tot de ESR-consolidatiekring van de (Vlaamse) overheid behoren. Op basis van het Comptabiliteitsdecreet zijn de ESR-neutrale instellingen wel onderworpen aan de Rekenhofcontrole, op voorwaarde tenminste dat er een significante financiële of beheersmatige band bestaat tussen de overheid en de instelling. In vergelijking met het Comptabiliteitsdecreet wordt de controlebevoegdheid van het Rekenhof dus enigszins teruggeschoefd. De vraag of de invulling die het voorliggende (ontwerp van) Rekendecreet aan artikel 10, §2, tweede lid Algemenebepalingenwet geeft, aanvaardbaar is, lijkt de juridische dienst in eerste instantie een opportuniteitskwestie en geen juridische.

Anderzijds dient opgemerkt te worden dat de bevoegdheid van het Rekenhof om een instelling te controleren geen impact heeft op de ESR-classificatie van de betreffende instelling. Overeenkomstig de ESR-methodiek is de vaststelling dat een instelling “onder toezicht of zeggenschap van de overheid” valt inderdaad een element ter beoordeling van de ESR-status van de desbetreffende instelling. Dit toezicht en deze zeggenschap hebben echter geen betrekking op een ex post controle door het Rekenhof, maar wel op de mogelijkheid om als overheid mee het beleid van die instelling te bepalen. Bovendien behoren instellingen die onder toezicht of zeggenschap van de overheid vallen niet automatisch tot de consolidatiekring van de overheid. Wanneer dergelijke instellingen de hoedanigheid van marktproducent hebben, t.t.z. wanneer minstens 50% van hun productiekosten gedekt wordt door inkomsten door verkoop, worden beschouwd als marktproducent, worden ze geclassificeerd als ESR-neutraal.

De Vlaamse Regering lijkt in haar commentaar bij de aanbevelingen van het Rekenhof, met name door te suggereren dat de Rekenhofcontrole op de NV Tunnel Liefkenshoek in een apart decreet geregeld kan worden, impliciet toe te geven dat de bevoegdheid van het Rekenhof om een instelling te controleren geen hypotheek legt op het ESR-neutrale karakter van die instelling.

Luk Van Looy
Jurist

Johan De Graeve
Directeur Informatie en Externe Relaties

BIJLAGE 9:

Advies van het Rekenhof bij de initiële tekst
van het voorstel van decreet betreffende het toezicht van het Rekenhof
op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid
verantwoordelijkheid draagt

**Advies aan de Commissie voor
Algemeen Beleid, Financiën en
Begroting bij het voorstel van decreet
betreffende het toezicht van het
Rekenhof op grote infrastructuurwerken
waarvoor de Vlaamse overheid
verantwoordelijkheid draagt**

Het Rekenhof heeft in de vergadering van de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting d.d. 1 maart 2011, opdracht gekregen om advies te geven over het voorstel van decreet betreffende het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt.

Dit voorstel van decreet werd neergelegd door de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijck, Koen Van de Heuvel, Bart van Malderen en Dirk de Kort.

1 Inleiding

De bevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van openbare instellingen die opgericht zijn door of afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest, is vastgelegd in artikel 10, § 2, van de algemene bepalingenwet ¹.

In artikel 63 van het ontwerp van rekendecreet, dat momenteel wordt behandeld in de commissie, wordt deze bevoegdheid van het Rekenhof vastgesteld aan de hand van een opsomming van een aantal nominatim vermelde Vlaamse openbare instellingen (cfr. art. 4, §1), evenals van de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de andere rechtspersonen die tot de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid behoren.

Met deze limitatieve opsomming van een aantal (categorieën van) Vlaamse rechtspersonen kiest de Vlaamse decreetgever een andere methode voor de omschrijving van de bevoegdheid van het Rekenhof dan deze van het comptabiliteitsdecreet van 7 mei 2004. Op grond van dit decreet, dat zal worden vervangen door het ontwerp van rekendecreet, vallen alle Vlaamse openbare instellingen die voldoen aan de decretaal bepaalde criteria, onder de bevoegdheid van het Rekenhof.

Overeenkomstig het comptabiliteitsdecreet van 7 mei 2004 kan het Rekenhof zelf het toepassingsgebied van zijn bevoegdheid ten aanzien van de Vlaamse rechtspersonen bepalen op basis van de decretaal vastgelegde criteria, wat willekeur uitsluit. Het Rekenhof blijft van mening dat deze omschrijving van zijn bevoegdheid ten aanzien van de Vlaamse rechtspersonen de meest aangewezen oplossing is voor de vrijwaring van

¹ Artikel 10, § 2, van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof; voor de tekst: zie bijlage.

zijn door de algemene bepalingenwet gevestigde bevoegdheid, en daarmee ook voor de mogelijkheden waarover het kan beschikken om het Vlaams Parlement in de uitoefening van zijn prerogatieven bij te staan en te informeren². Op die manier wordt de controle van het Rekenhof op een uniforme manier geregeld waarbij onder meer een algemene toegang tot documenten en inlichtingen is gewaarborgd.

Met het voorliggend voorstel van decreet willen de indieners vermijden dat de controle van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, zou worden belemmerd doordat privaatrechtelijke vennootschappen die, nu of in de toekomst, worden betrokken bij de realisatie en de uitvoering van deze projecten, niet zijn opgenomen in de limitatieve opsomming van het ontwerp van rekendecreet, en bijgevolg buiten de bevoegdheid van het Rekenhof vallen³.

Het voorliggend voorstel van decreet bevestigt de controlebevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, enerzijds, en vrijwaart de controlebevoegdheid van het Rekenhof voor het geval de realisatie van deze projecten wordt toevertrouwd aan privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is, anderzijds.

Er kan alleen maar worden bevestigd dat het voorliggend voorstel van decreet noodzakelijk is opdat het Rekenhof het Vlaams parlement ten volle zou kunnen bijstaan in zijn democratische controle op de Vlaamse overheid voor wat betreft grote infrastructuurprojecten waarvoor ze verantwoordelijkheid draagt. Het Rekenhof beschikt immers slechts over de controlebevoegdheden die wettelijk of decretaal vastgelegd zijn.

In die zin kan worden verwezen naar de *“Basic Principles in Government Auditing”* van INTOSAI, de internationale vereniging van rekenkamers uit 189 landen waarvan ook het Belgisch Rekenhof lid is. INTOSAI formuleert de basisprincipes en waarborgen ter ondersteuning en versterking van de overheidsaudit door hoge controle-instellingen. De organisatie schuift een aantal principes naar voor met het oog op de bescherming van de onafhankelijkheid en de auditopdracht van de hoge controle-instellingen, zoals de noodzaak van een juridische verankering van hun bevoegdheden en opdrachten en het wettelijk vastleggen van de toegang tot de informatie die voor het uitvoeren van de auditopdracht noodzakelijk is.

- Er moet een grondwettelijk en wettelijk kader bestaan dat de omvang van de onafhankelijkheid vastlegt. Hoge controle – instellingen moeten over

² Advies van het Rekenhof bij het ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, stuk 842 (2010-2011) nr. 3.

³ Zoals bv. nv Lijncom en het Vlaams Woningfonds buiten de bevoegdheid van het Rekenhof vallen.

voldoende vrijheid beschikken om, zonder inmenging van de wetgever of van de uitvoerende macht, o.m. de audits te kiezen, te plannen, uit te voeren en daarover te rapporteren ⁴

- Wetskrachtige bepalingen zouden ervoor zorgen dat de geauditeerde entiteiten makkelijker toegang verschaffen en handhaven tot alle relevante gegevens die nodig zijn voor een allesomvattende evaluatie van de onderzochte activiteiten ⁵.

In deze context herhaalt het Rekenhof bovendien dat de door decretale bepalingen gevestigde controlebevoegdheid van het Rekenhof ten aanzien van de Vlaamse rechtspersonen, geen risico's inhoudt voor de ESR-kwalificatie van deze rechtspersonen ⁶. De vaststelling dat een Vlaams rechtspersoon onder het toezicht of de zeggenschap van de Vlaamse overheid valt, is weliswaar één van de elementen in de beoordeling van de ESR-neutraliteit van de rechtspersoon. Evenwel hebben dit toezicht of de zeggenschap volgens de ESR-methodiek geen betrekking op een *ex post* controle door het Rekenhof ⁷. Het enkele feit dat het Rekenhof over een controlebevoegdheid beschikt ten aanzien van een Vlaams rechtspersoon, heeft dan ook niet tot gevolg dat deze rechtspersoon zou worden beschouwd als behorend tot de consolidatiekring van de Vlaamse deelstaatoverheid (sectorale code 1312 in de classificatie van de eenheden van de publieke sector)⁸.

⁴ ISSAI 10 (De Verklaring van Mexico over onafhankelijkheid)

⁵ ISSAI 100, paragraaf 6(h)

⁶ Zie uiteenzetting van de voorzitter van het Rekenhof tijdens de commissievergadering d.d. 25 januari 2011.

⁷ Zie Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap (vnl. bepaling 2.26.

⁸ <http://www.nbb.be/pub/stats/method/method.htm?l=nl>

2 Algemene commentaar

Het voorliggend voorstel van decreet bevestigt de bevoegdheid van het Rekenhof om grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, te controleren.

Opdat het Rekenhof deze controle kan uitvoeren, regelt dit voorstel volgens de toelichting de wijze waarop het Rekenhof toezicht kan uitoefenen op de privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is, en die door de Vlaamse overheid betrokken worden bij de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van grote infrastructuurprojecten.

Het voorliggend voorstel van decreet beoogt hierbij inzonderheid die Vlaamse rechtspersonen, die op grond van het ontwerp van rekendecreet niet onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen, maar waarvoor het Rekenhof in voorkomend geval zijn bevoegdheid zou kunnen laten gelden op basis van artikel 10, § 2, van de algemene bepalingenwet.

Het Rekenhof stelt vast dat zijn bevoegdheid ten aanzien van vermelde privaatrechtelijke vennootschappen doelgebonden is en niet verder zal reiken dan de activiteiten naar aanleiding van de deelname door de vermelde vennootschappen aan de realisatie van een infrastructuurproject.

Tenslotte vestigt het Rekenhof er de aandacht op dat de toelichting bij het voorstel van decreet niet altijd lijkt overeen te stemmen met de bepalingen van het voorstel zelf, hetgeen zal blijken uit de hierna volgende artikelsgewijze commentaar.

3 Artikelsgewijs commentaar

3.1 Artikel 1

Het Rekenhof heeft hieromtrent geen opmerkingen

3.2 Artikel 2

Het Rekenhof heeft hieromtrent geen opmerkingen.

3.3 Artikel 3

Voor wat betreft dit artikel, wenst het Rekenhof de aandacht te vestigen op twee onduidelijkheden.

- Overeenkomstig artikel 3 van het voorstel van decreet kan het Rekenhof de *realisatie* van grote infrastructuurprojecten onderzoeken.

Volgens de toelichting zal het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten zich in hoofdzaak richten op de correctheid, volledigheid en accuraatheid van de informatie die de Vlaamse overheid aan het Vlaams Parlement zal verstrekken aangaande de voorbereiding, de besluitvorming en de uitvoering van deze grote infrastructuurprojecten die onder zijn verantwoordelijkheid vallen.

Het Rekenhof suggereert de tekst van het voorstel van decreet te conformeren aan de toelichting en bijgevolg expliciet te bepalen dat zijn toezicht betrekking zal hebben op alle fases in de realisatie van grote infrastructuurprojecten.

- Volgens artikel 3 van het voorstel van decreet kan het Rekenhof de realisatie van grote infrastructuurprojecten door privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of *onrechtstreeks aandeelhouder* is, onderzoeken.

Volgens de toelichting worden evenwel de privaatrechterlijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid onrechtstreeks aandeelhouder is via rechtspersonen die de bedoeling hebben financiële reserves van de Vlaamse overheid te beheren of te beleggen, niet bedoeld met deze bepaling.

De draagwijdte van deze passage uit de toelichting kan niet eenduidig worden vastgesteld. Luidens de tekst van artikel 3 van het voorstel kan het Rekenhof toezicht uitoefenen op de realisatie van de infrastructuurprojecten door private vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid aandeelhouder is, rechtstreeks of onrechtstreeks. Op basis van de tekst uit de toelichting daarentegen vallen de

privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid onrechtstreeks aandeelhouder is via rechtspersonen die de bedoeling hebben financiële reserves van de Vlaamse overheid te beheren of te beleggen, buiten de controlebevoegdheid van het Rekenhof.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat een passage in de toelichting geen afbreuk kan doen aan de controlebevoegdheden van het Rekenhof zoals die zijn opgenomen in de tekst van het voorstel van decreet en, meer algemeen, zoals die in andere wetten en decreten zouden zijn vastgesteld.

3.4 Artikel 4

Het Rekenhof heeft hieromtrent geen opmerkingen

3.5 Artikel 5

Omtrent de wijze waarop het Rekenhof toezicht kan uitoefenen op de realisatie van de grote infrastructuurprojecten door vermelde privaatrechtelijke vennootschappen, bepaalt het voorstel van decreet dat de privaatrechtelijke vennootschappen een protocolakkoord met het Rekenhof dienen te sluiten. In dit protocolakkoord zal minstens moeten geregeld worden dat het Rekenhof over dezelfde informatie zal beschikken als de bedrijfsrevisor die bij de betrokken vennootschap is aangesteld.

Vooreerst wordt herhaald dat het Rekenhof bij deze privaatrechtelijke vennootschappen enkel toegang moet hebben tot de informatie en documenten die nodig zijn voor zijn onderzoek met betrekking tot de realisatie (in ruime zin) van grote infrastructuurprojecten.

Vervolgens formuleert het Rekenhof hierna met het oog op de verduidelijking van deze bepaling een aantal opmerkingen, suggesties en vragen.

- De informatievoorziening van een bedrijfsrevisor bij de vennootschappen waar hij is aangesteld, is geregeld in artikel 137 van het wetboek van vennootschappen. Volgens § 1, eerste lid, van deze bepaling kunnen zij op elk ogenblik ter plaatse inzage nemen van de boeken, brieven, notulen en in het algemeen van alle documenten en geschriften van de vennootschap. Zij kunnen van het bestuursorgaan, van de gemachtigden en van de aangestelden van de vennootschap alle ophelderingen en inlichtingen vorderen en alle verificaties verrichten die zij nodig achten (de tekst van het volledige artikel 137 is in bijlage opgenomen)⁹.

⁹ Ter vergelijking wordt verwezen naar artikel 66 van het ontwerp van rekendecreet, op grond waarvan het Rekenhof zich ten allen tijde alle documenten en inlichtingen, van

Volgens de toelichting bij artikel 5 van het voorstel, wordt de concrete inhoud van de voor het Rekenhof toegankelijke informatie nader omschreven (...). Indien de te sluiten protocolakkoorden evenwel beperkingen kunnen invoeren met betrekking tot de documenten en informatie die het Rekenhof bij de privaatrechtelijke vennootschappen kan bekomen, kan dit tot gevolg hebben dat de door artikel 3 van het voorstel van decreet gevestigde controlebevoegdheid van het Rekenhof, en bijgevolg ook van het Vlaams Parlement, inzake grote infrastructuurprojecten ernstig kan worden beperkt.

Het Rekenhof suggereert dat minstens in de toelichting, maar bij voorkeur in de tekst van het voorstel van decreet, zou worden verwezen naar artikel 137 van het wetboek van vennootschappen.

Het Rekenhof gaat er hierbij bovendien van uit dat het over alle in artikel 137 bepaalde documenten zal kunnen beschikken, ook wanneer bij de betrokken vennootschappen geen bedrijfsrevisor zou zijn aangesteld of wanneer de bedrijfsrevisor, die bij de betrokken vennootschap werd aangesteld, *de facto* slechts een deel van de documenten opvraagt.

- Er kan twijfel rijzen over de vraag of de door het voorstel van decreet in het vooruitzicht gestelde protocolakkoorden betrekking zullen hebben op de draagwijdte dan wel op de modaliteiten van de door het Rekenhof uit te voeren controle.

Ter vergelijking kan worden verwezen naar de algemene controlebevoegdheid van het Rekenhof op de (federale) fiscale ontvangsten, waarvan de wijze waarop deze controle overeenkomstig artikel 5 van de inrichtingswet van het Rekenhof wordt uitgeoefend, wordt bepaald in een protocol gesloten door de Minister van Financiën en het Rekenhof. Dit protocol regelt enkel de modaliteiten met betrekking tot de controle op de fiscale ontvangsten; de draagwijdte van die controle is expliciet bij wet vastgelegd.

Het Rekenhof is van oordeel dat de in het voorstel van decreet in het vooruitzicht gestelde protocolakkoorden geenszins de draagwijdte van zijn controlebevoegdheden ten aanzien van grote infrastructuurprojecten noch het controlerecht van het Vlaams Parlement kunnen beperken.

Het Rekenhof meent dan ook dat het, gegeven zijn grondwettelijke en wettelijk/decretale positie als onafhankelijke controle-instelling, niet in een situatie kan worden geplaatst waarin het met de gecontroleerde dient te

welke aard ook, kan doen verstrekken die betrekking hebben op het beheer en het budgettair en comptabel proces van o.a. de openbare instellingen die aan zijn controle zijn onderworpen, of die het nodig acht om zijn opdrachten te kunnen vervullen. Zie ook artikel 10, § 1, voorlaatste lid, van de algemene bepalingentekst

onderhandelen over zijn controlebevoegdheid en dus onrechtstreeks ook over de omvang van het controlerecht van het parlement.

Om die reden beveelt het Rekenhof dan ook aan dat in de tekst van het voorstel van decreet expliciet zou worden aangegeven dat de protocolakkoorden voor het overige enkel de modaliteiten van de door het Rekenhof uit te voeren controles vastleggen.

- Tenslotte merkt het Rekenhof op dat de verplichting tot het sluiten van protocolakkoorden in hoofde van de betrokken privaatrechtelijke vennootschappen, volgens het voorstel van decreet niet is gesanctioneerd.

In voorkomend geval beschikt het Rekenhof wel over de mogelijkheid de bevoegde minister aan te spreken of het Vlaams parlement in te lichten.

3.6 Artikel 6

Het Rekenhof heeft hieromtrent geen opmerkingen

4 Punctuele opmerkingen

In zowel de titel als artikel 2 van het voorstel van decreet wordt gesproken over *infrastructuurwerken*, terwijl in de artikelen 3 en 4 over *infrastructuurprojecten* wordt gesproken. Mede gelet op het feit dat het decreet van 8 november 2002 houdende controle op grote *infrastructuurprojecten*, consequent over *infrastructuurprojecten* spreekt, lijkt het met het oog op de samenhang van de desbetreffende decretale bepalingen aangewezen het voorstel van decreet in die zin aan te passen.

In de toelichting wordt verwezen naar artikel 2, 9°, van het rekendecreet. Gelet op de huidige fase in de totstandkoming van de desbetreffende regelgeving is het aangewezen de verwijzing te beperken tot het ontwerp van rekendecreet zonder vermelding van het artikel.

5 Besluit

Met voorliggend voorstel van decreet wordt de controlebevoegdheid van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt, bevestigd. Bovendien krijgt het Rekenhof de mogelijkheid welbepaalde privaatrechtelijke vennootschappen die in het algemeen niet onder zijn bevoegdheid vallen, te controleren in de mate ze door de Vlaamse overheid betrokken zijn bij de realisatie van deze grote infrastructuurprojecten.

Het advies van het Rekenhof beoogt dan ook in hoofdzaak de aandacht te vestigen op onduidelijkheden in het voorstel van decreet die het uitvoeren van zijn controle op grote infrastructuurprojecten door de privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid aandeelhouder is, zouden kunnen bemoeilijken, en bijgevolg ook de controle- en informatiemogelijkheden van het Vlaams parlement zouden kunnen hypothekeren.

Het Rekenhof blijft evenwel van oordeel dat de heropname van de bepalingen van het artikel 3, §3, van het comptabiliteitsdecreet in het artikel 63 van het ontwerp van rekendecreet meer waarborgen biedt voor de vrijwaring van zijn controlebevoegdheid ten opzichte van alle entiteiten die beoogd worden door artikel 10, §2, van de algemene bepalingenwet.

Bijlage tekst van een aantal geciteerde bepalingen

- Wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof

Hoofdstuk IV. Algemene bepalingen van toepassing op de organisatie van de controle uitgeoefend door het Rekenhof

Art. 10

§ 1

Het Rekenhof is belast met de controle van de algemene boekhouding en de begrotingsboekhouding van de in [artikel 2](#) bedoelde gemeenschappen en gewesten. Het waakt ervoor dat geen krediet van de uitgaven der begroting wordt overschreden en dat geen overschrijving plaatsheeft.

Het Hof is eveneens belast met het onderzoek en het verevenen van de rekeningen van alle rekenplichtigen van die gemeenschappen en gewesten.

Het Rekenhof onderzoekt de wettigheid en de regelmatigheid van de uitgaven en de ontvangsten. Inzake de ontvangsten oefent het Rekenhof een algemene controle uit op de vaststelling en de invordering.

Het Rekenhof controleert de goede besteding van de overheidsgelden; het vergewist zich ervan dat de beginselen van zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid in acht worden genomen.

Het Rekenhof is gemachtigd om zich alle documenten en inlichtingen, van welke aard ook, met betrekking tot het beheer van de diensten en openbare instellingen die aan zijn controle zijn onderworpen, te doen verstrekken.

Het Rekenhof kan een controle ter plaatse organiseren.

§ 2

De rekeningen van de openbare instellingen die door de in [artikel 2](#) opgesomde gemeenschappen en gewesten worden opgericht of die ervan afhangen, worden aan het Rekenhof toegezonden.

Het Rekenhof oefent ten aanzien van die openbare instellingen de controle uit die in § 1 is omschreven.

Het kan hun rekeningen in zijn Boeken van opmerkingen publiceren.

§ 3

De bepalingen van de wet op de inrichting van het Rekenhof met betrekking tot zijn jurisdictionele bevoegdheid ten aanzien van de rekenplichtigen van de Staat zijn van toepassing op de rekenplichtigen van de in artikel 2 opgesomde gemeenschappen en gewesten.

- Wetboek van Vennootschappen

Boek IV. Bepalingen gemeenschappelijk aan de rechtspersonen geregeld in dit wetboek

Titel VII. De controle van de jaarrekening en van de geconsolideerde jaarrekening

Art. 137

§ 1

De commissarissen kunnen op elk ogenblik ter plaatse inzage nemen van de boeken, brieven, notulen en in het algemeen van alle documenten en geschriften van de vennootschap. Zij kunnen van het bestuursorgaan, van de gemachtigden en van de aangestelden van de vennootschap alle ophelderingen en inlichtingen vorderen en alle verificaties verrichten die zij nodig achten.

Zij kunnen van het bestuursorgaan vorderen ter zetel van de vennootschap in het bezit te worden gesteld van inlichtingen betreffende verbonden vennootschappen of betreffende andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, voorzover zij deze inlichtingen nodig achten om de financiële toestand van de vennootschap te controleren.

Zij kunnen van het bestuursorgaan vorderen dat het aan derden de bevestiging vraagt van het bedrag van de vorderingen op, de schulden tegenover of van andere betrekkingen met de gecontroleerde vennootschap.

§ 2

De bevoegdheden bedoeld in § 1 kunnen door de commissarissen, alleen of gezamenlijk handelend, worden uitgeoefend.

Wanneer er verscheidene commissarissen zijn benoemd vormen zij een college. Zij kunnen de controle op de vennootschap onder elkaar verdelen.

Ten minste halfjaarlijks bezorgt het bestuursorgaan hun een boekhoudkundige staat, opgesteld volgens het schema van balans en resultatenrekening.

- Ontwerp van decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof

Artikel 66

Het Rekenhof kan zich ten allen tijde alle documenten en inlichtingen, van welke aard ook, doen verstrekken die betrekking hebben op het beheer en het budgettair en comptabele proces van de departementen, agentschappen en openbare instellingen die aan zijn controle zijn onderworpen, of die het nodig acht om zijn opdrachten te kunnen vervullen.

Het Rekenhof kan in de voormelde entiteiten een controle ter plaatse organiseren.

Het Rekenhof stelt zich rechtsreeks in verbinding met de bevoegde minister.

De bevoegde overheid is verplicht binnen een termijn van ten hoogste één maand te antwoorden op de opmerkingen van het Rekenhof. Die termijn kan verlengd worden door het Rekenhof.

BIJLAGE 10:

Initiële tekst van het voorstel van decreet
betreffende het toezicht van het Rekenhof
op grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid
verantwoordelijkheid draagt, waarop het Rekenhof advies heeft gegeven
en dat aanleiding heeft gegeven tot de definitieve tekst zoals gepubliceerd
in *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1002/1

VOORSTEL VAN DECREET BETREFFENDE HET TOEZICHT VAN HET REKENHOF OP GROTE INFRASTRUCTUURWERKEN WAARVOOR DE VLAAMSE OVERHEID VERANTWOORDELIJKHEID DRAAGT

voorgesteld door de heren Jan Peumans, Eric Van Rompuy, Ludo Sannen, Kris Van Dijk, Koen Van den Heuvel, Bart Van Malderen en Dirk de Kort

TOELICHTING***Algemeen***

In het kader van de parlementaire controle op de grote publieke infrastructuurwerken in Vlaanderen, is het noodzakelijk dat het Rekenhof, als autonome en onafhankelijke controle-instelling, het Vlaams Parlement kan voorzien van geverifieerde informatie over de totstandkoming en de uitvoering van deze grote infrastructuurprojecten die een belangrijke impact kunnen hebben op de Vlaamse overheidsfinanciën.

Voor een definitie van de notie Vlaamse overheid wordt verwezen naar artikel 2, 9^e van het decreet houdende de regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof, verder genoemd het Rekendecreet.

Opdat deze opdracht adequaat zou kunnen worden uitgevoerd, moet het Rekenhof ook de mogelijkheid hebben informatie te betrekken bij rechtspersonen die niet opgericht zijn door de Vlaamse overheid, maar waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is en die opdrachten vervullen in het kader van deze grote infrastructuurprojecten.

Er moet hierbij worden vermeden dat het toezicht van het Rekenhof op grote infrastructuurprojecten zou worden beperkt doordat privaatrechtelijke vennootschappen zouden worden betrokken bij de realisatie en de uitvoering van dergelijke grote infrastructuurwerken die op basis van het Rekendecreet buiten de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen.

Commentaar bij de artikelen***Artikel 1***

Grote infrastructuurprojecten kunnen zowel betrekking hebben op gemeenschaps- als gewestaangelegenheden.

Artikel 2

Dit artikel definieert het toepassingsgebied van dit decreet, met name de grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt.

Artikel 3:

Wat de Vlaamse rechtspersonen die op grond van het Rekendecreet onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof vallen betreft, kan deze bepaling overbodig lijken.

Het Rekendecreet definieert evenwel de bevoegdheid van het Rekenhof mede aan de hand van een limitatieve opsomming van een aantal nominatief aangewezen rechtspersonen, en van een aantal limitatief opgesomde categorieën van rechtspersonen.

Door deze wijze van bevoegdheidsomschrijving is niet uit te sluiten dat privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is, en die in de toekomst worden betrokken bij de realisatie en de uitvoering van dergelijk grote infrastructuurwerken, op basis van het Rekendecreet niet onder de controlebevoegdheid van het Rekenhof zouden vallen. Hierbij kan worden gedacht aan de NV Tunnel Liefkenshoek.

Voor rechtspersonen van deze laatste categorie is het derhalve noodzakelijk dat de controlemogelijkheid van het Rekenhof in een specifiek decreet wordt gevestigd. Deze controlebevoegdheid is evenwel doelgebonden en zal dan ook niet verder reiken dan de activiteiten naar aanleiding van de deelname door deze privaatrechtelijke vennootschappen aan de realisatie van het grote infrastructuurproject.

Dit decreet regelt dus het toezicht van het Rekenhof op de privaatrechtelijke vennootschappen die betrokken zijn bij de uitvoering van grote infrastructuurprojecten en waarvan de Vlaamse overheid 'rechtstreeks of onrechtstreeks' aandeelhouder is.

De privaatrechterlijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid onrechtstreeks aandeelhouder is via rechtspersonen die de bedoeling hebben financiële reserves van de Vlaamse overheid te beheren of te beleggen worden niet bedoeld met deze bepalingen.

Het toezicht van het Rekenhof op de grote infrastructuurprojecten zal zich in hoofdzaak richten op de correctheid, volledigheid en accuraatheid van de informatie die de Vlaamse overheid aan het Vlaams Parlement zal verstrekken aangaande de voorbereiding, de besluitvorming en de uitvoering van deze grote infrastructuurprojecten die onder zijn verantwoordelijkheid vallen. De naleving van de regelgeving inzake overheidsopdrachten kan eveneens een aandachtspunt zijn.

Artikel 4:

Het Vlaams Parlement kan het Rekenhof ook uitdrukkelijk belasten met een onderzoek naar welbepaalde projecten.

In voorkomend geval kunnen de modaliteiten van het gevraagde onderzoek in overleg met het Rekenhof worden bepaald door het Vlaams Parlement.

Over de periodiciteit en de structuur van de rapportering door het Rekenhof of over de draagwijdte van het te verrichten onderzoek kunnen eveneens afspraken met het Vlaams Parlement worden gemaakt.

Artikel 5:

De concrete inhoud van de door het Rekenhof te ontvangen informatie wordt nader omschreven in een protocolakkoord dat verplicht wordt afgesloten met elk van de betrokken privaatrechtelijke vennootschappen. In deze protocolakkoorden wordt minstens geregeld dat het Rekenhof over dezelfde informatie kan beschikken als de bedrijfsrevisor die bij deze vennootschap is aangesteld.

Artikel 6:

Dit artikel stemt de inwerkingtreding van dit decreet af op de inwerkingtreding van het nieuwe Rekendecreet (het decreet houdende de regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof)

VOORSTEL VAN DECREET BETREFFENDE HET TOEZICHT VAN HET REKENHOF OP GROTE INFRASTRUCTUURWERKEN WAARVOOR DE VLAAMSE OVERHEID VERANTWOORDELIJKHEID DRAAGT

- Artikel 1: Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.
- Artikel 2: In dit decreet wordt verstaan onder grote infrastructuurwerken waarvoor de Vlaamse overheid verantwoordelijkheid draagt: een geheel van niet-routinematige en in de tijd beperkte activiteiten waarvoor de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of een Vlaamse openbare instelling geheel of gedeeltelijk verantwoordelijkheid draagt, en die substantiële financiële consequenties of grote uitvoeringsrisico's inhouden.
- Artikel 3 Het Rekenhof kan de realisatie van grote infrastructuurprojecten door privaatrechtelijke vennootschappen waarvan de Vlaamse overheid rechtstreeks of onrechtstreeks aandeelhouder is, onderzoeken, en legt deze onderzoeksbevindingen voor aan het Vlaams Parlement.
- Artikel 4 Het Vlaams Parlement kan het Rekenhof ook uitdrukkelijk belasten met een onderzoek naar welbepaalde grote infrastructuurprojecten door privaatrechtelijke vennootschappen waarvan sprake in artikel 3.
- Artikel 5 De privaatrechtelijke vennootschappen waarvan sprake in artikel 3 en 4 worden verplicht met het Rekenhof protocolakkoorden af te sluiten. In die protocolakkoorden zal minstens geregeld worden dat het Rekenhof over dezelfde informatie zal beschikken als de bedrijfsrevisor die bij deze vennootschap is aangesteld.
- Artikel 6 Dit decreet treedt in werking op dezelfde dag als het decreet houdende de regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.